Milliyet
YAYINLARI

key to English Grammar for all levels

(Türkçe Açıklamalar İle)

Erkıl Günur

5. BASKI

Book 1

key to
English Grammar
for all levels
(Türkçe Açıklamalar ile)

Erkıl Günur
B.B.A., Wake Forest University
North Carolina, U.S.A.

Telif ((copyright) hakkı sahibinin önceden izni alınmaksızın bu kitabın hiç bir bölümü tamamen veya kısmen yayınlanamaz veya fotokopi ve benzeri usullerle çoğaltılamaz.

© Copyright (Yayın Hakkı): Erkıl Günur-Milliyet Yayın A.Ş.

Birinci Baskı: Haziran 1984
İkinci Baskı: Şubat 1985
Üçüncü Baskı: Eylül 1985
Dördüncü Baskı: Ağustos 1987
Beşinci Baskı: Mart 1988

Bu kitap, Pano Grafik Reklâm Organizasyon Tesisleri'nde dizilip, Milliyet Yayın A.Ş. Tarabya Ofset Tesisleri'nde basılmıştır.

ÖNSÖZ

Bu gramer kitabı, İngilizceyi bir yabancı dil olarak öğrenmekte olan kimsenin öğrendiklerine en kısa sürede sahip olabilmesi için, temel gramer bilgilerinin çok yararlı olduğu inancıyla hazırlanmıştır. İngilizceyi öğrenmekte olan kimseye İngilizce gramer kurallarını İngilizce olarak anlatmak yerine öğrencinin kendi bildiği dilde veya ana dilinde açıklamak elbette yarar sağlayacaktır. Bu kitap, bu inanca uygun olarak, Türkçe konuşan kimselere İngilizce gramer kurallarını Türkçe açıklamalar yoluyla anlatmaktadır.

İngilizcenin temel gramer bilgilerini öğrenen bir öğrenci, kendi ilgi alanı yönünde İngilizce bilgisini arttırmak için artık eline geçebilecek her imkândan yararlanabilecektir. Gramer kurallarını öğrenmiş olan öğrenci, artık okuyacağı her kitaptan ve duyacağı her İngilizce konuşmadan edineceği bilgileri nereye yerleştirmesi gerektiğinin bilinci içinde süratle ve zaman yitirmeden İngilizce bilgi düzeyini yükseltebilecektir.

Kendi ana dilini öğrendiği gibi bir kimsenin yabancı bir dili de sadece kulak dolgunluğu yoluyla öğrenmesi mümkündür, ancak, gramer bilgisinden yoksun olan bu öğrenme yöntemi, zaman yitirimi açısından pahalı ve temelsiz oluşu yönünden kısıtlı ve zayıf bir öğrenme yolu olacaktır.

Bu kitap sadece İngilizce gramere ilişkin kuralları öğretmektedir. Öğrenci, gereksinme duyduğu kelimeleri ve deyimleri diğer imkânlardan yararlanarak öğrenecektir.

Bu kitapta, bütün gramer terimlerinin İngilizceleri verilmiştir. Türkçe olarak verilen açıklamalar içinde kullanılan gramer terimleri, hemen bitişiğinde ve parantez içinde İngilizce olarak sık sık hatırlatılmıştır. Öğrencinin her tür gramer kitabından yararlanabilmesi için İngilizce gramer terimlerinin en çok kullanılan şekilleri bu kitapta yer almıştır.

Bu kitap bir kelime ve deyim öğretme kitabı değildir. O kadar ki, öğrencinin, gramer öğrenirken, dikkatinin yeni kelimeler üzerinde dağılmaması için mümkün olduğu kadar basit kelimelerle örnekler verilmiştir.

Kitapta bazı çeşitli bilgiler bir "Konu" numarası içinde ele alınmıştır. Kitabın herhangi bir sahifesinde verilen gramer bilgisine bakarken, o sahifeyi içeren Konu'nun tümü ile ele alınması çoğu kez gereklidir.

Bu kitapta İngilizce gramerin tanıtılması için mantıklı ve matematiksel bir yaklaşım uygulanmıştır. Öyle ki, öğrencinin sırasıyla öğreneceği bilgilerin daima bir diğeri üzerine oturacağı ve hiç bir bilginin dayanaksız ve boşlukta kalmayacağı şekilde bir tanıtma düzenine önem verilmiştir. Bu nedenle, öğrencinin sırasıyla edineceği bilgiler artık onun belleğinde düzenli olarak gelişen bir yapı oluşturacaktır. Bu gerçek göz önünde tutularak, daha evvel İngilizce dersleri almış ve bir kısım gramer bilgilerine sahip olmuş öğrencinin dahi, bu gramer kitabını en baştan itibaren inceleyerek ilerlemesi, öğrencinin bu kitaptan sağlayacağı yararlılığı arttıracaktır.

Ana dili Türkçe olan öğrencinin, İngilizcedeki fiil şekillerini en mantıklı yaklaşımla kavrayabilmesi için fiiller eylemsiz (no-action verbs) ve eylemli (action verbs) fiiller olarak bütün kitap boyunca iki ayrı grup olarak ele alınmıştır.

E. G.

Not: Konulara daha geniş bir açıklık kazandıran farklı örnekler, "**Book 2-The Book of Examples**" adı altındaki bir örnekler kitabında toplanmıştır.
Millivet Yayınları A.Ş.

TABLE OF CONTENTS

Section One

SENTENCE PATTERN

Topic (Konu)		Page (Sahife)
1	Sentence Pattern	1
2	Towards Making a Sentence	3
3	Nouns	3
4	Adjectives	4
5	Pronouns	6
6	Possessive Adjectives	7
7	Possessive Forms of Nouns	8
8	The Correct Order for Adjectives	9
9	Demonstratives	10
10	Articles	11
11	Other Determiners	12
12	Application with the Sentence Pattern	14
13	Adverbs	20
14	Verbs	22
15	Division of Verbs :	22
	i- No-action Verbs (Be-family)	
	ii- Action Verbs (Used with auxiliaries)	

Section Two

BE-FAMILY VERBS

16	Be-family Verbs	23
16.A	Table of Be-family Verbs	24
17	The Affirmative Sentence	26
18	Contraction Forms of Verb Be	29
19	Contraction with Pronouns	30
20	Contraction with "that"	30

21	The Negative Sentence	31
22	The Interrogative Sentence	32
23	The Negative Question Form	33
24	Contraction Forms of "not"	34
	• "Place" and "time" adverbs	36
25	Possessive Pronouns Used in Place of Nouns	37
26	How to Find the Sentence Elements	39
27	Subject Complement	43
27.A	Adverbs	44
27.B	How to Find Adverbs	44

Section Three

THERE + BE-FAMILY VERBS

28	There + Be Family Verbs	45
29	Table of There + Be Family Verbs	45
30	Sentence Pattern	46
31	No, Not, Any	49
32	Questions Starting with Question Words	53
33	Questioning the Adjectives	56
34	Question Words with There + Be Family Verbs	58

Section Four

ACTION VERBS

35	Action Verbs	62
36	Auxiliary Verbs	62
37	Factors Effecting on the Use of Aux. Verbs	63
38	Time Factor of Auxiliary Verbs	63
39	The Box System	64
40	Time Boxes	64
41	Auxiliary Verbs in the Sentence Pattern	66
42	Object	68
43	Special Character of Auxiliary Verbs Starting with Letter "d"	68
43.A	Do ; Does	68
	Question Form	70
	Contracted Negative Form	71
43.B	Imperative Form	72
43.C	Did	74

44	Grouping of Verbs Tenses in Relation to Auxiliary Verbs	77
	Regular Verbs	77
	Irregular Verbs	77
44.A	Base Form and Past Form of Verbs	78
44.B	Past Participle Form of Verbs	80
44.B-I	Multiple-word Auxiliary Verbs	83
44.C	Progressive Form of Verbs	85
45	Adverbs	86
45.A	Adverbs of Manner	87
45.B	Adverbs of Frequency and Time	87
46	Prepositions	88
47	Pronouns, Object Form	91
48	Direct Object and Indirect Object	92

Section Five

TIME FACTOR IN THE USE OF AUXILIARY VERBS

49	Which Auxiliary Verb To Be Used When	94
50	Aux. Verbs : **For the Specific Times**	95
50.A	Do ; does (Now)	95
B	Did (The Past)	99
C	Will (The Future)	102
50.D	Auxiliary Verbs for the Times Before and After the Specific Times	105
51	Aux. Verbs : **Before the Specific Times**	106
51.A	Have ; has (Before Now)	106
B	Had (Before the Past)	110
C	Will have (Before the Future)	112
52	Aux. Verbs : **After the Specific Times**	114
52.A	Will (After Now)	114
A.1	• Sequences of Tense	116
B	Would (After the Past)	118
C	Will (After the Future)	121
53	Auxiliary Verbs + Verb Be	123

Section Six

CONTINUOUS ACTION FACTOR IN THE USE OF AUXILIARY VERBS

54	Continuous Forms of Auxiliary Verbs (Progressive Form)	124

55 Situations Requiring the Usage of Continuous Forms of Auxiliary Verbs 128
• Present Continuous 128
• Past Continuous 129
• Future Continuous 130
• Present Perfect Continuous 130
• Past Perfect Continuous 130
• Future Perfect Continuous 130
56 There + Auxiliary Verb + Verb Be 132
57 Special Kinds of Auxiliary Verbs 133
57 .A Be going to + Verb 133
• There + be going to + be 135
57 .B Used to + Verb 137
57 .B-I • There + used to + be 137
C Be used to + Verb 138
D Get used to + Verb 138
E Be used to + Noun (or "gerund") 139
Get used to + Noun (or "gerund") 139
F Have to ; Has to 139
G Had to 140
H • There + have to be ; had to be 141
58 Combined Forms of Auxiliary Verbs 141

Section Six - A

MODAL FACTORS IN THE USE OF AUXILIARY VERBS

59 Modal Auxiliary Verbs 142
59 .A Can 142
B Could 143
C May 143
D Must 144
E Should 144
60 Be able to 145

Section Seven

VARIOUS GRAMMATICAL KNOWLEDGE

61 Tag Questions 148
62 Comparison 151
62 .A Comparative/ Superlative 152
63 Two-word Verbs (Phrasal Verbs) 157
64 Prefixes and Suffixes 160

64.A • Prefixes 160
64.B • Suffixes 162
65 Infinitives 165
65.A • Infinitive Used As a Noun 166
B • Infinitive Used As an Adjective 168
C • Infinitive Used As an Adverb 168
D • Infinitive Without "to" 169
E • Verb be + Infinitive 170
F • Infinitive With Its Own Subject 171
66 Special Sentence Patterns 172
66.A • Want + Somebody + Infinitive 172
B • Be + Something + Infinitive 173
(Definition of things)
C • Causatives 175
67 Reflexive Pronouns 179
68 "One" and "Oneself" Used As Pronoun ... 181
68.A The Indefinite Pronouns 182
68.B Feminine Pronoun for Things 183

Section Eight

CLAUSES

69 What is a Clause ? 184
70 That-clause 185
What is a "that-clause" ? 185
71 Noun Clause With "That" 185
72 Noun Clause Used As Object 186
73 Omission of "that" 187
74 Noun Clause Used As Subject 188
74.A • Sequences of Tense 189
75 Adjectival Clause With "that" 191
76 Omission of "that" in Adjectival Clause 192
77 Infinitive Phrase In Place of "that-clause" ... 194
78 Relative Pronouns 196
79 Defining Relative Clauses 197
80 • "That" Used As a Relative Pronoun ... 201
81 • Relative Adverbs (defining) 203
82 Non-defining Relative Clauses 204
82.A • Adverbial Clause (non-defining) 204
82.B • Relative Clause (non-defining) 206
83 Appositives 206

Section Nine

THE PASSIVE VOICE

84	Introductory Notes	207
85	Conversion of the Active Sentence Into the Passive Construction	209
85.A	Transitive and Intransitive Verbs	210
	• Tables of Conversion	211-212
86	When to Use the Passive Voice	214
86.A	Verbs With Two Kinds of Objects	215
86.B	Conversion of the Passive Sentence Into the Active Construction	215
86.C	Questions in Passive Voice	216

Section Ten

PARTICIPLES AND GERUNDS

87	Verb-adjectives (Participles)	218
	• Passive Verb Adjectives	219
	• Active Verb Adjectives	219
88	Compound Nouns	219
89	Participle Phrases	221
90	Present Participle Phrase	225
	• As an adjective	
	• As an adverb	
	• To give additional information	
91	Past Participle Phrase	226
	• As an adjective	
	• As an adverb	
	• To give additional information	
92	Combined Participle Phrases	227
92.A	• Perfect Participle	227
B	• Passive Present Participle	227
C	• Passive Perfect Participle	228
93	Unrelated Participle Phrases	228
94	Participle Phrase With Its Own Subject	228
95	Gerunds	231
96	Gerundial Phrases	232
96.A	Introductory "it" With Gerundial Phrase	233
97	Gerund With Prepositions	234
98	Gerunds Replaced With Infinitives	235

Section Eleven

JOINED SENTENCES (1)

99	Joined Sentences	236
100	Independent Sentence	236
101	Dependent Clause (Subordinate Clause)	237
	• Adverbial Clause	238
102	Joining Words	238
102.A	• Coordinate Conjunctions	238
B	• Subordinate Conjunctions	239
102.C	List of Subordinate Conjunctions	239
103	Joined Forms of Sentences	240
103.A	• Simple Sentence	240
103.B	• Compound Sentence	240
103.C	• Complex Sentence	241
103.D	• Compound-complex Sentence	242

Section Twelve

MODAL AUXILIARY VERBS

104	Introductory Notes	244
105	Their Special Meanings and Usages	245
	• Will . Would	245
	• Shall . Should (also "be supposed to")	246
	• May . Might	248
	• Can . Could	249
	• Must . Ought to . Need . Dare	250
106	Modal Auxiliary + Verb Be	253
107	There + Modal Auxiliary + Verb Be	254
108	Continuous Forms of Modal Auxiliaries	255
109	Past Forms of Modal Auxiliaries	256

Section Thirteen

CONDITIONAL SENTENCES

110	Conditional Sentence	257
111	Conditional Clause and Main Clause	257
112	Sequences of Tense in Conditional Sentences	258
113	• Future Possible Condition	259
113.A	• Special Meaning of "Will"	261
114	• Present-unreal Condition	263
115	• Past-unreal Condition	265

116 "On the condition that" 268
117 Other Words and Conjunctions to Replace "if" 268
118 The "if clause" is Understood 273
119 Inversion of Subject and Verb 273

Section Fourteen

JOINED SENTENCES (2)

120 Compound Sentences (So, neither, nor, or) 275
121 Adverbial Clauses (or Complex Sentences) 279

Section Fifteen

MISCELLANEOUS KNOWLEDGE

122 Had Better 283
123 Wish 285
124 Yet 286
125 Get 286
126 Inchoative Verbs 287
127 Got 288
128 Have got to 289
129 Would rather 290
130 The Anomalous Usage of "Have" 290
131 "Too" as Conjunction 291
131.A "Too" as Adverb 291
132 Also 292
132.A "Since" Compared with "For" 292
133 Traveling Words 294
(Only. Even. Almost. Nearly)
134 Adverb Clauses 295
134.A • Clauses of Result 295
(So... that) (Such a..... that)
134.B • Clauses of Purpose 296
(That) (So that) (In order that)
(So as to) (In order to)
(Lest)
135 Adverbial Phrases 298
136 Let 299
137 Help 301
137.A Can't help 302
138 Let's 302

Section Sixteen

REPORTED SPEECH
(DIRECT AND INDIRECT SPEECH)

139	Introductory Note	304
140	Statement Form	304
140.A	Translation of Direct Speech Into Indirect Speech	307
	• Table of Conversion	308
140.A-I	Omission of "Subject" and "Aux. Verb"	311
140.B	Cases Where the Tense Does Not Change	314
141	Question Form	316
142	Command Form	321

Section Seventeen

SUPPLEMENTARY KNOWLEDGE

143	Relative Clause	324
143.A	Omission of the Relative Pronoun	324
143.B	Prepositional Relative Clauses	325
144	Co-ordinate Relative Clauses	329
145	"Then" and "Now" Phrases	330
146	Noun Clauses	331
146.A	• In apposition to the "subject"	332
146.B	• In apposition to the "object"	333
146.C	• As complement of verb "be"	333
147	Noun Clauses	
	• With "what"	334
148	• With "how"	335
148.A	• With "who"	336
B	• With "whom"	337
C	• With "when"	337
D	• With "where"	337
E	• With "whoever"	337
148.F	Noun Clause as Object of a Preposition	337
149	Noun Phrases	339
150	Comparison and Contrast	340
151	Direct Object and Indirect Object	342
152	Objective Complement	345
152.A	• Noun Complement	345
152.B	• Adjective Complement	345
153	Predicate Adjective	346
154	Adverbial Connectives	348
155	Phrases Used Like Adverbial Connectives	351

156	The Past Tense of Modal Auxiliary Verbs	352
156 .A	There + Past form of modal auxiliary + Be	352
156 .B	Continuous Action in the Past Form of Modal Auxiliaries	353
157	Causative in Passive Voice	353
158	Commas are Important	353
159	Be Careful with the Usage of Pronouns	354
160	Verb Groups in Summary	355
160 .A	• Examples on Be Family Verbs	355
160 .B	• Examples on Auxiliary Verbs	360
161	**Translation Method**	364

TABLES

Page

Table	1.	The Correct Order for Adjectives	9
"	2.	Word Species Forming the Subject and Complement	19
"	3.	Be Family Verbs	24
"	4.	There + Be Family Verbs	45
"	5.	Table of Conversion From Active Voice into Passive Voice	211-212
"	6.	Table of Conversion for Auxiliary Verbs to be Used in Reported Speech	308
"	7.	No-action Verb Groups in Summary	356
"	8	Action Verb Groups in Summary	360
—		List of Irregular Verbs	369
—		Key to Exercises	373
—		Index	387

SECTION ONE

Sentence Pattern

SENTENCE PATTERN
(Cümle Modeli)

İngilizceyi daha çabuk ve daha kolay ogrenmenin en onemlı koşulu, İngilizce düşunebilmektir. Türk ögrenci için İngilizce düşunebilmenin başlangıç noktası, Turkçe cumle yapısından farklı olan İngilizce cümle yapısını hemen aklına yerleştirmektir.

Bir İngilizce cümle ne kadar kısa veya uzun ve ne kadar yüklü ve karmaşık olursa olsun, cümlenin iskeleti en fazla **dört ana eleman** dan oluşur. Bu elemanlar aynen Turkçede de vardır, fakat diziliş sıraları farklıdır

Bu dort ana elemanın İngilizcedekı dizılış sırası aşagıdakı diyagram ıçınde gösterilmiştir :

Özne	fiil	nesne	zarf

Bu gramer terimlerinin İngilizce karşılıkları şöyledir :

- Özne : **Subject**
- Fiil : **Verb**
- Nesne : **Complement** veya **Object** (Fiilin yapısına göre) (*)
- Zarf : **Adverb**

Yukarıdaki diyagramı bir formül veya model gibi kabul edelim ve bir örnekle ele alalım :

* Sahife 26 daki Not'a bakınız.

Örnek :

Özne	fiil	nesne	zarf
Ahmet	is	a student	at this school.

Türkçe olarak yazarsak :

(Ahmet)	(dir)	(bir öğrenci)	(bu okulda.)

Yukardaki İngilizce cümleyi düzgün Türkçe ile yazarsak :

(Ahmet) (bu okulda) (bir öğrenci) (dir.)

Yukardaki örnekte görüldüğü gibi, Türkçe cümle elemanlarının diziliş sırası, İngilizce cümledeki elemanların diziliş sırasına göre çok farklıdır.

Öğrenci bütün gücüyle evvela kendini bu İngilizce cümle formülüne alıştırmalıdır. **Çünkü bu gramer kitabında verilen her bilgi bu dört cümle elemanının çeşitleri ve bunların zenginleştirilmesi ile ilgilidir.**

Bu başlangıç noktasından sonra, takip edeceğimiz öğrenim konuları aşağıda gösterilen genel doğrultu içinde olacaktır :

i "Özne" yi ve "nesne" yi oluşturan İSİM'ler **(nouns)** ve çeşitleri.
ii "İsim" leri niteleyen SIFAT'lar **(adjectives)** ve çeşitleri.
iii - ZARF'lar **(adverbs)** ve çeşitleri.
iv - FİİL'ler **(verbs)** ve çeşitleri.

Boylece, İngilizce cümlenin dört ana elemanına ilişkin bilgilerimiz arttıkça, daha geniş cümleler yapma yeteneğimiz de gelişmiş olacaktır.

Bir İngilizce cümlede bu dört elemandan dördünün de bulunması her zaman

gerekmez. Ancak ilk iki eleman, yani özne (subject) ve fiil (verb) mutlaka bulunacaktır. Bunu örneklerle ilerideki derslerimizde göreceğiz.

Bir İngilizce cümlenin dört ana elemanına başlangıçta örnek vermemizin amacı, öğrencinin genel bir bakış açısına sahip olması ve bundan sonra öğreneceği ayrıntılı bilgileri nereye yerleştireceğini şimdiden kestirebilmesi içindir.

TOWARDS MAKING A SENTENCE
(Cümle Yapmaya Doğru Yöneliş)

2 Evvela, isimleri **(nouns)** ve bu isimleri ek bilgilerle zenginleştiren sıfatları **(adjectives)** tanıyalım.

NOUNS
(İsimler)

3 İngilizcedeki isimleri, özelliklerine göre basitçe ve özet olarak, aşağıda gösterildiği gibi gruplandırabiliriz.

a) Düzenli olarak sonuna "s" almak suretiyle çoğullandırılan isimler :

Singular (Tekil)	Plural forms (Çoğul şekilleri)
a book *(bir kitap)*	books *(kitaplar)*
a pencil	pencils
a desk	desks
a boy	boys
a student	students

b) Düzensiz olarak çoğullandırılan isimler :

Singular (Tekil)	Plural forms (Çoğul şekilleri)
a leaf *(bir yaprak)*	leaves *(yapraklar)*
a child	children
a foot	feet
a tooth	teeth
a man	men

c) Sayılabilir (countable) isimler :

Countable nouns

two pens *(iki kalem)*
three apples *(üç elma)*
six hours *(altı saat - zaman birimi olarak)*
four glasses of water *(dört bardak su)*
five pieces of paper *(beş parça kağıt)*
two children *(iki çocuk)*

Yukardaki orneklerde görüldüğü gibi, adet olarak birden fazla sayıda bir isimden söz ediyorsak, "isim"i çoğul şekliyle belirtiriz. Bu kural Türkçede uygulanmayan bir kural olduğu için, Türkçe karşılıklarında isim, tekil olarak gösterilmiştir.

d) Sayılamaz (uncountable) isimler :

Uncountable nouns

Some ink *(bir miktar mürekkep)*
A little bread *(biraz ekmek)*
A lot of water *(çok -miktar- su)*
Some paper *(bir miktar kağıt)*
Little time *(az zaman)*

Görüldüğü gibi, sayılamaz miktarları gösteren isimler sonlarına "s" almazlar.

Yukarıdaki isimler listesi, öğrenciye sadece genel bir fikir vermek içindir. Buradaki amaç, cümle yapısı içinde kullanılan isimlerin sıfatlarla nitelendirilmesi konusuna bir ön hazırlıktır.

ADJECTIVES
(Sıfatlar)

4 Bazı kelimeler gramer yönünden sıfat olarak tanımırlar; "good", "bad", "new", "old", "long" ve benzeri. Bizim bu dersteki amacımız, bir ismi niteleyen her kelimenin **sıfat görevi** yaptığını belirtmektir. Yerine gore bir özel isim dahi sıfat görevi yapabilir. Örnek olarak; "The Ankara Airport" (Ankara Hava alanı) gibi.

Bu sebeple, sıfatların aşağıda gösterilen dört gruptaki ayırımı, bunların niteledikleri isimden evvel veya sonra yazılması kuralına bağlı olarak yapılmıştır.

1 ci grup :

Tek kelimeden oluşan sıfatlar, niteledikleri isimden önce gelirler.

Örnek :

Long pencils = *Uzun kalemler*
(adj.) (noun) (sıf.) (isim)

2 nci grup :

Birbirine bağlı olmayan tek tek (bireysel) kelimelerden oluşan sıfatlar da, niteledikleri isimden önce gelirler.

Örnek :

Her two blue eyes = *onun iki mavi gözü*
(adj) (adj) (adj) (noun) (sıf) (sıf) (sıf) (isim)

Bu örnekte sıfat görevi yapan üç ayrı kelime vardır ve bu kelimeler birbirine bağımlı değildir; şöyle ki, bu sıfatlardan herhangi birini veya ikisini eksik söylersek anlatım bozulmaz, sadece eksik anlatmış oluruz.

3 cü grup :

Bir ibare **(phrase)**, yani birbirine bağlı kelimeler topluluğu, şeklinde olan sıfatlar ise, niteledikleri isimden sonra gelirler.

Örnekler :

The girl in the picture = *Resimdeki kız*
(noun) (adjective) (sıfat) (isim)

The boy with red hair = *Kırmızı saçlı oğlan*
(noun) (adjective) (sıfat) (isim)

The corner of the blackboard = *Yazıtahtasının köşesi*
(noun) (adjective) (sıfat) (isim)

Bir ibare (phrase) şeklindeki bu **adjective**'leri oluşturan kelimeler birbirine bağlıdır ve herhangi birisini eksik söylersek anlatım bozulur. İngilizce gramerde bu çeşit ibarelere **prepositional phrase** denir. **Preposition** hakkında geniş bilgi ileride (Bak. Konu 46) verilmiştir.

4 cü grup :

Bir isim, hem bireysel kelimelerden oluşan sıfatlar ile ve hem de bir ibare şeklindeki sıfat (phrase adjective) ile aynı zamanda nitelendiriliyorsa, bireysel sıfatlar isimden önce ve ibare şeklindeki sıfat isimden sonra yer alır.

Örnek :

Our two English books with green covers
(adj) (adj) (adj) **(noun)** **(phrase adjective)**

Türkçedeki karşılığı :

Bizim yeşil kapaklı iki İngilizce kitabımız
(sıf) (ibare sıfat) (sıf) (sıf) **(isim)**

PRONOUNS
(Zamirler)

İsimleri niteleyen sıfatların diziliş sırasını açıklamadan önce, ''isim''lerin ve ''sıfat''ların yerine geçen zamirleri öğrenelim.

5

i - **Pronouns** (Zamirler)

Bir ''isım''ın yerine kullanılan zamirlerin tekil ve çoğul şekilleri aşağıda gösterilmiştir.

Singular (Tekil)	Plural (Çoğul)
I *(ben)*	we *(biz)*
you *(sen)*	you *(siz)*
he *(o - erkek için)*	they *(onlar)*
she *(o - kadın için)*	
it *(o - eşya, hayvan için)*	

Örnek :

- Ahmet is a student.

Veya, zamirle anlatımda:

- He is a student.
  (O bir öğrencidir.)

Diğer bir örnek:

- It is a pencil.
  (O bir kalemdir.)

Üçüncü şahıs çoğullarda, kişiler ve eşyalar için aynı zamir kullanılır.

6 *ii-* **Possessive Adjectives**
(İyelik -malikiyet- Sıfatları

Bu zamirler, "isim" lerden önce kullanıldıkları zaman o "isim"i niteledikleri için sıfat görevi yaparlar. Bu sebeple bu zamir şekline aynı zamanda **possessive adjective** (iyelik sıfatı) denir. Sıfat görevi yapan bu zamirler aşağıda gösterilmiştir:

For singulars (Tekiller için)	For plurals (Çoğullar için)
my *(benim)*	our *(bizim)*
your *(senin)*	your *(sizin)*
his *(onun)*	their *(onların)*
her *(onun)*	
its *(onun)*	

Örnekler:

My hat *(benim şapkam)*
Her hair *(onun saçı)*
Its wheels *(onun tekerlekleri)*
Their books *(onların kitapları)*
Your notebook *(sizin-senin- not defteriniz)*
His necktie *(onun kravatı)*
Our teacher *(bizim öğretmenimiz)*

Not: İsim görevi yapan ve isim yerine kullanılan iyelik zamirleri için (Konu 25) e bakınız.

iii- Possessive Forms of Nouns
(İsimlerin İyelik -malikiyet- Şekilleri)

İsimlerin iyelik -malikiyet- durumunu ifade etmek için "isim" in sonuna apostrof işareti ve "s" harfi getirilir. İnsan, hayvan, yer ve zaman isimleri için kullanılan bu şekil, istisnalar dışında, eşya için kullanılmaz.

Örnekler:

Ahmet's brother (= Brother of Ahmet)
(Ahmet'in kardeşi)

Turkey's capital (= The capital of Turkey)
(Türkiyenin başşehri)

His cat's name (= The name of his cat)
(Onun kedisinin ismi)

Yesterday's newspaper *(Dünün gazetesi)*

Antalya's waterfalls *(Antalya'nın şelaleleri)*

Sonuna "s" harfi koymak suretiyle çoğullaştırılmış bir "isim" in iyelik şeklini göstermek için "isim" in sonuna sadece apostrof (') işaretini koyarız.

Örnek:

My friends' dog.	My friend's dog.
(Arkadaşlarının köpeği.)	*(Arkadaşımın köpeği.)*

EXERCISE 1

Aşağıda verilen isimleri, uygun gördüğünüz aşağıdaki sıfatlar ile niteleyiniz.

Adjectives	Nouns
Our	school
A green	hat
Two	paper
My	door
Ali's	pencil
A silver	sentence
A clever	student
A long	spoon
A short	dictionary
A big	book
A little	chair
Mr. Acar's	boys
Some	rice

EXERCISE 2

Aşağıda verilen isimleri, uygun gördüğünüz aşağıdaki ibare sıfatlar (phrase adjectives) ile niteleyiniz.

Nouns	Phrase adjectives
Legs	of a cat
A fish	with red coat
A boy	on the wall
A picture	in a pool
Milk	on a tree
A bird	in a bottle

THE CORRECT ORDER FOR ADJECTIVES

(Sıfatların Doğru Diziliş Sırası)

8 Bir "isim" den evvel gelmek suretiyle o ismi niteleyen veya tanımlayan, ve boylece sıfat görevi yapan, kelimelerin kendi anlamlarına gore bir diziliş sırası vardır ve bunlar bu sıraya uygun olarak kullanılmalıdır. Bu diziliş sırasını hatırda tutmak Turkçe konuşan öğrenciler için kolaydır çunku, Türkçede de sıfatlar aynı diziliş sırasına sahiptir.

Sıfat gorevı yapan kelimeler aşağıda gösterilen üç anlama gore dizilis sırası takip ederler.

TABLE 1

(1) WHICH (Hangi)	(2) HOW MANY (kaç tane)	(3) WHAT KIND (Ne cins)	NOUN
My	—	—	teacher
Her	two	blue	eyes
Our	two	new English	books
Ahmet's	—	long	hair
This	—	—	window
These	two	—	windows
That	—	fat	boy
Those	three	fat	boys
A	—	long	pencil
An	—	old	book
The	—	broken	window
The first	three	clean	pages

TABLE 1 - A

(1) WHICH (Hangi)	(2) HOW MUCH (Ne kadar)	(3) WHAT KIND (Ne cins)	NOUN
(Some)	Some	red	apples
(Some)	Some	—	apples
Some	—	—	apples
—	Much	—	yoghurt
—	A little	hot	milk

DEMONSTRATIVES
(Belirtme -işaret- Sıfatları)

9

(This, These) (That, Those)

Yukarıda sıfatların diziliş sırasını gösteren tabloda **hangi** anlamını veren sıfat kelimeleri arasında **this, these, that, those** kelimelerini gördük. Bunlara belirtme (işaret) sıfatları denir.

Belirtme sıfatlarının Türkçe karşılıkları "this = bu" ve "that = o" demektir. Ancak, İngilizcede, işaret edilen şeyin tekil veya çoğul olması durumuna bağlı olarak bu işaret sıfatları da tekil ve çoğul şekiller alır. Şöyle ki bunlar,

yakın şeylere işaret ederken:
tekil için, THIS window *(bu pencere)*
çoğul için, THESE windows *(bu pencereler)*, ve

uzak şeylere işaret ederken:
tekil için, THAT window *(o pencere)*
çoğul için, THOSE windows *(o pencereler)*
şekillerinde kullanılır.

İşaret sıfatları, tek başına bir özne şeklinde de kullanılırlar. Özne olarak kullanıldıklarında çoğulların Türkçe karşılıkları da çoğuldur; "these = bunlar" ve "those = onlar" gibi.

ARTICLES - determiners
(Belirtme Edatları) **the, a, an**

10 Yukarıda sıfatların diziliş sırasını gösteren tabloda **hangi** anlamını veren sıfat kelimesi yerine, **the, a** veya **an** belirtme edatlarını kullandık. Bunların İngilizce gramerdeki önemli görevlerini açıklayalım.

The

Bir "isim" den bahsederken o ismin hangi (which) ism olduğunu belirtmek gerekir. Eğer belirtmiyorsak, o ismi genel anlamda kullanıyoruz demektir ki o durumda zaten **hangi** sorusu soz konusu değildir.

Sıfatların diziliş tablosunda gördügumüz gibi, bir isim, sıfat gorevi yapan aşağıdaki kelimelerle belirtilir.

1- İyelik sıfatları (my, her, our, v.b.)
2- İsimlerin iyelik şekilleri (Ahmet's v.b.)
3- İşaret sıfatları (this, that, these, those)
4- Belirtme edatları (the, a/an)

Bu açıklamadan anlaşılacağı gibi, eğer bir "isim" den genel olarak bahsetmiyorsak, bu ismin hangi isim olduğunu yukarıda ilk üç grupta gösterilen kelimeler ile anlatacağız. Eğer bahsettiğimiz şeyin hangi şey olduğu bizi dinleyen (veya okuyan) kimsece belli ise (yani daha evvel sözü edilmisse veya **hangi** sorusunu sormaya gerek bırakmayacak kadar belirli ise) bahsettiğimiz o şeyin başına **the** belirtme edatı koyarız.

Örnek:

Please, shut the door.
(Lütfen, kapıyı kapat.)

Açıklama:

Eğer kapatılacak zaten bir tek kapı varsa, bizi dinleyen kimsenin "hangi" kapı diye sorması düşünülemez.

"The sun = güneş" dediğimiz zaman, bize, hangi güneş diye bir soru sorulması normal olarak beklenemez.

Önemli not:

Eğer bahsettiğimiz şeyin "hangi" şey olduğu, Sıfat Diziliş Tablosunun 1 ci sütununda gösterilen kelimelerden birisiyle sıfatlandırılmışsa artık kesinlikle **The** belirtme edatı kullanılmaz.

"The" belirtme edatına İngilizcede **definite article** denir.

Bu konuda ilerki derslerimizde çok daha örnekler verilecektir.

A veya an

Eğer anlatmak istediğimiz şeyin hangi özel şey olduğunu belli etmek gerekmiyorsa ve o şey sadece kendi türündekilerden herhangi biri ise o zaman o şeyin başına **a** edatı koyarız.

Eğer **a** edatından sonra gelen kelime sesli harf ile başlayan bir kelime ise o zaman **a** yerine **an** şekli uygulanır.

Örnek:

a new book *(yeni bir kitap)*
an old book *(eski bir kitap)*

Diğer bir örnek:

A bird is an animal.
(Bir kuş -bir- hayvandır.)
Düzgün Türkçe ile: *Kuş bir hayvandır.*

Some

"Bir miktar" anlamındaki **some** kelimesi, hangi sorusunu gerektirmeyecek bir sıfat şekli olduğundan, hiç bir zaman başına **the** veya **a** edatlarından biri konulmaz. Bu sebeple **some** kelimesi aynı zamanda bir belirtme edatı **(determiner)** görevi yapmaktadır.

OTHER DETERMINERS
(Diğer Belirtici Kelimeler)

11 Tablo 1 de (Bk. Konu 8) sayısal sıfatları gosteren **how many** ve **how much** sorusuna cevap oluşturacak sıfatlara aşağıdaki kelimeleri de ekleyebiliriz. Bu kelimelerin bir kısmı, yerine göre, **hangi** sorusuna da cevap oluşturur.

Each	*(her, her bir)*	Much	*(çok - sayılamaz çokluk)*
Every	*(her, hepsi,bütün)*	Few	*(az sayıda, bir kaç)*
No	*(hiç, hiç bir)*	Several	*(bir kaç, bir çok)*
Both	*(her iki)*	Either	(Bk. Konu 120-sah. 278)
All	*(bütün, hepsi)*	Neither	(Bk. Konu 120-sah. 278)
Many	*(bir çok - sayılabilir çokluk)*	Any	*(hiç, herhangi bir)*

Örnekler :

Each student	:	*Her bir öğrenci*
Every student	:	*Her (hepsi) öğrenci*
No student	:	*Hiç bir öğrenci* (Bk. Konu 31)
Both students	:	*Her iki öğrenci*
All students	:	*Bütün öğrenciler*
Not much water	:	Az (çok olmayan) su, v.b. "Much" kelimesi genellikle olumsuz anlatımlar için kullanılır.

Sıfatlar arasına virgül konulması:

Bir isimin "Ne Cins" (What kind) olduğunu anlatan sıfatların adedi birden fazla ise, bunları birbirinden ayırmak için aralarına virgül konulur.

Örnek:

- This young, beautiful, tall girl.
  (Bu genç, güzel, uzun boylu kız.)

EXERCISE 3

Aşağıda gösterilen **noun** ları, sıfat görevi yapan en az iki kelime ile niteleyiniz.

Örnek: My three red pencils

1. pencils	6. house
2. chairs	7. windows
3. friend	8. box
4. teacher	9. boxes
5. books	10. shoes

APPLICATION WITH THE SENTENCE PATTERN
(Cümle Modeliyle Uygulanış)

12 Cümle elemanlarının dizilış sırasını geçen derslerimizde (Bk. Konu 1) görmüştük Bu cümle elemanlarının ilk üçünü aşağıda tekrar gösterelim.

Özne (Subject)	fiil (Verb)	nesne (Complement)

Bu cumle elemanlarını oluşturmak üzere kullanacağımız kelimeler, cinslerine gore, aşağıda gösterilen şekillerde olacaktır.

Şekil 1

Örnek 1: **isim + fiil + isim**

Özne	fiil	nesne
Ahmet	is	a student
(noun)	(verb)	**(noun)**

Ahmet bir öğrencidir.

Şunu hemen belirtelim ki, "özne" yi ve "nesne" yi oluşturmak için kullanacağımız kelimeler yalnızca "isim" ler değildir. Özneyi ve nesneyi oluşturmak uzere ne cins kelimeler kullanabileceğimiz, örneklerle aşağıda belirtilmiştir.

Örnek 2: **İşaret sıfatı + fiil + isim**

Özne	fiil	nesne
This	is	a book.
(demonstrative)	(verb)	**(noun)**

Bu bir kitaptır.

Not: İşaret sıfatı bir ozne veya nesne gibi kullanıldığında buna **demonstrative pronoun** denir.

Örnek 3: **Zamir + fiil + isim**

Özne	fiil	nesne
She	is	a nurse.
(pronoun)	(verb)	**(noun)**

O (kız) bir hemşiredir.

Örnek 4: **Zamir + fiil + sıfat**

Özne	fiil	nesne
It	is	ready.
(pronoun)	(verb)	**(adjective)**

O (şey) hazırdır.

Örnek 5: **İsim + fiil + ibare**

Özne	fiil	nesne
Ahmet	is	in danger.
(noun)	(verb)	**(phrase)**

Ahmet tehlikededir.

Not: İsim yerine kullanılan iyelik zamirleri (possessive pronouns) ve örnekleri Konu 25 de gösterilmiştir.
Yalnızca nesne içinde kullanılan zamir şekilleri (object pronouns) ve örnekleri Konu 47 de gösterilmiştir.

EXERCISE 4

Asagida gosterilen isim (noun), sifat (adjective), işaret sifati (demonstrative), zamir (pronoun), belirtme edati (article), ve ibare (phrase) leri, "is" fiilinin iki yanina Ozne ve Nesne olarak yerleştirmek suretiyle cümleler yapiniz.

Çözüm: (No.1) It is my book.

	Nouns	Adjectives	Demonstratives	Articles	Pronouns	Phrase Adjectives
1	book	my	—	—	it	—
2	student	—	—	a	she	—
3	book	her	this	—	—	—
4	box	yellow	—	a	it	—
5	boy	ill	—	the	—	with red hair
6	water	hot	this	—	—	—
7	window	broken	—	the	—	—
8	pen	your	that	—	—	—
9	—	clever	—	—	he	—
10	—	hungry	—	—	she	—

Şekil 2:

Bu şekil, oznedeki ve nesnedeki "isim" lerin, bireysel sifatlarla nitelendirilmiş olduğu şekildir.

Örnek: **İsim + fiil + isim**

Ozne	fiil	nesne
My apple	is	a green apple.
(adj.) **(noun)**	(verb)	(adj.) **(noun)**

Benim elmam yeşil bir elmadır.

Diğer örnekler:

- This book is my book.
  Bu kitap benim kitabımdır.
- This green book is my English book.
  Bu yeşil kitap benim İngilizce kitabımdır.
- This . . . . . is my new English book.
  Bu benim yeni İngilizce kitabımdır.
- He is our English teacher.
  O bizim İngilizce öğretmenimizdir.

Şekil 3

Bu şekil, öznedeki veya nesnedeki "isim" in bir ibare sıfat (phrase adjective) ile nitelendirilmiş olduğu şekildir. (Bk. Konu 4).

Örnek 1: **İsim + fiil + isim**

Özne	fiil	nesne
That boy with red hair	is	my brother.
(adj) **(noun)** (phrase adj.)	(verb)	(adj) **(noun)**

Kırmızı saçlı o -erkek- çocuk benim kardeşimdir.

Örnek 2: **İşaret sıfatı + fiil + isim**

Özne	fiil	nesne
This	is	the chair with a broken leg.
(demonstr.)	(verb)	**(noun)** (phrase adjective)

Kırık ayaklı sandalye budur.

Not: Yukarıdaki son cümle, kırık ayaklı olduğu evvelce söz konusu edilmiş belli bir sandalyeden bahsetmektedir.
Aşağıdaki ilk örnekle karşılaştırınız.

Diğer örnekler :

Özne	fiil	nesne
This	is	a chair with a broken leg.
(demonstr.)	(verb)	**(noun)** (phrase adjective)

Bu kırık ayaklı bir sandalyedir.

özne	fiil	nesne
The girl in the picture	is	my sister.
(noun) (phrase adjective)	(verb)	(adj) **(noun)**

Resimdeki kız benim kardeşimdir.

Özne	fiil	nesne
The leg of this chair	is	broken.
(noun) (phrase adjective)	(verb)	**(adj.)**

Bu sandalyenin ayağı kırıktır.

Öznenin ve nesnenin hangi çeşit kelimelerden oluşturulduğuna dair örnekler gördük. Özet olarak ele alırsak, aşağıdaki tabloda gösterilen eşleştirmeler ile çok çeşitli cümle şekilleri elde etmemiz mümkündür.

Yapabileceğimiz eşleştirmelere, aşağıdaki cümleler örnek olarak verilmiştir. Gramer bilgimiz ilerledikçe, şimdiye kadar öğrendiğimiz bu temel bilgileri genişletme imkânlarına kavuşacağız.

Table of Word Species Forming the Subject and Complement.
(Özneyi ve Nesneyi Oluşturan Kelime Çeşitleri Tablosu.)

TABLE 2

SUBJECT (özne)	VERB (fiil)	COMPLEMENT (nesne)	Örnek cümleler
(noun)	is	(noun)	An apple is a fruit.
(noun)	is	(adjective)	Ahmet is lazy.
(noun)	is	(phrase)	This book is for you.
(noun)	is	(demonstrative)	My pencil is this.
(noun)	is	(pronoun)	The boy is me.
(pronoun)	is	(noun)	He is a student.
(pronoun)	is	(adjective)	He is ill.
(pronoun)	is	(phrase)	He is against my opinion.
(pronoun)	is	(pronoun)	It is me.
(demonstr.)	is	(noun)	This is a pencil.
(demonstr.)	is	(adjective)	This is wonderful
(demonstr.)	is	(demonstr.)	That is that.
(demonstr.)	is	(pronoun)	This is it.
(demonstr.)	is	(phrase)	This is for your brother.
(adjective)	is	(noun)	Blue is a color.
(adjective)	is	(adjective)	Blue is blue.
(Phrase)	is	(adjective)	To swim in a lake is dangerous.

Not: Diğer bir isim (noun) şekli için Bk. Konu 25.

ADVERBS
(Zarflar)

13 Zarflar ile ilgili daha geniş bilgi Konu 27 de ve daha ilerideki derslerde verilmiştir. Kısaca değinmek gerekirse, zarflar **yer** ve **zaman** gosteren kelimeler veya ibarelerdir, ve genellikle cümlenin sonunda yer alırlar.

Örnek 1: İsim + fiil + isim + **yer zarfı**

Özne	fiil	nesne	zarf (yer)
Ahmet	is	a student	in our school.
(noun)	(verb)	(noun)	(adverb of **place**)

Ahmet bizim okulumuzda bir öğrencidir.

Örnek 2: İsim + fiil + **yer zarfı** + **zaman zarfı**

Özne	fiil	nesne	zarf (yer)	zarf (zaman)
Ahmet	is		in the garden	now.
(noun)	(verb)	(.....)	(adverb of **place**)	(adverb of **time**)

Ahmet şimdi bahçededir.

Yukarıdakı örnekte görüldüğü gibi, fiilden sonra nesne olmaksızın bir zarf gelebilmektedir. Zarfların diziliş sırası genellikle evvela **yer zarfı** sonra da **zaman zarfı** şeklindedir.

Boylece, bizim şimdıye kadar öğrendiğimiz bilgilerle, aşağıda gösterilen üç dıyagrama uygun cümleler yapmamız mümkün olacaktır.

1	Özne	fiil	nesne	
2.	Özne	fiil	nesne	zarf (yer veya zaman)
3.	Özne	fiil		zarf (yer veya zaman)

EXERCISE 5

Aşağıda gösterilen (adverbs) zarf kelimeleri ve (phrase adverbs) zarf ibareleriyle "is" fiilini kullanarak cümleler yapınız.

1. here *(burada)*
2. there *(orada)*
3. now *(şimdi)*
4. on the table *(masanın üstünde)*
5. in my house *(benim evimde)*
6. in the restaurant *(lokantada)*
7. under the table *(masanın altında)*
8. here today *(bugün burada)*
9. in Izmir now *(şimdi İzmirde)*
10. at the door *(kapıda)* Your guest is at the door

I am here

My book is there

The girl with blue eyes is at the bus stop

Every Apple is not green on the table

VERBS
(Fiiller)

14 Bir İngilizce cümlenin Dört Ana Elemanı arasında en büyük önemi fiiller taşır. Bu sebeple fiillerin öğrenimine büyük dikkat ve özen gösterilmesi gerekir.

Şimdiye kadar gördüğümüz örneklerde cümlenin fiili olarak yalnızca "is" fiilini kullandık. Bundan sonraki derslerimizde fiiller hakkındaki bilgimizi genişleteceğiz.

DIVISION OF VERBS
(Fiillerin Ayırımı)

15 İngilizce dilinde mevcut olan bütün fiilleri pratik amaçla, yani öğretimin daha kolay sağlanması amacıyla, iki genel bölüme ayıracağız. Bunlar;

1. Eylemsiz Fiiller (**No-action** Verbs)
2. Eylemli Fiiller (**Action** Verbs)

Eylemsizliği gösteren fiil grubuna bundan böyle,

BE FAMILY VERBS - *BE Ailesi Fiiller*

diyeceğiz. Eylemsizliği gosterdiği anlamda kullandığımız BE fiilinin Türkçe sözlükteki karşılığı **olmak** veya **bulunmak**tır, ancak biz Türkçe konuşur ve yazarken genellikle olmak ve bulunmak fiillerini değişik şekillere sokarız. Aşağıda, Konu 16-A da, **Be** ailesi fiiller bir liste halinde verilmiş ve Türkçe karşılıkları her fiilin yanında gösterilmiştir.

Bu sebeple öğrenci eylemsiz fiiller olan **Be** ailesi fiilleri öğrenirken **be** fiilinin sözlükteki anlamına kendini bağlı görmemelidir.

SECTION TWO

Be - family Verbs

BE - FAMILY VERBS
("Be" Ailesi Fiiller)

16

Eylemsiz fiiller olarak tanımladığımız "be" ailesi fiillerini kullanırken üç faktorü dikkate almamız gerekir. Bu faktörler aşağıda gösterilmiştir.

1 inci faktör:

ZAMAN FAKTÖRÜ

— Geçmiş zaman (PAST)
— Şimdiki zaman (PRESENT)
— Gelecek zaman (FUTURE)

2 nci faktör:

TEKİL VE ÇOĞUL FAKTÖRÜ

— Öznenin tekil (singular) veya çoğul (plural) olmasına göre değişir.

3 cü faktör:

ZAMİR FAKTÖRÜ

— Değişik zaman faktörleri içinde değişik zamirler (pronouns) için değişik fiil şekli kullanılır.

Yukarıda sözü edilen üç faktörü de kapsayan "be" ailesi fiiller, önümüzdeki sayfada bir Tablo içinde gösterilmiştir. Bu tablodaki Türkçe karşılıklarından görüleceği gibi, "be" ailesi fiiller hareketsiz durumları ifade ederler ve bir eylem ortaya koymazlar.

"Be" ailesi fiiller, "kimin ne olduğu", "kimın nerede olduğu", "neyin ne olduğu" ve "neyin nerede olduğu" nu anlatmakta kullanılırlar.

16.A TABLE OF THE BE - FAMILY VERBS
("Be" Ailesi Fiiller Tablosu)

TABLE 3

PRESENT
(Şimdiki Zaman)

Singulars:

(Ben)	I	am	(im)
(Sen)	You	are	(sin)
(O)	He	is	(dır)
(O)	She	is	(dır)
(O)	It	is	(dır)

Plurals:

(Biz)	We	are	(iz)
(Siz)	You	are	(siniz)
(Onlar)	They	are	(dırlar)

PAST
(Geçmiş Zaman)

Singulars:

(Ben)	I	was	(idim)
(Sen)	You	were	(idin)
(O)	He	was	(idi)
(O)	She	was	(idi)
(O)	It	was	(idi)

Plurals:

(Biz)	We	were	(idik)
(Siz)	You	were	(idiniz)
(Onlar)	They	were	(idiler)

FUTURE
(Gelecek Zaman)

Singulars:

(Ben)	I	will	be	(olacağım)
(Sen)	You	will	be	(olacaksın)
(O)	He	will	be	(olacak)
(O)	She	will	be	(olacak)
(O)	It	will	be	(olacak)

Plurals:

(Biz)	We	will	be	(olacağız)
(Siz)	You	will	be	(olacaksınız)
(Onlar)	They	will	be	(olacaklar)

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, şimdiki zamanda ve geçmiş zamanda tekil ve çoğul ozneler için farklı fiil şekli kullanılmaktadır. Bu kuralın dışında,

şimdiki zamanda tekil birinci şahıs özne için tamamen değişik şekilde bir fiil kullanılmaktadır.

Ayrıca, Türkçede "sen" diye gösterilen zamir için İngilizcede "sen" ve "sız" kelimeleri arasında ayırım yapılmadığından, şimdiki ve geçmiş zamanda tekil ikinci şahısta da, çoğula ait fiil şekli kullanılır. Gelecek zamana ait fiil şekilleri, gerek zamir durumuna gerekse tekil ve çoğul durumuna bakılmaksızın birbirinin aynıdır.

"Be" ailesi fiillerini artık zaman bölümlerine ayırdığımıza göre, yapacağımız cümle içinde kullanacağımız **zaman zarfı** (time adverb) **ile, kullanacağımız fiil şekli birbirine uygun olmalıdır.**

Doğru örnekler:

- I was here yesterday. (Past)
  Ben dün burada idim.
- I am here today. (Present)
  Ben bugün buradayım.
- I will be here tomorrow. (Future)
  Ben yarın burada olacağım.

Yanlış örnek:

- I am here yesterday. (?)

EXERCISE 6

Aşağıdaki cümlelerde, boş bırakılan yerlere uygun olan "be" ailesi fiilini koyunuz.

1. Ahmet ___is___ in the garden now.
2. They ___were___ at Büyükada yesterday.
3. She ___will be___ a teacher next year.
4. It ___is___ in my house today.
5. He ___was___ a champion ten years ago.
6. You ___were___ very handsome last night.
7. I ___am___ at school now.
8. We ___were___ at the theater two days ago.
9. They ___will be___ with us tonight.
10. This window ___was___ shut yesterday.

Geçen derslerimizde, "be" ailesi fiiller tablosunda **şimdiki zaman** (present) için gösterilen "is" fiilini kullanarak bazı örnekler vermiştik. O örneklerdeki amacımız, cümleyi oluşturan "özne - fiil - nesne - zarf" elemanları için hangi cins kelimeleri kullanabileceğimizi göstermek idi.

Bu bölümde bundan sonra ele alacağımız konular, "be" ailesi fiiller ile yapılan cümlelerin "olumlu", "olumsuz" ve "soru" şekilleri ve ayrıca cümle elemanlarının iç yapısını analiz etme yöntemleri olacaktır.

THE AFFIRMATIVE SENTENCE
(Olumlu Cümle)

17 Olumlu cümle şekli, evvelki derslerimizde gördüğümüz gibi, aşağıdaki diyagramda gösterilen yapıda olacaktır. Evvelce değinmiş olduğumuz gibi, bir cümlede **nesne** veya **zarf**'ın her zaman bulunması gerekmez.

Özne	fiil	nesne	zarf

Not:

"Complement" and "Object"

"Be" ailesi fiilden sonra gelen "NESNE" ye İngilizce gramerde **complement** denilmektedir. İleride göreceğimiz eylemli fiiller (action verbs) den sonra gelen "nesne" ye ise gramerde **object** denilmektedir. Bu kitapta, öğrencinin cümle formülünü daha kolaylıkla hatırda tutabilmesi bakımından bunların Türkçe karşılıklarında şimdilik bir ayırım yapılmasına gerek görülmemiş ve her ikisinin de "nesne" diye isimlendirilmesinde bir sakınca olmadığı görüşüne göre hareket edilmiştir. (Daha geniş bilgi için Konu 27 ve 42'ye bakınız.)

Olumlu cümle örneği: (Verb: present)

Özne	fiil	nesne	zarf (yer)
Pencils	are		on the table.

Kalemler masanın üstündedir.

veya,

Kalemler masanın üstünde bulunmaktadır.

Eğer yukarıdaki cümlede özneyi bir zamir (pronoun) ile belirtirsek:

Özne	fiil	nesne	zarf (yer)
They	are		on the table.

Onlar masanın üstündedir.

Bu örnekte işaret etmemiz gereken iki önemli nokta şöyledir:

1. "Are" fiilinin sözlükteki karşılığının *olmaktadır* veya *bulunmaktadır* olması gerektiği halde biz yalnızca daha uygun olan "dir" kelimesini kullandık.

2. "Be" ailesi fiiller tablosunda "are" fiilinin Türkçe karşılığını "dırlar" şeklinde çoğul bir ifade ile gösterdiğimiz halde biz daha uygun olan "dır" şeklindeki tekil ifadeyi kullandık.

Aşağıda göreceğimiz diğer örneklerde de öğrenci Türkçeye daha uygun olan bu ifade şekillerini dikkatle incelemelidir.

Olumlu cümle örneği: (Verb : past)

Özne	fiil	nesne	zarf (zaman)
I	was	a student	last year.

Ben geçen yıl bir öğrenci idim.

Olumlu cümle örneği: (Verb : future)

Özne	fiil	nesne	zarf (yer ve zaman)
We	will be		at home tomorrow.

Biz yarın evde olacağız (bulunacağız).

veya,

Biz yarın evdeyiz.

Diğer örnekler:

(Not: Aşağıdaki cümlelerin Türkçe tercümelerinde, parantez içindeki kelimelerin kullanılması isteğe bağlıdır.)

- I am a secretary in this office.
  Ben bu büroda bir sekreterim.
- I was sorry.
  Üzgündüm.
- You are very clever.
  Sen çok zekisin -akıllısın-.
- Their names were on the list.
  Onların isimleri listede (var) idi.
- These are their books.
  Bunlar onların kitapları (dır).
- She will be with her mother tomorrow.
  O (kız) yarın annesiyle (beraber) olacak (dır).
- This picture will be on the wall next Sunday.
  Önümüzdeki pazar günü bu resim duvarda (asılı) bulunacak (dır).
- Ahmet and Ayşe are students.
  Ahmet ve Ayşe öğrencidir (ler).
- Ahmet is Ayşe's brother.
  Ahmet Ayşenin (erkek) kardeşidir.
- Our house is near our school.
  (Bizim) evimiz (bizim) okulumuzun yakınındadır.
- I am here.
  Ben buradayım. (veya : Ben burada bulunuyorum.)
- Its box is here.
  Onun kutusu burada (dır).
- Your hat is there.
  Senin şapkan orada (dır).
- They will be here tomorrow.
  Onlar yarın burada olacaklar.
- The little boy with the red hat is my brother.
  Kırmızı şapkalı küçük çocuk benim (erkek) kardeşimdir.
- My uncle will be in our house tonight.
  Amcam bu akşam bizim ev(imiz)de olacak.
- My uncle and his son were in England last year.
  Amcam ve oğlu geçen yıl İngilterede idi (ler).
- The students were in the language laboratory yesterday.
  Öğrenciler dün lisan laboratuvarında idiler.

EXERCISE 7

Aşağıdaki cümlelerde özneyi. fiili ve nesneleri çoğul duruma getiriniz

Not : **Adjective** (sıfat) şeklindeki "nesne"yi çoğul şekle çevirmek gerekmez.

Çözüm : (No.1) These are my pencils.

1. This is my pencil.
2. That was his book. Those were his books
3. The boys will be in the classroom.
4. A bird is an animal. birds are animals
5. He is a carpenter.
6. This window is broken.
7. I am a student.
8. This student is very clever.

EXERCISE 8

Aşağıdaki cümleleri **past** (geçmiş zaman) şekline çeviriniz.

1. They are here. They were
2. She is a nurse. She was
3. I am a young boy. I was
4. He is an engineer. He was
5. He is at home. He was
6. We are in Adana. We were
7. You are sorry. You were

CONTRACTION FORMS OF VERB "BE"

("Be" Fiilinin Kısaltılmış Şekilleri)

18 "Be" ailesi fiiller tablosunun **present** ve **future** bölümünde gördüğümüz fiiller, aşağıda gosterilen şekillerde kısaltılırlar. Bu kısaltmalar, gerek konuşma gerekse yazı dilinde geniş ölçüde uygulanır.

CONTRACTION WITH "PRONOUNS"
("Zamirler" ile Kısaltılış)

19 "Be" fiilinin zamirler ile kısaltılışı aşağıda gösterilmiştir.

Verb : **present.**

Singulars :			Plurals :		
I am	:	I'm	We are	:	We're
You are	:	You're	You are	:	You're
He is	:	He's	They are	:	They're
She is	:	She's			
It is	:	It's			

Verb : **future.**

Singulars and plurals :

I will be	:	I'll be
You will be	:	You'll be
He will be	:	He'll be
She will be	:	She'll be
It will be	:	It'll be
We will be	:	We'll be
They will be	:	They'll be

Örnekler :

- I'm twenty years old.
  Ben yirmi yaşındayım.
- You're my friend.
  Sen benim arkadaşımsın.
- He'll be at home today.
  O bugün evde olacak.
- It's five o'clock now.
  (Zaman) şimdi saat beştir.

Not : Bu cümledeki "it" zamiri "zaman" anlamında kullanılmıştır. (Bk. Konu 27).

CONTRACTION WITH THE DEMONSTRATIVE "THAT"
(İşaret Sıfatı "that" ile Kısaltılışı)

20 İşaret sıfatı "that" in bir zamir (pronoun) olarak kullanılmasında, kısaltılış şekli şöyle olmaktadır :

That is : That's (Örnek: That's a beautiful flower.)
O güzel bir çiçektir.

EXERCISE 9

Aşağıdaki kısaltmaları uzun şekliyle yazınız.

1. He's very happy.	*O çok mutludur.*
2. It's an electric bulb.	*O bir elektrik ampulüdür.*
3. They're here today.	*Onlar bugün buradalar.*
4. He'll be in the next room.	*O bitişik odada olacak.*
5. We'll be there tomorrow.	*Biz yarın orada olacağız.*
6. That's my coat.	*O benim ceketimdir.*
7. That's its wheel.	*O onun tekerleğidir.*

THE NEGATIVE SENTENCE
(Olumsuz Cümle)

21 "Be" ailesi fiiller ile yapılan cümleleri olumsuz (negative) duruma getirmek için "fiil" den hemen sonra **not** kelimesi koyarız. Başka hiç bir değişiklik yapmayız.

Örnek : (Verb : **present)**

Olumlu cümle :

Özne	fiil	nesne	zarf
Ahmet	is	a swimmer.	

Ahmet bir yüzücüdür.

Olumsuz cümle :

Özne	fiil		nesne	zarf
Ahmet	is	not	a swimmer	

Ahmet bir yüzücü değildir.

Ancak, gelecek zaman (future time) a ait fiilimiz iki kelimeden oluştuğu için, olumsuz cümle yaparken **not** kelimesini ilk fiil kelimesinden sonraya koyarız.

Olumlu cümle : Örnek : (Verb : **future**)

Özne	fiil	nesne	zarf
Ahmet	will be		here.

Olumsuz cümle :

Özne	fiil			nesne	zarf
Ahmet	will	not	be		here.

Ahmet burada olmayacak (dır).

Not : Olumsuz fiillerin kısaltılmış şekilleri için Konu 24'e bakınız.

EXERCISE 10

Aşağıdaki cümleleri olumsuz cümle şekline çeviriniz.

1. My uncle is a doctor.
2. He will be in his office tomorrow.
3. She was ill yesterday.
4. Our teacher is in the school today.
5. I'll be at home tonight.

THE INTERROGATIVE SENTENCE (or Question Form)

(Soru Cümlesi - veya Soru Şekli)

22 "Be" ailesi fiillerle yapılan olumlu (affirmative) cumleleri soru durumuna getirmek için, fiili oluşturan kelime, "özne" nin başına getirilir. Başkaca hiç bir degişiklik yapılmaz. Soru cümlesi yapmak amacıyla başa getirilen "fiil" e, Soru Fiili **"SF"** (Question Verb **"QV"**) deriz.

Ancak, Gelecek Zaman'a ait fiil iki kelimeden oluştuğu için bunun yalnız ilk kelimesi olan "will" kelimesi öznenin başına getirilir.

Örnekler :

Olumlu cümle :

Özne	fiil	nesne	zarf
You	are	my English teacher.	

Siz benim İngilizce öğretmenimsiniz.

Soru cümlesi :

SF	Özne	fiil	nesne	zarf
Are	you		my English teacher?	

Siz benim İngilizce öğretmenim misiniz?

Olumlu cümle :

Özne	fiil		nesne	zarf
Her aunt	will	be		here tomorrow.

Onun teyzesi yarın burada olacak (bulunacak).

Soru cümlesi :

SF	Özne	fiil		nesne	zarf
Will	her aunt		be		here tomorrow?

Onun teyzesi yarın burada olacak (bulunacak) mı?

EXERCISE 11

Aşağıdaki cümleleri soru şekline çeviriniz.

1. Mr. Ataker is a nice man.
2. You are an accountant.
3. You will be at the stadium.
4. He was all right yesterday.
5. They will be in Ankara tomorrow.
6. You were with your uncle, too.
7. I am the only stupid person here.

NEGATIVE QUESTION FORM
(Olumsuz Soru Şekli)

23 "Be" ailesi fiillerle yapılan olumsuz cümleleri soru durumuna getirmek için yine sadece fiili oluşturan kelime, Soru Fiili, "SF", olarak öznenin başına getirilir ve başkaca hiç bir değişiklik yapılmaz.

Örnekler :

Olumsuz cümle :

Özne	fiil	nesne	zarf
You	are not	my teacher.	

Siz benim öğretmenim değilsiniz.

Olumsuz soru cümlesi :

SF	Özne	fiil	nesne	zarf
Are	you	not	my teacher ?	

Siz benim öğretmenim değil misiniz ?

Olumsuz cümle :

Özne	fiil	nesne	zarf
You	will not be		here tomorrow.

Siz yarın burada olmayacaksınız.

Olumsuz soru cümlesi :

SF	özne	fiil	nesne	zarf
Will	you	not be		here tomorrow ?

Siz yarın burada olmayacak mısınız ?

24 Ancak, İngilizcenin bir ozelliği olan **"Kısaltılmış Olumsuz Fiiller"** de, fiil ve olumsuzluk kelimesi birbirine bitişik (yapışık) olduğundan, aynı bitişik şekliyle öznenin başına getirilir.

Buna ornekler vermeden evvel, kısaltma şekillerini tanıyalım.

CONTRACTION FORMS OF "NOT"

("Not" Kelimesinin Kısaltılmış Şekilleri)

Present tense :

Am	not	:	(Kısa şekli yoktur)
Are	not	:	Aren't
Is	not	:	Isn't

Past tense :

Was	not	:	Wasn't
Were	not	:	Weren't

Future tense :

Will	not	be	: Won't be

Örnekler :

Olumsuz cümle :

Özne	fiil	nesne	zarf
He	wasn't	your teacher.	

Olumsuz soru cümlesi :

SF	özne	fiil	nesne	zarf
Wasn't	he		your teacher ?	

O sizin öğretmeniniz değilmiydi ?

Olumsuz cümle :

Özne	fiil		nesne	zarf
You	won't	be		here tomorrow.

Olumsuz soru cümlesi :

SF	özne	fiil		nesne	zarf
Won't	you		be		here tomorrow ?

Yarın burada olmayacak mısınız ?

Diğer örnekler :

Aşağıda verilen örneklere rağmen, **Olumsuz Soru**' lar çoğunlukla fiilin **"kısaltılmış"** şekliyle yapılır.

The negative form (Olumsuz şekil)	The negative question form (Olumsuz soru şekli)
I am not	Am I not
You are not	Are you not
You aren't	Aren't you
He is not	Is he not
He isn't	Isn't he
It is not	Is it not
It's not	Is it not
It isn't	Isn't it
We aren't	Aren't we
You will not be	Will you not be
You won't be	Won't you be
You were not	Were you not
You weren't	Weren't you

EXERCISE 12

Aşağıdaki cümleleri soru şekline çeviriniz.

1. This is your car.
2. They will not be at the school tomorrow.
3. You won't be here tomorrow.
4. You will be in your room tomorrow.
5. It isn't my book.
6. We were not very clever.
7. She wasn't happy.
8. He isn't a student.
9. You are Ahmet's brother.
10. You aren't Ahmet's sister.

Class Work

Aşağıdaki **yer** ve **zaman** gösteren **zarf** örneklerinden kullanarak "be" ailesi fiiller ile olumlu cümleler yapınız ve bunları olumsuz soru şekline çeviriniz.

Place Adverbs (Yer zarfları) :

Here *(burada)*, there *(orada)*, out of town *(şehir dışında)*, in the office *(büroda)*, at

home *(evde)*, in this school *(bu okulda)*, under the table *(masanın altında)*, on the chair *(sandalyenin üstünde)*, behind the door *(kapının arkasında)*, between the two chairs *(iki sandalyenin arasında)*.

Time Adverbs (Zaman zarfları) :

Now *(şimdi)*, today *(bugün)*, tomorrow *(yarın)*, yesterday *(dün)*, tonight *(bu gece)*, this afternoon *(bu öğleden sonra)*, this morning *(bu sabah)*, last year *(geçen yıl)*, next week *(gelecek hafta)*, at night *(geceleyin)*, at noon *(öğleyin)*, in the morning *(sabahleyin)*, in the afternoon *(öğleden sonra)*, in the evening *(akşamleyin)*, this evening *(bu akşam)*, next Sunday *(gelecek pazar günü)*.

POSSESSIVE PRONOUNS USED IN PLACE OF NOUNS

(İsim Yerine Kullanılan İyelik -malikiyet- Zamirleri)

25 Daha önceki derslerimizde (Bk. Konu 6-7) iyelik zamirlerinin (possessive pronouns) bir **isim** den önce gelmek suretiyle sıfat (possessive adjective) görevi yaptığını görmüştük. İyelik zamirleri ayrıca bir **isim** (noun) yerine kullanılabilirler. Ancak, bu durumda şekil bakımından da biraz değişikliğe uğrarlar. Aşağıda iyelik zamirlerinin isim olarak kullanılan şekilleri gösterilmiştir.

Possessive Pronouns Used as Nouns
(İsim olarak kullanılan iyelik zamirleri)

mine	*(benimki)*	**ours**	*(bizimki)*
yours	*(seninki)*	**yours**	*(sizinki)*
his	*(onunki)*	**theirs**	*(onlarınki)*
hers	*(onunki)*		

Örnek :

- This is my book.
  Bu benim kitabımdır.

- This book is mine.
  Bu kitap benimkidir -benimdir.

Nesne ve Özne olarak : (İsim + fiil + isim)

Özne	fiil	nesne
That book	is	**ours.**

O kitap bizimkidir.

Özne	fiil	nesne
Mine	is	a toy

Benimki bir oyuncaktır.

Diğer örnekler :

- All these books are mine.
  Bütün bu kitaplar benim(kiler) dir.

- This dictionary is not hers.
  Bu sözlük onunki değildir.

- This is yours.
  Bu sizinkidir.

- Ours is the best.
  Bizimki en iyisidir.

Possessive forms of nouns : (Bk. Konu 7)

Sıfat durumunda bulunan iyelik zamirinin (possessive adjective) yerinde eğer bir "kişi" veya "özel isim" sıfat görevi yapıyorsa, o durumda "kişi" nin sonundaki apostrof "s" ('s) şeklini aynen bırakmak suretiyle o kişiyi "kişininki" anlamına sokarız.

Örnekler :

- This car is

adj.	adj.	noun
my	uncle's	car.

- This car is

adj.	noun
my	uncle's.

Bu otomobil amcamınkidir.

- This book is Ahmet's.
  Bu kitap Ahmetinkidir -Ahmetindir.

EXERCISE 13

Aşağıdaki cümlelerde **possessive adjective** ile sıfatlandırılmış "isim" leri - nesne içindeki - isim yerine kullanılan iyelik zamirleri ile değiştiriniz.

Çözüm : (No.1) This coat is mine.

1. This coat is my coat.
2. Those papers are their papers. theirs
3. This umbrella is Ayşe's umbrella.

4. This book is our teacher's book.
5. These shoes were my brother's shoes.
6. That bicycle will be my bicycle. mine
7. This pen is his pen. his
8. It is her hat. hers

Reading (Okuma)

Aşağıdaki hikâye, öğrencinin bu derse kadar öğrendiği gramer bilgilerinin kapsamı içindedir. Öğrenci cümleleri okurken özellikle (özne - fiil - nesne - zarf) dizisine dikkat etmelidir. Dikkat edilecek diğer bir konu da özneyi ve nesneyi oluşturan bir "isim" in sıfatlarla nitelendirilmiş olması durumudur.

Reading I

My School

My name is Adam Ali. I am a student at this school. This year is my first year at this school. I was a student at another school last year. Mr. Tansel was our English teacher last year. Our English teacher is Mrs. Green now. My sister will be a student at this school next year. She will be eleven years old next week. We are twenty students in our class. Our new mathematics teacher is a tall man. His name is Mr. Yücel. This is his second year at this school. We will be in the school garden at noon. Our school is a very nice school. We are very happy at this school.

Yukarıdaki örnekte verilen gibi bir hikâyeyi okurken, okuduğumuz cümleleri anlamakta eğer güçlüklerle karşılaşıyorsak, bu güçlükleri yenmek için yapacağımız yaklaşım ve kullanacağımız yöntemler aşağıda gösterilmiştir.

Şunu belirtelim ki, basit cümleler için uygulayacağımız bu yöntemler, en çapraşık görünen cümleler için de geçerlidir. Bu sebeple, verilen bilgilerin gereksiz olduğu düşünülmemelidir.

HOW TO FIND THE SENTENCE ELEMENTS
(Cümle Elemanları Nasıl Bulunur)

26

1) How to find the Verb
(Fiil nasıl bulunur)

"Be" ailesi fiillerin bir listesini evvelki derslerimizde gördüğümüze göre cümlenin fiilini kolayca bulabiliriz.

2) How to find the **Subject**
(Özne nasıl bulunur)

Özne, tek bir kelimeden oluşacağı gibi, onu niteleyen sıfatlarla birlikte bir kaç kelimeden oluşabilir. Bu sebeple tüm özne iki aşamada araştırılır.

i. Ana Özne'yi bulmak.
ii Ana özneyi niteleyen sıfatları bulmak.

Ana Özne'nin bulunması :

Cümlenin fiilinin başına koyacağımız **Kim** veya **Ne, (Who)** veya **(What),** sorusunun cevabı bize ana özneyi verir.

Uygulama için örnek bir cümle alalım :

• Those two fat boys are our two new friends.
O iki şişman çocuk bizim iki yeni arkadaşımızdır.

Ana özneyi araştırma sorusu :

Soru: **Who are** our two new friends ?
Kimler bizim iki yeni arkadaşımızdır ?

Cevap: **Boys** are our two new friends.

O halde, **boys** kelimesi, cümlenin Ana Öznesidir.

ii. Ana özne sıfatlarını araştırma soruları :

Ana özneyi bulduktan sonra, sıfatların dizíliş sırasını gösteren tablodaki (Bk. Konu 8) sıfat sorularını geriye doğru sırasıyla Ana Özne'ye sorarız. Eğer sorularımıza cevap bulunuyorsa bu cevaplar ana öznenin sıfatları, yani tüm özneyi oluşturan kelimelerdir.

Bu sorular şöyle olacaktır :

a - WHAT KIND of boys ?
Ne cins çocuklar ?

Cevap: FAT boys.

b - HOW MANY fat boys ?
Kaç tane şişman çocuk ?

Cevap: TWO fat boys.

c - WHICH two fat boys ?
Hangi iki şişman çocuk ?

Cevap: THOSE two fat boys.

Her üç sıfat sorumuza da cevap aldığımıza göre, bu sıfatlar "özne" nin birer parçasıdır ve Tüm Özne şöyledir :

"Those two fat boys"

Dikkat :

İbare sıfat (phrase adjective) ların, niteledikleri isimden sonra geldiği dikkate alınmalıdır. (Bk. Konu 4)

Örnek :

• Those boys with red hair are our friends.
O kırmızı saçlı çocuklar arkadaşlarımızdır.

Soru : WHAT KIND of boys ?

Cevap : Boys WITH RED HAIR.

Goruldüğü gibi, ibare sıfat, ana özneyi oluşturan "boys" kelimesinden sonra yer almaktadır.

3) How to find the **Complement**
(Nesne nasıl bulunur)

Yukarıda "ana özne" ve "ana özneyi niteleyen sıfatlar" için uyguladığımız araştırma yöntemi, ana nesne ve onun sıfatları için de aynen geçerlidir.

Cümlenin fiilinden sonra koyacağımız **Kim** veya **NE, (Who)** veya **(What),** sorusunun cevabı bize ana nesneyi eğer varsa- verir. Tüm nesnenin bulunması için uygulayacağımız yöntem, tüm özne için uyguladığımız yöntemin aynıdır.

Yukarıdaki örnek cümlemizi tekrar yazalım :

• Those two fat boys are our two new friends.

i. Ana nesneyi araştırma sorusu :

Soru: Those two fat boys **are What** ? (veya **Who**)
O iki şişman çocuk Ne dirler? (Kim dirler)

Cevap: Those two fat boys are **friends.**
O iki şişman çocuk **arkadaş** *lardır*

O halde **friends** kelimesi, cümlenin **Ana Nesnesi** dir.

ii. Ana nesne sıfatlarını araştırma soruları :

Bu sorular şöyle olacaktır :

a - WHAT KIND of friends ?

Cevap: NEW friends.

b - HOW MANY new friends ?

Cevap: TWO new friends.

c - WHICH two new friends ?

Cevap: OUR two new friends.

Her uç sıfat sorumuza da cevap aldığımıza göre, bu sıfatlar "nesne" nin birer parçasıdır ve Tüm Nesne şöyledir :

"our two new friends"

Yukarıdaki açıklamalardan vardığımız sonuca göre, cümlemizin ana elemanları şöyle olmaktadır :

"Boys are friends."

	Who, What			Who, What
	Ana özne	fiil		Ana nesne
	boys	**are**		**friends**

Çocuklar arkadaşlardır.

Tüm özne ve tüm nesne ile cümlemiz :

WHICH	HOW MANY	WHAT KIND	Who, What		WHICH	HOW MANY	WHAT KIND	Who, What
O z n e				fiil	N e s n e			
Those	two	fat	**boys**	**are**	our	two	new	**friends**

O iki şişman çocuk bizim iki yeni arkadaş(lar)ımızdır.

Not 1 : "Be" ailesi fiillerden sonra gelen "nesne" ye **"complement"** denildiğini; buna karşın, ileride göreceğimiz eylemli fiiller (action verbs) den sonra gelen "nesne" ye "object" denildiğini evvelce belirtmiştik (Bk. Konu 17 -Not). Bu sebeple, "complement" in nasıl bulunacağı hakkında verdiğimiz tum bilgiler **"object"** diye isımlendirdiğimiz nesne için de geçerlidir. Ayrıca Bk. sah. 92.

2 : Zarfların nasıl bulunacağı, konu 27 de açıklanmıştır.

SUBJECT COMPLEMENT
(Özne Tamlaması)

27 Eylemsiz fiilleri oluşturan "be" ailesi fiiller ile yapılan cümlelerde "nesne" her zaman için "özne" nın KİM veya NE olduğu sorusuna bir cevap oluşturmaz. Gramer kuralı olarak, "be" ailesi fiillerle yapılan cümlelerde "nesne" ye, Özne Tamlaması (Subject Complement) olarak bakılmaktadır, çünkü, eylemsiz fiil, "nesne" yi doğrudan etkileyen bir fiil şekli değildir.

Bu açıdan bakıldığında Nesne bize aşağıdaki bilgileri verir :

i. Öznenin NE olduğunu.

- Ahmet is an architect
- I am a student.

ii. Öznenin KİM olduğunu.

- My English teacher is Mr. Yücel.
- His father is my uncle.

iii. Öznenin NİTELİĞİ hakkında BİLGİ.

- This tree is eight meters high.
- Ayşe is eighteen years old.
- They are ready.
- The **weather** is rainy today.
- The **place** is five kilometers from here.
- They are on vacation.
- The **time** is six o'clock.

Not : Yukarıdaki örneklerde (The weather), (The place) ve (The time) kelimeleri yerine **"it"** zamirini koyabiliriz. Örnek : (It is rainy today), (It is five kilometers from here), (It is six o'clock) gibi.

ADVERBS
(Zarflar)

27.A

Özne Tamlaması (subject complement) açısından bakıldığında "zarf" lar, bize aşağıdaki bilgileri verir:

i. Öznenin HANGİ ZAMANDA (When) yer aldığı
- The exam is **on Monday.**

ii. Öznenin NEREDE (Where) bulunduğu.
- Ahmet is **in the garden.**

iii Öznenin NE ZAMAN-NEREDE (When and Where) bulunduğu.
- Ahmet will be **at home tomorrow.**

Bir zarf, ozne tamlamasından ayırılabilir durumda ise, isteğimize göre onu cümlenin başına getirebiliriz.

Örnekler:

- **Tomorrow,** Ahmet will be at home.
- **Yesterday,** we were not in the school.
- **In our family,** Ahmet is the youngest boy.
- **On Sunday,** we will be at a picnic.
- **In this hotel,** rooms are very clean.

27.B

How to find the **Adverbs**
(Zarflar nasıl bulunur)

Cumlede "nesne" yi -eğer varsa- bulduktan sonra, zarfları bulmak için "fiil" in ardından sırasıyla WHERE ve WHEN sorularını sorarız. Eğer sorularımıza cevap alıyorsak, bu cevaplar bize zarfları verir. (Daha geniş bilgi için Bk. Konu 45.)

EXERCISE 14

Sahife 39 da My School başlıklı hikâyede yer alan onbeş adet cümleyi:

1. Soru şeklinde tekrarlayınız.
2. Kısaltılmış olumsuz soru şeklinde tekrarlayınız.

SECTION THREE

There + Be Family Verbs

THERE + BE FAMILY VERBS

(There + "BE" Ailesi Fiiller)

28 Önceki derslerimizde "be" ailesi fiillerin nelerden oluştuğunu ve nasıl anlatımlar için kullanıldığını görmüştük.

Görmüş olduğumuz "be" ailesi fiillerin ("am" hariç) başına **there** kelimesini koymak suretiyle yeni bir anlatım şekli ve anlatım imkânı elde ederiz. Bunlar, **nerede neyin var olduğu** (veya yok olduğu) ve **nerede kimin var** (veya yok) **olduğu** nu anlatan ifade şekilleridir.

There + be ailesi fiilleri kullanırken iki faktörü dikkate almamız gerekir. Bu faktörler:

1. Zaman Faktörü:

   Present (şimdiki zaman)
   Past (geçmiş zaman)
   Future (gelecek zaman)

2. Tekil ve çoğul faktörü

29 Bu iki faktörü kapsayan **there + be** ailesi fiiller tablosu şöyledir:

Table of the THERE + BE Family Verbs

TABLE 4

PAST	PRESENT	FUTURE
Tekiller için :	Tekiller için :	Tekiller için :
There was *var idi*	**There is** *var dır*	**There will be** *var olacak(dır)*
Çoğullar için :	Çoğullar için :	Çoğullar için :
There were *var idi(ler)*	**There are** *vardır(lar)*	**There will be** *var olacak(lar)dır*

Şunu hemen belirtmekte yarar vardır ki, burada kullandığımız THERE kelimesinin, evvelce bir zarf (adverb) olarak kullandığımız "there = orada" kelimesi ile bir ilişkisi yoktur.

Not : (There + yardımcı fiil + be) düzeni ile yapabileceğimiz anlatım şekilleri, ilerideki derslerimizde kendi konuları içinde ele alınmıştır. (Bk. Konu 56).

SENTENCE PATTERN
(Cümle Yapısı)

30 "There + be" ailesi fiiller ile yapılan cümlelerde, cümle yapısında bir değişiklik meydana gelmektedir. Şöyle ki, bu cümle modelinde, **özne**'nin yerini "there" kelimesi almakta ve asıl özne, "nesne" nin yerine geçmektedir. Bu açıklamadan da anlaşılacağı gibi, "there + be" ailesi fiillerle yapılan cümlelerde nesne bulunmamaktadır. Böylece cümle : **(There + fiil + özne + zarf)** şeklinde olmaktadır.

Bu değişikliği açıklama bakımından aşağıdaki örnekleri inceleyelim.

(Öğrendiğimiz cümle şekli) :

Özne	fiil	nesne	zarf
The pencil	is		on the table.

Kalem masanın üstündedir.

("There + be" ile yapılan cümle şekli) :

Özne Temsilcisi	fiil	özne	zarf
There	is	a pencil	on the table.

Masanın üstünde bir kalem var(dır).

Görüldüğü gibi, **there + be** fiili şeklindeki cümlede, özne, fiilden sonraya konulmaktadır, fakat, özneden boş kalan yeri **there** kelimesi doldurmaktadır. Bu cümle yapısında **there** kelimesi bize "ozne" nin fiilden sonra geleceğini hatırlatmakta veya bizi bunun için uyarmaktadır. Bu bakımdan **there** kelimesi, öznenin bir temsilcisi durumundadır.

Nitekim, nasıl ki normal cümleyi soru şekline çevirirken "be" fiili öznenin başına geliyorsa, "there + be" şeklindeki cümlede de "be" fiili, Soru Fiili (SF) olarak, özne temsilcisi olan **there** kelimesinin başına gelmektedir :

(Soru cümlesi):

SF	özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
Is	there		a pencil	on the table ?

Masanın üstünde bir kalem var mı?

(Olumlu cümle):

özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
There	are	many students	in your school.

Sizin okulunuzda çok öğrenci var (dır).

(Soru cümlesi):

SF	özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
Are	there		many students	in your school ?

Sizin okulunuzda çok öğrenci var mı (dır) ?

(Olumlu cümle):

özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
There	aren't	any flowers	there.

Orada hiç çiçek yok.

(Soru cümlesi):

SF	özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
Aren't	there		any flowers	there ?

Orada hiç çiçek yok mu ?

Diğer örnekler:

Not. 1) "No, Not, Any" kelimeleri hakkında gerekli bilgi için Konu 31'e bakınız.

2) Gelecek zaman (future time) a ait fiil, iki kelimeden oluştuğu için, soru cümlesinde bunun yalnız ilk kelimesi "SF" olarak kullanılır.

S.F.	Ö.T.	FİİL	ÖZNE	ZARF
	There	are	no pencils	there .
	(Orada hiç kalem yok.)			
Are	there		no pencils	there ?
	(Orada hiç kalem yok mu ?)			
	There	will not be	any chairs	in this room.
	(Bu odada hiç sandalye bulunmayacak).			
Will	there	not be	any chairs	in this room?
	(Bu odada hiç sandalye bulunmayacak mı ?)			
	There	is	someone	at the door.
	(Kapıda biri var.)			
Is	there		someone	at the door ?
	(Kapıda biri mi var ?)			
	There	aren't	any pencils	there.
	(Orada hiç kalem yok.)			
Aren't	there		any pencils	there ?
	(Orada hiç kalem yok mu ?)			
Are	there		any pencils	there ?
	(Orada hiç kalem var mı ?)			
	There	was	no one	at the door.
	(Kapıda hiç kimse yoktu.)			
Was	there		anyone	at the door ?
	(Kapıda hiç kimse -herhangi biri- varmıyd ?)			
	There	will be	nobody	here on Sundays.
	(Pazar günleri burada hiç kimse bulunmayacak.)			
Will	there	be	anybody	here on Sundays ?
	(Pazar günleri burada hiç kimse bulunacak mı ?)			
Won't	there	be	anybody	here on Sundays ?
	(Pazar günleri burada hiç kimse bulunmayacak mı ?)			
	There	were	many dogs	in the street.
	(Sokakta bir çok köpek vardı.)			
Were	there		many dogs	in the street ?
	(Sokakta çok köpek varmıydı ?)			
	There	is	no-one	in the classroom.
	(Sınıfta hiç bir kimse yok.)			

Görüldüğü gibi, "there + be" fiiller ile yapılan cumlelerde daima bir yer zarfı bulunmaktadır, çünkü bu anlatım şekli bize bir "kişi" veya "şey" in NEREDE bulunup bulunmadığını anlatmakta veya sormaktadır

NO, NOT, ANY
(Hiç)

31 Yukarıdaki orneklerde gördüğümüz gibi, bir cumleyi olumsuz duruma getirmek için ya fiilin bir parçası olarak **not** kelimesi kullanıyoruz veya fiilden sonra gelen "isim" in sayısal bir sıfatı olarak **no** (hiç) kelimesini kullanıyoruz.

Any kelimesi Türkçede hem **herhangi bir** hem de **hiç** anlamı taşımaktadır **Not** kelimesiyle olumsuz duruma getirilmiş bir "there + be" modelindeki cümlenin oznesine ayrıca **any** kelimesini bir sıfat olarak eklemek, gereksiz bir tekrarlama şeklinde görulmemelidir Bu kullanış şekliyle **no** ve **any** kelimelerine bir "sıfat" veya diğer bir gramer terimi olarak "determiner" denilir. (Bk. Konu 11 ve Konu 61.A)

Örnekler:

S.F.	O.T.	FİİL	ÖZNE	ZARF
	There	is not	a fish	in the pool.
			(Havuzda -hiç- bir balık yok.)	
	There	are	no fish	in the pool.
			(Havuzda hiç balık yok.)	
	There	is not	any fish	in the pool.
			(Havuzda herhangi bir -hiç- balık yok.)	
Is	there		any fish	in the pool ?
			(Havuzda hiç balık var mı ?)	

EXERCISE 15

Aşağıdaki cumleleri, "there + be" modeline uygun olarak İngilizceye çeviriniz.

1. Benim cebimde hiç kalem yok
2. Cebinizde bir kalem var mı ?
3. Masanın ustünde bir sozluk var
4. Onun elinde benim sözlugum vardı.
5. Evimizde bir televizyon var mı ?
6. Bizim evimizde iki radyo var.
7. Bu akşam televizyonda ilginç bir program olacak.
8. Bu akşam biz evde olmayacagız.
9. Dün bizim evde misafirler vardı

10. Dün bizim evde bir çay toplantısı vardı.
11. Havuzda hiç balık yok mu ?
12. Cebinizde bir kalem yok mu ?

EXERCISE 16

Aşağıdaki cümleleri "there + be" ile yapılan anlatım şekline dönüştürünüz.

1. Two armchairs are in the living room.
   İki koltuk oturma odasındadır.

2. No students are in the classroom.
   Hiç bir öğrenci sınıfta değil.

3. A visitor was at our house yesterday.
   Dün bir ziyaretçi evimizdeydi.

4. A circus will be in our town next week.
   Bir sirk önümüzdeki hafta kasabamızda olacak.

5. Many friends were at the picnic yesterday.
   Bir çok arkadaşlar dün piknikte idiler.

Reading II

"Bu dersimize kadar öğrenmiş olduğumuz gramer bilgilerinin sınırlarını aşmaksızın aşağıdaki gibi mektuplar yazabiliriz."

Dear Linda,

(1) My sister and I were in Antalya last week.(2) We were there for five days.(3) There are parks and many other beautiful places in Antalya.(4) Antalya is one of the touristic provinces in the south of Turkey.(5) There were also many foreign tourists there.(6) Most of the foreign tourists were Europeans.

(7) There are some very large hotels in Antalya, but there are also small ones.(8) Small hotels are cheaper.(9) Life in Antalya wasn't very expensive.

(10) We are in Marmaris now, but we will be in Izmir next week.(11) Izmir is a large city in the west of Turkey.(12)The International Fair will be open in Izmir next month.(13) People in touristic places are very nice, and they are helpful to tourists.(14) We were happy in Antalya, and we will be happy in Izmir, too.

Not: Açıklamalar için Aşağıya bakınız.

Sincerely,
Ayşe

Reading III

"Bir müşteri (customer) ile otel kâtibi (receptionist) arasındaki diyalog örneği."

C. — Good afternoon.(1)
R. — Good afternoon, sir.(2)
C. — Is there a vacant room in your hotel ?(3)
R. — Yes sir, there is one vacant room for two persons.(4)
C. — What* is the price of the room for one night ?(5)
R. — It is two thousand liras.(6)
C. — That is good. It is not very expensive.(7)
R. — It is true. Our prices are very reasonable.(8)
C. — Is there a bathroom in the room ?(9)
R. — Yes, there is a bathroom with a shower. (10)
C. — Will there be much noise in the street at nights ?(11)
R. — No, there won't be much noise at nights. (12)
C. — Is your restaurant open for breakfast ?(13)
R. — Yes, of course, and there is room service for early breakfasts. (14)
C. — It is very good, very good. (15)
R. — Here is your room key, sir, and your room is on the second floor. (16)
C. — Thank you. (17)
R. — You are welcome, sir. (18)

Not: Açıklamalar için aşağıya bakınız.

* Soru kelimesi (question word) ile başlayan cümleler, bir sonraki bölümde ele alınmıştır.

Reading II ve III üzerine açıklamalar:

Reading II

i (Özne + fiil + nesne + zarf) ı içine alan cümle diyagramına sığabilmesi için önceki derslerimizde verdiğimiz örnek cümleler mümkün olduğu kadar kısa tutulmuştu. Reading II deki mektubu okurken görmekteyiz ki bazı cümlelerde birden fazla "ana özne" bulunmakta ve bunlar "and" kelimesiyle birbirine bağlanmaktadır. (1) sayılı cümlede olduğu gibi "My sister and I" ve yine (3) sayılı cümlede olduğu gibi "parks and many other beautiful places" şeklinde iki ana özne birleştirilmiş olmaktadır.

ii Ayşe mektubunu Antalyadan ayrıldıktan sonra yazmaktadır.

Bu sebeple Ayşenin Antalyada bulunduğu zaman geçmiş zaman (past) dır, ve kendisinin orada olduğu zamana ait olguları "past" fiili ile anlatmaktadır. Yine Antalya'ya ait olmakla beraber şimdiki zamanda da geçerli olan gerçekleri "present" fiili ile anlatmaktadır.

iii 10, 13 ve 14 sayılı cümlelerde olduğu gibi, anlatım iki ayrı ve bağımsız cümleden oluşmakta ve birbirine "but" veya "and" kelimeleri ile bağlanmaktadırlar. Görüleceği gibi, her bağımsız cümle kendi iç yapısı bakımından bizim öğrendiğimiz cümle modeline uygundur.

iv (13) sayılı cümlede olduğu gibi, birinci cümlenin öznesi ile ikinci cümlenin öznesi aynı kişi veya şeyi gösteriyorsa, ikinci cümlede özne olarak, birincidekinin zamirini (pronoun'ını) kullanırız. Ele aldığımız örnekte birinci cümlenin öznesi "people in touristic places" (turistik yerlerdeki insanlar)dır, ve ikinci cümlede bunun yerine "they" zamiri kullanılmıştır.

Reading III

Yukarıdaki son açıklamada olduğu gibi, Reading III deki diyaloğun (6) sayılı cümlesinde, (5) sayılı sorunun cevabını verirken, "the price of the room for one night" ibaresindeki anlamı göstermek üzere sadece "it" zamirini kullanıyoruz.

Class work . Şimdiye kadar öğrendiğiniz gramer bilgilerini kullanmak suretiyle bir arkadaşınıza mektup şeklinde, veya bir diyalog şeklinde bir kompozisyon yazınız.

QUESTIONS STARTING WITH QUESTION WORDS
(Soru Kelimeleri ile Başlayan Sorular)

32

Evvela soru kelimelerinin nelerden oluştuğunu öğrenelim. Bunlardan bir kısmına daha evvelki derslerimizde değinmiştik. Hep birlikte bir liste halinde tanıyalım.

List of Question Words "QW"
(Soru Kelimeleri "SK" Listesi)

Where	: *Nerede, nereye.*	**Who**	: *Kim.*
When	: *Ne zaman.*	**Whose**	: *Kimin*
Which	: *Hangi.*	**Whom**	: *Kimi, kime.*
What	: *Ne, neyi, neye.*	**How**	: *Nasıl.*
Why	: *Niçin*		

Üretilen soru kelimeleri:

How many	: *Kaç tane.*
How much	: *Ne kadar.*
What kind of	: *Ne cins.*

"Be" ailesi fiiller ile yapılan cümlelerin soru şekline getirilmesi için **fiil**'in, Soru Fiili (SF) olarak, **özne**'nin başına getirildiğini görmüştük. Eğer soru cümlemize ayrıca bir soru kelimesi eklemek istiyorsak, bu Soru Kelimesi (SK)ni de hepsinin en başına getiririz.

Örnekler:

(Olumlu cümle) :

Özne	fiil	zarf (Nerede)	zarf (Ne Zaman)
We	were	in the park	yesterday.

Dün biz parkta idik.

(Soru kelimeli soru cümlesi) — Yer zarfı soruluyor.

SK	SF	özne	fiil	zarf (Where)	zarf (When)
Where	were	you	. .	. . . .	yesterday ?

Dün siz nerede idiniz ?

(Soru kelimeli soru cümlesi) — Zaman zarfı soruluyor.

SK	SF	özne	fiil	zarf (Where)	zarf (When)
When	were	you	. .	in the park ?	. . . . .

Ne zaman siz parkta idiniz ?

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, Soru Kelimeleri ile yapılan soru cümlelerinde, soru kelimesince sorulan "cümle elemanı" cümle içinde yer almaz.

(Soru - NESNE soruluyor)

SK	SF	özne	fiil	nesne
What	is	your name?	. .	. . . .

(Cevap NESNE nin içindedir)

özne	fiil	nesne
My name	is	Ahmet.

(Soru - ÖZNE soruluyor)

SK	SF	özne	fiil	nesne
Who	is	. . .	. .	your teacher ?

(Cevap ÖZNE nin içindedir)

özne	fiil	nesne
Mr. Yücel	is	my teacher.

Yukarıdaki örneklerde, "nesne" yi sormak için "what" ve "özne" yi sormak için "who" soru kelimesini kullanmış olmamız bizi yanılgıya uğratmasın, çünkü bunun tersi de olabilir, yani, özne herhangi bir "şey" ve nesne herhangi bir "kişi" olabilir;

Soru : Who is your teacher ? (Nesne soruluyor)
Cevap : My teacher is Mr. Yücel.

EXERCISE 17

WHERE ve **WHEN** soru kelimelerini kullanarak, aşağıdaki cümlelerin yer ve zaman zarflarını -bilmiyormuşsunuz gibi- araştıran sorular yapınız ve yaptığınız soruların cevabını veriniz.

1. The car is in the street.
2. The apples are in the basket.
3. They were in Ankara this morning.
4. He will be here tomorrow.
5. She was a teacher at this school last year.

EXERCISE 18

WHO ve **WHAT** soru kelimelerini kullanarak yukarıdaki cümlelerin **öznelerini** -bilmiyormuşsunuz gibi- araştıran sorular yapınız ve cevaplarını veriniz.

Çözüm : (No. 1)

Soru : What is in the street ?
Cevap : The car is. (Yalnız fiil ile cevap yeterlidir.)

EXERCISE 19

WHO ve **WHAT** soru kelimelerini kullanarak aşağıdaki cümlelerin **nesnelerini** -bilmiyormuşsunuz gibi- araştıran sorular yapınız ve cevaplarını verirken öznelerin yerine zamir (pronoun) koyunuz.

1. This book is a dictionary.
2. Ahmet's sister is a teacher.
3. My name is Hasan.
4. Mr. Ataker is my English teacher.
5. My phone number is 1234.
6. My address is 315 Reynolda Street.
7. This man is a dentist.

QUESTIONING THE ADJECTIVES
(Sıfatların Sorulması)

33 Soru kelimeleriyle yaptığımız cümlelerde yalnızca cümlenin ana elemanlarını araştırmayız; aynı şekilde ana elemanları niteleyen sıfatları da araştırabiliriz. Bunun için, evvelce öğrendiğimiz sıfat sorularını (Bk. Konu 26) kullanırız.

Burada dikkat edilecek önemli nokta şudur ki, cümlenin ana elemanlarına ait sıfatları araştıran sorularda, sıfatını araştırdığımız **Ana Eleman** da sıfatı soruşturan **Soru Kelimesine bitiştirilir.**

Bu açıklamayı örneklerle görelim.

1. ÖZNE'nin sıfatlarının sorulması:

(Örnek cümle):

		özne	fiil	zarf
		Pencils	are	on the desk.

(Soru cümlesi - ÖZNE'nin sıfatı soruluyor):

Soru kelimesi + Özne	Soru fiili	özne	fiil	zarf
WHAT KIND of pencils	are	. . .	. .	on the desk ?

Not : Bu soru cumlesini bir diyagram içinde göstermemiş olsaydık, fiilin, Soru Fiili olarak öznenin başına geldiğini farkedemezdik. Oysa soru fiili, görevi gereği öznenin başına gelmiştir, fakat özne, soru kelimesine bitişmek üzere yerinden ayrılmıştır. Bu açıklama ileride göreceğimiz "yardımcı fiiller" bölümünde bizim için önemli yarar sağlayacaktır.

Diyagram içindeki sorunun cevabı, ve diğer sıfat sorularımıza devam edersek :

Cevap :

. Red pencils are on the desk.

(Soru) :

. HOW MANY red pencils are on the desk ?

(Cevap) :

. Two red pencils are on the desk.

(Soru) :

. WHICH two red pencils are on the desk ?

(Cevap) :

. Our two red pencils are on the desk. (Tüm Özne)

2. NESNE'nin sıfatlarının sorulması :

(Örnek cümle) :

		Özne	fiil	nesne
		These boys	are	friends.

(Soru cümlesi - NESNE'nin sıfatı sorulüyor) :

Soru kelimesi + Nesne	Soru fiili	özne	fiil	nesne
WHAT KIND of friends	are	these boys?	. .	. . .

Diyagram içindeki sorunun cevabı ve diğer sıfat sorularımıza devam edersek:

(Cevap) :

. These boys are new friends.

(Soru) :

. HOW MANY new friends are they?

(Cevap) :

. They are two new friends.

(Soru) :

. WHICH two new friends are they ?

(Cevap) :

. They are Ahmet's two new friends. (Tüm Nesne)

EXERCISE 20

Sırasıyla "What kind - How many - Which" sıfat sorularını sormak suretiyle, aşağıdaki cümlelerin Ana Özne ve Ana Nesne'sine ait sıfatları - bilmiyormuşsunuz gibi- araştıran sorular yapınız.

1. These tall boys are the three Arab students.
   (Bu uzun boylu çocuklar o üç Arap öğrencidir.)

2. This little girl is the best student in the class.
   (Bu küçük kız sınıftaki en iyi öğrencidir.)

3. His two books are Ahmet's old books.
   (Onun iki kitabı Ahmet'in eski kitaplarıdır.)

QUESTION WORDS WITH THERE + BE FAMILY VERBS

("There + Be" ailesi Fiiller İle Soru Kelimeleri)

34 "Be" ailesi fiillerde Soru Fiili (SF) ile yapılan soru cümlesi şeklini Konu 22 ve 23 de ve Soru Kelimesi (SK) ile yapılan soru cümlesi şeklini de Konu 32 de görmüştük.

Soru Fiili ile yapılan soru cümlesi şeklini Konu 30 da gördüğümüz "there + be" ailesi cümlelerin, **Soru Kelimesi** ile yapılan soru cümlesi şeklini bu dersimizde göreceğiz.

Uygulayacağımız kurallar Konu 30 ve 32 de gördüğümüz kuralların aynı olacak ve Soru Kelimesi, soru cümlesinin en başına gelecektir.

(Örnek cümle) :

		özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
		There	are	two students	in the garden.

Bahçede iki öğrenci var(dır).

(Soru cümlesi - ÖZNE soruluyor) :

SK	SF	özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
Who	are	there	. .	. . . .	in the garden ?

Bahçede kimler var(dır) ?

(Soru cümlesi - ZARF soruluyor) :

SK	SF	özne temsilcisi	fiil	özne	zarf
Where	are	there	. .	two students?	. . . . .

Nerede iki öğrenci var(dır) ?

Yukarıda son diyagramdaki soru şekli, gerekli olmadıkça sık sık kullanılan bir şekil değildir, çünkü, "nerede vardır" yerine "neredédir" diye daha basitçe sormak mümkün olabilir. Şöyle ki:

- Where are the two students ?
  İki öğrenci neredédir ?

şeklindeki bir soru da tatminkâr olabilir.

Özne ve zarf sıfatlarını araştırma soruları:

- How many students are there in the garden?
- In which garden are there two students?
- What kind of two students are there in the garden?

Reading IV

A dialogue between a visitor and Mr. Toker's secretary.
(Bir ziyaretçi ile Bay Toker'in sekreteri arasındaki diyalog.)

	SK	SF	ÖZNE	FİİL	NESNE	ZARF
V-		Is	Mr. Toker			here today?
S-			I	am	sorry;	
			he	is not		here today
V-		Is	he		ill?	
S-			He	is not	ill;	
			he	was		here this morning.
V-		Will	he	be		in the office this afternoon?
S-			He	won't be;		
			he	is		out of town.
V-	Where	is	Mr. Atak?			
S-			He	is		out, too.
V-		Was	he			here this morning?
S-			He	was		here this morning.
S-	Who	are	you, sir?			
V-			My name	is	Mr. Brown;	
			I	am	a salesman from England;	
	when	will	Mr. Atak	be		back in the office?

Yukarıdaki diyalog örneğinde gördüğümüz gibi, sekreterin ilk cevabı tek bir cümle gibi görünmekle beraber, öğrendiğimiz cümle yapısı kurallarına göre iki ayrı cümledir ve noktalı virgül ile iki cümle birbirine bağlanmıştır

Bu görüşten hareketle biz istersek şimdiye kadar öğrendiğimiz yapıdaki cümleleri **and** (ve) veya **but** (fakat) gibi bağlayıcı kelimeler ile bağlayarak daha uzun cümleler meydana getirebiliriz.

Bunu örnek bir paragraf ile denersek :

"These two stundents are our two new friends at the school this year but they will not be at the school next year. All our teachers are very nice people, and we are very happy in this school, but our English teacher will not be at the school next year, and we are sorry about this."

Bir İngilizce cümledeki dört ana elemanın dizilis sırasını kavrayan bir öğrenci için yukarıdaki paragrafı tercüme etmek, analiz etmek veya buna benzer paragraflar yazmak güç olmayacaktır.

EXERCISE 21

Aşağıdaki cümleleri "and" ve "but" bağ kelimeleri ile birbirine ekleyerek bileşik (compound) cümleler yapınız.

1. I am a student. Ayşe is a student, too. We are not students at the same school.

2 There are two chairs in my room There is one chair in Ahmet's room. All these chairs are broken. Are there any proper chairs in your room?

SECTION FOUR

Action Verbs

ACTION VERBS
(Eylemli Fiiller)

35 Önceki derslerimizde gördüğümüz "be" ailesi fiilleri kullanmak suretiyle bir hikâye anlatmanın veya karşılıklı bir konuşmayı yürütmenin mumkun olduğunu görmüştük. Ne var ki, ifadelerimiz, eylem göstermeyen "be" fiili ile sınırlı kalmak mecburiyetinde idi.

Bundan boyle, sınırsız olarak, her çeşit anlatım için gereklı fiillerin İngilizce dilindeki kullanış şeklini öğreneceğiz. Bunun ıçın de evvela **Yardımcı Fiilleri** tanıyacağız.

AUXILIARY VERBS
(Yardımcı Fiiller)

36 İngilizcedeki bütün eylemli fiiller bir yardımcı fiil ile birlikte kullanılırlar. Bir cumlenin dort ana elemanından birini oluşturan "fiil" elemanı, eylemli fiillerde hiç bir zaman yardımcı fiil ile beraber olmaksızın kullanılmaz.

Yardımcı fiiller Turkçemizde de vardır ve bunlar Türkçede fiilden sonra "ek-fiil" olarak yer alırlar.

Oku**(du)**, oku**(yor)**, oku**(yacak)**, oku**(yabilir)**, v.b.

orneklerde olduğu gibi, parantez içindeki kelimecikler Türkçedeki yardımcı fiilleri göstermektedir.

İngilizce dilindeki yardımcı fiiller Türkçedeki "ek fiiller" in aynen karşıtı olsaydı, bunları öğrenmek daha kolay olurdu. Ne var ki, İngilizcedeki zaman bölümleri Türkçede var olan zaman bölümlerinden farklı kurallara dayanmaktadır Bu durumun meydana getirdiği zorluğu ortadan kaldırmanın en iyi yolu, İngilizcedekı yardımcı fiilleri Turkçedekilerle karşılaştırmadan tamamen İngilizcenin kendi kuralları içinde öğrenmektir.

Ogrenci, İngilizcedeki yardımcı fiilleri İngilizcede kastedilen anlamları içinde öğrenmelidır. Yardımcı fiiller Türkçedekinden farklı olduğu için bu durum önemlidir.

FACTORS EFFECTING ON THE USE OF AUXILIARY VERBS

(Yardımcı Fiillerin Kullanımını Etkileyen Faktörler)

37 Yardımcı fiiller, bir fiilin, yani bir işin veya eylemin, yapılmasıyla ilgili üç özelliği gösterirler :

i. Fiilin yapılma zamanını. (Bk. Konu 49-53)
(Time Factor)

ii Fiilin bir "süre" yı kapsadığını. (Bk. Konu 54-55)
(Continuous Action Factor)

iii. Kişisel yargılarımızı. (Bk. Konu 59)
(Modal Factor)

Biz böylece yardımcı fiil (Auxiliary Verb) konusunu üç ayrı bölümde ele alacağız; diğer bir deyimle 1) **zaman** yönleriyle, 2) **süre** yönleriyle ve 3) **yargı** yönleriyle yardımcı fiilleri öğreneceğiz.

TIME FACTOR OF AUXILIARY VERBS

(Yardımcı Fiillerin Zaman Yönleri)

38 İngilizce gramerdeki zaman sınıflamasının Türkçedekine uymadığına işaret etmiştik. Bu sebeple öğrenci, İngilizcedeki zaman kavramını, Türkçe gramerinden bağımsız olarak anlamak ve kavramak üzere kendisini bir kere daha fikren hazırlamalıdır.

Zaman sınıflamasının açıklamasına geçmeden önce, bu konuda kullanacağımız bazı terimlerin anlamını gözden geçirelim.

Time	:	Zaman,
Specific time	:	Belirli zaman.
The	:	Bir kelimenin başına geldiğinde, o şeyin herhangi bir şey olmayıp bilinen, belirli bir şey olduğunu anlatmakta kullanılan belirtme edatıdır. (Bk. Konu 10.)
Past time	:	Geçmiş zaman.
The past time	:	Belirlenmiş bir geçmiş zaman.
The present time	:	Herkesçe bilinen şimdiki zaman (now).
The future time	:	Belirlenmiş bir gelecek zaman.
Before	:	....den önce.
After	:	....den sonra.
Ago	:	Önce, evvel.

THE BOX SYSTEM
(Kutu Sistemi)

39 Yardımcı fiillerin "zaman yönleri" ni öğrenmek için kullanacağımız sistem, "Kutu Sistemi" olacaktır. Diğer bir deyimle, zaman bölümlerini kutular ve kutuların kendi içindeki "bölümler" olarak ele alacağız.

TIME BOXES
(Zaman Kutuları)

40 İngilizcede zaman, evvela üç "belirli zaman" bölümüne ayrılmaktadır. Bunlar:

i. **The Present.** "Now".
(Şimdi)

ii. **The Past.**
(Geçmişte belirlenmiş bir zaman)

iii. **The Future.**
(Gelecekte belirlenmiş bir zaman)

Yukarıda gösterilen bu üç zaman bölümünden her birini belirtmek üzere İngilizce dilinde bunların her biri için ayrı bir yardımcı fiil (auxiliary verb) vardır.

Ancak, bu zaman bölümlerinin "daha öncesini" ve "daha sonrasını" belirtmek üzere başka yardımcı fiiller de vardır.

Bu sınıflandırmayı evvela, zaman bölümleri olarak kutular içinde gösterelim.

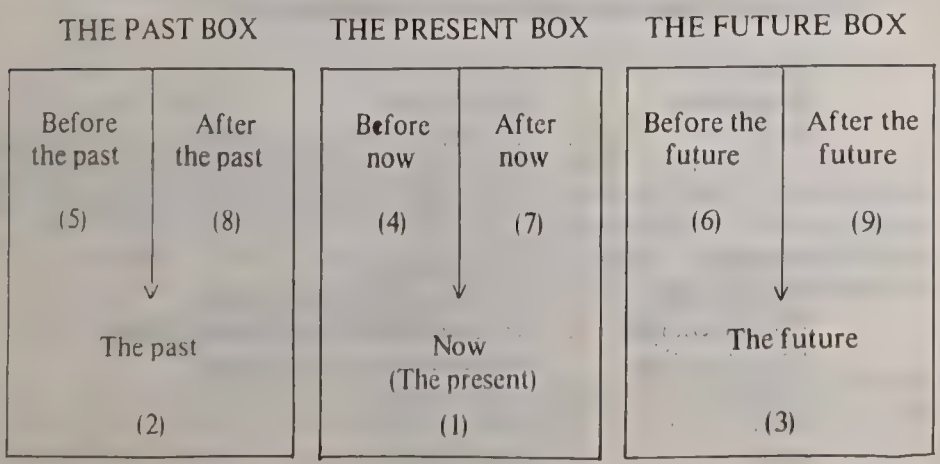

Yukardaki zaman kutularının ortasında bulunan ok işaretlerinin altında yazılı zamanlar, Belirtilmiş Zaman **(specific time)**'ı gösterir. Kutularda gösterilen diğer zamanlar, bu Belirtilmiş Zamanların daha öncesini veya daha sonrasını belirten zamanlardır.

Zaman kutuları içinde İngilizce olarak gösterdiğimiz zaman bolumlerinden kastedilen anlamlar Turkçe olarak aşagıda kutularda gösterilen No.lara göre - açıklanmıştır.

(1) Şimdi; şimdiki zaman.

(4) Şimdiden önce fakat belirtilmemiş geçmiş zaman.

(7) Şimdiden sonra fakat belirtilmemiş gelecek zaman.

(2) Belirtilmiş geçmiş zaman.

(5) Belirtilen geçmiş zamandaki **fiilden** önceki zaman.

(8) Belirtilen geçmiş zamandaki **fiilden** sonraki zaman.

(3) Belirtilmiş gelecek zaman.

(6) Belirtilen gelecek zamandaki **fiilden** (veya belirtilen gelecek zamandan) önceki zaman.

(9) Belirtilen gelecek zamandaki **fiilden** sonraki zaman.

Demek ki İngilizce dilinde zaman dokuz bolum olarak ele alınmaktadır. Bir iş (eylem, fiil), bu dokuz zaman bölümünün hangisinde yapılma durumunda ise bu "zaman bolumunü" gosteren yardımcı fiil (auxiliary verb) mutlaka fiil ile birlikte ortaya konulur

Bu zaman bolumlerinin İngilizcedeki ozellikleri ilerideki derslerde teker teker ele alınarak açıklanmıştır.

İngilizceye özgü olan bu zaman bolumlerine ait yardımcı fiilleri, yine aynı kutular içinde gösterelim.

Yardımcı fiiller :

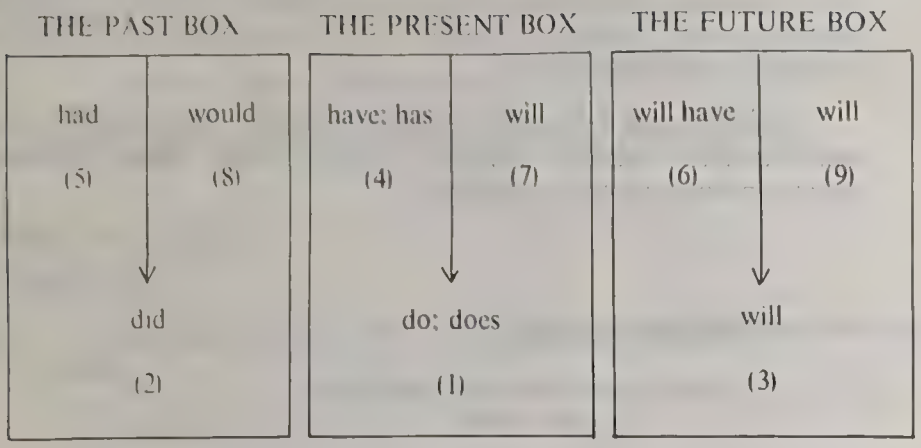

41 Zaman bölümlerine ait özelliklerin anlatımından evvel, yardımcı fiil (auxiliary verb) dediğimiz bu kelimelerin cümle içindeki yerlerini ve cumleye nasıl şekil kazandırdıkları konusunu ele alalım.

AUXILIARY VERBS IN THE SENTENCE PATTERN
(Cümle Yapısı İçinde Yardımcı Fiiller)

Yardımcı fiiler, cumlenin şekline göre, cümle içinde iki değişik yerde bulunurlar; diğer bir deyimle, yardımcı fiilin cümle içindeki yeri bize cümlenin şeklini belirler.

1. **Olumlu** (affirmative) cümlede "fiil" den önce:

Özne (subject)	yard.fiil (aux.verb)	fiil (verb)	nesne (object)
Ahmet	will	open	the door.

Ahmet kapıyı açacak.

2. **Soru** cümlesinde "özne" den önce:

Y.fiil	Ozne	. .	fiil	nesne
Will	Ahmet	. .	open	the door?

Ahmet kapıyı açacak mı?

Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi, yardımcı fiilin kullanıldığı **eylemli fiillerde,** soru cümlesi yapmak için yardımcı fiil, öznenin başına gelmekte ve esas fiil yerinde kalmaktadır.

Soru Kelimesi ile yapılan soru cümlesinde de, evvelce de görmüş olduğumuz gibi soru kelimesi soru cümlesinin en başına gelmektedir:

SK	y. fiil	özne	.	fiil	nesne
When	will	Ahmet	. . .	open	the door?

Ahmet kapıyı ne zaman açacak?

OLUMSUZ (negative) CÜMLE ŞEKİLLERİ:

i. **Olumsuz** cümlede, fiil ile yardımcı fiil arasına "not" kelimesi girmiş durumdadır:

Özne	y.fiil	fiil		nesne
Ahmet	will	not	open	the door.

Ahmet kapıyı açmayacak.

ii. **Kısaltılmamış olumsuz soru** cümlesinde "not" kelimesi fiile bitişiktir:

Y.fiil	özne	. . .	fiil		nesne
Will	Ahmet	.	not	open	the door?

Ahmet kapıyı açmayacak mı?

iii. **Kısaltılmış olumsuz soru** cümlesinde "not" (n't) kelimesi yardımcı fiile bitişiktir:

Y.fiil	özne	. . .	fiil		nesne
Won't	Ahmet	. . .		open	the door?

Ahmet kapıyı açmayacak mı?

Not: Olumsuz soru şeklinde, bütün yardımcı fiiller için kısaltılmış şekil, özellikle konuşma dilinde, tercih edilmelidir.

OBJECT
(Nesne)

42 **Eylemli** fiillerde "nesne", eylemden doğrudan doğruya etkilenen *şey* veya *kişi* olduğu için İngilizce gramerde buna **object** denilir. (Bk. Konu 17 ve 27.)

Özet olarak tekrarlarsak, nesne, "Be" ailesi fiillerden sonra geldiğinde **complement**, fakat eylemli fiillerden sonra geldiğinde **object** olarak isimlendirilmektedir.

SPECIAL CHARACTER OF AUXILIARY VERBS STARTING WITH LETTER "d"
("d" Harfi ile Başlayan Yardımcı Fiillerin Farklı Olan Özellikleri)

43 Yardımcı fiillerin "olumlu", "olumsuz" ve "soru" cümlelerinde cümlenin hangi elemanına komşu olduğunu gördük. Bu kural, gördüğümüz ve ileride göreceğimiz bütün yardımcı fiiller için geçerli olmakla beraber **"d"** harfi ile başlayan **(do; does;** ve **did)** yardımcı fiillerinin kendilerine özgü değişik karakterleri vardır. Şöyle ki, bu üç yardımcı fiil, **olumlu** (affirmative) cümlede fiil ile komşu olma durumuna geldiklerinde;"fiil"in altına saklanırlar. Bunlardan **"did"** ve **"does"**, altına saklandıklarını belli etmek üzere, bir kuyruk gibi son harflerini dışarıda bırakarak "fiil" e bir ek oluştururlar. Fakat **"do"** yardımcı fiili çok kısa olduğundan -bir nevi kuyruksuz olduğundan- hiç görünmeden fiilin altında saklı kalır.

"DO" ve "DOES"

43.A Yukarıdaki açıklamamızı örneklerle gösterelim.

Evvela, Şimdiki Zaman (The present) için neden iki ayrı yardımcı fiil kullanıldığını açıklayalım.

Aşağıdaki listede görüleceği gibi **"does"** yardımcı fiili yalnız **"tekil üçüncü şahıslar"** için kullanılır. Diğer bütün şahıslarda "do" yardımcı fiili kullanılır.

I	do	We	do
You	do	You	do
He	does	They	do
She	does		
It	does		

Cümle elemanlarını birer kart üzerine yazılmış gibi kabul ederek örnekler verelim:

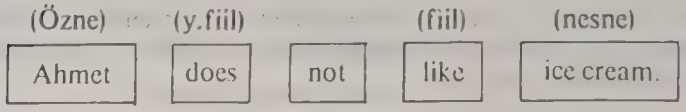

Ahmet dondurma sevmez.

Yukarıdaki cümlede "does" yardımcı fiili ile "like = sevmek" fiili komşu değildir, çünkü arada olumsuzluğu gösteren **not** kelimesi vardır.

Eğer cümlemiz olumlu olsaydı, şöyle yazılacaktı:

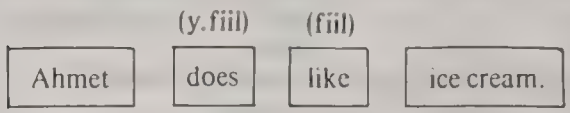

Ahmet dondurma sever.

Ne var ki, bu cümlede "does" yardımcı fiili ile esas fiil komşu olmaktadır ve kuralımıza göre bu komşulukta "does" yardımcı fiili, fiilin altına girip saklanacaktır, ve görünüm şöyle olacaktır:

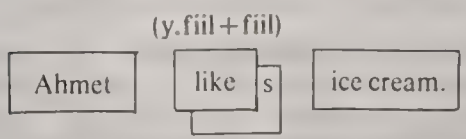

Veya normal görünüşle :

Ahmet dondurma sever.

"Şimdiki Zaman (present)'a ait cümlelerde **tekil üçüncü şahıs** fiilleri, fiil sonuna 's' alır" şeklinde bir ezberleme yoluna gitmektense, öğrencinin bu durumda fiilin altına "does" yardımcı fiilinin saklanmış olduğu bilinci içinde bulunması, akılcı yaklaşım yönünden daha büyük yarar sağlayacaktır.

Question Form
(Soru Şekli)

Nitekim, bir cümleyi "soru" durumuna getirmek için yardımcı fiili "özne" nin başına getirmemiz gerektiğine göre, meydanda görünmeyen bir yardımcı fiil acaba nerededir diye kararsızlığa düşmemiz gerekmez. Biliriz ki, görünmeyen yardımcı fiil, fiilin altında saklıdır.

Örnek :

(Olumlu cümle):

(özne)	(y.fiil + fiil)	(nesne)
Ahmet	likes	ice cream.

(Soru cümlesi) :

(y.fiil)	(özne)	(fiil)	(nesne)
Does	Ahmet	like	ice cream?

Ahmet dondurma sever mi?

Yaptığımız işlem şöyledir: Olumlu cümlede fiilin sonunda "s" harfi bulunduğuna göre, aradığımız yardımcı fiil "does" olmak mecburiyetindedir. O halde cümleyi soru durumuna getirmek için "does" yardımcı fiilini, fiilin altından çıkarır ve öznenin başına getiririz. Artık böylece, fiilin sonunda "s" harfi kalmaz.

Aynı durum **"do"** Yardımcı fiili için de geçerlidir, ancak, "do" yardımcı fiili çok kısa ve kuyruksuz olduğu için, altına girdiği "fiil"e bir ek oluşturmaz. Fakat biz daima bileceğiz ki o oradadır, ve "soru" veya "olumsuz" cümleyi yaparken onu fiilin altından çekip çıkararak gereken yerine oturtacağız. Bunu bir örnekle gösterelim.

	(y.fiil + fiil)	
I	like	ice cream.

Ben dondurma severim.

Yukarıdaki cümleyi nasıl olumsuz yaparız? Kuralımıza göre, bir cümleyi olumsuz yapmak için yardımcı fiil ile fiil arasına "not" kelimesini koymamız gerekir. Fakat, yardımcı fiilimiz nerede? Biz biliyoruz ki, eğer bir cümlede yardımcı fiil meydanda görünmüyorsa ve fiil in sonunda "s" harfi yoksa (yani fiil çıplak durumda ise), o halde cümlenin yardımcı fiili **"do"** dur.

Yukarıdaki cümlenin **olumsuz** şekli şöyle olacaktır:

	(y.fiil)	(fiil)	
I	do	not | like	ice cream.

Ben dondurma sevmem.

Soru şekli şöyle olacaktır:

(y.fiil)		(fiil)	
Do	you	like	ice cream?

Siz dondurma sever misiniz?

Görüldüğü gibi, yardımcı fiili öznenin başına getirmek suretiyle cümleyi soru şekline çevirmiş oluyoruz.

Olumsuz soru (negative question) şekli şöyle olacaktır:

(y.fiil)	(özne)	(fiil)	nesne
Do	you	not like	ice cream?

Veya **kısaltılmış olumsuz** şekil (contracted negative form) ile:

Don't	you	like	ice cream?

Siz dondurma sevmez misiniz?

CONTRACTED NEGATIVE FORM
(Kısaltılmış Olumsuz Şekil)

Do ve **does** yardımcı fiillerinin olumsuz şekilleri şu şekilde kısaltılırlar:

do not : **don't** does not : **doesn't**

Örnekler:

- I don't want ice cream. *Ben dondurma istemem.*
- He doesn't like to dance. *O dansetmekten hoşlanmaz.*
- Don't you go to school? *Okula gitmez misin(iz)?*
- Doesn't she take English courses? *O İngilizce kursları almıyor mu?*

EXERCISE 22

Aşağıdaki cümleleri olumsuz cümle durumuna getiriniz. Cümlelerde kullanılan fiillerin çıplak şekli cümle yanında gösterilmiştir.

1. I will play basketball. (play) I won't
2. He sleeps in a tent. (sleep) He doesn't sleep
3. You read comic books. (read) You don't read
4. We work at a restaurant. (work) We doesn't work
5. She listens to the music. (listen) She doesn't listen
6. They like this town. (like) They don't like this

EXERCISE 23

"Exercise 22" deki cumleleri olumlu soru veya olumsuz soru şekline çeviriniz.

IMPERATIVE FORM - "Commands"
(Emir Şekli - "Emirler")

43.B Karşımızdaki kimseye emir verdiğimiz zaman, cumlenin öznesi (subject'i) daima "you" zamiri olacağından, emir cümlesinde özne belirtmek gereksizdir. Emir cümlelerinde kullanılan yardımcı fiil "do" yardımcı fiilidir ve olumlu emir cümlelerinde daima fiilin altında saklı olduğundan görülmez.

(Not : Geleceğe dönük emir şekilleri için Bk. Konu 50.C-3.d ve Konu 105.C(ii).)

Örnekler :

(Olumlu emir cümlesi) :

(özne)	(y.fiil + fiil)	(nesne)
. . .	Open	the door

Kapıyı aç.

(Olumsuz emir cümlesi) :

(özne)	(y.fiil)	(fiil)		(nesne)
	Do	not	open	the door

Kapıyı açma.

(Kısaltılmış olumsuz emir cümlesi) :

(Özne)	(y.fiil)	(fiil)	(nesne)
. . .	Don't	open	the door.

Kapıyı açma.

Özneyi vurgulamak :

Emir cumlesinde hitap ettigimiz kişiyi "sen" (veya "siz") diye vurgulamak gerektigi zaman, emir cümlesini öznesiyle birlikte ifade edebiliriz:

Örnek :

(Özne)	(y.fiil + fiil)	(nesne)
You	open	the door.
Sen(siz)	*kapıyı aç(ın).*	

EXERCISE 24

Aşağıdaki cümleleri olumlu (affirmative) şekile çeviriniz.

1. Do they work at the market every day? they work
2. Does Ahmet go to school? Ahmet goes to
3. Does Esin like chocolate? Esin likes
4. Does her uncle work in a bank? Her uncle works
5. Don't they stay with their brothers? ther stay
6. Does he eat an apple every morning? he eats
7. Does she help her mother? she helps
8. Do we go to swim in the afternoons? we go to
9. Will Ali come with his brother? Ali will come
10. Does he drink milk sometimes? he drinks

"DID"

43.C "Do;does" yardımcı fiilinde olduğu gibi, "did" yardımcı fiilinin kullanıldığı olumlu cümlede de "yardımcı fiil" ile "fiil" komşu duruma geldiğinde **"did"** yardımcı fiili, esas fiilin altına saklanacaktır ve "did" in sonundaki **"d"** harfi "fiil" e bir ek oluşturacaktır.

Örnekler :

(Olumsuz cümle) :

(Özne)	(y.fiil)		(fiil)	(nesne)
I	did	not	use	your pencil.

Ben senin kalemini kullanmadım.

(Olumlu cümle):

(Özne)	(y.fiil)	(fiil)	(nesne)
I	did	use	your pencil.

Ben senin kalemini kullandım.

Kuralımıza gore "did" yardımcı fiili, esas fiile komşu olarak kalamayacağından durum şöyle olacaktır:

(özne)	(y.fiil + fiil)	(nesne)
I	use + d	your pencil.

Veya normal görünüşle :

I	used	your pencil.

Ben senin kalemini kullandım.

Question Form
(Soru şekli)

Soru şeklinde, yardımcı fiil öznenin başına geleceğine göre, **used** şeklindeki fiilin altında saklı olan **did** yardımcı fiilini oradan çekip alır ve öznenin başına koyarız ve bu durumda fiil, sadece **use** şekline, yani çıplak şekline döner.

(Soru cümlesi) :

(y.fiil)	(özne)	(fiil)	(nesne)
Did	I	use	your pencil?

Ben senin kalemini kullandım mı?

(**Olumsuz soru** cümlesi) :

(y.fiil)	(özne)	(fiil)		(nesne)
Did	I	not	use	your pencil?

Veya **kısaltılmış olumsuz** şekliyle :

Didn't	I	use	your pencil?

Ben senin kalemini kullanmadım mı?

Belirtilmiş geçmiş zaman (The past) için kulanılan "did" yardımcı fiili, tekil ve çoğul bütün şahıslarda aynı şekliyle kullanılır:

I	**did**	We	**did**
You	**did**	You	**did**
He	**did**	They	**did**
She	**did**		
It	**did**		

EXERCISE 25

Aşağıdaki olumlu cümleleri, a) olumsuz cümle, b) olumsuz soru cümlesi, şekline çeviriniz. Fiillerin çıplak şekli, cümlelerin yanında parantez içinde gösterilmiştir.

1. He washed his dog. (wash)	*O köpeğini yıkadı.*
2. You liked this picture. (like)	*Siz bu resmi beğendiniz.*
3. Ahmet looked at you. (look)	*Ahmet size baktı.*
4. She opened the door. (open)	*O kapıyı açtı.*
5. They wanted to come. (want)	*Onlar gelmek istediler.*

EXERCISE 26

Aşağıdaki cümleleri, olumlu cümle şekline çeviriniz.

1. Did they live in a big house?
2. Did he play football?
3. Did I stop the car?
4. Did he walk every morning?
5. Did we use their shoes?

PRACTICE ON "DO ; DOES and DID"
(Do ; does ve did üzerine çalışmalar)

"Fiil" in altına saklandığı için tekil üçüncü şahıslara ait "does" yardımcı fiilinin esas fiil sonunda "s" harfi oluşturduğu, "do" yardımcı fiilinin ise esas fiil sonunda hiç bir ek oluşturmadığı ve "did" yardımcı fiilinin, esas fiilin sonunda "d" harfi oluşturduğunu geçen derslerimizde gördük.

Ancak, her fiil, düzenli olarak sonuna "s" veya "d" harfi almaz. Aşağıdaki tabloda, fiilin son harfinin sesli harf veya sessiz harf, veya "y" harfi, olması durumuna göre meydana getirdiği değişiklikler gösterilmiştir. Tablo-da, fiilin aldığı ek ayrıca parantez içinde gösterilmiştir.

Present:		Present:		Past:	
Özne	(do + verb)	Özne	(does + verb)	Özne	(did + verb)
you	use	he	uses (s)	they	used (d)
you	live	he	lives (s)	they	lived (d)
you	like	he	likes (s)	they	liked (d)
you	point	he	points (s)	they	pointed (ed)
you	wash	he	washes (es)	they	washed (ed)
you	play	he	plays (s)	they	played (ed)
you	study	he	studies (ies)	they	studied (ied)
you	learn	he	learns (s)	they	learned (ed)
you	want	he	wants (s)	they	wanted (ed)
you	open	he	opens (s)	they	opened (ed)
you	walk	he	walks (s)	they	walked (ed)
you	stop	he	stops (s)	they	stopped (ped)
you	ask	he	asks (s)	they	asked (ed)
you	try	he	tries (ies)	they	tried (ied)
you	look	he	looks (s)	they	looked (ed)
you	have (*)	he	has	they	had

Yukarıdaki tablo öğrencinin dil ve kulak alışkanlığını sağlama amacıyla verilmiştir. Söz konusu "present" ve "past" yardımcı fiillerinin nerede ve hangi zamanlar için kullanıldığı ilerideki derslerde detaylı olarak ele alınmıştır.

(*) NOT : Çok eski İngilizcede "have" fiili, sonuna "s" alarak "haves" ve sonuna "d" alarak "haved" şeklinde oluşmakta idi. Zamanla bu şekiller "has" ve "had" kelimelerine dönüşmüştür.

GROUPING OF VERB TENSES IN RELATION TO AUXILIARY VERBS

(Yardımcı Fiil ile İlişkisi Bakımından
Fiil Kiplerinin Gruplandırılması)

44

1. Regular Verbs
(Düzenli Fiiller)

"Did" yardımcı fiilinin, esas fiilin altına girmesiyle, fiilin çıplak şeklinin (veya : esas şekil = Base Form) sonunda **"d"** veya **"ed"** eki oluşturdugunu gördük.

Fiilin "esas" şekline **fiilin 1 ci hali** diyebiliriz. Fiilin 1 ci halinin altına "did" yardımcı fiilinin girmesi sonucu "d" veya "ed" eki almış olan fiil şekline ise **fiilin 2 nci hali** diyebiliriz, ki buna fiilin **"past"** şekli de denilir.

"Did" yardımcı fiilinin esas fiilin altına girmesiyle "d" veya "ed" eki oluşturması, düzenli **(regular)** diye bilinen fiiller içindir. Düzensiz **(irregular)** fiiller için durum farklıdır.

Düzensiz fiillerin ne gibi fark oluşturduğu aşagıda açıklanmıştır.

2. Irregular Verbs
(Düzensiz Fiiller)

İngilizce dilinde binlerce mevcut fiillerin yaklaşık 185 tanesi Düzensiz (Irregular) fiillerdir. Geri kalan bütün fiiller Düzenli fiillerdir. Öğrenci belli sayıdaki bu düzensiz fiilleri ezberlemek zorundadır. (Düzensiz fiillerin çoğunu gösteren bir liste sahife 369'da verilmiştir.)

Burada öğrenilmesi gereken önemli konu şudur ki, "did" yardımcı fiili, düzensiz olan bir esas fiil ile birleştiğinde onun sonunda "d" veya "ed" eki oluşturacağı yerde, onu tamamen başka bir görünüme dönüştürür veya bazen de, düzensizliği gereği, aynı esas şeklinde bırakır.

Düzensiz fiilin de "did" ile birleşmesi sonucu aldığı yeni şekline **fiilin 2 ci hali** veya **"past"** şekli denir.

Aşağıdaki listede, birinci sütunda fiilin esas şekli **(base form)** ve ikinci sütunda da esas fiil şeklinin "did" ile birleşmesi sonucu aldığı **"past"** şekli bir kaç örnekle gösterilmiştir.

Base Form and Past Form of Irregular Verbs
(Düzensiz Fiillerin Esas Şekli ve "Past" Şekli)

44.A

Base Form	Past Form (did + verb)
write	wrote
go	went
come	came
see	saw
put	put
know	knew
forget	forgot
shut	shut
buy	bought
understand	understood
teach	taught
think	thought
drink	drank
give	gave
make	made
be	was
become	became
have	had

"Did" yardımcı fiili ile düzensiz (irregular) fiil ilişkisini göstermek üzere yine cumle elemanlarının birer kart üzerine yazılı olduğunu kabul edelim ve örnek bir cümle ele alalım.

(**Olumsuz** cümle)

(Özne)	(y.fiil)	(fiil)	(nesne)
Ahmet	did	not write	his homework.

Ahmet ev ödevini yazmadı.

Yukarıdakı cümleyi olumlu duruma getirmek için yapacağımız işlem, "not" kelimesini atmaktır. Bu durumda **"did"** yardımcı fiili ile **"write"**

(yazmak) fiili komşu duruma gelecektir. "Did" ile "fiil" komşu durumda kalamayacağına göre **"did"**, "fiil" in altına girecektir. Ne var ki **"write"** fiili, düzensiz bir fiil olduğundan, bu birleşme sonucunda **"wrote"** şeklini alacaktır. (Bk. Yukardaki tablo.)

(**Olumlu** cümle) :

(özne)	(y.fiil + fiil)	(nesne)
Ahmet	wrote	his homework.

Ahmet ev ödevini yazdı.

Yukarıdaki cümleyi soru şekline getirmek için uygulayacağımız yöntem yine aynıdır, yani, yardımcı fiili Özne'nin başına getirmektir. Bu anda öğrenci, "wrote = did + write" olduğunu ezberlemiş ve öğrenmiş durumda olmalıdır. O halde, "wrote" fiilinin altında gizli duran "did" yardımcı fiilini çekip çıkarırız ve böylece "fiil" olarak geriye "write", yani fiilin esas (base) şekli kalır:

(**Soru** cümlesi) :

(y.fiil)	(özne)	(fiil)	(nesne)
Did	Ahmet	write	his homework?

Ahmet ev ödevini yazdı mı?

(**Olumsuz soru** cümlesi) :

(y.fiil)	(özne)	(fiil)		(nesne)
Did	Ahmet	not	write	his homework?

Veya **kısaltılmış olumsuz** şekliyle :

Didn't	Ahmet	write	his homework?

Ahmet ev ödevini yazmadı mı?

EXERCISE 27

Aşağıdaki cümleleri olumsuz cümle şekline çeviriniz.

1. He wrote a letter. didn't write
2. We drank lemonade. we didn't drink
3. I forgot. I didn't forget

Aşağıdaki cümleleri soru cümlesi şekline çeviriniz.

4. You came. Did you came?
5. They saw you. did they see?
6. She shut the door. did she shut...?

Aşağıdaki cümleleri olumlu cümle şekline çeviriniz.

7. Did you give him a book? you gave
8. Did he understand? he understood?
9. Did she buy a pair of shoes? she bought

PAST PARTICIPLE
(Fiillerin 3 cü Hali)

44.B

(Not : Aşağıda gösterilen **fiillerin 3 cü hali** ile ilgili ders konusu, öğrenciye bir genel bilgi vermek için ele alınmıştır. Öğrenci bu bilgileri ancak ilerideki derslerde sırası geldikçe kullanacaktır.)

Geçen derslerimizde fiillerin 1 nci halini (base form) ve fiillerin 2 ci halini (past form) görmüştük. Fiillerin bir de 3 cü hali vardır ki, buna fiilin **past participle** şekli denir. (Fiillerin 4 cü hali, ilerideki derslerimizde ele alınacaktır.)

Fiilleri böyle, 1 ci, 2 ci, 3 cü ve 4 cü haller diye kiplere ayırmamızın amacı nedir? Ve biz bundan nasıl yararlanacağız?

Fiilleri kiplere ayırmamızın tek amacı vardır. Bu amaç, sahife 66 da Zaman Kutuları içinde gösterilmiş olan yardımcı fiillerin (auxiliary verbs) hangisiyle, fiilin hangi şeklinin kullanılacağının bilinmesidir.

O halde, fiillerin kaçıncı hallerinin hangi yardımcı fiil ile kullanıldığını basit bir gruplama ile hemen öğrenebiliriz:

a) Fiillerin 1 ci hali
(Base form of verbs)

Hangi yardımcı fiiller
ile kullanılır:
— **do ; does**
— **would**
— **will**

b) Fiillerin 2 ci hali
(Past form of verbs)

Fiilin 2 ci hali yalnız "The past" diye isimlendirdiğimiz **did** yardımcı fiilinin esas fiil ile birleşerek oluşturduğu bir şekildir.

c) Fiillerin 3 cü hali
(Past Participle form of verbs)

Hangi yardımcı fiiller
ile kullanılır:
— **have ; has**
— **had**
— **will have**

Yukarıda da görüleceği gibi, fiillerin 3 cü hali (**"past participle"** şekli) sadece Zaman Kutularının sol üst köşesindeki yardımcı fiiller ile kullanılmaktadır. (*)

Fiillerin 3 cü haline örnekler :

Fiillerin 3 cü hali, görünüm bakımından **düzenli** fiillerde "fiil" ın 2 ci halinin aynen bir kopyasıdır. **Düzensiz** fiillerde ise çoğu zaman kendine özgü değişik bir görünümü vardır. (Evvelce değindiğimiz gibi, öğrencinin düzensiz fiiller listesini aynen ezberlemekten başka bir öğrenim yolu yoktur.)

Aşağıdaki listede, evvelce gördüğümüz aynı örneklerle fiillerin 3 cü hali gösterilmiştir:

Not : (*) Zaman Kutularının sol üst köşesindeki yardımcı fiillere Perfect Tenses denir. Bunların her biri için gramer terimleri şöyledir:

Have ; has **(Present Perfect)**
Had **(Past Perfect)**
Will Have **(Future Perfect)**

In **REGULAR** verbs:
(Düzenli fiillerde)

Base Form (Fiilin 1 ci hali)	**Past** (Fiilin 2 ci hali)	**Past Participle** (Fiilin 3 cü hali)
point	pointed	pointed
wash	washed	washed
play	played	played
study	studied	studied

Görüldüğü gibi, düzenli fiillerde, "fiil" in 2 ci ve 3 cü halleri birbirlerinin aynıdır.

In **IRREGULAR** verbs:
(Düzensiz fiillerde)

Base Form (Fiilin 1 ci hali)	**Past** (Fiilin 2 ci hali)	**Past Participle** (Fiilin 3 cü hali)
write	wrote	written
go	went	gone
come	came	come
see	saw	seen
put	put	put
shut	shut	shut
teach	taught	taught
give	gave	given
make	made	made
be	was	been
become	became	become
have	had	had

Yukarıdaki açıklamadan vardığımız sonuca göre, Zaman Kutularının sol üst köşelerinde bulunan yardımcı fiilleri, ilerideki derslerimizde kullanma gereği duyduğumuzda, aşağıda verilen örneklerde olduğu gibi, fiilin 3 cü hali olan "past participle" şekli ile kullanacağız.:

Örnekler :

(özne)	(yard.fiil)	(fiil)
I	had	written
I	have	gone
He	has	gone
I	will have	studied

Bu örneklerde gördüğümüz yardımcı fiillerden hiç biri fiilin altına saklanmaz ve daima göze görünür şekilde meydandadır.

"Present" zaman kutusunun sol üst köşesinde iki ayrı yardımcı fiil bulunuşunun nedeni, tekil üçüncü şahıslarda "has", diğer şahıslarda "have" kullanılması gerektiği içindir. Bunu bir liste halinde gösterelim:

I	have	We	have
You	have	You	have
He	has	They	have
She	has		
It	has		

MULTIPLE WORD AUXILIARY VERBS
(Çok Kelimeli Yardımcı Fiiller)

44.B 1

Bir cümleyi soru durumuna getirmek için yardımcı fiilin, cümlenin öznesi başına getirildiği konusunda son bir noktaya değinelim.

(Not : Bu konu öğrenciye genel bir bilgi vermek içindir. Açıklama ve uygulamalar ilerdeki derslerde ele alınacaktır.)

Bu nokta, iki (veya daha fazla) kelimeden oluşan yardımcı fiillerin kullanılış şekliyle ilgilidir. Şöyle ki, eğer bir yardımcı fiil ("Will have" de olduğu gibi) iki kelimeden oluşuyorsa, veya ileride göreceğimiz gibi ikiden fazla kelimelerden oluşuyorsa, cümleyi soru durumuna getirmek için yardımcı fiilin yalnız ilk kelimesi (ilk yardımcı fiil) öznenin başına getirilir, ikinci kelimesi fiile komşu olarak yerinde kalır.

Örnekler : (**Olumlu** cümle) :

(özne)	(Y.fiil 1-2)	(fiil)
You	will have	studied

(**Soru** cümlesi) :

(y.fiil, 1)	(özne)	(y.fiil, 2)	(fiil)
Will	you	have	studied?

Olumsuz cümle şekli :

İki veya daha fazla kelimeli yardımcı fiilin kullanıldığı bir cümleyi olumsuz duruma getirmek için "not" kelimesi ilk yardımcı fiilden hemen sonraya konulur:

(**Olumsuz** cümle) :

(özne)	(Y.fiil 1-2)	(fiil)
You	will not have	studied.

Olumsuz soru şekli :

Bu durumda kural olarak yalnız ilk yardımcı fiil kelimesi öznenin başına gelirse de, İngilizcede yerleşmiş olan uygulamaya gore bu gibi durumlarda "kısaltılmış" olumsuz şekil kullanılır.

(**Kısaltılmış olumsuz soru** cümlesi) :

(y.fiil, 1)	(özne)	(y.fiil, 2)	(fiil)
Won't	you	have	studied?

EXERCISE 28

Aşağıda parantez içinde esas şekliyle (base form) gösterilen fiilleri, gösterilen yardımcı fiile uygun düşecek şekliyle boş bırakılan bölüme yazınız.

1. He has (make) made.
2. We had (go) gone.
3. I have (see) seen.
4. They will have (give) given.

PROGRESSIVE FORM OF VERBS
(Fiillerin 4 cü Hali)

44.C Fiillerin 4 cü halini kullanmayı gerektiren yardımcı fiilleri ilerideki derslerimizde göreceğiz. Ancak şimdiden öğrenciye, fiillerin 4 cü halinin tanıtılması yarar sağlayacaktır.

Fiillerin 4 cü haline gramerde fiilin **"continuous"** şekli veya **"progressive"** şekli, veya kısaca **"ing"** şekli denir. Öğrenci için bu şekli yapmak çok kolay olacaktır. Şöyle ki, bir fiilin 1 ci halinin sonuna **"ing"** takısı eklediğimiz zaman fiilin 4 cü halini elde etmiş oluruz.

(Not : Sonuna "ing" eki almış olan fiil şekline gramerde **"Present Participle"** da denir.)

O halde fiillerin 1 ci, 2 ci, 3 cü ve 4 cü hallerine ait örnekleri hep bir arada aşağıdaki listede görebiliriz:

Base Form (1 ci hal)	Past Form (2 ci hal)	Past Participle (3 cü hal)	Progressive "veya" Continuous Form (4 cü hal)
wash	washed	washed	washing
point	pointed	pointed	pointing
write	wrote	written	writing
choose	chose	chosen	choosing
put	put	put	putting
tie	tied	tied	tying
lie	lied	lied	lying
try	tried	tried	trying
go	went	gone	going
see	saw	seen	seeing
shut	shut	shut	shutting
be	**was**	**been**	**being**
teach	taught	taught	teaching
give	gave	given	giving
(*) do	did	done	doing
(*) have	had	had	having

(*) Yardımcı fiil olarak tanımış olduğumuz "do" ve "have" kelimelerinin yukarıda gördüğümüz "do = yapmak" ve "have = malik olmak" fiilleri ile kelime benzerliğinden öte hiç bir ilişkileri yoktur. Yardımcı fiiller cümle içinde kelime anlamı olarak hiç bir görev yapmazlar. Bu sebeple bir cümle içinde meselâ "do" yardımcı fiili ile "do" fiilini birlikte görebiliriz. (What do you do on Sundays? *Pazar günleri ne yaparsın)* cümlesinde olduğu gibi.

ADVERBS
(Zarflar)

45

Bir fiilin **Nerede** (where) ve **Ne Zaman** (when) yapıldığının cümle sonunda gösterildiğini ve bunları gösteren kelimelere veya kelime gruplarına **zarf** (adverb) denildiğini "be" ailesi fiiller bölümünde görmüştük. Ne var ki, "be" ailesi fiiller hareketsiz fiiller olduğu için fiilin **Nasıl** (how) yapıldığı söz konusu değildi.

Yardımcı fiil ile kullanılan hareketli fiillerde ise, fiilin Nasıl veya Ne Tarzda (in what manner) yapıldığını da çoğu zaman belirtmek gerekir. Böylece, fiilin nasıl veya ne tarzda yapıldığını gösteren kelimeler (veya, kelime grupları) da **zarf** olarak cümlenin sonunda belirtilir.

Yer ve zaman zarflarının nasıl araştırılacağını evvelki derslerimizde görmüştük (Bk. Konu 27. A-B). Aynı şekilde, "fiil" e sorulacak **"how" sorusuna** eğer cevap alıyorsak, bu cevap bize özne tarafından fiilin "nasıl" yapıldığını anlatan zarfı verir.

Cümle yapısı içinde zarfların dizilişini göstermeden evvel, bu kitabın ilk dersinde görmüş olduğumuz cümle diyagramını, yeni bilgilerimizle birlikte bir kere daha gözden geçirelim.

Cümle yapısı :

özne	fiil	nesne	zarflar
(Subject)	(Aux. verb + Verb)	(Object)	(Adverbs)

Şimdiye kadar öğrendiğimiz bilgilerden de yararlanarak, üç cins zarfı da içeren bir cümle örneği görelim:

Subject	Aux. verb and Verb	Object	Adverbs		
			(how)	(where)	(when)
Ahmet	wrote	his homework	carefully	in the class	yesterday.
(Ahmet)	*(yazdı)*	*(ev ödevini)*	*(dikkatlice)*	*(sınıfta)*	*(dün).*

Veya, düzgün Türkçe ile :

Ahmet ev ödevini dün sınıfta dikkatlice yazdı.

Adverb lerin cümle sonundaki dizilis sırası, çoğunlukla yukarıdaki ornek cümlede gosterildigi gibidir. Ancak, fiilin "nasıl" yapıldığını gosteren ve genellikle tek kelimeden oluşan bazı **adverb** ler, **verb** e bitisik olarak da konulabilir.

Örnek :

- Ahmet **carefully** wrote his homework in the class yesterday.

Sık sık kullanılan ve tek kelimeden oluşan **adverb** lere bir kaç ornek gösterelim :

ADVERBS OF MANNER
(Fiilin nasıl veya ne tarzda yapıldığını gösteren zarflar)

45.A

carefully	: Dikkatlice, itina ile
quickly	: Çabuk, çabukça, süratle
wisely	: Akıllıca, zekice
clearly	: Açıkça, belirgin bir şekilde
fast	: Hızlı, çabuk
hard	: Sıkı, kuvvetle
hardly	: Güçlükle, ancak
well	: İyi
friendly	: Dostça, arkadaşça
gradually	: Tedricen, yavaş yavaş, kademeli

ADVERBS OF FREQUENCY
(Fiilin ne kadar sık yapıldığını gösteren zarflar)

45.B

often	: Sık sık, çoğu zaman
seldom	: Nadiren, arada sırada
always	: Daima, her zaman, hep

ADVERBS OF TIME
(Zamana ilişkin zarflar)

just	: Henüz (Olumlu cümlede)
yet	: Henüz (Olumsuz cümlede)
recently	: Geçenlerde, yakında

already : Şimdiden, bile
ever : Hiç (Olumlu anlamda)
never : Hiç (Olumsuz anlamda)
usually : Çoğu zaman, genellikle

Her ne kadar her üç çeşit zarfın cümle içindeki normal yerleri cümlenin sonu ise de, bunları cümlenin başında, ortasında ve sonunda yer alacak şekilde dağıtmak da mümkündür.

Örnekler :

- **Yesterday,** Ahmet **carefully** wrote his homework **in the class.**
- **In the class,** Ahmet **carefully** wrote his homework **yesterday.**
- **In the class yesterday,** Ahmet wrote his homework **carefully.**

PREPOSITIONS
(Durum Ekleri)

46 Türkçe gramerde "durum ekleri" veya "on takı" diye isimlendirilen **preposition** lar, Zaman, Yer ve Yon gösteren eklerdir. Bunlardan bir kısmı yalnız zaman (time) göstermek üzere kullanılır. Diğerleri ise, hem zaman hem de yer (**"time"** or **"place"**) göstermek üzere kullanılırlar.

Preposition ların bir kısmı, en belli anlamları ile aşağıda gösterilmiştir.

i - **Time Prepositions** :

about : Civarında, takriben
after : .... den sonra
ago : Önce, evvel
around : Civarında, takriben

at : ... de, ... da
before : ... den önce
by : ... ye kadar (by now : *şimdiye kadar*)
during : Esnasında
for : Müddetle, müddet için, müddettir
in : ... de, içinde
later : Sonra
on : ... de, ... da
since : ... den beri
through : Boyunca, süresince
till : ... e kadar, ... ceye kadar
until : ... e kadar, ... ceye kadar

Bir durum eki (preposition) ile başlayan ibareye İngilizce gramerde **prepositional phrase** denir.

(Not : "Be" ailesi fiillerle yapılan cümle şekilleri tanıtılırken, "prepositional phrase" lerin basit cümlelerde kullanılışları gösterilmiştir.)

ii - **Place Prepositions :**

about: Etrafında, hakkında
above : Yukarı, yukarısında, yukarısına
across : Karşısında, karşıya, öbür tarafta
against : Karşı, dayalı, ters düşen
among : Arasında (Çok şeyin arasında)
around : Etrafında, etrafta
at : ... de, ... da, içinde
before : Önünde ,önüne
behind : Arkasında
below : Aşağı, aşağıda
between : Arasında (İki şeyin arasında)
by : İle (vasıtasıyla anlamında), yanında
down : Aşağı, aşağı yönde
for : İçin, ait
from : ... den, ... dan
in : ... de, ... da, içinde

in front of	:	....nin önünde
inside	:	İçinde, içi
into	:	İçine
of	:	.. nın, .. nin, .. ın, .. in
on	:	Üstünde, üstüne
on to	:	Üstüne, üstüne doğru
out	:	Dışarıya, dışında, dışına, dışarda
outside	:	Dışında
over	:	Üstünde, üstünden
through	:	İçinden, arasından, vasıtasıyla, kanalıyla
to	:	.. e, .. a, .. ye, .. ya
toward	:	.. doğru, .. e karşı
under	:	Altında, altına
up	:	Yukarı, yukarı doğru
with	:	İle (ile beraber anlamında)
without	:	... sız (without hat : *şapkasız*)

(Not : **Preposition** lar zaman ve yer gösterdikleri için bazı gramer kitaplarında bunlara **adverb** de denilmektedir ve bunlarla başlayan ibarelere de **adverbial phrase** denilmektedir.)

PRONOUNS : "OBJECT FORMS"
(Zamirler : "Nesnel Şekil")

47

Kişi ve eşya yerine **pronoun** kullanıldığını ve bu **pronoun** ların bir listesini Konu 5 de görmüştük.

Şimdiye kadar gördüğümüz örnek cümlelerde kullandığımız **pronoun** lar hep **subject** (özne) olarak kullanılan kişiye veya eşyaya ait **pronoun** lar idi. Ve dolayısıyla bunlar fiilin sol tarafında bulunuyorlardı.

Bir cümlede **verb** den sonra gelen ve **object** durumundaki "kişi" yi veya "eşya" yı göstermek için kullanılan **pronoun** lar ise farklıdır. Eylemli fiillerde sık sık kullanılması gerekebilecek bu **object** durumundaki **pronoun** lar aşağıda gösterilmiştir.

Subject forms of pronouns (Zamirlerin öznel şekilleri)	Object forms of pronouns (Zamirlerin nesnel şekilleri)
I (ben)	me (beni, bana)
you (sen)	you (seni, sana)
he (o)	him (onu, ona)
she (o)	her (onu, ona)
it (o)	it (onu, ona)
we (biz)	us (bizi, bize)
you (siz)	you (sizi, size)
they (onlar)	them (onları, onlara)

Örnekler :

(Subjective Pronoun)	Verb	(Objective Pronoun)
• I	saw	him. *(Ben onu gördüm.)*
• He	likes	me. *(O beni sever.)*
• She	didn't see	you. *(O seni görmedi.)*
• We	didn't see	them. *(Biz onları görmedik.)*
• You	will not take	it. *(Sen onu almayacaksın.)*
• They	didn't invite	us. *(Onlar bizi davet etmediler.)*

"Be" ailesi fiiller ile:

"Be" ailesi fiiller ile yapılan cumlelerde zamirlerin nesnel şekilleri genellikle bir durum-eki (preposition) ile birlikte kullanılır:

- Ahmet was not with me yesterday.
  (Ahmet dün benim ile beraber değildi.)

- There is an empty chair in front of him.
  (Onun önünde boş bir sandalye var.)

- You will be in the party without me.
  (Sen toplantıda bensiz olacaksın.)

- He is always against them.
  (O daima onlara karşıdır.)

- The chair with the broken leg was between us.
  (Kırık ayaklı sandalye bizim aramızda idi.)

DIRECT OBJECT AND INDIRECT OBJECT
(Doğrudan Nesne ve Dolaylı Nesne)

48 Bir cumlenin **object** i ya **kişi** dir ya da **eşya** dır diye düşünmemiz doğru olmaz. Çünkü, bir cümlede her iki çeşit **object,** yani, hem kişi (person) ve hem de eşya (thing) beraber bulunabilirler.

Kişi'yi gösteren *object'e:* Indirect Object **(I.O.)**

Eşya'yı gösteren *object'e:* Direct Object **(D.O.)**

denir.

Örnek :

(I.O.) (D.O.)
- Yılmaz will give me a book.

Yılmaz bana bir kitap verecek

"Be" ailesi fiiller bölümünde Nesne'yi bulmak için fiilden sonra **WHO** (kim) veya WHAT (ne) sorusu soruldugunu belirtmiştik. (Bk. Konu 26-3.) Eylemli fiillerde ise, bundan boyle, nesne'yi ("object" i) bulmak için **WHOM** (kimi, kime) ve WHAT (neyi, neye) sorusunu soracagız. Eğer cümle bu sorulara cevap veriyorsa, **WHOM** sorusunun cevabı bize **Indirect Object** i (kişiyi) ve **WHAT** sorusunun cevabı bize **Direct Object** i (şeyi) verir.

I.O. ve D.O. İle İlgili Kurallar

Bir cümlede "Indirect Object", "Direct Object" den sonra, yani "kişi", "şey" den sonra belirtilmişse, **indirect object** in başına **to** veya **for** kelimesi getirilir.

Örnekler :

(I.O.) (D.O.)
• Yılmaz will give me a book.
Yılmaz bana bir kitap verecek.

(D.O.) (I.O.)
• Yılmaz will give a book to me.
Yılmaz bir kitap verecek bana.

• Yılmaz will give Ayşe a book.
• Yılmaz will give a book to Ayşe.
• Yılmaz will buy a book for Ayşe.
Yılmaz Ayşe için bir kitap satın alacak.

Yukarıda kısaca değinilen bu **Indirect Object** ve **Direct Object** konusu ileride (Bk. Konu 151) daha etraflı olarak ele alınmıştır.

SECTION FIVE

Time Factors in the Use of Auxiliary Verbs

(Yardımcı Fiillerin Kullanılışında Zaman Faktörleri)

WHICH AUXILIARY VERB TO BE USED WHEN

(Hangi Yardımcı Fiil Hangi Zamanda Kullanılır)

49

Konu. 40' da gosterilmiş olduğu gibi İngilizcede "zaman", dokuz bolum olarak ele alınmakta ve her "zaman bolumu" için bir yardımcı fiil bulunmakta idi. Şimdi, bu zaman bolumlerinin İngilizce gramerde kastedilen ozelliklerine uygun olarak her bir yardımcı fiilin HANGİ ZAMAN için kullanılacağını öğrenelim.

Dikkat:

Kitabın bu bolumu içinde "zamanla ilgili" yardımcı fiillerin topluca bir arada açıklanması, ogrencinin toplu bir bakışla konuya yaklaşması amacını gutmektedir. Ögrencinin kavrama duzeyi dikkate alınarak bu bolumdeki bir kısım yardımcı fiillere ait ayrıntılı bilgilerin ele alınması, ogretmen tarafından daha sonraki derslere ertelenebilir.

Zaman Kutuları içinde her bir yardımcı fiil için verilen sıra numarası (Bk. Konu 40) gramer yonunden hiç bir deger tasımamakla beraber, aşağıda bu yardımcı fiiller aynı sıra numarası takip edilerek tanıtılmıştır.

50 Auxiliary Verbs (Nos. 1-2-3) FOR the SPECIFIC TIMES

(Belirtilen Zamana Ait Yardımcı Fiiller, No. 1-2-3)

50.A NO. 1

Time : Now, "The present" (Şimdi)

Auxiliary Verb : Do ; does

Grammar Name : Present Simple Tense

Bu yardımcı fiil, şimdi yapılan veya "şimdi" yi de içine alan geniş zamanda -her zaman- yapılan işlerin anlatımında kullanılır.

(Not : "Do ; does" yardımcı fiillerinin kullanılış şeklindeki özellikler için Bk Konu 43 A-B.)

Kullanıldığı Zamanlar :

1. a) Do ; does.

Her zaman için geçerli olan gerçeklerin anlatımında.

- The sun rises in the east.
  Güneş doğudan doğar.
- Fresh water freezes at zero degrees centigrade.
  Tatlı su sıfır santigrat derecesinde donar.
- Cats do not drink vinegar.
  Kediler sirke içmez.

1. b) Do ; does.

Şimdi ve periyodik olarak devamlı yapılan (veya olagelen) işlerin anlatımında.

- Ahmet works at a supermarket.
  Ahmet bir süper markette çalışır (çalışıyor).
- Winter comes early in north-eastern parts of Turkey.
  Türkiyenin kuzey-doğu bölgelerinde kış erken gelir.

1. c) Do ; does.

Adet halinde, daima yapılan işlerin anlatımında.

- I drink a glass of milk every morning.
  Her sabah bir bardak süt içerim
- I do not get up early on Sundays.
  Pazar günleri erken kalkmam.
- We go to Bodrum every summer.
  Her yaz biz Bodrum'a gideriz.
- We usually take our annual leave in the summer time.
  Biz yıllık iznimizi genellikle yazın alırız.

Aşağıda bir "soru" ve yalnız **do** kullanmak suretiyle verilen bir "cevap" (answer) gösterilmiştir.

Question :

- What do you do in the mornings ?
  Sabahları ne yaparsın(ız) ?

Answer :

- "I get up at seven o'clock in the mornings.
  I wash my face, and I eat my breakfast. I dress,
  and I leave the house at eight o'clock. I
  take the 8:15 bus, and I get to school
  at 9:00 o'clock."
  "Sabahları saat yedide kalkarım. Yüzümü yıkarım ve kahvaltımı yerim. Giyinirim ve saat sekizde evden ayrılırım (çıkarım). 8:15 otobüsünü alırım (otobüsüne binerim) ve saat 9:00 da okula gelirim."

1. d) Do ; does.

Yalnızca bu an'la (şimdi ile) ilgili anlatımlarda.

- I remember him now.
  Onu şimdi hatırlıyorum (şimdi hatırladım).

• Do you understand me now ?
Beni şimdi anlıyor musun ?

• How much does it cost me now ?
O bana şimdi kaça mal olur ?

• Do you hear me now ?
Beni şimdi duyuyor musun ?

• How many pencils do you have now ?
Şimdi kaç tane kalemin var ?

• I don't want to go now.
Şimdi gitmek istemiyorum.

(Yukarıda ornek olarak verilen cümlelerin bazılarında "now" kelimesi hiç bulunmasa dahi, kastedilen zamanın "şimdi" olduğu anlaşılacaktır.)

I. e) Do ; does.

Hâlen yapıldığını (veya yapılmadığını) bildiğimiz bir iş hakkındaki sorularımızda.

• Why don't you study more ?
Niçin daha çok çalışmıyorsun (çalışmazsın) ?

• Where do you go for your haircut ?
Saç tıraşın için nereye gidersin (gidiyorsun) ?

• When do you usually eat your dinner ?
Akşam yemeğini genellikle ne zaman yersin ?

• Why doesn't he come to class every day ?
Niçin o her gün sınıfa gelmez ?

• Do they study English every day ?
Onlar her gün İngilizce çalışır(lar) mı ?

• Does she often walk to school ?
O sık sık okula yürür mü ?

• Do you go to the movies very often ?
Sinemaya çok sık gidermisiniz ?

• Where do you live ? (Devamlı oturmak)
Nerede oturuyorsunuz ?

• Where do you stay ? (Geçici olarak kalmak)
Nerede kalıyorsunuz ?

Bu derse kadar ogrenilen bilgilerle ogrenci, bir kompozisyon yazabilir. Bu kompozisyonda "be" ailesi fiillerin "present" şekli de kullanılabilir. (Örnek için aşağıya bakınız.)

"Present" (şimdiki zaman) çerçevesi içinde yazılabilecek kompozisyon için kısa bir örnek.

Kullanılan Y. Fiil ve Fiiller : **do ; does**
am, are, is
there are, there is

" My sister has *(does + have)* a cat. It is a female cat, and it is very clever. There is a garden around our house Our cat plays with other cats in the garden during the day time, but it (she) sleeps in the house at nights. My sister likes her cat very much. My father brings some cat-food every evening. He likes our cat, too. There are three bedrooms in our house, but our cat sleeps only in my sister's room. I am thirteen years old. I like cats, too, but I want a dog. Dogs are more clever. My sister doesn't want a dog in the house. Do you want a dog or a cat in your house ?"

Tercümesi :

" *Kız kardeşimin bir kedisi vardır. (Veya : Kız kardeşim bir kediye maliktir. *) O dişi bir kedidir ve çok akıllıdır. Evimizin etrafında bir bahçe vardır. Bizim kedimiz gündüz vakti bahçedeki diğer kedilerle oynar, fakat geceleri evin içinde uyur. Kız kardeşim kedisini pek çok sever. Babam her akşam bir miktar kedi maması getirir. Kedimizi o da sever. Evimizde üç yatak odası vardır, fakat kedimiz yalnızca kız kardeşimin odasında uyur. Ben onüç yaşındayım. Ben de kedileri severim, fakat ben bir köpek isterim. Köpekler daha zekidir. Kız kardeşim evin içinde bir köpek istemez. Siz evinizde bir köpek veya kedi istermisiniz ?"*

(*) Not : Bir kimse bir şeye malik ise, o kimsenin o şeyi "vardır" demektir Bu sebeple İngilizcedeki "have" (malik olmak) fiilini Türkçeye tercüme ederken "ben malikım" yerine **"benim var (dır)"**, veya "siz malikmisiniz" yerine **"sizin var mı (dır)"** şeklinde tercüme etmemiz çok daha yerinde olur.

EXERCISE 29

Aşağıdaki cümleleri Türkçeye tercüme ediniz:

1. Do you have a book ?
2. He has a book.
3. Does she have a book ?
4. Do they have books ?
5. I have a book.
6. We have a book.
7. The room has two doors.

50.B

NO. 2

Time : The Past (Belirtilmiş Geçmiş Zaman)

Auxiliary Verb : Did

Grammar Name : Past Simple Tense.

Bu yardımcı fiil, "belirtilen geçmiş bir zamanda yapılmış" veya "geçmişte sınırları belli bir zaman içinde periyodik olarak (zaman zaman) tekrarlanmış" işlerin anlatımında kullanılır.

Belirtilen geçmiş zaman ne kadar uzakta olursa olsun (mesela binlerce yıl) veya ne kadar yakında olursa olsun "belirtilen geçmiş zaman" kavramı hepsi için geçerlidir.

(Not : "Did" yardımcı fiilinin kullanılış şeklindeki özellikler için Bk. Konu 43.C, 44 ve 44.A)

Kullanıldığı Zamanlar :

2. a) Did:

Belirtilen geçmiş bir zamanda yapılan işlerin anlatımında.

- I finished my homework five minutes ago.
  Ev ödevimi beş dakika evvel bitirdim.

- I didn't see you in the class yesterday.
  Seni dün sınıfta görmedim.

- We went to Abant last weekend.
  Geçen hafta sonu biz Abant'a gittik.

- My father bought this house ten years ago.
  Babam bu evi on sene evvel satın aldı.

- Mevlâna lived in the 13th century.
  Mevlâna 13. yüzyılda yaşadı.

- Did you play ping-pong yesterday afternoon ?
  Dün öğleden sonra ping-pong oynadın mı ?

- Did your family have a color TV last year ?
  Geçen yıl sizin ailenizin renkli bir televizyonu varmıydı ?

Görüldüğü gibi, "did" yardımcı fiilinin kullanıldığı her cumlede, geçmişe ait bir zaman belirtmek mecburiyeti vardır. Ancak, geçmişte belirtilmiş bir zamanda yapılan işler hikaye gibi anlatılıyorsa, "zaman" bir defa belirtildikten sonra artık her cümlede bu belli zaman tekrarlanmaz.

Örnek olarak, aşağıda bir "soru" ve yalnız **"did"** kullanmak suretiyle verilen bir "cevap" gösterilmiştir.

Question :

- What did you do yesterday morning ?

Answer : (Sahife 96 daki örnekle karşılaştırın.)

- " I got up at seven o'clock yesterday morning. I washed my face, and I ate my breakfast. I dressed, and I left the house at eight o'clock. I took the 8:15 bus, and I got to school at 9:00 o'clock."

  " Dün sabah saat yedide kalktım. Yüzümü yıkadım ve kahvaltımı yedim. Giyindim ve saat sekizde evden ayrıldım (çıktım). 8:15 otobüsünü aldım (otobüsüne bindim) ve saat 9:00 da okula geldim."

Class work.

Yukarıda "cevap" olarak gösterilen paragrafı "present tense" olarak ve "yesterday morning" yerine "every morning" demek suretiyle üçüncü bir şahsı anlatacak şekilde okuyunuz.

Örnek: "He gets up at seven o'clock every morning."

2. b) Did.

Geçmişte sınırları belli bir zaman içinde periyodik olarak yapılmış (veya yapılmamış) işlerin anlatımında.

- I phoned my mother once every hour yesterday.
  Dün her saatte bir anneme telefon ettim.

(Not : Yukarıdaki cümlede sınırı belli geçmiş zaman "dün" dür. İşin yapıldığı periyodik zaman ise "her saat" tir.)

- I did not swim every morning last week.
  Geçen hafta her sabah yüzmedim.

- I walked every Sunday morning last winter.
  Geçen kış her pazar sabahı yürüdüm (yürürdüm).

2. c) Did.

Geçmişte yapıldığını (veya yapılmadığını) bildiğimiz bir işin, "ne zaman, nerede, niçin ve nasıl" yapıldığının (veya yapılmadığının) sorulmasında.

- When did you go to Ankara ?
  Ankaraya ne zaman gittin(iz) ?

- Where did she go for her holiday last summer ?
  Tatili için geçen yaz o nereye gitti ?

- Why didn't you bring your bathing-suit ?
  Mayonu niçin getirmedin ?

- How did you find my address ?
  Adresimi nasıl buldun ?

- How did you go to Bursa last week ?
  Bursaya geçen hafta ne ile (nasıl) gittin ?

- Why didn't they come with us ?
  Onlar niçin bizimle gelmediler ?

Öğrenci, yukarıda ornekleri verilen **"did"** yardımcı fiili ve evvelce gösterilen "be" ailesi fiillerin **"past"** şeklini kullanmak suretiyle bir kompozisyon yazabilir. Boyle bir kompozisyon için aşağıdaki örneğe bakınız.

"**Past**" (geçmiş zaman) çerçevesi içinde yazılabilecek kompozisyon için kısa bir örnek.

Kullanılan Y. Fiil ve Fiiller : **did**
was, were
there was, there were

" Yesterday was Sunday, and the weather was very nice. My sister and I decided to go to Büyükada. We prepared some cold food, and we put them into our picnic baskets. Then, we left home at ten o'clock, and we went to Bostancı. Later at Bostancı, we took a boat to go to Büyükada. There were some of our school friends on the boat. We all had a wonderful time till we got to Büyükada Then, we took a long walk at Büyükada, and we played many games. At noon we opened our picnic baskets, and we happily ate our food. We played more games in the afternoon. There was a boat back to Bostancı at six o'clock. We got on that boat at the very last minute. We were back at home at seven. That was a wonderful picnic, and we enjoyed it very much."

NO. 3

50.C

Time : The Future (Belirtilmiş Gelecek Zaman)
Auxiliary Verb : Will
Grammar Name : Future Simple Tense

Bu yardımcı fiil, "belirtilen gelecek bir zamanda yapılacak" veya "gelecekte sınırları belli bir zaman içinde periyodik olarak (zaman zaman) yapılacak" işlerin anlatımında kullanılır.

Kullanıldığı Zamanlar :

3. a) Will.

Belirtilen gelecek zamanda yapılacak işlerin anlatımında.

- My uncle will come to visit us this evening.
  Bu akşam amcam bizi ziyaret etmeye gelecek.

• Ahmet will finish his school next year.
Ahmet okulunu gelecek yıl bitirecek.

• Will you study English tomorrow afternoon ?
Yarın öğleden sonra İngilizce çalışacak mısın(ız) ?

3. b) Will.

Gelecekte sınırları belli bir zaman içinde periyodik olarak yapılacak işlerin anlatımında.

• We will go to the gymnasium every afternoon next month.
Önümüzdeki ay her öğleden sonra spor salonuna gideceğiz

• I'll swim every day next summer.
Gelecek yaz her gün yüzeceğim.

3. c) Will.

Gelecekte yapılacağını (veya yapılmayacağını) bildiğimiz bir işin, "ne zaman, nerede, niçin ve nasıl" yapılacağının (veya yapılmayacağının) sorulmasında.

• When will you come to visit us ?
Bizi ziyarete ne zaman geleceksin ?

• Where will you spend your summer holiday next year ?
Gelecek yıl yaz tatilini nerede geçireceksin ?

• Why won't you go there tomorrow ?
Niçin yarın oraya gitmeyeceksin ?

• How will you cook these fish ?
Bu balıkları nasıl pişireceksin ?

(Not : Öznenin **birinci şahıs,** tekil veya çoğul olduğu soru cümlelerinde çoğunlukla "will" yerine **"shall"** yardımcı fiili kullanılır. Bu konu hakkında daha geniş bilgi için Bk. Konu 105.C.)

3. d) Will.

Geleceğe dönük olarak verilen emirlerde (Commands.)

Konu 43.B'de emir cümlelerinin "do" yardımcı fiili ile yapıldığı ve cümlede "subject" belirtmenin gerekli olmadığı açıklanmıştı.

Geleceğe dönük emirlerde ise, emir verilen kişi "you" zamirinden farklı olabilir. Bu sebeple geleceğe dönük emirlerde özne "you" olsa dahi, belirtilmelidir.

Örnekler :

- You will go with him.
  Sen onunla gideceksin.

- They will stay here.
  Onlar burada kalacaklar.

- He will not enter the classroom.
  O, sınıfa girmeyecektir.

Not 1 : Amerikan İngilizcesinde, daha kesin bir emir şeklini belirtmek için "will" yerine **"shall"** yardımcı fiili kullanılır. (Bk. Konu 105.C.)

Not 2 : Yasal olarak yerine getirilmesi gereken emredici hükümlerde (sözleşme maddelerinde olduğu gibi) **"shall"** yardımcı fiili kullanılır. (Konu 105.C.-ii)

Öğrenci, yukarıda örnekleri verilen "will" yardımcı fiili ve evvelce gösterilen "be" ailesi fiillerin "future" şeklini kullanmak suretiyle bir kompozisyon yazabilir. Böyle bir kompozisyon için aşağıdaki örneğe bakınız.

"Future" (gelecek zaman) çerçevesi içinde yazılabilecek kompozisyon için kısa bir örnek.

Kullanılan Y. Fiil ve Fiiller : **will**
will be
there will be

" Tomorrow we will get up early in the morning. My sister, my brother and I will go on a picnic at Lake Side. Lake Side is very close to our village, and we will walk there. Tomorrow almost all (of) our friends will be there. There will be a spring festival at Lake Side tomorrow. Every person will bring his or her own food. My mother will prepare our food. My other brother will not come with us. He is ill, and he will stay at home."

AUXILIARY VERBS FOR THE TIMES "BEFORE" and "AFTER" The SPECIFIC TIMES

(Belirtilen Zamanın "Öncesine" ve "Sonrasına" Ait Yardımcı Fiiller)

50.D

Konu 49 ' da başlayan bu Bölüm'de, (1) *Do ; does*, (2) *Did*, ve (3) *Will* yardımcı fiillerinin hangi Belli Zamanlar **(Specific Times)** için kullanıldığını gördük.

Özet olarak tekrarlarsak :

Do ; does : Herkesçe bilindiği için belli olan "şimdi" veya "simdi" yi de içine alan geniş zamanda yapılmakta olan fiiller için.

Did : Geçmişte belli bir zamanda yapılmış fiiller için,

Will : Gelecekte belli bir zamanda yapılacak fiiller için,

kullanılmaktadır.

Zaman Kutularında bu **Belli Zamanlar** (specific times) dikey bir ok işaretiyle gösterilmiştir :

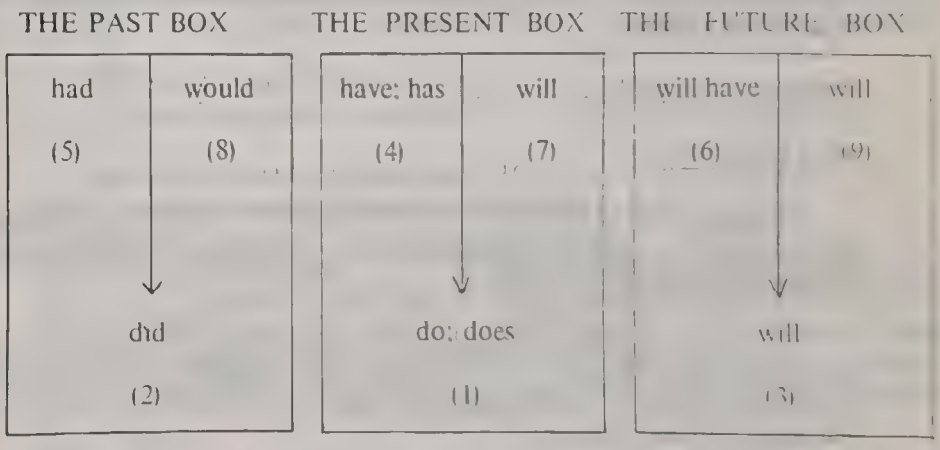

Bundan sonra göreceğimiz ve zaman kutularında (4 - 5 - 6) ve (7 - 8 - 9) sıra numarası ile gösterilmiş olan yardımcı fiiller ise, yukarıda sözü edilen Belli Zaman'lara dayanarak, bu **belli zamanlardan** daha **"önce"** ve daha **"sonra"** yapılan veya yapılacak işlerin (fiillerin) anlatımında kullanılacaktır.

Belli Zaman'ın öncesine ve sonrasına ait bu yardımcı fiillerin kullanıldığı yerler ve her birinin özellikleri aşağıda ayrı ayrı ele alınarak örneklerle gösterilmiştir.

51 Auxiliary Verbs (Nos. 4-5-6) BEFORE the SPECIFIC TIMES

(Belirtilen Zaman'ın Öncesine Ait Yardımcı Fiiller, No. 4-5-6)

No. 4

51.A

Time : Before Now (Şimdiden Önce Fakat Belirtilmemiş, Geçmiş Bir Zaman)

Auxiliary Verb : Have ; has

Grammar Name : Present Perfect Tense

Zaman Kutularının sol üst köşelerindeki yardımcı fiillere gramerde "Perfect Tense" denir, ve bunlar Zaman Kutularındaki dikey ok işaretlerinde "Belirtilen Zaman" dan daha evveline ait olup da zamanı belirtilmeyen işleri anlatmakta kullanılır.

Kullanıldığı Zamanlar :

4. a) Have ; has.

Geçmişte (before now = şimdiden önce), zamanı söz konusu olmaksızın, bir işin sadece "yapılmış veya yapılmamış" olduğunu anlatmakta yardımcı fiil olarak **have ; has** kullanılır.

Eğer geçmişte zamanı belirtilen bir iş anlatılıyorsa, bu durumda, geçen derslerde belirtildiği gibi, "did" yardımcı fiili kullanılır. Demek ki geçmişte zaman belirtiyorsak "did", geçmişte zaman belirtmiyorsak "have ; has" yardımcı fiili kullanılacaktır.

Bu kullanılış şeklini örneklerle görelim :

- Have you been in Adana ?
  Sen(siz) Adanada bulundun(uz) mu ?

Bu cümlede kastedilen soru, "sen (şimdiye kadar) (hayatında) (hiç) Adanada bulundun mu ?" anlamı taşımaktadır. Gerçi bu kelimeler cümlenin

içinde yoktur, fakat biz "have ; has" yardımcı fiili kullanmakla cümleye otomatikman bu anlamı katıyoruz demektir.

İstersek bu anlamı kuvvetlendiren bazı kelimeleri de cümleye katabiliriz :

- Have you ever been in Adana ?
  Sen şimdiye kadar hiç Adanada bulundun mu ?

- She has never seen an elephant.
  O hayatında hiç fil görmedi.

- I have read that book.
  Ben o kitabı okudum.

- I have seen this circus in Cyprus.
  Ben bu sirki Kıbrısta gördüm.

Görülüyor ki hep "şimdiden evvel" (before now) yapılmış veya yapılmamış işler söz konusudur, fakat hiç birinde "Belli Bir Geçmiş Zaman" söz konusu değildir.

"Have ; has" yardımcı fiili, içinde bulunduğumuz "gün" ün konuşma anına kadar geçmiş bölümünü kapsamak üzere "bugün" **(today)** kelimesi ile birlikte "zaman belirterek" kullanılabilir :

- Have you seen Ahmet today ?
  Ahmet'i bugün (hiç) gördün mü ?

- I have not eaten anything today.
  Bugün (şu ana kadar) hiç bir şey yemedim.

Yukarıda açıklanan olgu, "this morning", "all day", "this week", "this month" ve "this year" gibi geniş zaman zarfları ile de mümkündür. Ancak, Belli bir Geçmiş Zaman zarfı ile "have; has" kullanılmaz. "Have you seen Ahmet yesterday?" denilemez. Bunu soylemek için, "Did you see Ahmet yesterday?" denilmesi gereklidir. Çünku Belli bir Geçmiş Zaman söz konusu edilmektedir.

Başka örnekler :

- She hasn't come yet.
  O henüz gelmedi.

(Not : Yukarıdaki ornekte "yet" (henüz, şimdiye kadar) kelimesi kullanılmamış olsa dahı, cumlenin "şimdiye kadar" şeklindekı anlamı zaten mevcuttur.

• We have just finished our meal.
Yemeğimizi henüz (tam şimdiden evvel) bitirdik.

• They have already come.
Onlar geldiler bile.

CONTRACTED FORMS OF "HAVE; HAS"
("Have; Has" in Kısaltılmış Şekilleri)

1) **Contracted Pronoun Form**
(Zamirle birlikte kısaltılışı)

(has : 's)
(have : 've)

Örnekler :

• He's spoken very wisely.
O çok akıllıca konuştu.

(Not : Bu kısaltmadaki "s" harfinin, "is" fiilini (Bk. Konu 19) değil "has" yardımcı fiilini gösterdiği, hemen ardından fiilin 3 cü halinin ("past participle" şeklinin) gelmiş olmasından anlaşılır.

• We've not finished our work yet.
İşimizi henüz bitirmedik.

2) **Contracted Negative Form**
("Not" kelimesiyle birlikte kısaltılışı)

(has not : hasn't)
(have not : haven't)

• We haven't finished our work yet.

4. b) Have ; has.

Geçmişte bir işin yapılıp yapılmadığını **bilmiyorsak,** bunu sormak için **"have ; has"** yardımcı fiilini kullanırız. Eğer geçmişte bir işin "yapıldığını" **öğrenmişsek,** o iş hakkındaki sorularımızı **"did"** yardımcı fiili ile sorabiliriz.

Örnek :

— " Have you ever seen a submarine ?"
Siz hiç bir denizaltı gemisi gördünüz mü ?

— " Yes, I have."
Evet gördüm.

— " When did you (see) ?"
Ne zaman gördünüz ?

Not : Bir sorunun cevabını verirken, soru cümlesindeki yardımcı fiili kullandıktan sonra ayrıca fiili de tekrarlamak gerekmez. Yukarıdaki örnekte, "Yes, I have seen." şeklinde cevap vermeye gerek yoktur. Aynı şekilde, ikinci soruda fiili tekrarlamak da isteğe bağlıdır.

"When have you seen ?" şeklindeki bir soru yanlıştır ve kullanılmaz; çünkü, "when" soru kelimesi, "Belli Bir Zaman" araştırması için sorulur. "Belli Zaman" söz konusu olunca da kullanılacak yardımcı fiil "have, has" değil, fakat "did" dir.

EXERCISE 30

Aşağıdaki cümlelerden yanlış olanları belirleyiniz ve hangi yönden yanlış olduklarını açıklayınız.

1. I have not gone to school yesterday.
2. Have you swum every day last summer ?
3. I did not see a helicopter in my life.
4. My brother went to Izmir last year.
5. Has your brother study English ?
6. When have you bought your watch ?
7. I have never been in Bursa last year.
8. Ahmet have never seen a camel.
9. Have you ever write a short story ?
10. Has he called you today ?

51.B No. 5

Time : Before The Past (Belirtilen Geçmiş Zamandaki "Fiilden" Öncesi)

Auxiliary Verb : Had

Grammar Name : Past Perfect Tense

Kullanıldığı Zamanlar :

5) Had.

Geçmişte belli bir zamanda yapılan bir "fiilden" daha once yapılmış veya yapılmamış olan bir fiilin anlatımında yardımcı fiil olarak "had" kullanılır.

Geçmişte belli bir zamanda yapılan fiil için "did" yardımcı fiilinin (veya fiilin "past" şeklinin) kullanıldığını görmüştük. O halde, "past" ile ifade ettiğimiz fiilden daha önce yapılmış bir fiili anlatmak için "had" yardımcı fiilini kullanacağız.

Bunu örneklerle gösterelim :

- He had closed the window before he opened the door.
  O kapıyı açma(sın)dan önce pencereyi kapamıştı.

Not : Kapının açılması geçmişte yapılan bir fiil (yani, "did + open") dır. Pencerenin kapanması fiili ise bundan daha önce yapılan bir fiildir. O halde, "had closed" olmalıdır.

- The result of the exam was better than I had expected.
  Sınavın sonucu benim (daha önce) tahmin etmiş olduğumdan daha iyi idi.

Not : Yukarıdaki örnekte, geçmişe ait fiil, "be" ailesi fiillerin "past" şeklidir. Tahmin etme fiili ise bu "past" fiilinden daha öncesine aittir. Daha öncesine ait olma gerçeği, "had" yardımcı fiilinin kullanılmış olmasıyla meydana çıkmaktadır. Bu sebeple cumlenin Turkçe tercumesinde rahatlıkla "daha önce" ibaresini kullanabiliriz.

Yukarıdaki orneklerden görüleceği gibi, "had" yardımcı fiilinin kullanıldığı cumlelerde fiilin Türkçe karşılığı "mış" fiil-eki ile gösterilmiştir. Bu dogru bir uygulamadır. Ancak, bu, Türkçede çok eski zamanları belirtmek için kullanılan "mış" fiil-eki'nin İngilizcedeki karşılığı "had" olacak demek değildir. Zaman ne kadar uzakta veya yakında olursa olsun, "had" yardımcı fiilinin kullanılması ancak yukarıda açıklanan koşullarda mümkündür.

Diğer örnekler :

- He finished his work quicker than I had expected.
  O işini benim (önceden) tahmin etmiş olduğumdan daha çabuk bitirdi

- The train had left when I arrived at the station.
  Ben istasyona vardığımda tren ayrılmıştı.

Yukarıdaki cümleyi başka şekillerde de ifade edebiliriz:

- I arrived at the station after the train had left.
  Ben tren ayrıldıktan (ayrılmış olduktan) sonra istasyona vardım

- The train had left before I arrived at the station.
  Ben istasyona varmadan evvel tren ayrılmıştı.
  Veya;
  İstasyona varmamdan evvel tren ayrılmıştı

Diğer bir örnek

- We left the restaurant as soon as we had finished our dinner
  Yemeğimiz biter bitmez (bitmiş olur olmaz) lokantadan çıktık.

Not : Lokantadan çıkma işi geçmişte yapıldığı (did + leave) ifade edilen bir fiildir. Her ne kadar yemeğin bitmesiyle lokantadan çıkma işlemi aynı anda yapılmış fiiller ise de, yine de yemeğin bitirilmesi elbette daha önce yapılan bir fiildir. Mamafih, bu gibi ifadelerde "as soon as we finished" şeklini kullanmak da mümkündür.

Şöyle ki, geçmişteki olayların tek bir olay şeklinde basitçe hikâye edilmesinde, hikâye içindeki olayların hangisinin daha evvel veya daha sonra oluştuğunu, "before, after, later, next, then" gibi kelimeler ile belirterek hiç "past perfect" yardımcı fiilini kullanmaksızın hepsini "past" fiili ile anlatmak mümkündür.

Örnek : "Yesterday afternoon we had (did + have) a tea party at my house. Some of my friends came early, and some others arrived near the end of the party. We had a wonderful time in the garden, then

we played several games. Later, we went into the house, and we had a big dinner."

Geçmişte cereyan etmiş olan bir çok olayın "past tense" olarak fakat basit olmayan sekilde hikâye edilmesinde, esas olayla ilgili fiiller "past" ile, esas olaydan evvelme ait fiiller ise "had" (past perfect) yardımcı fiili ile ifade edilir. Bu suretle biz hikâyeyi okurken herhangi bir fiilin esas olay sırasında mı yoksa esas olayın cereyan ettigi zamandan daha once mi yapıldıgını veya yapılmadıgını kullanılan yardımcı file bakarak anlarız.

Not "Have" (malik olmak) fiilinin "past" şekli "had" dir. Ayrıca, "have" fiilinin 3 cü hali (past participle) şekli de yine "had" dir. Bu fiilin, "had" yardımcı fiili ile şekil benzerliğinden ote hic bir ilişkisi yoktur. Nitekim, aynı cümle içinde gerek "had" fiilini, gerekse "had" yardımcı fiilini gormek mümkündur.

Ornek : I had had my breakfast before you came.
Sen gelmeden evvel kahvaltımı etmiştim.

Ögrenci "had" in yardımcı fiil olarak kullanıldığını kolayca anlayabilir, şöyle ki, "had" yardımcı fiili ile birlikte, fiilin "past participle" şekli (fiilin 3 cü hali) de mutlaka fiilin bulunması gerektiği yerde bulunacaktır. (Evvelce verilen örneklere bakınız.)

51.C No. 6

Time Before The Future (Belirtilen Gelecek Zamandan Veya Gelecek Zamandaki Fiilden Önce)

Auxiliary Verb : Will have

Grammar Name : Future Perfect Tense

Kullanıldığı Zamanlar :

6. a) Will have

Belirtilen gelecek **zamandan önce** yapılmış olacak işlerin anlatımında.

Örnekler :

- I will have repaired my car before three o'clock this afternoon.
  Öğleden sonra saat üçten evvel otomobilimi tamir etmiş olacağım.

- He will have reached the airport before the departure time of the plane.
  Uçağın kalkış zamanından evvel o hava meydanına ulaşmış olacak.

- All these fish in the basket will have died within an hour.
  Sepetteki bütün bu balıklar bir saat içinde ölmüş olacaklar.

- My father will have retired by the end of this year.
  Bu yıl sonuna kadar babam emekli olmuş olacak.

6.b) Will have.

Belirtilen gelecek zamandaki bir **işten önce** yapılmış olacak işlerin anlatımında.

- We will have cleaned the house before they will (*) come back this afternoon.
  Öğleden sonra onların eve dönmesinden önce biz evi temizlemiş olacağız.

(*) Not : Zaman Kutularına öğrencinin mantıklı yaklaşımına yardımcı olmak amacıyla şunu belirtelim ki, yukarıdaki cümlenin ikinci yarısında kullanılan "will" yardımcı fiili, Gelecek Zaman (Future) kutusundaki dikey ok işaretinin ucunda gösterilen "will" dir. Ancak, uygulamada -ilerde açıklanacağı gibi- bu ikinci diye sözü edilen "will" yerine "Present" kutusundaki "geniş zaman" ı gösteren "do ; does" yardımcı fiili kullanılır. (Bk. Konu 50.A - 1 b.

Bu durumda cümle aşağıdaki şekile dönüşür:

- We will have cleaned the house before they come back this afternoon. (Bk. Konu 52.A-1)

52 Auxiliary Verbs (Nos. 7-8-9) AFTER the SPECIFIC TIMES

(Belirtilen Zaman'ın Sonrasına Ait Yardımcı Fiiller, No. 7-8-9)

52.A

No. 7

Time : After Now (Şimdiden Sonra Belirtilmemiş Gelecek Zaman)

Auxiliary Verb : Will

Grammar Name : Future

(Not : İngilizce gramerde, bu bölümdeki yardımcı fiillere "referring to future forms" denilmektedir.)

Kullanıldığı Zamanlar :

7.a) Will.

Belirtilmemiş gelecek zamanda yapılacak işlerin anlatımında.

- I will do my homework later.
  Ev ödevimi sonra yapacağım.

- They will come back as soon as possible.
  Onlar mümkün olur olmaz geri gelecekler (dönecekler).

7.b) Will.

Belirtilmemiş gelecek zamanda, başka fiillerin yapılmasına bağlı olarak yapılacak işlerin anlatımında.

- He will not go if I do not go with him.
  Eğer ben onunla gitmezsem, o (da) gitmeyecek.

- I will go home after I have finished my work
  İşimi bitirdikten (bitirmiş olduktan) sonra eve gideceğim.

- I will go to Hawaii when I am rich
  Havai'ye gideceğim, zengin olduğum zaman.

Supplementary Knowledge
(Tamamlayıcı Bilgiler)

Gelecek Zaman, kendi içinde dort bolum olarak ele alınmıstır. Bunlar ozet olarak şöyledir :

i - Will

Belirtilmiş gelecek zaman.
(Future Box - No. 3)

ii - Will

Belirtilmemiş gelecek zaman (After Now).
(Present Box - No. 7)

iii - Will have

Belirli gelecek zamandan (veya fiilden) öncesi.
(Future Box - No. 6)

iv - Will

Belirtilmiş gelecek zamandan sonrası.
(Future Box - No. 9)

Görüldüğü gibi, Gelecek Zaman'ın üç bölümünde de yardımcı fiil olarak "will" kullanılmaktadır. O halde niçin ayrı ayrı açıklamalar yapıyoruz? Bunun birinci sebebi, oğrencinin zaman kutularını anlamasındaki mantıklı yaklaşımında boşluk kalmamasıdır.

İkinci sebebi ise, iki yardımcı fiilin kullanıldığı "karışık" cumlelerde (yukarıdaki örneklerde olduğu gibi), cümlenin ikinci yarısında kullanacağımız yardımcı fiilin acaba en doğrusu hangısı olmalıdır şeklindeki duraksamalarda öğrenciye ışık tutmaktır.

"Karışık" (Complex) cumlenin ne olduğu, nasıl yapıldığı ve diger ozellikleri Konu 101 - 103.C'de etraflı olarak açıklanmıştır. Şimdi burada yalnız yardımcı fiiller yönünden herhangi bir "karışık" cümleyi ornek olarak alacağız

Complex Sentence
(Karışık Cümle)

Aşağıdaki örneklerde bir karışık cümlenin nasıl oluşturulduğu gösterilmiştir

a) Bağımsız cümle :

I will go. *(Gideceğim.)*

Bu cümle tek başına anlamlı "bağımsız" bir cümledir.

b) Bağımlı cümlecik :

If you want. *(Eğer istersen.)*

Bu cümlecik tek başına eksik anlamlı "bağımlı" bir cümleciktir, ve bağımsız bir cümle ile birleşmek zorundadır.

Bir bağımsız cümlenin bir bağımlı cümlecik ile bütünleşmesi bize "karışık" cümleyi verecektir.

c) Karışık cümle (a + b) :

I will go if you want.
Eğer istersen gideceğim.

SEQUENCES OF TENSE
(Yardımcı Fiil Dizisi)

52.A
1

Yukarıdaki açıklama çerçevesinde, yardımcı fiiller ile ilgili kuralımız şöyle olacaktır:

Bağımsız cümlenin yardımcı fiili hangi Zaman Kutusundan alınmış ise, bağımlı cümleciğin yardımcı fiili de aynı kutudan seçilir. Bu kural özellikle "present" ve "past" zaman kutularındaki yardımcı fiiller için uygulanmaktadır. Gelecek Zaman Kutusunda ise istisnai (ayrıcalıklı) durumlar vardır.

Bir örnek ile konuya yaklaşalım.

Örnek:

Bağımsız cümle : **I will go.**

Zaman : Belirtilmemiş gelecek zaman.
Time Box : The Present Box
Yard. Fiil : Will (No. 7)

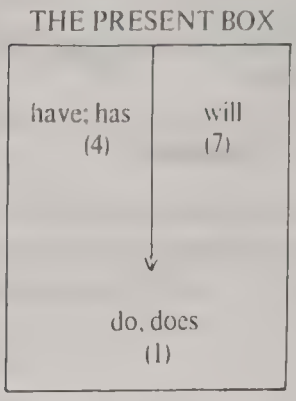

Mademki bağımsız cümlenin yardımcı fiili "present" kutusundan alınmıştır, o halde "bağımlı cumleciğin" yardımcı fiili de aynı kutudan (veya, "present" zamanındaki "be" ailesi fiillerden - am, are, is -) alınmalıdır.

Böylece, karışık cümlemiz, aşağıdaki yardımcı fiil orneklerinden herhangi birine (duruma göre) uygun olacaktır.

"Do" ile :

I will go if you stay with him.
Eğer onunla kalırsan ben gideceğim.

"Have" ile :

I will go if you have decided to stay with him.
Eğer onunla kalmaya karar vermişsen ben gideceğim.

"Present Be" ile :

I will go if you are ready to stay with him
Eğer onunla kalmaya hazırsan ben gideceğim.

"There + present Be" ile :

I will go if there is somebody to stay with him.
Eğer onunla kalacak birisi varsa ben gideceğim.

Yukarıdaki örnekleri, "Past" kutusu için de aynen uygulayabiliriz.

"Karışık" (Complex) cümlelerde bağımlı ve bağımsız cümleciklerin hangi yardımcı fiil kullanılarak yapılacağını ele alan konuya gramerde "Sequences of Tense" denir. Sırası geldikçe diğer örneklere de değinilecektir. (Bk. Konu 74.A ve Konu 112).

52.B

No. 8

Time : After The Past (Belirtilen Geçmiş Zamandaki **Fiilden** Sonra)

Auxiliary Verb : Would

Grammar Name : Future in the past **("Conditional")**

Kullanıldığı Zamanlar :

8.a) Would.

Belirtilen geçmiş bir zamanda sözü edilen bir "iş" (fiil) den daha sonraki bir zamanda yapılması tasarlandığı halde bu "iş" den ötürü yapılmayan bir işin anlatımında yardımcı fiil olarak "would" kullanılır.

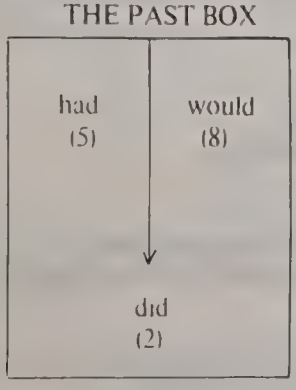

Örnek :

- I would go to the movie if I didn't meet you yesterday afternoon.
  Eğer dün öğleden sonra seni rastlamamış olsaydım sinemaya gidecektim.

Yukarıdaki örnek cümlede :

Belirtilen geçmiş zaman : "dün öğleden sonra"
Yapılmış "iş" (Belirtilen zamanda) : "rastlamak"
Tasarlanıp yapılmayan iş : "sinemaya gitmek"

Tasarlanan "iş" in yapılması veya yapılmaması başka bir "iş" in olması veya olmamasına bağlı bir ifade şekli olduğu için bu yardımcı fiile "şarta bağlı" anlamında **"Conditional"** da denir. (Daha geniş bilgi için Bk. Konu 110)

"Would" yardımcı fiilinin "Zaman" la ilgili bu yönü Türkçede de aynen vardır :

(cek) - gelecek zaman eki - (will)
(idi) - geçmiş zaman eki - (did)
(cek idi) - şarta bağlı ek - (would)

8.b) Would.

"Yapılmaması" tasarlanmış bir iş de olabilir. Aynı şekilde, belirtilen geçmiş zamandaki fiil "yapılmış" veya "yapılmamış" bir fiil olabilir

Örnekler :

- I wouldn't come to your party if you didn't send me a written invitation.
  Bana yazılı davetiye göndermeseydin toplantına gelmeyecektim.

- I would finish this work yesterday if you helped me.
  Bana yardım etseydin bu işi dün bitirecektim.

- She would buy a new hat if she had enough money.
  Eğer kâfî (yeterli) parası olsaydı yeni bir şapka alacaktı.

8.c) Would.

"Past Perfect" ile kullanılışı.

- We would finish this work by now if we had started it earlier (than we did).
  Eğer (başladığımızdan) daha önce başlamış olsaydık bu işi şimdiye kadar bitirecektik.

• You would have a better room if you had made your reservation before you came.
Gelmenizden önce rezervasyon yaptırmış olsaydınız daha iyi bir odaya malik olacaktınız.

8.d) Would.

"Be" ailesi fiillerin "past" şekliyle kullanılışı.

• I would come to visit you yesterday if you were not ill.
Eğer hasta olmasaydın dün seni ziyarete gelecektim.

(Not : İleride göreceğimiz ve "past" zamanı içinde kullanılan diğer yardımcı fiilleri de yukarıdaki örneklere eklemek mümkün olacaktır.)

"Would" yardımcı fiilinin "zaman" faktörü yönünden kullanılış yerlerini gördük. Ancak, bu yardımcı fiilin "kişisel yargılarımızı" aksettiren diğer kullanım şekilleri de vardır. Bunlar, bu çeşit diğer yardımcı fiiller ile birlikte **"Modal Auxiliary Verbs"** başlığı altında Konu 104 - 109 da etraflıca ele alınmıştır.

8.e) Would.

"Would" yardımcı fiili aynı zamanda "will" yardımcı fiilinin "past" şeklidir. Geleceğe dönük bir olay, geçmişte kalmışsa, bunu anlatırken "would" kullanırız.

Örnek :

Şimdiki anlatım :

• He will come to see me tomorrow.
O yarın beni görmeye gelecek.

Geçmişte kalan olayın anlatımı :

• He would come to see me the next day.
O ertesi günü beni görmeye gelecekti.

(Daha geniş bilgi için Dolaylı Anlatım "Indirect Speech" konusuna bakınız - Konu 139 - 142.)

NO. 9

52.C

Time : After The Future (Belirtilen Gelecek Zamandaki Fiilden Sonra)

Auxiliary Verb : Will

Grammar Name : Future After Future

THE FUTURE BOX

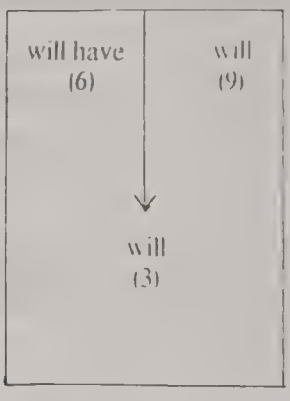

9.a) Will.

Belirtilen gelecek zamandaki fiilden sonra (veya o zaman) yapılacak işin anlatımında.

Örnekler :

- I will pay you when I will get my salary next week.
  (no. 9) (no. 3)

  Önümüzdeki hafta aylığımı aldığım zaman sana ödeme yapacağım

Not : Yukarıdaki cumlede, yardımcı fiillerin kullanılış şekli doğru olmakla beraber, gelecek zamana ait iki fiilin anlatıldığı cumlelerde, "bağımlı cumlecik diye tanımlamış olduğumuz" cumleciktekı yardımcı fiil, buyuk bir çoğunlukla "present" kutusundan seçilir. (Çeşitli örnekler için Bk. Konu 121.)

Aynı cümlenin diğer bir örneği;

- I will pay you after I get my salary next week.
  Önümüzdeki hafta aylığımı aldıktan sonra sana ödeme yapacağım.

Boylece İngilizcedeki tüm "zaman" bölümlerini ve bu bölümlerin gerektirdigi yardımcı fiilleri (auxiliary verbs) öğrenmiş bulunuyoruz.

Bundan sonraki derslerimizde artık ogrenecegimiz başkaca "zaman" bolumu olmayacaktır. Ancak, bu zaman bölümleri içinde yaptığımız veya yapacagımız işler eger **"sınırlı bir süreyi kapsayacak şekilde devamlılık gosteren"** (continuous) işler ise, bunu belirtmek için, şimdiye kadar öğrenmiş oldugumuz yardımcı fiillere ayrıca bir kelime ekleyecegiz. (Bk. Konu 54.)

AUXILIARY VERBS + VERB "BE"
(Yardımcı Fiiller + "Be" Fiili)

53

Eylemsiz fiiller (No-action Verbs) olarak "be" anlamı fiillerin "present, past, future" şekillerini öğrenmiştik.

Geçen derslerimizde öğrendiğimiz yardımcı fiillere de "be" fiilini ekleyerek, bunları da eylemsiz fiillere katabiliriz.

Eylemsiz fiillere katabileceğimiz yeni şekiller soyle olacaktır.

"Present" kutusundan
- have been : has been

"Past" kutusundan
- had been
- would be

"Future" kutusundan
- will have been

Örnekler :

- He has been a manager at this bank for two years.
  O iki yıl müddetle bu bankada müdür olarak bulundu.

- I had been in Adana before.
  Ben Adana'da daha evvel bulunmuştum.

- My name would be on the list if I passed the exam.
  Sınavı geçseydim ismim bu listede bulunurdu (bulunacaktı).

- I will have been in Izmir before schools start.
  Okullar başlamadan evvel İzmirde (bulunmuş) olacağım.

SECTION SIX

Continuous Action Factor in The Use Of Auxiliary Verbs

(Yardımcı Fiillerin Kullanılışında Süre Faktörü)

CONTINUOUS FORMS OF AUXILIARY VERBS "PROGRESSIVE FORMS"

(Sınırlı Süreyi Kapsayan İşler İçin Kullanılan Yardımcı Fiil Şekilleri)

54

Zaman Kutuları içinde şimdiye kadar gördüğümüz yardımcı fiillere, gramerde, "Non-progressive Form" (Süre Kapsamayan Şekil) denilir.

Continuous Form (veya, "progressive form"):
(Süre Kapsayan Şekil)

Bu bölümde göreceğimiz ve "sınırlı bir süreyi kapsayacak şekilde devamlılık gösteren işlerin anlatımı" için kullanacağımız yardımcı fiillere ise gramerde, "Continuous Form" denilmektedir.

Geçen derslerimizde gördüğümüz yardımcı fiiller, zaman kutularında hangi "zaman bölümüne" ait ise, o yardımcı fiillerin "continuous" şekilleri de aynı zaman bölümüne aittir. **Ayrıca bir zaman bölümü söz konusu değildir.** Aradaki fark şudur ki, yardımcı fiillerin "continuous" şekilleri, sınırlı bir **süre** devam eden işlerin anlatımında kullanılırlar.

Diğer bir anlatımla, "zaman bölümü" yönünden yeni bir yardımcı fiil öğrenmeyeceğiz. Sadece, geçen derslerimizde öğrendiğimiz yardımcı fiillere bir "ekleme" yaparak bunları "continuous" şekline sokacağız. Ekleyeceğimiz kelime, **"be"** fiilinin kendisidir.

O halde, "zaman kutuları" nda ogrendigimız yardımcı fiilleri ve bunların "**continuous**" şekillerini bir liste halinde -aynı Sıra No' su ile- gösterelim

Auxiliary Verbs	+ Be	Continuous Forms of Auxiliary Verbs
1. **PRESENT:**		**PRESENT CONTINUOUS:**
Do	+ be	= am (1 ci şahıs)
Do	+ be	= are (2 ci şahıs ve çoğullar)
Does	+ be	= is (3 cü şahıs)
2. **PAST:**		**PAST CONTINUOUS:**
Did	+ be	= was (tekiller)
Did	+ be	= were (çoğullar)
3. **FUTURE:**		**FUTURE CONTINUOUS:**
Will	+ be	= will be
4. **PRESENT PERFECT:**		**PRESENT PERFECT CONTINUOUS:**
Have	+ been	= have been (çoğullar)
Has	+ been	= has been (tekiller)
5. **PAST PERFECT;**		**PAST PERFECT CONTINUOUS:**
Had	+ been	= had been
6. **FUTURE PERFECT:**		**FUTURE PERFECT CONTINUOUS:**
Will have	+ been	= will have been
REFERRING TO FUTURE		**CONTINUOUS FORMS**
7. Will	+ be	= will be
8. Would	+ be	= would be
9. Will	+ be	= will be

Yukarıdaki listede görüleceği gibi, Zaman Kutularında gorduğumuz yardımcı fiillere "be" kelimesini eklemek suretiyle o yardımcı fiilleri "continuous" (devamlılığı gosteren) şekildeki yardımcı fiil durumuna getiriyoruz.

Yukarıdaki "continuous" yardımcı fiil şekillerinin bazılarını evvelce birer "Eylemsiz (be) ailesi" fiiller olarak tanımıştık. Ancak şimdi bu aynı kelimeleri artık **eylemsiz BE fiili olarak değil** fakat birer **Yardımcı Fiil** (Auxiliary Verb) **olarak eylemli fiillerde** kullanacağız. Böylece öğrenci, eylemsiz BE fiili olan kelimeler ile birer Yardımcı Fiil görevi yapan kelimelerin farklı görevlerini birbirine karıştırmamalıdır.

Aşağıda, "continuous" şekildeki yardımcı fiiller, Zaman Kutuları içinde ait oldukları bölümlere yerleştirilmiştir.

THE PRESENT BOX

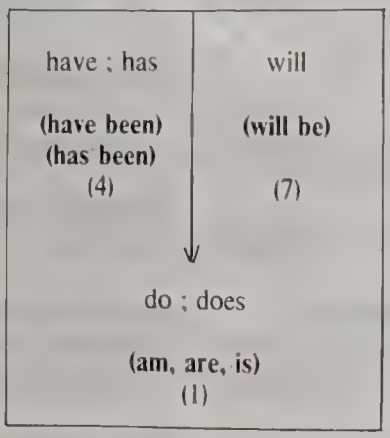

THE PAST BOX

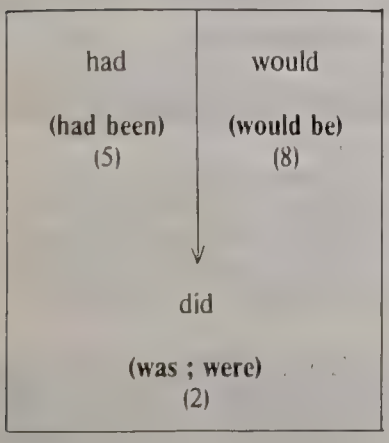

THE FUTURE BOX

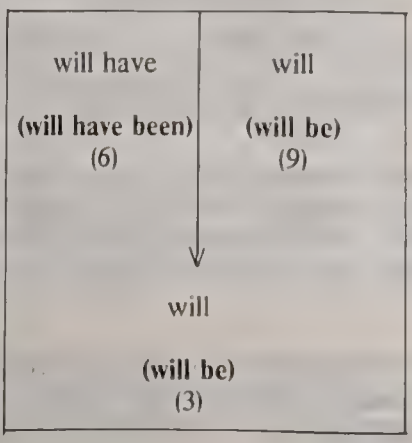

Yukarıdaki listede görüldüğü gibi, "d" harfi ile başlayan yardımcı fiiller, "continuous" şekline getirmek için "be" eklendiğinde, tamamen değişik bir görünüm almaktadırlar.

Konu 44. C'de açıklanmış olduğu gibi, yardımcı fiillerin "continuous" şekli ile **fiil'in 4 cü hali,** yanı **"ing"** şekli kullanılır. Zaten genel kural olarak, içinde "be" bulunan bütün yardımcı fiiller ile ("passive" anlatımlar hariç), fiillerin 4 cu hali kullanılır.

Örnek :

(Olumlu cümle) :

Subject	aux. verb	verb	object	adverb
Ahmet	is	drinking	lemonade	now

Ahmet şimdi limonata içiyor.

Yukarıdaki diyagramda görüldüğü gibi, evvelce eylemsiz fiil olarak kullandığımız "is", burada eylemli bir fiile **Yardımcı Fiil** görevi yapmaktadır.

SITUATIONS REQUIRING THE USAGE OF CONTINUOUS AUXILIARY VERBS

("Continuous" Şekildeki Yardımcı Fiillerin Kullanılmasını Gerektiren Durumlar)

55 "Continuous" yardımcı fiillerin kullanılmasını gerektiren durumları, kısa tarifler ve örneklerle görelim.

1. **PRESENT CONTINUOUS.**

(am, are, is)

Şu anda kesiksiz olarak yapmakta olduğumuz işin anlatımında kullanılır.

Örnek :

- I am studying English now.
  Ben şimdi İngilizce çalışıyorum.

Yukarıdaki cümlenin özelliği :

Yapılan işin şu anda yapıldığı fakat "şimdi" ile sınırlı olduğu, yani, şimdi yapıldığı gibi her zaman da âdet halinde yapılan bir iş olmadığı anlatılmaktadır.

Halbuki, "present simple" yardımcı fiil kullansaydık cümle şöyle olacaktı :

- I study English now.
  Ben şimdi (bugünlerde) İngilizce çalışıyorum.

"Present continuous" yardımcı fiil kullanıldığında cümleye zarf (adverb) olarak "now" kelimesini mutlaka koymak gerekmez, çünkü, bu yardımcı fiil zaten **şu anda fiilen** yapılmakta olan bir işin anlatımında kullanılır.

"What are you doing?" diye bir soru sorduğumuz zaman, sorumuzun anlamı **"Şu anda** ne yapıyorsun, ne ile meşgulsün" demektir.

2. PAST CONTINUOUS.

(was, were)

Belirtilen geçmiş bir zamanda yapılan işin, cümle içinde gösterilen "zaman" ın başlangıcından sonuna kadar kesiksiz devam ettiğinin anlatımında kullanılır.

Örnek :

- I was studying English between 3 and 5 o'clock yesterday afternoon.
  Dun ogleden sonra saat 3 ile 5 arasında ben İngilizce çalışıyordum.

Yukarıdaki cümlenin özelliği :

Yapılan işin, sınırları belli zaman boyunca kesiksiz devam ettiği anlatılmaktadır.

Diğer bir örnek :

- I was studying English at 4 o'clock yesterday afternoon.
  Dün öğleden sonra saat 4 de ben İngilizce çalışıyordum.

Yukarıdaki cümlenin özelliği :

Belli bir an'da yapılan işin o an'dan daha evvel başlayıp daha sonraya kadar devam ettiğidir.

O halde, kesiksiz devamlı yapılmakta olan bir işin kapsadığı sürenin herhangi bir noktasını gösteren "zaman" da, yaptığımız işin yalnız o an için değil fakat o an'ı da içine alan bir sürede kesiksiz yapıldığının anlatımında "continuous" yardımcı fiil kullanırız.

Yukarıda belirtilen "özellikler" bütün "continuous" yardımcı fiiller için geçerlidir. Bu sebeple, aşağıda bu özellikler tekrar belirtilmeden diğer örnekler verilmiştir.

3. FUTURE CONTINUOUS.

(will be)

Örnek :

- I will be waiting for you in front of the theater at 7 o'clock tomorrow evening
  Yarın akşam saat 7 de tiyatronun önünde seni bekliyor olacağım.

4. PRESENT PERFECT CONTINUOUS.

(have been ; has been)

Geçmişte, "zaman" söz konusu olmaksızın sadece yapılmış, veya yapılmamış, bir işin "süresi" söz konusu ise, bunun anlatımında kullanılır.

Örnekler :

- I have been living in England for three years.
  Ben İngilterede üç yıl müddetle yaşadım.

- He has been trying to open the box for a long time.
  O, kutuyu açmak için uzun müddet uğraştı.

- How long has he been waiting here ?
  Ne kadar müddettir (ne kadardan beri) o burada bekliyor?

- How long have you been studying English?
  Ne kadar müddet (ne süre) İngilizce çalıştınız?

5. PAST PERFECT CONTINUOUS.

(had been)

- We had been working on the same kind of machine for two years before we came to this factory.
  Bu fabrikaya gelme(miz)den önce aynı cins makineler üstünde iki yıl müddetle çalışmıştık.

6. FUTURE PERFECT CONTINUOUS.

(will have been)

• We will have been studying very hard for two more weeks before the end of the semester
Somestirin sonundan evvel daha iki hafta müddetle çok sıkı çalışıyor olacağız.

Alternatif Durumlar:

Belli bir sure içinde yapılan işin kesiksiz devam edip etmediği bazı hallerde tereddüt ve tartışma konusu olabilir. Bu, bakış açısına bağlıdır. Bu sebeple bazı anlatımlarda istege bağlı olarak "simple form" veya "continuous form" şeklindeki yardımcı fiil kullanılabilir.

Örnekler :

Present Continuous Form :

• This year I am teaching mathematics.
Ben bu yıl matematik öğretiyorum.

Yukarıdaki cumlede, "bu yıl" denilmekle, "şimdi içinde bulunduğumuz ders yılı" nın bir bütün olduğu kastedilmekte ve düşünülmektedir. Bu sebeple, "şimdi" ye ait "continuous" yardımcı fiil olan "am" kullanılmıştır.

Present Simple Form :

• This year I teach mathematics.
Bu yıl matematik öğretmekteyim.

Yukarıdaki cümlede "öğretme" işinin, ders yılı içinde her öğretim günü tekrarlandığı kastedilmekte ve düşünülmektedir. Bu sebeple, şimdiyi de içine alan geniş zamanda tekrarlanan işlere ait yardımcı fiil olan "do" kullanılmıştır. (Bk. Konu 50.A-1.b) Her iki cümle de doğrudur.

Yukarıdakı orneklere benzer durumlar diğer zamanlara ait yardımcı fiiller için de soz konusudur. Ögrenci elinden geldığı kadar en doğru olan şekli kullanmaya kendini alıştırmalıdır.

Not : İleride göreceğimiz Yargı Fiilleri'nin (Modal Auxiliary Verbs), "continuous" şekli için Konu 108'e bakınız.

THERE + AUXILIARY VERB + VERB "BE"

("There" + Yardımcı Fiil + "Be" Fiili)

56 "Konu 28-31" de **there + be** ailesi fiillerle nasıl bir anlatım şekli yapıldığını görmüştük. Ancak, o konuyu içeren dersimizden bu yana, yardımcı fiil konularını da öğrenmiş bulunuyoruz. Yardımcı fiillerle "be" fiilinin birleşmesi bize yeni bir "be" ailesi vermektedir. Böylece, aşağıda gösterilen örnekleriyle yeni anlatım şekilleri yapabiliriz. Bunlarla ilgili "zaman faktörleri", Zaman Kutularına ilişkin olarak açıklanan faktörlerin aynıdır.

Örnekler :

There + have(has) + been :

- There has always been fish in this lake.
  Bu gölde daima balık var olmuştur.

Soru şekli :

- Has there always been fish in this lake ?
  Bu gölde daima balık var olmuş mudur ?

There + would + be :

- There would not be a bridge over this creek if there were less than one hundred families in this village.
  Eğer bu köyde yüzden daha az aile olsaydı, bu derenin üstünde bir köprü (var) olmayacaktı.

There + had + been :

- There had been no traffic sign here before they covered the road with asphalt.
  Yolu asfalt kaplamalarından (kaplamadan) önce burada hiç trafik işareti yoktu (var olmamıştı)

There + will have + been :

- There will have been enough chairs before the school starts (will start) next month.
  Önümüzdeki ay okul(un) başlama(sın)dan önce yeterli sandalye (var) olacaktır.

Not : Yargı fiilleri + "be" fiili (Modal Auxiliaries + Verb Be) için Konu 106-107'ye bakınız.

SPECIAL KINDS OF AUXILIARY VERBS
(Yardımcı Fiillerin Özel Çeşitleri)

57 "Be going to" + Verb

57.A

"Be going to" şeklindeki yardımcı fiil, gelecek zamanı gösteren "will" yardımcı fiilinin yerine, gerek konuşma dilinde gerekse yazı dilinde, çok sık kullanılan bir yardımcı fiildir. Ancak bu yardımcı fiil daha çok, gelecekte yapılacak bir işi, kişinin iyice benimsemiş ve niyet etmiş olduğunu anlatmakta kullanılır.

Bu yardımcı fiilin kullanıldığı yerler, özelliklerine göre aşağıda gösterilmiştir.

i) Future form :

- am going to = will
- are going to = will
- is going to = will

Örnekler :

("will" ile) :

Subj.	Aux. verb	verb	object	adverb
I	will	see	my uncle	tomorrow.

Yarın amcamı göreceğim.

("be going to" ile) :

Subj.	Aux. verb	verb	object	adverb
I	am going to	see	my uncle	tomorrow.

Yarın amcamı göreceğim.

Veya :

Yarın amcamı mutlaka (görmeye niyetliyim) göreceğim.

Not : Yardımcı fiilden sonra fiilin 1 nci hali kullanılır.

Diğer örnekler :

- He is going to be here tomorrow.
  O mutlaka yarın burada bulunacak.

- We are going to be there tomorrow.

ii) Future In The Past form :

- was going to
- were going to

Geleceğe donuk bir olayın "be going to" yardımcı fiili ile anlatımında olay geçmişte kalmışsa, bunu ifade etmek için "was going to" ve çoğul için "were going to" şekilleri kullanılır. (Bk. Konu 52.B - 8.e) ve (Konu 139 - 142).

Örnek :

(Şimdiki anlatım) :

- I am going to tell him.
  Ona söyleyeceğim.

(Geçmişte kalan anlatım) :

- I was going to tell him.
  Ona söyleyecektim.

Not : Uygun olan bazı durumlarda, "be going to" yardımcı fiili, şartlı cümlelerde "would" yardımcı fiili yerine geçebilecek şekilde kullanılır. (Bk. "Conditional Sentences", Konu 110.)

iii) To Indicate Probability With Non-animate Subjects:
(Cansız öznelerde "ihtimal" belirtmek için)

Örnekler :

- Prices are going to rise.
  Fiyatlar (muhtemelen) yükselecek.

- This boat is going to sink.
  Bu sandal (muhtemelen) batacak.

- This train isn't going to stop.
  Bu tren duracağa benzemiyor.

iv) "Question" and "Negative" forms :

İki Kelimeli veya Çok Kelimeli bütün yardımcı fiillerde uygulandığı gibi, "be going to" yardımcı fiilinin kullanıldığı cümleyi soru şekline getirirken de "ilk yardımcı fiil" kelimesi öznenin başına getirilir. Olumsuz cümle yaparken de "not" kelimesi ilk yardımcı fiilden hemen sonraya konulur.

Örnekler :

- Are you going to help your brother ?
- Aren't you going to see him ?
- I'm not going to see him.
- He is not going to be in school next year.
- Is he going to come to the party ?
- Isn't he going to work with you ?
- Ayşe isn't going to take part in the play.
- I am not going to go there.

(Question form) :

Aux.V"1"	subject	Aux.V "2"	verb	object	adverb
Are	you	going to	see	Ahmet	tomorrow

Yarın Ahmet'i görmeye niyetlimisin (görecekmisin) ?

v) **There + be going to + be:**

- There is going to be a tea party at Ahmet's tomorrow.
  (There will be a tea party at Ahmet's tomorrow.)

  Yarın Ahmetlerde bir çay toplantısı olacak (oluyor).

- There are going to be some chairs in the garden.
  Bahçede bir miktar sandalye (mutlaka) bulunacak.

EXERCISE 31

Aşağıdaki cümleleri "be going to" yardımcı fiili ile ifade ediniz

1. What will you do now ?
2. We will spend our holiday at Erdek.
3. He will not come to school tomorrow.
4. Will you go to swim today ?
5. Won't you come with us ?
6. I will buy an ice cream.
7. She will give me a book.
8. It will rain this afternoon.
9. I will write a letter.
10. When will you begin to work ?

what are you going to now?
We are going to spend our holiday in Co.

Used to

57.B

Bu özel yardımcı fiil yalnız geçmiş zamana ait olarak ve yapmayı âdet haline getirdiğiniz bir işin anlatımında kullanılır.

Örnek :

Subj.	aux. v	verb	object	adverb
I	used to	study	English	every morning last summer

Geçen yaz her sabah İngilizce çalışmayı âdet edinmiştim.

Veya :

Geçen yaz her sabah İngilizce çalışırdım.

(Soru cümlesi) :

Quest. verb	subj.	aux. v.	verb	adverb
Did	you	use to	study	every morning ?

Her sabah çalışmak âdetinde miydiniz ?

Görüldüğü gibi, soru şeklinde iken yardımcı fiil parçalanmakta ve "did" kısmı ayrılınca geriye "use to" şekli kalmaktadır. Olumsuz şekilde de aynı durum meydana gelir :

(Olumsuz cümle) :

Subj.	aux.v."1"	aux v."2"	verb	adverb
I	didn't	use to	study	every morning.

Her sabah çalışmak âdetinde değildim.

Not : Yardımcı fiilden sonra fiilin 1 ci hali kullanılır.

There + used to + be

57.B
1

- There used to be a fountain here when I was young.
  Benim gençliğimde burada bir çeşme bulunurdu.

Be used to + verb

57.C "Be" fiilinin "present" ve "past" şekilleri ile kullanılabilen bu özel yardımcı fiil, Alışık Olma durumunun anlatımında kullanılır.

Örnek :

Subj	aux. verb	verb	object
Ahmet	is used to	eat	Chinese food.

Ahmet Çin yemekleri yemeye alışıktır.

Diğer örnekler :

- He was used to smoke before his father.
  O babasının önünde sigara içmeye alışık idi.

- Are you used to eat Chinese food ?
  Çin yemekleri yemeye alışıkmısınız ?

Bu özel yardımcı fiil ile yapılan anlatımlar, artık alışkanlık halinin mevcut olduğunu anlatmakta kullanılır.

Get used to + verb

57.D "Get" fiilinin "past" ve "future" şekilleri ile kullanılabilen bu özel yardımcı fiil, "geçmişte alışılmış" veya gelecekte alışılacak durumların anlatımında kullanılır.

Örnekler:

- I got used to eat my meals quickly.
  Yemeklerimi çabuk yemeye alıştım.

- Did you get used to ride your new bicycle ?
  Yeni bisikletine binmeye alıştın mı ?

- You will get used to listen to his violin!
  Onun kemanını dinlemeye alışacaksın.

Be used to + noun (veya "gerund")
Get used to + noun (veya "gerund")

57.E

Yukarıda, yardımcı fiil olarak tanıttığımız şeklin dışında "be used to" ve "get used to" ibareleri, bir yardımcı fiil karakteri taşımaksızın da kullanılır. Bu durumda, fiilin bulunması gereken yerde bir "noun" (veya bir isim görevi yapan "gerund", yani, fiilin "ing" şekli.(Bk. Konu 95) kullanılır.

Örnekler :

- He is used to Chinese foods.
  O Çin yemeklerine alışıktır.

- I am used to working many hours.
  Ben uzun saatler çalışmaya alışığım.

- I got used to working many hours.
  Ben uzun saatler çalışmaya alıştım.

- Did you get used to your new bicycle ?
  Yeni bisikletine alıştın mı ?

Have to ; has to

57.F

Şimdiki zamanda veya geleceğe dönük olarak kullanılan bu yardımcı fiil, "mecbur olma" durumunu anlatmak için kullanılır.

Örnekler :

Subj.	aux. v.	verb
I	have to	go.

Gitmeye mecburum.

Veya :

Gitmek mecburiyetindeyim.

- I don't have to go.
  Gitmeye mecbur değilim.

- Do I have to go ?
  Gitmeye mecbur muyum ?

- Don't you have to go ?
  Gitmek mecburiyetinde değilmisin(iz) ?

Yukarıdaki örneklerden görüleceği gibi, soru cümlesi veya olumsuz cümle yaparken **"have to"** yardımcı fiili parçalanarak **"do"** ve **"have to"** şekline bölünmektedir. Ve bu şekliyle "iki kelimeli" yardımcı fiil kurallarına göre soru cümlesinde ve negatif cümlede yerlerini almaktadırlar.

"has to" ile örnekler :

- She has to stay with her sister.
  O, kız kardeşi ile kalmaya mecbur(dur).

- She doesn't have to stay with her sister.
  O, kız kardeşi ile kalmaya mecbur değil(dir).

- Does she have to stay with her sister ?

- Doesn't she have to stay with her sister ?

Yukarıdaki örneklerden görüleceği gibi, soru cümlesi veya olumsuz cümle yaparken **"has to"** yardımcı fiili parçalanarak **"does"** ve **"have to"** şekline bölünmektedir.

Had to

57.G

Yukarıda gösterilen "have to , has to" yardımcı fiilinin "past" şekli olarak "had to" kullanılır. Aşağıdaki örneklerden görüleceği gibi, soru cümlesi veya olumsuz cümle yaparken **"had to"** yardımcı fiili parçalanarak **"did"** ve **"have to"** şekline bölünmektedir. Ve bu şekliyle "iki kelimeli" yardımcı fiil kurallarına göre soru cümlesinde ve negatif cümlede bunlar yerlerini almaktadır.

Örnekler :

- She had to stay with her sister.
  O, kız kardeşi ile kalmaya mecburdu.

- She did not have to stay with her sister.
  O, kız kardeşi ile kalmaya mecbur değildi.

- Did she have to stay with her sister ?

- Didn't she have to stay with her sister ?
  O, kız kardeşi ile kalmaya mecbur değilmiydi ?

- I had to go.
  Gitmeye mecburdum.

- I didn't have to go.

There + have to + be
There + has to + be
There + had to + be

57.H Örnekler :

- There have to be tables in this room
  Bu odada masalar bulunmak zorundadır (bulunmalı).

- There has to be at least one dictionary in your home
  Evinizde en azından bir sözlük bulunmak zorundadır.

- There had to be some problems with that old car.
  O eski arabada bazı problemler olmak zorundaydı.

COMBINED FORMS OF AUXILIARIES
(Yardımcı Fiillerin Bileşik Şekilleri)

58 "Have to ; has to" yardımcı fiilinin gelecege dönük olarak kullanıldığını belirtmiştik.

Örnek :

- I don't have to go there tomorrow.
  Yarın oraya gitmeye mecbur değilim.

Ancak bu anlatım şekli, yarın gitmeye mecbur olmadığının şimdiden belirlenen bir ifadesidir. Halbuki bu yardımcı fiili "will" yardımcı fiili ile birleştirerek tamamen gelecek zamana bağlayabiliriz.

Örnek :

- I will not have to work next summer if my father gives (will give) enough money to me.
  Eğer babam bana yeterli para verirse, önümüzdeki yaz çalışmaya mecbur olmayacağım.

- Will you have to work at your father's shop after you graduate?
  Mezun olduktan sonra babanın dükkanında çalışmaya mecbur olacakmısın ?

Aynı bileşik şekilleri, uygun düştüğü takdirde, ileride göreceğimiz diğer bazı yardımcı fiillerle de yapmak mümkündür, aşağıdaki örnekler gibi.

"would have to", "may have to", "might have to" vb.

SECTION SIX - A

Modal Factors in the Use of Auxiliary Verbs

(Yardımcı Fiillerin Kullanılışında Yargı Faktörü)

MODAL AUXILIARY VERBS

(Kişisel Yargıların Anlatımında Kullanılan Yardımcı Fiiller)

59

Not: Bu Bölüm'de "Modal Auxiliary Verbs" (Yargı Fiilleri) konusu yüzeysel olarak ele alınmıştır. Daha geniş bilgi için Konu 104-109'a bakınız.

Bu derste Yardımcı Fiil konusunun son bölümüne gelmiş bulunuyoruz. Öğrencinin bu konuya ilgisini azaltmamak amacıyla bu bölümde bir kısmını göreceğimiz söz konusu yardımcı fiillerin sadece en genel anlamları, örnekler ve Türkçe karşılıklarıyla, kısaca anlatılmaya çalışılmıştır.

Bu bölümde göreceğimiz yardımcı fiillerin hepsi, fiillerin 1 ci hali **(base form)** ile kullanılır.

Modal Auxiliary Verbs :

CAN :

59.A

Bu yardımcı fiil, şimdiki zamanda ve gelecek zamanda bir işi yapmaya gücümüzün yetip yetmediğini, elimizden gelip gelmediğini, veya bir şeyin imkân dahilinde olup olmadığını anlatmak için kullanılır.

Örnekler :

- I can speak English.
  Ben İngilizce konuşabilirim.

- Ahmet cannot swim
  Ahmet yüzemez (yüzmek elinden gelmez).

- I can come to see you tomorrow
  Sizi yarın görmeye gelebilirim.

- I cannot see you tomorrow.
  Sizi yarın göremem.

- Can't he swim ?
- Can he not swim ? (Bk. Konu 24)
  O yüzemez mi ?

COULD :

59.B Bu yardımcı fiil, "can" yardımcı fiilinin gerçek anlamda "past" şekli olmamakla beraber, kısıtlı durumlarda bu amaçla kullanılır. Daha geniş bilgi için Bk. "Reported Speech" - Konu 139-142.

Örnekler :

- I couldn't open that box.
  Ben o kutuyu açamadım

- Could he repair your car ?
  O senin arabanı tamir edebildi mi ?

MAY :

59.C Şimdiki zaman için ve gelecek zamana dönük olarak kullanılan bu yardımcı fiilin üç değişik anlamı vardır :

i. İhtimal (Probability)
ii. İzin verme, müsaade etme (Permission)
iii. Arzuya bağlı olma (At will)

Bu üç değişik anlamdaki kullanılış yerlerini örneklerle görelim.

i) İhtimal (belki)

- The weather may be rainy tomorrow.
  Yarın hava (belki) yağmurlu olabilir.

- I may not come to class next Monday.
  Önümüzdeki pazartesi sınıfa belki gelmem.

Continuous şekliyle :

- It may be raining there now
  Şimdi orada belki yağmur yağıyordur.

ii) İzin verme :

- You may use pencils in the exam.
  Sınavda kurşun kalem(ler) kullanabilirsiniz.

Not : Yukarıdaki cümlede öğretmen, öğrencilere kurşun kalem kullanmaları için izin vermektedir.

iii) Arzuya bağlı olma :

- I may go to the theater tonight, or I may stay at home.
  Bu gece tiyatroya gidebilirim, veya evde kalabilirim (canım hangisini isterse)

MUST :

59.D

Şimdiki zaman için veya gelecek zamana dönük olarak kullanılan bu yardımcı fiil, Türkçedeki "... meli", "... mali" fiil ekinin karşılığıdır ve bir "gereklilik" veya "kaçınılmazlık" belirtmek için kullanılır.

Örnek :

- You must learn a foreign language.
  Bir yabancı dil öğrenmelisiniz.

Not : Geçmiş zamanı belirten şekil için Konu 156'ya bakınız. Diğer örnekler için Bk. Konu 105.H.

SHOULD :

59.E

Şimdiki zaman için veya gelecek zamana dönük olarak kullanılan bu yardımcı fiil, "gerekliliğin" anlatılmasında kullanılır. Gerekliliği, aşağıda gösterilen üç ayrı yönden ifade etmek mümkündür :

i) İnandığımız bir beklenti (Expectation) :

- A new pen should write better.
  Yeni bir kalemin daha iyi yazması gerekir.

ii) Nasihat, öğüt (Advice)

- You should not tell lies.
  Yalan söylememen gerekir.

iii) Tavsiye (Recommendation)

- Should I accept his invitation ?
  Onun davetini kabul etmem gerekir mi ?

Not : "Should" yardımcı fiili yerine "be supposed to" şeklinin kullanılışına dair açıklamalar için Bk. Konu 105.D.

Geçmiş zamanı belirten şekil için Bk. Konu 156.

ANOTHER SPECIAL KIND OF AUXILIARY VERB

(Diğer Bir Özel Yardımcı Fiil)

60

Be able to :

Çok kelimeli yardımcı fiil karakteri taşıyan bu özel yardımcı fiil, yukarıda gördüğümüz "can" ve "could" yardımcı fiilleri ile çoğu kez aynı anlamda kullanılır. Böylece, anlam olarak "muktedir olmayı" gösterir.

"Be" kelimesi yerine yerleştireceğimiz "be" ailesi fiillerin **"past"**, **"present"** ve **"future"** şekilleriyle bu özel yardımcı fiile "zaman" yönünden geniş bir kullanım imkânı sağlayabiliriz. Zaman bölümlerine göre kullanılışları "can" ve "could" yardımcı fiilleriyle kıyaslamalı olarak aşağıda gösterilmiştir :

PAST	PRESENT	FUTURE
(could)	(can)	(...)
was able to were able to	am able to are able to is able to	will be able to

Örnek :

- He can speak English very well.

Veya aynı anlamda :

- He is able to speak English very well.

O, İngilizceyi çok iyi konuşabilir.

Yukarıdaki diyagramda görüldüğü gibi, Gelecek Zaman için "muktedir olup olmadığımızı" sadece "be able to" yardımcı fiili ile anlatabiliriz.

- I will be able to speak English within a year.
  Bir yıl zarfında İngilizce konuşabileceğim.

Çok kelimeli **(multiple word)** yardımcı fiillerin hepsinde olduğu gibi bu yardımcı fiilde de,

a) soru cumlesi yaparken, ilk yardımcı fiil kelimesi "subject" in başına gelir,

b) olumsuz cumle yaparken, "not" kelimesi, ilk yardımcı fiil kelimesinden hemen sonraya gelir.

Subj.	aux verb	verb	object	adverb
He	is able to	speak	English	very well.

(**Soru** cümlesi) :

Aux. V. (1)	subj.	aux.V.(2)	verb	object	adverb
Is	he	able to	speak	English	very well ?

O, İngilizceyi çok iyi konuşabilir mi ?

(**Olumsuz** cümle) :

Subj	aux. verb	verb	object	adverb
He	is not able to	speak	English	very well.

O, İngilizceyi çok iyi konuşamaz.

(**Olumsuz soru** cümlesi) :

- Isn't he able to speak English very well ?
  O, İngilizceyi çok iyi konuşamaz mı ?

Diğer örnekler :

- Is he able to carry that chair ?
  O sandalyeyi o taşıyabilir mi ?

- Will she be able to go to school next year ?
  O, önümüzdeki yıl okula gidebilecek mi ?

- Were you able to catch the train ?
  Treni yakalayabildiniz mi ?

(not able to = unable to) :

Olumsuz cümlede daha akıcı bir anlatım şekli olarak "not able to" yerine "unable to" şeklini kullanabiliriz.

Örnekler :

- He was unable to catch the train.
  O, treni yakalayamadı (yetişemedi).

- I will be unable to see you tomorrow.
  Yarın sizi göremeyeceğim.

- Will she be unable to go to school next year ?
  O, önümüzdeki yıl okula gidemiyecek mi ?

Yukarıdaki örneklere, "Bileşik Yardımcı Fiil" **(Compound Auxiliary Verbs)** olarak da bakabiliriz. Bu açıdan bakıldığında, gördüğümüz diğer bazı yardımcı fiiller ile de birlikte kullanabiliriz.

Örnekler :

(would be able to)
(may be able to)
(must be able to)
(have to be able to)
(should be able to) v.b.

Örnek :

have to + be able to

- Your physics teacher has to be able to explain to you the electric circuits.
  Fizik öğretmeniniz size, elektrik devrelerini açıklamaya **muktedir olmak zorundadır** *(mecburiyetindedir).*

SECTION SEVEN

Various Grammatical Knowledge

VARIOUS GRAMMATICAL KNOWLEDGE
(Çeşitli Gramer Bilgileri)

TAG QUESTIONS
("Değil mi" Soruları)

61 Turkçede her çeşit cümle için sorulabilen **"değil mi ?"** sorusu, İngilizcede her değişik cumle için değişik şekilde sorulur. Bu soru şekline ilişkin olarak uygulayacağımız kurallar aşağıda açiklanmıştır.

Kurallar :

i. Yalnızca, cumlenin "Yardımcı Fiili" ve "Öznesi" kullanılarak "değil mi" sorusu yapılır.

Yardımcı fiil içermeyen "be" ailesi fiillerde, "fiil" in kendisi kullanılır

ii Olumlu cumle için "olumsuz", olumsuz cümle için "olumlu" şekilde soru yapılır.

iii. "Değil mi" sorusu içinde özne (subject), mutlaka zamir (pronoun) olarak belirtilir.

iv Çok-kelimeli yardımcı fiillerin yalnız ilk yardımcı fiili sorunun içinde kullanılır.

v "Değil mi" sorusunu oluşturan olumsuz soru genellikle "kısaltılmış olumsuz" şekliyle sorulur. (Bk. Konu 24.)

Örnekler :

- You are a student, aren't you ?
  Siz bir öğrencisiniz, değil mi ?

- You are not a student, are you ?
  Siz bir öğrenci değilsiniz, değil mi ?

Yardımcı fiil içermeyen "be" ailesi fiiller ile :

- She is not your sister, is she ?
- I am not stupid, am I ?
- These books are expensive, aren't they ?
- This chair is broken, isn't it ?
- The train was crowded, wasn't it ?
- Ahmet and Ayşe were here, weren't they ?

There + "be" ailesi fiiller ile :

- There is a television in the hotel, isn't there ?
- There was another bus, wasn't there ?
- There will be a room for me, won't there ?

Yardımcı fiil kullanılan cümleler ile :

- You don't like football, do you ?
- You like football, don't you ?
- He hasn't come yet, has he ?
- My brother will come with you, won't he ?
- You saw him, didn't you ?
- You didn't see him, did you ?
- You cannot swim, can you ?
- All the students have come, haven't they ?
- He has been in Turkey, hasn't he ?
- Our teacher would like that, wouldn't he (she) ?
- They are studying English, aren't they ?
- You will have finished your work by five, won't you ?
- She is not crying now, is she ?
- These new pens write better, don't they ?
- Ahmet works in the library, doesn't he ?
- Ahmet doesn't work in the library, does he ?
- Ahmet has a car, doesn't he ?
- Ahmet doesn't have a car, does he ?
- He was able to catch the train, wasn't he ?
- They should be able to come by five, shouldn't they ?

EXERCISE 32

Aşağıdaki cümlelere "değil mi ?" sorusu (Tag Question) ekleyiniz.

1. The city bus stops here, doesn't it?
2. Your friend didn't keep you waiting., did he (she)
3. You worked yesterday., didn't you
4. He has two dictionaries., hasn't he
5. Your sister takes English courses., doesn't she
6. Ahmet will be able to help you. won't he
7. I should stay here., shouldn't I.
8. All the teachers were present at the ceremony., [illegible]
9. You will have to send him some money., won't you
10. The exam was very difficult., wasn't it

SOME and ANY as adjectives

(Bir Miktar ve Hiç kelimeleri- sıfat olarak)

61.A

SOME ve ANY kelimelerinin sıfat (**adjective** veya **determiner**)olarak kullanıldığını Konu 8 ve Konu 31 de görmüştük. Burada ek bilgi olarak belirtmek istiyoruz ki **some** ve **any** kelimeleri, çoğul olarak Sayılabilir İsimler (countable nouns) ile, veya tekil olarak Sayılamaz İsimler (uncountable nouns) ile kullanılırlar.

Örnekler:

Sayılabilir isimler (countable nouns) ile:

- There are some chairs in the garden.
- There aren't any chairs in this room.

Sayılamaz isimler (uncountable nouns) ile:

- There is some coffee in the pot.
- There isn't any water in this pool.

COMPARISON
(Mukayese, kıyaslama)

62

Farklı şeylerin kıyaslanmasında veya karşılaştırılmasında, Türkçede "daha" ve "en" kelimelerini kullanırız

Örnek olarak :

("daha küçük", "daha büyük", "daha uzun" v.b.)
Veya,
("en küçük", "en büyük", "en uzun" v.b.)

İngilizcede ise, kıyaslamalar daha değişik ve daha geniş kurallara bağlanmış tır.

Evvela, aşağıda belirtilen "terim" lerle konuyu ele alalım.

İngilizce terim		Türkçe karşılığı
more	=	daha çok
less	=	daha az
most	=	en çok
least	=	en az

Niteleyici olarak:

more careful	=	daha "çok" dikkatli.
less careful	=	daha az dikkatli
most careful	=	en "çok" dikkatli
least careful	=	en az dikkatli

Yukarıda görüldüğü gibi, "more" ve "most" kelimelerinin Türkçe karşılıkları, sırasıyla, "daha çok" ve "en çok" olmakla beraber, bunlar sıfat olarak kullanıldıklarında Türkçeye tercume edilirken "çok" kelimesini atmak gerekmektedir. Böylece, "çok" kelimelerini kullanmaksızın (daha dikkatli) ve (en dikkatli) demek hem yeterli hem de gereklidir.

"More" (daha) kelimesi ile yapılan kıyaslama şekline İngilizce gramerde **Comparative Form** (Daha Farklılık Şekli) denir.

"Most" (en) kelimesi ile yapılan kıyaslama şekline ise gramerde **Superlative Form** (En Farklılık Şekli) denir.

Ancak, aşağıda açıklandığı gibi, kıyaslama şekilleri yalnızca "more" ve "most" kelimelerini sıfatlara eklemekle yapılmaz. Kıyaslamada kullandığımız sıfat kelimesinin kendisinin "çok heceli" veya "az heceli" olmasına göre kıyaslama şekilleri ve kuralları değişiktir. Şöyle ki, çok heceli sıfatlar "more" ve "most" kelimeleri ile nitelenirken, az heceli sıfatlar kendilerine "-er" "-est" ekleyerek kıyaslama şekli meydana getirirler.

COMPARATIVE AND SUPERLATIVE FORMS
("Daha Farklılık" ve "En Farklılık" Şekilleri)

62.A 1. Çok Heceli Sıfatlarda.

Adjectives (sıfatlar)	Comparative (Daha Farklılık)		Superlative (En Farklılık)	
Careful	more careful	(than)	the most careful	(of, in)
Beautiful	more beautiful	(than)	the most beautiful	(of, in)
Serious	more serious	(than)	the most serious	(of, in)
Important	more important	(than)	the most important	(of, in)
Interesting	more interesting	(than)	the most interesting	(of, in)

VEYA :

Careful	less careful	(than)	the least careful	(of, in)
Beautiful	less beautiful	(than)	the least beautiful	(of, in)
Serious	less serious	(than)	the least serious	(of, in)
Important	less important	(than)	the least important	(of, in)
Interesting	less interesting	(than)	the least interesting	(of, in)

Örnekler :

- Ahmet is careful. *(Ahmet dikkatlidir.)*
- Ayşe is **more** careful **than** Ahmet (is). *Ayşe Ahmet'ten daha dikkatlidir.*

- Esin is **the most** careful student **in** the class.
  Esin sınıfta en dikkatli öğrencidir

- Esin is **the most** careful **of** the students.
  Esin öğrencilerin en dikkatlisidir.

- Ahmet is **less** careful **than** Ayşe (is).
  Ahmet Ayşe'den daha az dikkatlidir.

- Esin is **the least** careful **of** the students.
  Esin öğrencilerin en az dikkatlisidir.

- Esin is **the most** cereless **of** the students.
  Esin öğrencilerin en dikkatsizidir.

Kurallar :

Yukarıdaki açıklamalar ve verilen orneklerle ilgili kurallar soyledir .

COMPARATIVE ile ilgili kurallar .

i. Çok - heceli sıfatların "comparative" seklindeki anlatımında, sıfatın başına **MORE** veya **LESS** kelimesi gelmekte ve sıfattan sonra, Turkçedeki "... den" anlamını taşıyan **THAN** kelimesi gelmektedir.

ii. "Comparative" şeklindeki cümlelerde Özne'den sonra gelen **fiil** veya **yardımcı fiil** ile Nesne'den sonra gelen fiil veya yardımcı fiil birbirinin aynı olacağından, Nesne'den sonrakini hiç belirtmesek de olur. Bu sebeple yukarıdaki orneklerde parantez içindeki "is" fiili, orada bulunması gramer bakımından gereken fakat anlaşılır olduğu için konulması gerekmeyen bir durumu göstermektedir.

SUPERLATIVE ile ilgili kurallar.

iii. Çok-heceli sıfatların "superlative" seklindeki anlatımında, sıfatın başına **THE MOST** veya **THE LEAST** belirtme ibaresi (determiner) gelmekte ve sıfattan sonra "Neredeki" veya "Nelerin" en farklılığını belirtmemize yardımcı olacak **IN** (Türkçesi : ... de) veya **OF** (Turkçesi ... nin) durum eklerinden (preposition) biri gelmektedir.

2. **Tek Heceli veya Kısa Kelimeli Sıfatlarda.**

62.A
1

Tek heceli veya kısa kelimeli sıfatlar (istisnaları hariç), "sıfat" ın sonuna :

"more" anlamında : ..... **ER**
"most" anlamında : ..... **EST**

eklerini alırlar.

i. DAHA "çok" ve EN "çok" şekilleri :

Adjectives	Comparative (daha...)		Superlative (en...)	
Happy	happier	(than)	the happiest	(of, in)
Busy	busier	(than)	the busiest	(of, in)
Old	older	(than)	the oldest	(of, in)
White	whiter	(than)	the whitest	(of, in)
New	newer	(than)	the newest	(of, in)
Nice	nicer	(than)	the nicest	(of, in)
Small	smaller	(than)	the smallest	(of, in)
Clean	cleaner	(than)	the cleanest	(of, in)
Few	fewer	(than)	the fewest	(of, in)

Not : Çok nadir durumlarda, çok hecelilerde oldugu gibi sıfatın başına "more" veya "most" kelimelerini getirmek suretiyle de kıyaslama yapılabilir

ii. DAHA AZ ve EN AZ Şekilleri:

Tek heceli veya kısa kelimeli sıfatların LESS (daha az) ve LEAST (en az) anlamı taşıyan kıyaslama şekilleri, çok hecelilerde oldugu gibi sıfatın başına "Comparative" için **LESS** ve "Superlative" için **THE LEAST** belirtme kelimelerini getirmek suretiyle yapılır

Aşagıdaki cetvelde, "daha az" ve "en az" anlamındaki kıyaslama şekilleri gösterilmiştir.

Adjectives	Comparative (daha az)		Superlative (en az)	
Happy	less happy	(than)	the least happy	(of, in)
Busy	less busy	(than)	the least busy	(of, in)
Dark	less dark	(than)	the least dark	(of, in)
Bright	less bright	(than)	the least bright	(of, in)
Sharp	less sharp	(than)	the least sharp	(of, in)
Sticky	less sticky	(than)	the least sticky	(of, in)
Sweet	less sweet	(than)	the least sweet	(of, in)

Örnekler :

i. DAHA "çok" ve EN "çok" ile :

- Ahmet is older than Ayşe.
  Ahmet Ayşe'den daha büyüktür (yaşlıdır).

- Ahmet is the oldest son in the family.
  Ahmet ailede en büyük oğuldur.

- Ahmet is the oldest of his brothers.
  Ahmet erkek kardeşlerinin en büyüğüdür.

ii. DAHA AZ ve EN AZ ile :

- Mehmet is less busy than Ahmet
  Mehmet, Ahmet'ten daha az meşguldür.

- His sister is the least happy person in the family.
  Onun kız kardeşi, ailede en az mutlu olan kişidir.

- She is the least happy of her sisters.
  O, kız kardeşlerinin en az mutlu olanıdır

Not : Sıfatların "superlative" şekillerinden sonra "in" veya "of" kullanılması gerekmektedir, ancak yerine göre **"among"** (içinde, arasında) kelimesi de kullanılabilir.

Örnek :

- Ahmet is the youngest among the students.
  Ahmet, öğrenciler arasında (içinde) en gençtir.

62.A
2

3 Kıyaslama Şekli Düzensiz Olan Sıfatlarda.

"Comparative" ve "Superlative" şekilleri, hece sayısına bakılmaksızın, değişik olan sıfatlar aşağıda gösterilmiştir.

Adjectives	Comparative	Superlative
good	better (than)	the best (of, in)
little	less (than)	the least (of, in)
much	more (than)	the most (of, in)
bad	worse (than)	the worst (of, in)

Not : Diğer kıyaslama kelimeleri ve şekilleri için Bk. Konu 150 "Comparison and Contrast"

TWO-WORD VERBS (Phrasal Verbs)
(İki Kelimeli Fiiller)

63

Adverbs or Prepositions Used With Verbs:
(Fiiller ile birlikte kullanılan zarflar veya durum ekleri)

Geçen derslerde gordugumuz "preposition" (veya "yer" gosterdigi için bazılarına "adverb") dediğimiz kelimeler, bazı fiillere eklenmek suretiyle o fiillere degişik ve özel bir anlam kazandırırlar. Bunların bir kısmı ve özel anlamları asagıda örnek olarak gösterilmiştir.

take off	:	çıkarmak (palto, ayakkabı, vb. şeyleri)
take off	:	yerden kalkmak, havalanmak (uçak v.b.)
take up	:	bir konuyu ele almak
take to	:	götürmek
cut off	:	mahrum etmek, kesmek (su, elektrik vb.)
put on	:	giymek (palto, ayakkabı vb.)
put out	:	söndürmek (ateş vb.)
put off	:	ertelemek, tehir etmek
set out	:	yola çıkmak, yola koyulmak
send for	:	çağırtmak
turn on	:	açmak (radyo vb.)
turn off	:	kapamak (radyo vb.)
turn down	:	reddetmek, refüze etmek
turn down	:	suratini veya sesini azaltmak
look out	:	dikkat etmek
look for	:	aramak, araştırmak
go on	:	devam etmek
get to	:	erişmek, vasıl olmak
get up	:	kalkmak (yataktan vb.)
get on; get in	:	binmek
get off	:	inmek
call off	:	iptal etmek
break in	:	eğitmek, alıştırmak, ehlileştirmek
break into	:	hırsızlık için gizlice içeri girmek

Bir zarf (adverb) ile birleşen iki kelimeli fiiller **(phrasal verbs)** e ait diger ornekler :

bring back	:	geri getirmek
take over	:	üstlenmek
set up	:	kurmak; inşa etmek
look after		bakmak (cocuk vb.)
ring up	:	telefonla aramak
call up	:	telefonla aramak
pick up	:	(birisini) uğrayıp almak; almak
find out	:	bulmak; keşfetmek
give away	:	hediye etmek; sır açıklamak
hold on	:	beklemek (özellikle telefonda)
hang up	:	telefonu kapamak; çengele asmak
break down	:	bölmek, parçalarına ayırmak
break down	:	yıkmak, kırmak
break down	:	bozulmak; arıza yapmak
put up	:	yerine koymak; inşaa etmek
make up	:	makyaj yapmak; uydurmak
come accross	:	tesadüf etmek; karşılaşmak
run into	:	tesadüf etmek; karşılaşmak
run accross	:	tesadüf etmek; karşılaşmak
go ahead	:	devam etmek; önden gitmek

Verb + adverb + preposition :

put up with	:	tahammül etmek, dayanmak
fed up with	:	bıkmak, sıkılmak
catch up with	:	arkasından yetişmek, yetişmek
make up for	:	telâfi etmek

Örnekler :

- Ahmet brought my book back.
- Ahmet brought back my book.
- I'll pick you up at your house this afternoon.
  Öğleden sonra uğrayıp seni evinden alacağım.
- You joined the English course a week late, but you'll soon catch up with the other students.
  Sen İngilizce kursuna bir hafta geç katıldın, fakat yakında diğer öğrencilere yetişirsin (yetişeceksin).

Örnekler :

- Ahmet took off his shoes.
  (object)

- Ahmet took his shoes off.
  (object)

Ahmet ayakkabılarını çıkardı.

Aynı anlamı taşıyan yukarıdaki iki cümleden görüldüğü gibi "object", fiil ile onun parçasını oluşturan "preposition" veya "adverb" eklentisi arasına girebilmektedir.

Bu şekilde ayırılarak arasına "object" konulabilen İki Kelimeli Fiil çeşitlerine **"separable"** (ayırılabilir) çeşit denir

Diğer bir örnek :

- Ahmet took them off
  Ahmet onları çıkardı.

Bu örnekte, "his shoes" yerine "them" zamirini (pronoun) kullandık. "Pronoun" kullanıldığında neyin kastedildiği biliniyorsa bu elbetteki mumkundür. Ancak bu, bazı kurallara bağlıdır.

Kural :

İki kelimeli fiillerin ayırılabilir (separable) çeşidinde "object" yerine kullanılacak **"pronoun"**, fiilin eklentisinden (ikinci kelimesinden) sonraya konulmaz; konulursa yanlış olur.

Yanlış örnekler :

- Please, take off **them.** (yanlış)
- Please, put on **it.** (yanlış)
- He will turn on **it.** (yanlış)

Doğruları :

- Please, take **them** off.
- Please, put **it** on.
- He will turn **it** on.

İki kelimeli fiillerin büyük çoğunluğu "ayrılabilir" cinstendir. Öğrenci, okuduğu kitaplarda bu konuya dikkat sarfetmek yoluyla bilgisini genişletebilir. Bazı yardımcı gramer kitaplarında "iki kelimeli" fiillerin geniş bir listesi ve bunların hangilerinin "ayrılabilir" durumda oldukları gösterilmiştir. Bu konuda, sözlükler de bir dereceye kadar yardımcı olabilmektedir.

Phrasal Verbs

Bir "preposition" veya "adverb" eklenmek suretiyle iki kelimeli duruma getirilen fiillere bir "ibare" (phrase) olarak bakmak da mümkündür. Bu sebeple, bazı İngilizce gramer kitaplarında bu iki kelimeli fiillere "Phrasal Verbs" (İbare Fiiller) denir. (Bk. Konu 63).

PREFIXES AND SUFFIXES

(Önek'ler ve Sonek'ler)

64

Öğrencinin İngilizce kelime türetme bilgisine yardımcı olmayı amaçlayan bu bölümde konu, öğrenciye yalnızca bir fikir verecek ölçüde kısaca ele alınmıştır.

İngilizcede, "isim", "fiil", "sıfat" ve "zarf" çeşidindeki kelimeler, kelimenin başına bir ÖNEK veya sonuna bir SONEK almak suretiyle birbirlerinin yerine geçebilen değişik çeşitlere bürünürler. Ayrıca, bu çeşit kelimeler bir "önek" almak suretiyle "olumsuz" veya "ters" anlam taşıyan kelimeler durumuna gelebilirler.

Yukarıdaki açıklamayı örneklerle ele alalım.

PREFIXES

(Önek'ler)

64.A 1. Olumsuzluk veya Ters anlam oluşturan "önek"ler:

(dis-) (un-) (in-) (im-) (ir-) (non-) (mis-)

Örnekler :	(dis-) (un-) (in-)	(im-) (ir-) (non-) (mis-)	
agreement	disagreement	possible	impossible
advantage	disadvantage	morality	immorality
importance	unimportance	regular	irregular
able	unable	resistant	nonresistant
equality	inequality	existence	nonexistence
active	inactive	inform	misinform
ability	inability	behave	misbehave
employment	unemployment	fortune	misfortune

2. İsim ve Sıfatı FİİL'e dönüştüren önek :

Örnekler : (en-)

Nouns	Verbs	Adjectives	Verbs
slave	enslave	rich	enrich
circle	encircle	able	enable
courage	encourage	large	enlarge
cave	encave	joy	enjoy

3. Sıfatı ZARF'a dönüştüren önek :

Örnekler : (a-)

Adjectives	Adverbs
long	along
loud	aloud
round	around

SUFFIXES
(Sonek'ler)

64.B 1. İsimi SIFAT'a dönüştüren "sonek" ler :

Örnekler : **(-y) (-ly) (-ful) (-less)**

Nouns	Adjectives	Nouns	Adjectives
dust	dusty	friend	friendly
dirt	dirty	love	lovely
fear	fearful	use	useless
help	helpful	home	homeless

Örnekler : **(-ous) (-al) (-tial) (-tal) (-ish) (-like)**

Nouns	Adjectives	Nouns	Adjectives
danger	dangerous	critic	critical
courage	courageous	education	educational
confidence	confidential	horizon	horizontal
influence	influential	experiment	experimental
child	childish	child	childlike
self	selfish	lady	ladylike

2. İsimi FİİL'e dönüştüren "sonek" ler :

Örnekler : **(-en) (-ize) (-ify)**

Nouns	Verbs	Nouns	Verbs
length	lengthen	critic	criticize
threat	threaten	standard	standardize
terror	terrify	memory	memorize
class	classify	apology	apologize

3. Fiili İSİM'e dönüştüren "sonek" ler :

Örnekler : **(-cation) (-ation)**

Verbs	Nouns	Verbs	Nouns
organize	organization	qualify	qualification
resign	resignation	multiply	multiplication

Örnekler : (-ance) (-ion) (-tion) (-er)

Verbs	Nouns	Verbs	Nouns
insure	insurance	act	action
enter	entrance	attract	attraction
solve	solution	compose	composer
produce	production	produce	producer

Örnekler : (-ist) (-ment)

Verbs	Nouns	Verbs	Nouns
tour	tourist	advertise	advertisement
type	typist	govern	government

4. Fiili SIFAT'a dönüştüren "sonek" ler :

Örnekler : (-ent) (-ant) (-able) (-tive) (-ive)

Verbs	Adjectives	Verbs	Adjectives
depend	dependent	please	pleasant
differ	different	observe	observant
reason	reasonable	act	active
agree	agreeable	effect	effective
destroy	destructive	possess	possessive

5. Sıfatı FİİL'e dönüştüren "sonek" ler :

Örnekler : (-en) (-ize)

Adjectives	Verbs	Adjectives	Verbs
loose	loosen	short	shorten
dark	darken	sweet	sweeten
bright	brighten	light	lighten
real	realize	civil	civilize
modern	modernize	equal	equalize

6. Sıfatı İSİM'e dönüştüren "sonek" ler :

Örnekler : (-ness) (-ty) (-y) (-ity) (-th)

Adjectives	Nouns	Adjectives	Nouns
clean	cleanness	ill	illness
cold	coldness	neat	neatness
sick	sickness	kind	kindness
happy	happiness	fresh	freshness
foolish	foolishness	dark	darkness
certain	certainty	jealous	jealousy
difficult	difficulty	honest	honesty
electric	electricity	deep	depth
public	publicity	long	length
strong	strength	warm	warmth
true	truth	young	youth

7. Sıfatı ZARF'a dönüştüren "sonek" :

Örnekler : (-ly)

Adjectives	Adverbs	Adjectives	Adverbs
beautiful	beautifully	formal	formally
cheerful	cheerfully	free	freely
continuous	continuously	frequent	frequently
direct	directly	gradual	gradually
easy	easily	correct	correctly
natural	naturally	kind	kindly
independent	independently	happy	happily

8. Sonu "ce" ile biten isimlerin "t" harfiyle değiştirilerek SIFAT'a dönüştürülmesi:

Nouns	Adjectives	Nouns	Adjectives
importance	important	silence	silent
resistance	resistant	violence	violent
distance	distant	presence	present
obedience	obedient		

INFINITIVES
(Mastar'lar)

65

Fiillerin 1 ci (base form), 2 ci (past), 3 cu (past participle) ve 4 cu (continuous) hallerini ve bunların bir cumle içinde "fiil" olarak nasıl kullanıldıklarını geçen derslerde görmüştük.

Fiiller, bir cumle içinde "fiil" olarak degil de başka amaçla kullanılıyorlarsa, o zaman degişik şekilde kullanılırlar. Bu şekillerden birisi de INFINITIVE şeklidir.

THE INFINITIVE FORM
(Fiilin mastar şekli)

Fiilin 1 ci halinin (esas şeklinin) başına "to" kelimesini koyarak o fiili "infinitive" şekline sokarız. Bu şekile, Türkçe gramerde fiilin mastar şekli denilir.

Örnekler :

"to go" (gitmek), "to read" (okumak) v.b.

"Infinitive" lerin kullanılış yerleri :

"Infinitive" ler bir İSİM **(noun)** gibi kullanılabildikleri için, bir cumlede özne **(subject)** olarak veya nesne **(object)** olarak kullanılırlar.

"Infinitive" ler ayrıca, diğer cumle elemanlarını niteleyen SIFAT **(adjective** or modifier) gibi kullanılabilirler.

Bunlara ait, örnekler, gerekli açıklamalarla birlikte, aşagıda gosterilmiştir.

Not : Fiilin bir cümle içinde tek başına bir "isim", bir "sıfat" veya bir "ibare" oluşturarak kullanıldığı şekline, gramer terimi olarak **"non-finite"** şekil denir. (Fiillerin "non-finite" olarak kullanıldığı diger sekilleri için Bk. Konu 87 98 "Participles and Gerunds".) Bunların dışında fiillerin kullanıldığı şekillere **"finite"** şekil denir.

Infinitive Used as a Noun
(Masdarın isim olarak kullanılışı)

65.A Bir "infinitive" eğer bir cümlede **özne** veya **nesne** olarak kullanılıyorsa, bu durumdaki "infinitive" bir isim (noun) görevi yapıyor demektir.

Örnekler :

i. ("Subject" olarak) :

subject	verb	complement
To swim	is	a good sport.

(noun + verb + noun)

Yüzmek iyi bir spordur.

Infinitive'ler bir ibare (phrase) içinde de kullanılırlar ki buna **"infinitive phrase"** denir.

(Infinitive phrase as a subject) :

Subject	verb	complement
To sleep all day	is	foolish.

Bütün gün uyumak akılsızlıktır.

- To learn English well takes a long time.
  İngilizceyi iyi öğrenmek uzun zaman alır.

INTRODUCTORY "IT"

Bir "infinitive" veya "infinitive phrase", yukardaki örneklerde olduğu gibi, SUBJECT olarak kullanılıyorsa, bu SUBJECT'i nesnenin (yani "Complement"ın) sonuna aktarmak ve bunu yaparken "infinitive" den boş kalan yere **"it"** zamirini (ki buna "introductory 'it'" denir) koymak daha iyi bir anlatım şeklidir. (Not : Ayrıca, Bk. Konu 74 ve Konu 96.A "Gerundial Phrase" örnekleri)

Bunu yukarıdaki örnek cümlelere göre gösterelim :

- It is a good sport to swim.
- It is foolish to sleep all day.
- It takes a long time to learn English well

Yukarıda "introductory 'it' " için verilen örneklerdeki **infinitive** ve **infinitive phrase** ler gerçekte SUBJECT'i oluşturmaktadırlar ve bu örneklerde "it" zamiri (pronoun) "subject" in bir temsilcisidir.

ii. ("Object" olarak) :

subject	verb	object
Ahmet	didn't wish	to swim.

(noun + verb + **noun**)

Ahmet yüzmeyi arzu etmedi.

Konu 48'de, "kişi" yi gösteren "object" lere **Indirect Object** ve bunun dışındakilere **Direct Object** denildiğini görmüştük. O halde, "object" durumundaki "infinitive", bir "direct object" dir.

Örnek :

subject	verb	Ind.Object	Dir.Object
Ahmet	promised	his friend	to come early.

Ahmet arkadaşına erken gelmeye söz verdi.
(Ayrıca Bk. Konu 149.)

Diğer bir örnek :

- He wants to wash himself.
  O (kendini) yıkanmak (yıkamak) istiyor.

Not : Bu örnekteki "**himself**" kelimesi bir zamir (pronoun) şeklidir. Bu zamir şekli için Bk. "Reflexive Pronouns" Konu 67.

Infinitive Used as an **Adjective**
(Masdarın sıfat olarak kullanılışı)

65.B

"Infinitive" ler ve "infinitive phrase" ler bir "isim" i niteleyen SIFAT olarak kullanılabilirler.

Örnek :

- I don't have a book to read.
  Okunacak (okuyacak) bir kitabım yok.

Yukarıdaki örnek cümlede **infinitive** (to read), bir "isim" i niteleyerek sıfat görevi yapmaktadır. "Subject" veya "object" durumundaki isimleri niteleyen sıfatları araştırma yöntemini (Bk Konu 26) görmüştük. Bu araştırma yöntemine göre "book" kelimesini niteleyen sıfatların var olup olmadığını şöylece araştırırız:

Question : What kind of a book ? *(Ne cins bir kitap ?)*
Answer : A book to read. *(Okunacak bir kitap.)*

Diğer bir örnek:

- Ahmet has homework to finish this evening.
  Ahmet'in bu akşam bitecek ev ödevi var.

Infinitive Used as an **Adverb**
(Masdarın bir zarf olarak kullanılışı)

65.C

1. **Adverb to modify a verb :**
(Fiili niteleyen zarf)

- He plays to win.
  O, kazanmak için oynar.

Zarfları araştırma yöntemine (Bk. Konu 27 ve 45) göre, fiili niteleyen bir zarf olup olmadığını şöyle araştırırız:

Question : How does he play ? *(O nasıl oynar ?)*
Answer : He plays to win. *(Kazanmak için oynar.)*

Diğer örnekler :

- My brother went to England to study.
  Kardeşim İngiltereye okumak için gitti.

- I play not to win, but to enjoy myself
  Ben kazanmak için değil fakat kendimi eğlendirmek için oynarım

ii. **Adverb to modify an adjective :**
(Sıfatı niteleyen zarf)

- I do not have enough money to buy that.
  (adj.) (adv.)
  Onu almaya yeterli param yok.
  (adv.) (adj.)

iii. **Adverb to modify an adverb :**
(Zarfı niteleyen zarf)

- He is not old enough to read this book
  (adv.) (adv.)

  O, bu kitabı okuyacak kadar yetişkin değildir.

Not: Yukarıdaki son örnekte "enough" kelimesi, "old" sıfatını niteleyen bir zarftır. "Enough" kelimesi bir sıfatı niteledığı zaman, niteledığı sıfattan sonra gelir.

Infinitive without "to"
("to" eki almayan "infinitive" şekli)

65.D Bazı fiillerden sonra gelen "infinitive" ler "to" eki almaksızın kullanılırlar Bu fiiller aşağıda gösterilmiştir.

(make ; have ; let ; see ; hear ; feel)

Örnekler :

- I let him **write** a letter to his friend.
  Onun arkadaşına mektup yazmasına izin verdim.

- I saw him **do** something stupid.
  Onun aptalca bir şey yaptığını gördüm.

- I heard him **talk** with Ahmet.
  Onun Ahmet ile konuştuğunu duydum

- I felt him **slide** through my hands.
  Onun ellerimin arasından kaydığını hissettim.

- They made me **sign** the check.
  Bana zorla çeki imzalattılar.

- I had him **help** me.
  Onu bana yardım ettirdim.

(Yukarıda son iki cumlenin tercumesi ile ilgili olarak Bk. Konu 66.C "Causative Verbs".)

Not : "That" cumleciği (That Clause Konu 69-77) ile yapılan anlatımların "infinitive phrase" şekline donuşturulmesi ile ilgili ornekler için Konu 77 ye bakınız.

65.E

"Verb 'be' + Infinitive" şekli :

"'Be' fiili + 'infinitive'" şeklinin kullanılışı, aşagıda gösterilen iki ayrı anlatım şekline hizmet etmektedir.

i. Geleceğe dönük planlanmış bir olayın anlatımında.

- The fair **is to open** on August 20.
  Fuar 20 ağustosta açılacaktır (programa göre).

ii. Kendi dışımızdaki bir "emir" in veya talimatın anlatımında.

- Students **are to stay** in the classroom until the bell rings.
  Ogrenciler zil çalıncaya kadar sınıfta kalacaklardır (verilen emirler uyarınca).

• My father said that we **were to wait** there till he came back.
Babam, kendisi dönünceye kadar orada beklememizi tenbih etti.

Not : "Question word + infinitive" şekli için Konu 149'a bakınız.

Infinitive With Its Own Subject
(Kendine ait öznesi bulunan "infinitive")

65.F Kendine ait bir "özne" si bulunan bir "infinitive", eger bir fiilin "nesne" si durumunda değilse, "infinitive" e ait özneden evvel **"for"** durum eki (preposition) konulmalıdır.

Aşağıdaki örnekte,

"infinitive"	:	to go
öznesi	:	him
nesne durumu	:	(yok)

Örnek :

• For him to go is impossible.
Veya,

• It is impossible for him to go.
Onun için gitmek imkânsızdır.

Diğer örnekler :

• Is it possible for you to help me in my work?
İşimde bana yardım etmeniz (sizin için) mümkün mü?

• I haven't decided for you to go yet.
Henüz gitmenize karar vermedim.

• My parents are planning for me to go to university next year.
Ailem gelecek yıl benim üniversiteye gitmem için plan yapıyor.

• It is very important for me to be there by five o'clock.
Saat beşe kadar orada bulunmam benim için çok önemlidir.

SPECIAL SENTENCE PATTERNS

(Özel Cümle Modelleri)

66

Aşağıda model olarak gösterilen cümle şeklini, belirli bazı fiillerle yapmak mümkündür. Bu dersimizde **WANT** fiili ele alınarak söz konusu modelin tanıtılmasına çalışılmıştır.

66.A

Özel Model : **Want + somebody + infinitive**

Normal dizilişteki cümle :

- I want to help you.
  Size yardım etmek istiyorum

Özel dizilişteki cümle :

- I want you to help me.
  Bana yardım etmenizi istiyorum.

Örnekler :

(Not : "Somebody" yi oluşturan kişiler, örnek cümlelerde altı çizilerek belirtilmiştir.)

- He wants us to find the key.
  O bizim anahtarı bulmamızı istiyor.

- Do you want me to help you ?
  Size yardım etmemi istermisiniz ?

- Our manager wants all the personnel to come to the office on time.
  Müdürümüz bütün personelin büroya zamanında gelmesini ister.

- I want Ahmet to go to the library right now.
  Ben Ahmet'in hemen şimdi kütüphaneye gitmesini istiyorum.

- She didn't want us to go to her party.
  Bizim onun davetine gitmemizi istemedi.

- I have never wanted my son to be an architect.
  Oğlumun mimar olmasını hiç bir zaman istemedim.

Yukarıda gösterilen özel modeli başka fiillerle de kullanmak mümkündür.

Örnekler :

- I **told** him to find the key. (Ona . . . söyledim.)
- I **ordered** him to find the key. (Ona . . . emrettim.)
- I **requested** him to find the key. (Ona . . . rica ettim.)
- I **begged** him to find the key. (Ona . . . yalvardım.)
- I **forced** him to find the key. (Onu . . . zorladım.)
- I **asked** him to find the key. (Ondan .....istedim

Bu model ile yapılan ifadelerde "want" fiili bir emir (command) niteliği taşımaktadır. Daha nazik bir emir ifade etmek için "want" fiili yerine **"would like"** fiil grubunu kullanabiliriz.

Örnek :

a) • I **want** you to close the door.
b) • I **would like** you to close the door.
a) *Kapıyı kapamanızı istiyorum.*
b) *Kapıyı kapamanızı isterdim.*

Definition of Things
(Eşyanın Tarifi)

66.B

Özel Model: **Verb "be" + something + infinitive**

Bir eşyanın tarif edilmesinde, yukarıda gösterilen modeli kullanarak kolay bir anlatım şekli yapabiliriz. Bu tarif şeklinde dikkat edilecek en önemli özellik, tarif cümlesinde kullanacağımız **preposition** 'ın (durum ekinin) rolüne dikkat etmektir. Bu sebeple, aşağıda verilen tarif cumlesi ornekleri, evvela içinde **preposition** kullanılan bir cümle ile "tarifi" yapılacak "eşya" dan bahsetmek ve sonra tarif cumlesinde "preposition" ın rolünü vurgulamak şeklindedir.

Örnekler :

• I sit **on** *a chair.*

Tarif : • *A chair* is something to sit **on.**
Sandalye, üstüne oturacak bir şeydir.

• I eat **with** *a spoon.*

Tarif : • *A spoon* is something to eat **with.**
Kaşık, onunla yenecek bir şeydir.

• I eat *bread.* (no preposition)

Tarif : • *Bread* is something to eat. (no preposition)
Ekmek yenecek bir şeydir.

• I see better **through** *an eyeglass.*

Tarif : • *An eyeglass* is something to see better **through.**
Gözlük, vasıtasıyla daha iyi görecek bir şeydir.

Tarif cümlesi içinde **preposition** belirtilmediği takdirde, ortaya gülünç denecek bir tarif şekli çıkabilir :

Örnek :

• I eat **with** *a spoon.*

Tarif : • *A spoon* is something to eat.
Kaşık, yenecek bir şeydir.

Yukarıdaki orneklerle karşılaştırırsak, görürüz ki yenecek olan şey "ekmek" v.b. şeylerdir, kaşık değil.

Diğer örnekler :

Tarif : • This wooden rod was probably something to write **with** in the old days.
Bu tahta çubuk muhtemelen eski zamanlarda onunla yazı yazacak bir şey idi.

Tarif : • This gadget will be something to glide in the air **with.** (Veya : to glide **with** in the air.)
Bu alet, onunla havada süzülerek uçacak bir şey olacak.

CAUSATIVES
(Yaptırtma Eylemleri)

66.C Bir işin bir başkasına yaptırtılmasının anlatımında kullanılan **MAKE, HAVE** ve **GET** fiillerine İngilizce gramerde bu açıdan bakıldığında "Causative Verbs" (Ettirgen Fiiller) denir.

How to Use Causative Verbs
(Ettirgen fiiller nasıl kullanılır)

Bu fiiller, bir kimsenin başka bir kimseye bir "iş" i:

a) zorlamayla-(MAKE)
b) kullanma yoluyla-(HAVE)
c) razı etme (ikna) yoluyla-(GET)

yaptırttığının anlatımında kullanılır.

1. **"Somebody"** modeli :

a) Zorlamayı (force ; pressure) anlatmak için.

Model :

causative verb (CV)	(person)	infinitive without "to"
MAKE	SOMEBODY	VERB

Örnek :

Causing person	CV	person	infinitive verb w/ o "to"	object
Alı	**made**	**his brother**	**cut**	the woods.

Ali kardeşine zorla odunları kestirtti.

b) Kullanmayı (employ) anlatmak için.

Ali	**had**	**his brother**	**cut**	the woods.

Ali kardeşine odunları kestirtti.

Yukarıda (b) de verilen ornek cumlede, Ali kardeşine odunları ne "zorlama" ve ne de "ikna" yoluyla degil fakat sadece nötr bir şekilde kullanma yoluyla kestirttigi için ettirgen fiil (causative verb) olarak HAD kullanılmıştır

c) Razı etmeyi (persuasion) anlatmak için.

Model :

causative verb (CV)	(person)	infinitive with "to"
GET	SOMEBODY	VERB

Örnek :

Causing person	CV	person	infinitive with "to"	object
Ali	**got**	**his brother**	**to cut**	the woods.

Ali kardeşine razı (ikna) ederek odunları kestirtti.

Açıklamalar :

Yukarıdaki modellerde gösterildiği gibi, MAKE, HAVE ve GET fiillerinden sonra bir kişi (person) belirtilmekte ve kişiden sonra arzu ettiğimiz fiilin **infinitive** şekli gelmektedir, ancak, MAKE ve HAVE fiillerinin ardından kullanılan **infinitive** ler "to" eki almamaktadır. (Bk. Konu 65.D) GET fiili ile yapılan "causative" (ettirgen) cumlede ise **infinitive** fiil şekli **"to"** ekini almaktadır.

Diğer örnekler :

- Ahmet's mother made him visit his relatives.
  Ahmet'ın annesi, onu zorlayarak, akrabalarını ziyaret ettirtti.

- Ayşe usually gets her father to drive her to school.
  Ayşe çoğu zaman babasını razı ederek kendisini (otomobille) okula götürtür.

- Esin will have Ahmet help in her homework.
  Esin ev ödevinde Ahmet'i yardım ettirtecek.

- Didn't you **have your brother help** you?
  Kardeşini yardım ettirtmedin mi?

- Why don't you **make him open** the door?
  Ona niçin zorla kapıyı açtırtmıyorsun?

- Can you **get Ali to lend** you some money?
  Ali'yi ikna ederek sana borç verdirtebilir misin?

- Can you **make him pull** the car?
  Ona zorla arabayı çektirtebilir misin?

- I'll **make him apologize.**
  Ona zorla özür dilettireceğim.

- I'll **have somebody carry** my luggage.
  Bagajımı birisine taşıttıracağım.

- Did you **have him sign** the contract?
  Ona sözleşmeyi imzalattırdın mı?

- Can you **have someone translate** this letter into English?
  Bu mektubu birisine İngilizceye tercüme ettirtebilir misin?

Not : Yaptırtma eyleminin edilgen anlatım şekli (Causative in Passive Voice) için Bk. Konu 157.

2. "Something" modeli:

Model :	causative verb (CV)	(thing)	verb (past participle)
	HAVE	SOMETHING	VERB

Model :	causative verb (CV)	(thing)	verb (past participle)
	GET	SOMETHING	VERB

"Yaptırtma" veya "ettirtme" eylemlerini gösteren bu iki **causative** model arasında özel bir anlam farkı yoktur. Her iki model, bir kimsenin - causing person herhangi bir eşyayı (something) bir başkasına **işlem** gördürtmesinin anlatımında kullanılır.

Burada **HAVE** veya **GET** fiillerinden sonra bir "şey" (thing) belirtilmekte ve "şey" den sonra "işlem" için kullanılan fiilin 3 cü hali ("past participle" şekli) gelmektedir. "Have" ve "get" fiilleri birbirine eşit anlamda kullanılabilir.

"Yapma" eylemi ile "yaptırtma, ettirtme" eylemi arasındaki fark aşağıdaki örneklerde gösterilmiştir :

- I **have repaired** my shoes.
  (Ayakkabımı tamir ettim.)
- I **have** my shoes **repaired.**
  (Ayakkabımı tamir ettirdim.)

Kullanılış yerleri :

- I **got** my car **repaired** at the Ford Service.
  Arabamı Ford Servisinde tamir ettirdim.

Veya :

- I **had** my car **repaired** at the Ford Service.
  Arabamı Ford Servisinde tamir ettirdim.

Diğer örnekler :

- Can you **get** my watch **fixed** for me ?
  Saatimi benim için tamir ettirebilirmisin ?

- Where did you **have** your shoes **made** ?
  Ayakkabını nerede yaptırttın ?

- Will you, please, **have** my dress **cleaned** ?
  Elbisemi lütfen temizlettirirmisiniz ?

- We **had** (got) our house **painted** last year.
  Evimizi geçen yıl boyattırdık.

- She always **has** her hair **done** at the beauty parlor.
  O, saçını hep güzellik salonunda yaptırır.

- He never **has** his letters **mailed** by others.
  O hiç bir zaman mektuplarını başkasına postalatmaz.

REFLEXIVE PRONOUNS
(Dönüşlü Zamirler)

67 "Reflexive pronoun",

a) **Object** içinde belirtilen kişinin, **subject** içinde belirtilen kişi ile aynı olduğunu göstermek üzere kullanılır.

b) **Subject** ın kişiliğini vurgulamak amacıyla kullanılır, ki bu şekilde kullanılışına **"emphasizing pronoun"** denir.

Genel anlamları :

myself	(kendim)	**ourselves**	(kendimiz)
yourself	(kendin)	**yourselves**	(kendiniz)
himself	(kendisi)	**themselves**	(kendileri)
herself	(kendisi)		
itself	(kendisi)		

Yukarıda verilen Türkçe karşılıklara ek olarak, cümlenin yapısına göre Türkçeye en uygun şekil seçilmelidir.

Örnek : (kendimi) (kendime) (kendi kendimi) v.b

Kullanılış yerleri :

- Look at yourself in the mirror.
  Aynada kendine bak

- Esin made this cake herself.
  Veya :
- Esin herself made this cake.
  Esin bu pastayı kendisi yaptı.

- Esin made herself a cake.
  Esin kendisine bir pasta yaptı.

Reflexive pronoun ların başına **"by"** durum eki (preposition) konulduğunda, yapılan işi, kişinin yalnız başına (tek başına) yaptığı belirtilmiş olur.

Örnekler :

- Can you learn English by yourself ?
  İngilizceyi kendi kendinize öğrenebilir misiniz?

- I don't like to eat at a restaurant by myself.
  Lokantada yalnız başıma yemekten hoşlanmam.

- She prepared these foods all by herself.
  Bu yemekleri o tümüyle tek başına hazırladı.

- She always cuts her hair by herself.
  O kendi saçını hep kendi başına keser.

- I'll solve this problem by myself.
  Bu problemi ben yalnız başıma çözeceğim.

- Ali and Ahmet emptied the pool all by themselves.
  Ali ve Ahmet havuzu tamamen yalnız başlarına boşalttılar.

"For" ile kullanılışı :

- Esin made this cake for herself.
  Esin bu pastayı kendisi için (kendine) yaptı.

- Ayşe is making a dress for herself.
  Ayşe kendisine bir elbise yapıyor (dikiyor).

"ONE" AND "ONESELF" USED AS PRONOUN
("One" ve "Oneself" Kelimelerinin Zamir Olarak Kullanılışı)

68 Zamir (pronoun) olarak kullanıldığında **one** kelimesi, "bir kimse", "o kimse" veya "o şey" anlamında, veya bu anlamların çoğullarını belirtmekte kullanılır.

Örnekler :

- One must not eat too much.
  Bir kimse gereğinden çok yemek yememelidir

- I didn't like that one.
  Onu -şey veya kişi- beğenmedim.

- Do you like these ones.
  Bunları beğenirmisiniz (beğeniyormusunuz) ?

- Ayşe liked the green one, but not the red ones.
  Ayşe yeşil olanı beğendi ama kırmızıları beğenmedi.

- The ones who didn't take the exam yesterday will take it today.
  Sınava dün girmeyenler bugün gireceklerdir.

ONESELF, BY ONESELF

"Bir Kimse" anlamında kullandığımız "One" kelimesinin donuşlu zamir (reflexive pronoun) şekli için **oneself** kelimesini kullanırız.

Örnekler :

- One must not punish oneself.
  Bir kimse kendisini (kendi kendini) cezalandırmamalıdır.

- Can one learn a froeign language by oneself ?
  Bir kimse tek başına bir yabancı dil öğrenebilir mi?

- Studying alone by oneself is not the proper way to learn a foreign language.
  Kendi kendine çalışmak, yabancı bir dil öğrenmenin uygun bir yolu değildir.

THE INDEFINITE PRONOUNS
(Belgisiz Zamirler)

68.A

Belgisiz zamirler (indefinite pronouns) genel anlamları ile aşağıda gösterilmiştir.

- **Anybody ; anyone** (herhangi bir kimse)
- **Somebody ; someone** (birisi, biri)
- **Everybody ; everyone** (herkes)

Kişileri gösteren bu belgisiz zamirlerin hepsinde fiil, "tekil üçüncü şahıs ta" olduğu şekliyle kullanılır, çoğul kimseler kastedilse bile.

Örnekler :

- Everyone wants their own chairs.
  Herkes kendi (sandalyelerini) sandalyesini istiyor.

- Has everyone brought their dictionaries ?
  Herkes kendi sözlüğünü getirdi mi?

Cümle içinde kullanılacak olan iyelik zamiri (possessive pronoun, or possessive adjective), kastedilen kişinin cinsiyetine (gender) veya çoğul oluşuna göre **"his"** veya **"her"** veya **"their"** olacaktır.

Örnekler :

- When anyone will finish **his** work, **he** can go to the TV room.

- When anyone will finish **her** work, **she** can go to the TV room.
  Herhangi bir kimse işini bitirdiğinde TV odasına gidebilir.

- If everybody has finished **their** works, we may go to the TV room.
  Eğer herkes işini bitirdiyse TV odasına gidebiliriz.

Kastedilen kişinin cinsiyeti dişil (feminine) ise **her**, eril (masculine) ise **his** kullanılacağı doğaldır. Ancak, hem **masculine** hem **feminine** kimseler kastediliyorsa o zaman **his or her** şeklindeki iyelik sıfatı (possessive adjective) kullanılması daha doğrudur.

Aynı durum "nesnel zamirler" (object forms of pronouns) için de uygulanır.

Örnekler :

- If anybody comes to see me, tell **him or her** that I will be back in the office at five o'clock.
  Eğer herhangi bir kimse beni görmeye gelirse, ona benim saat beşte bu roya döneceğimi söyle.

FEMININE PRONOUN FOR THINGS

(Eşya için dişil zamir kullanılması)

68.B Çok sevilen ve beğenilen eşya, veya ev hayvanı gibi çok sevilen yaratıklar için "it" zamiri yerine "she" veya "her" kullanılabilir. Bir kimse kendi çok sevdiği ülkesi için de "she" ve "her" zamirlerini kullanabilir.

Örnekler :

- Turkey has always been proud of **her** brave soldiers.
  Türkiye daima cesur askerleriyle gurur duymuştur.

- How do you like my new car ? Isn't **she** beautiful ?
  Yeni arabamı nasıl buluyorsun? Güzel değilmi o ?

- I am taking my cat to **her** room.
  Kedimi odasına götürüyorum.

SECTION EIGHT

Clauses

(Cümlecikler)

WHAT IS A CLAUSE?

(Cümlecik Nedir?)

69 "Clause", aynen bir cümle gibi en azından "subject" i ve "verb" ü ve gerektiğinde diğer cümle elemanları da bulunan, fakat bu ana cümleye ilişik olarak çeşitli görevler yapan kelimeler grubudur, veya "cumlecik" tir. Bu acıdan bakıldığında "clause" (cumlecik), tek başına bütün (tam) bir anlam vermez.

İçinde cumlecik bulunan bir cumlenin tamamı söz konusu olduğunda, cümleyi:

a) Ana Cümlecik **(Main Clause)**
b) Bağımlı Cümlecik **(Dependent Clause)**

olarak iki kısımda ele almak gerekir. Bağımlı cumlecik için kullanılan diğer bir gramer terimi de **"Subordinate Clause"** dur.

Görevleri bakımından Bağımlı Cümlecik (dependent clause) leri dört ana grupta ele almak mümkündür. Bunlar:

i. Noun clause (İsim cümleciği)
ii. Adjectival clause (Sıfat cümleciği)
iii. Adverbial clause (Zarf cümleciği)
iv. Apposition clause (Ek beyan cümleciği)

Bir bağımlı cumlecigin Ana Cümleciğe ilistirilmesi, Bag Kelimesi diye sınıflandırılan kelimeler yardımıyla yapılır. Bag Kelimeleri, yaptıkları göreve göre, aşagıda gösterilen isimlerle sınıflandırılırlar.

1. Conjunctions (Bağ kelimeleri)
2. Relative Pronouns (İlgi zamirleri)
3. Relative Adverbs (İlgi zarfları)

"Section Eight" olarak belirtilen bu Bölüm'de, önümüzdeki dersler için de, yukarıda sınıflandırılan bağ kelimelerinin hepsini ele alacağız.

"THAT" CLAUSE
("That" Cümleciği)

70

Bu dersimizde, bağ kelimelerinden, iki ayrı görevi bulunan **that** kelimesini ele alacağız. **That** kelimesinin ele alacağımız ilk görevi, bir İsim Cümleciğini, ana cümleciğe bağlayan "bağ kelimesi" (conjunction) görevi olacaktır. İkinci görevi ise, bir "isim" i niteleyen Sıfat Cümleciğini o "isim" e bağlayan "ilgi zamiri" (relative pronoun) görevi olacaktır.

WHAT IS A "THAT CLAUSE"?
("'That' Cümleciği" Nedir?)

Eğer bir bağımlı cümlecik, ana cümleciğe **that** kelimesi ile bağlanıyorsa, bu bağımlı cümleciğe **that clause** denir. **That** kelimesi aynı zamanda, bağımlı cümleciğin başlangıç noktasını da gösterir.

NOUN CLAUSE WITH "THAT"
("That" İle Yapılan İsim Cümleciği)

71

Eğer bir **that-clause,** bir cümle içinde **noun** (isim) görevi yapıyorsa buna **noun clause** (isim cümleciği) denir.

Evvelce görmüş olduğumuz gibi (Bk. Tablo 2, sah. 19) bir cümlede **isim**'ler, "subject" (özne) ve "object" (nesne) olarak kullanılmaktadır. Aynı görevi, yani bir "subject" veya "object" görevini, bir "isim cümleciği" (noun clause) de yapabilir.

Biz evvela, "object" görevi yapan ve **that** ile başlayan bir isim cümleciğini ele alalım.

NOUN CLAUSE USED AS OBJECT

(Nesne Olarak Kullanılan İsim Cümleciği)

72

Örnek :

subject	verb	object
Yılmaz	saw	that Esin was studying physics

Aynen tercümesi :

Yılmaz gördü ki Esin fizik çalışıyordu.

Türkçeye uygun tercümesi :

Yılmaz, Esinin fizik çalıştığını gördü.

"Object" in araştırılması :

Fiil : gördü,
Soru : NE gördü ?
Cevap : Esinin fizik çalıştığını. (Noun Clause)

Evvelce gordugümuz gibi, fiile sorulan NE sorusunun cevabı bize "object" i verir O halde, bu cümlede "object" i bir **noun clause** (isim cumleciği) oluşturmaktadır.

Diğer bir örnek :

subject	verb	Ind.Obj.	Direct Object
Ayşe	told	him	that she would come back.

Ayşe ona geri geleceğini söyledi.

Not : Ana cumlecikteki ve isim cumlecigindeki yardımcı fiillerin birbirleriyle olan zaman ilişkisi hakkında Konu 74.A'daki açıklamaya bakınız.

Diğer örnekler :

- I see that you like ice cream.
  Görüyorum ki dondurmayı seviyorsun.

- Our teacher reminded us that we should bring our dictionaries to the English class.
  Öğretmenimiz bize, İngilizce derslerine sözlüklerimizi getirmemiz gerektiğini hatırlattı.

- The policeman wrote down that the man had escaped from the prison at 5.00 a.m.
  Polis, adamın cezaevinden sabah saat 5.00'de kaçmış olduğunu not etti.

- I forget that I am on vacation.
  Tatilde olduğumu unutuyorum.

OMISSION OF "THAT"

("That" in Kaldırılması)

73 Eğer bir "that" cümleciğinin "object" olarak kullanıldığı açıkça anlaşılır (understood) durumda ise, "that" kelimesini kaldırmak mümkündür. Bu, gerek konuşma dilinde gerekse yazı dilinde sık sık ve tercihan uygulanır.

Örnekler :

Not : Aşağıdaki örneklerde parantez içindeki "that" kelimeleri kaldırılabilir.

- I think (that) you are very clever.
  Veya:
- I think you are very clever.
  Sanırım sen çok akıllısın

- I told him (that) he was lazy.
  Ona tembel olduğunu söyledim.

- I realize (that) you are trying to help me.
  Bana yardım etmeye çalıştığının farkındayım.

- He said (that) he was hungry.
  O aç olduğunu söyledi.

Not : "Sıfat cümlecikleri" ndeki "that" kelimesinin kaldırılması hakkında Bk. Konu 75-76.

NOUN CLAUSE USED AS SUBJECT

(Özne Olarak Kullanılan İsim Cümleciği)

74

"That clause" şeklindeki bir isim cümleciğinin özne olarak kullanılması genellikle yazı dilinde uygulanır ve konuşma dilinde pek tercih edilmez.

Örnek :

subject	verb	adverb
That he would tell me a lie	doesn't seem	very likely.

Bana yalan söyleyeceği pek muhtemel görünmüyor.

Buna karşılık, konuşma dilinde, "subject" in yerine "it" zamiri (Introductory "it") konulmak suretiyle isim cümleciği " 'subject'e açıklık kazandıran ek beyan" *(noun clause in apposition to the subject)* şeklinde cümle sonunda yerini alır.

Örnek :

subject	verb	adverb	apposition to the subject
It	doesn't seem	very likely	that he would tell me a lie.

Diğer bir örnek :

- It is obvious that they didn't study their lessons.
  "That they didn't study their lessons is obvious."
  Açıkça belli ki derslerini çalışmamışlar.
  Veya :
  Derslerini çalışmadıkları açıkça belli.

Not "Apposition" konusu daha geniş olarak Konu 146.A'da ele alınmıştır.

SEQUENCES OF TENSE

(Yardımcı fiil dizisi)

74.A Ana Cümlecik (main clause) de kullanılan yardımcı fiil hangi Zaman Kutusu içinde ise, İsim Cümlecigin (noun clause) deki yardımcı fiil de aynı Zaman Kutusundan alınmalıdır. Bu genel kural dışında istisnai durumlar da vardır. Zaman Kutuları dışında oğrenmiş oldugumuz yargı fiilleri (modal auxiliary verbs), veya özel (special) yardımcı fiiller de, kullanıldıkları "zaman bolumü" ne göre, o bolümü gösteren zaman kutusu içinde farzedilirler
(Bk. "Time Boxes" ve Konu 52.A.1.)

Örnekler :

Main Clause: **Present Box**	Noun Clause: **Present Box**
• He promises	(that) he will come with me.
• I hope	(that) I am not disturbing you.
• He will think	(that) we don't like him.
• Ahmet thinks	(that) it is going to snow
• I am afraid	(that) the train will be late
• She insists	(that) we must not go there.

Main Clause : **Past Box**	Noun Clause : **Past Box**
• He promised	(that) he would come with me.
• Ahmet thought	(that) it was going to snow.
• She didn't mean	(that) she wouldn't pay the rent.
• He insisted	(that) I should go with him.

"That" cümleciğinin "object" olarak kullanıldığı cümlelerde, ana cümlecik (main clause) fiilinin ne gibi fiillerden oluşacağı bazı orneklerle aşağıda gösterilmiştir.

admit	discover	learn	say
agree	find	mean	see
announce	forget	notice	seem
be afraid	hear	promise	show
believe	hope	propose	suggest
confess	indicate	realize	tell
decide	insist	recommend	think
demand	know	remind	warn

EXERCISE 33

Aşağıda bir çift oluşturan cümlelerden ikincisini bir "that clause" durumuna getirerek ilk cümleye bir "ojbect" oluşturunuz.

1) I knew.
   1.a) they would enjoy the game.

2) He thinks.
   2.a) I speak French.

3) My father believes.
   3.a) I will be successful in athletics.

4) Ahmet always thought.
   4.a) his younger brother was a genius.

5) He insisted.
   5.a) we should go there before lunch time.

6) He said many times.
   6.a) we had to be there on time.

EXERCISE 34

Aşagıda bir çift oluşturan cümlelerden ikincisini bir "that clause" durumuna getirerek ilk cümlenin öznesine açıklık kazandıran bir ek beyan (apposition to the subject) oluşturunuz.

1) It seems clearly.
   1.a) they will not be very friendly to us.

2) It obviously shows.
   2.a) you are not an expert on this machine.

3) It is sad to know.
   3.a) you have been ill for a long time.

4) It was nice to know.
   4.a) you would soon get your driving licence.

ADJECTIVAL CLAUSE with "THAT"

("That" ile Yapılan Sıfat Cümleciği)

75

Eğer bir "that clause", bir İSİM'i niteleyerek sıfat görevi yapıyorsa buna **adjectival clause** veya "tarif edici cumlecik" anlamında **defining clause** denir.

Örnekler :

(*i*) • The florist didn't have the flower **that I wanted.**
Çiçekçide **benim istediğim** *çiçek yoktu*

Açıklayıcı bilgiler :

Adjectival clause : I wanted (benim istediğim)
Conjunction : that
Noun : the flower (çiçek)

Not : Gramer terimi olarak, **adjectival clause** dan evvel gelen **noun** a "antecedent" (evvelisi) denir.

(*ii*) • He was eating a cake **that looked very delicious.**
O, **çok lezzetli görünen** *bir pasta yiyiyordu.*

Açıklayıcı bilgiler :

Adjectival clause :

subj.	verb	object
that	looked	very delicious.

Conjunction : that
Noun : a cake

Yukarıdaki iki örnek cümle birbiriyle karşılaştırıldığında görulecektir ki örnek (*i*) de sıfat cümleciğinin kendi öznesi vardır. Örnek (*ii*) de ise "that" bağlayıcı kelimesi hem **bağlayıcılık** hem de sıfat cumleciğinin **öznesi** görevini yapmaktadır.

Omission of "that" in Adjectival Clause.

(Sıfat cümleciğinde "that" in kaldırılması)

76 Yukardaki ornek (*ii*) de "that" kelimesi hem baglayıcılık (junction) görevi hem de sıfat cumleciginin **subject** ı gorevini yapmaktadır. Bu durum, bize aşağıdaki kuralı verecektir.

Kural :

Bir sıfat cumleciginde "that" kelimesi, hem bir **conjunction** hem de cumlecigin **subject** i gorevini yapıyorsa mutlaka yerinde kalmalıdır.

Eger "that" kelimesi yalnızca bir **junction word** (bağlayıcı kelime) gorevi yapıyorsa, yani sıfat cümleciginin ayrıca kendi **subject** ı varsa, bu durumda "that" kelimesi kaldırılabilir.

Örnek :

	junct. word	subj.	verb
• The florist didn't have the flower	that	I	wanted.

Sıfat cumleciğinin (adjectival clause) kendi **subject** i olduğuna göre, bağlayıcı kelimeyi oluşturan "that" i atabiliriz:

• The florist didn't have the flower I wanted.

Diğer örnekler :

Yukarıda (*i*) ve (*ii*) no.lu cümleler ile verilen örneklerde sıfat cümlecigi, **object** içinde bulunan bir "isim" ı nitelemiştir Yukarıdaki kurallar aynen, bir **subject** içinde bulunan bir "isim" i niteleyen sıfat cümlecikleri için de geçerlidir.

• All the apples **that are in those baskets** will go to the needy children.
O sepetlerde bulunan elmaların hepsi yoksul çocuklara gidecek.

Açıklayıcı bilgiler :

Main clause : "All the apples will go to the needy children."
Noun : "apples"
Adjectival clause : "that are in those baskets"

Yukarıdaki açıklamadan görüleceği gibi "that" bağ kelimesi aynı zamanda sıfat cümleciğinin öznesini oluşturmaktadır, bu sebeple her zaman yerinde kalma durumundadır.

Diğer bir örnek :

- One of the important things **that I've learned in my English courses** is the adjectival clause.
  İngilizce kurslarında öğrendiğim önemli şeylerden biri de sıfat cümleciğidir.

Açıklayıcı bilgiler :

Main clause : "One of the important things is the adjectival clause."
Adjectival clause : "that I've learned in my English courses"
Noun : "important things"

Yukarıdaki açıklamadan görüleceği gibi, sıfat cümleciğinin kendi öznesi vardır ve "that" bağ kelimesi sadece bağlayıcılık (junction) görevi yapmaktadır, ve bu sebeple istersek, "that" kelimesini atabiliriz:

- One of the important things I've learned in my English courses is the adjectival clause.

Diğer örnekler :

- He bought almost all the books **I was selling.**
  O, satmakta olduğum kitapların hemen hemen hepsini aldı.

- The china set **that is for sale at the antique shop** belongs to our next door neighbor.
  Antikacı dukkanındaki satılık porselen takım bizim bitişik komşumuza aittir.

- Who would ever wish to buy an old clock **that is not working any more?**
  Artık çalışmayan eski bir saati kim almayı ister ki?

EXERCISE 35

Aşağıda bir çift oluşturan cümlelerden ikincisini "that" ile yapılan sıfat cümleciği (adjectival clause with that) durumuna getirerek cümleleri tek cümle haline getiriniz.

1. The photograph is on our headmaster's desk. It shows the Blue Mosque.

2. The letters were from my father. The mailman brought them this morning.

3. The dentist pulled out my front tooth. It had been giving me a lot of trouble.

4. My front tooth had been giving me a lot of trouble. The dentist pulled it out this morning.

5. All the houses are new buildings. The new buildings are on the right side of this road.

77 Infinitive Phrase In Place Of "That Clause".

("That" cümleciği yerine "infinitive phrase" ile yapılan anlatım şekli.)

"That" ile başlayan isim cümleciği **(noun clause)** yerine bir mastar ibare (infinitive phrase) kullanılması için, ana cümlenin öznesi ile isim cümleciğinin öznesinin aynı kişiyi göstermesi gerekir. Bu gibi durumlarda, **object** i oluşturan isim cümleciğinin "fiil" i, **infinitive phrase** şekline dönüştürülür.

Örnekler :

1). • My brother believes **that he will win** the race.
1-a) • My brother believes **to win** the race.

2) • Our school authorities have decided **that they will open** a new language laboratory.
2-a) • Our school authorities have decided **to open** a new language laboratory.

3) • He is afraid **that he may not be** successful.
3-a) • He is afraid **not to be** successful.

4) • They forgot **that they should have** their identifications with them.
4-a) • They forgot **to have** their identifications with them.

5) • Hadn't you promised **that you would help** me ?
5-a) • Hadn't you promised **to help** me ?

6) • He claims **that he is** a best kind of photographer.
6-a) • He claims **to be** a best kind of photographer.

EXERCISE 36

Aşağıdaki cümlelerde "object" i oluşturan isim cumleciğini, "infinitive phrase" şekline donüştürerek cümleyi yeniden anlatınız.

1. Ahmet claimed that he was the fastest runner at the school.
to be the →
2. My uncle insisted that he would live in the farm house.
to live in the
3. The architect agreed that he would build the house on the hillside.
to build
4. He seems determined that he will not do the same mistake again.
not to do the

RELATIVE PRONOUNS
(İlgi Zamirleri)

78

Geçen dersimizde bir "isim" ile onu niteleyen bir "sıfat cumleciği" arasındaki bağ veya ilginin "that" kelimesi ile yapıldığını gormustuk.

Bu dersimizde, bu çeşit ilgi ve baglantıları saglayan kelimeleri, daha geniş kapsamlı olarak ele alacağız.

Bu dersimizin konusunu oluşturan ilgi kelimelerine İlgi Zamirleri **(Relative Pronouns)** diyeceğiz.

Not: İlgi zamirinden evvel gelen **kişi** veya **şey**'e , gramerde **antecedent** (evvelisi) denir.

İlgi zamirleri (Relative Pronouns) aşağıda, uç grup içinde gosterilmiştir. Tekil veya çoğul ayırımı yoktur.

RELATIVE PRONOUNS :

1. "Antecedent" in **kişi** olması halinde;

WHO	(ki o ; ki onlar)
WHOM	(ki onu ; ki onları)
WHOSE veya OF WHOM	(ki onun ; ki onların)

2. "Antecedent" in **şey, eşya** veya **hayvan** olması halinde;

WHICH	(ki o ; ki onlar)
WHICH	(ki onu ; ki onları)
WHOSE veya OF WHICH	(ki onun ; ki onların)

3. "Antecedent" in **kişi** veya **şey** olduguna bakılmaksızın;

THAT	(ki o ; ki onlar)

Geçen derslerimizde tanıdığımız "that" kelimesi hem bir **conjunction** (bağ kelimesi) hem de yukarıda görüldüğü gibi bir **relative pronoun** (ilgi zamiri) olarak kullanılabilmektedir.

DEFINING RELATIVE CLAUSES

(Tarif-edici İlgi Cümlecikleri)

79

Yukarıda üç grup içinde gösterilen **relative pronoun** ların, bağlantı görevi yaparak oluşturduğu cümleciklere **Defining Relative Clauses** denir. Bunların kullanılış yerleri aşağıda ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

"Defining Relative Clause" ların kullanılış yerleri :

Relative pronoun ların oluşturduğu "tarif edici ilgi cümlecikleri"

i. Tarif edilmesi gereken "kişi" veya "şey" i tarif ederler.

ii Aynı "kişi" veya "şey" den bahseden iki ayrı cümlenin, ortak noktalarını birleştirerek, tek cümle halinde bütünleşmesini sağlarlar.

Bu iki amaca hizmet eden cümlecikleri örneklerle görelim.

Örnek :

a) I like the student.
Öğrenciyi severim.

Bu cümle, bağımsız ve gramer bakımından doğru bir cümledir, fakat anlam ve tarif bakımından eksiktir; çünkü "the" belirtme edatı (definite article) kullanıldığı halde, hangi öğrenci olduğu belirtilmemiş veya tarif edilmemiştir.

b) He studies his lessons regularly.
O, derslerini düzenli çalışır.

Aynı "kişi" den bahsedildiğine göre bu ikinci cümle, birinci cümleye açıklık getirmektedir.

Her iki cümlenin ortak noktaları aynı kişi olduğuna göre, iki cümleyi bir **relative pronoun** olan **WHO** kelimesiyle birleştirerek hem cümlenin anlamını arttırır hem de gereksiz yere iki ayrı cümle kullanmamış oluruz.

O halde:

c) I like the student who studies his lessons regularly.
Derslerini düzenli çalışan öğrenciyi severim.

Diğer örnekler :

- May I give this letter to anyone **WHOM** I'll see in the house?
Bu mektubu evde göreceğim herhangi birine verebilirmiyim?

- I will give this box of candies to the student **WHOSE** name starts with letter "z".
Bu şeker kutusunu, ismi "z" harfi ile başlayan öğrenciye vereceğim.

- I don't like to see the films **WHICH** frighten me.
Beni korkutan filmleri görmekten hoşlanmam.

- Did you see the chair **OF WHICH** one leg is broken?
Bir ayağı kırık olan sandalyeyi gördün mü?

Hangi "relative pronoun" nerede kullanılır?

Bir cümledeki **"kişi"**, diğer cümlenin

- **subject** i ile aynı ise : WHO
- **object** i ile aynı ise : WHOM
- **possessive adjective** i ise : WHOSE

kullanılır.

Bir cümledeki "şey" diğer cümlenin

- **subject** i ile aynı ise : WHICH
- **object** i ile aynı ise : WHICH
- **possessive adjective** i ise : OF WHICH

veya WHOSE kullanılır.

Açıklamalı örnekler aşağıda gösterilmiştir.

Not : Aşağıdaki örneklerde, bir ana cümle diğer bir cümle ile, ortak noktalarından dolayı, birleşmektedir. Bu birleşmede, "diğer cümle" bir **relative pronoun** olarak **defining relative clause** (tarif edici cümlecik) durumuna gelmekte ve ana cümle (main clause) ile bütünleşmektedir.

Örnek (1) – "Kişi" ile

Ana Cümle : **The boy is my brother.**

(Subjective case) :

Diğer cümle	subj.	verb	object
	He	wears	a blue coat.

Bütünleşmiş cümle :

- The boy **who** wears a blue coat is my brother.
  Mavi ceket giyili çocuk benim kardeşimdir.

(Objective case)

Diğer cümle	subj.	verb	object
	You	see	**him** in a blue coat.

Bütünleşmiş cümle :

- The boy **whom** you see in a blue coat is my brother.
  Mavi ceket içinde gördüğün çocuk benim kardeşimdir.

(Possessive case) :

Diğer cümle

subject	verb	complement
His coat	is	blue.

Bütünleşmiş cümle :

- The boy **whose** coat is blue is my brother.
  Ceketi mavi olan çocuk benim kardeşimdir.

Örnek (2) - "Şey" ile :

Ana Cümle : **The window is on the second floor.**

(Subjective case) :

Diğer cümle

subject	verb	object
The window	has	a broken pane.

Bütünleşmiş cümle :

- The window **which** has a broken pane is on the second floor.
  Bir kırık camı olan pencere ikinci kattadır.

(Objective case) :

Diğer cümle

subj.	verb	object
You	have broken	**the window.**

Bütünleşmiş cümle :

- The window **which** you have broken is on the second floor.
  Senin kırdığın pencere ikinci kattadır.

(Possessive case) :

Diğer cümle

subject	verb	complement
A pane **of the window**	is	broken.

Bütünleşmiş cumle :

- The window **of which** a pane is broken is on the second floor.
  Bir camı kırık olan pencere ikinci kattadır.

Yukaridaki örneklerde, Örnek (1) de, ana cümle ile diger cumlenin ortak noktaları **the boy** veya onun zamiri (pronoun)'u olan **he** dir. Örnek (2) de ise ortak nokta, **the window** veya istenirse bunun yerine kullanılabilecek **it** zamiri olacaktır.

"THAT" USED AS A RELATIVE PRONOUN

("That" in bir ilgi zamiri olarak kullanılışı)

Tarif edeci bir ilgi cümleciğinin (defining relative clause) oluşturulmasın da, tarif edilen "isim" in *kişi* veya *şey* olmasına bakılmaksızın **that** kelimesini **ki o; ki onlar** anlamında bir ilgi zamiri (relative pronoun) olarak kullanabilece ğimizi belirtmiştik. (Bk. Konu 78).

Bu kullanım seklinin bazı mecliklerine burada değinmeyeceğiz. Ancak ogrenci şu noktaya dikkat etmelidir ki eger "tarif edilen isim" (yani, "ante cedent") **genel anlamda** kullanılan bir "isim" ise, WHO veya WHICH ilgi zamirleri yerine THAT kullanılabilir.

Örnekler :

- Inflation is a problem **which / that** must be taken seriously.

  Enflasyon, ciddiye alınması gereken bir problemdir

- I like the babies **who / that** smile all the time

  Hep (her zaman) gülümseyen bebekleri severim.

- They are the kind of boys **who / that** don't like to watch TV

  Onlar televizyon seyretmekten hoşlanmayan cinsten çocuklardır

- That was an awkward attidude **which / that** put all of us in a difficult posi tion

  O, hepimizi zor duruma sokan biçimsiz bir davranış idi.

EXERCISE 37

Asagida bir çift olusturan cümlelerden ikincisini, Tarif Edici İlgi Cümle cigi (Defining Relative Clause) durumuna getirerek cümleleri tek cumle halin de bütünlestiriniz.

1) • The musicians will play at the theater tonight.
1-a) • We have seen them at the railroad station.

2) • His coat is already worn out
2-a) • He bought it last year.

3) • One of my friends will go to England to study English literature
3-a) • His father is a wealthy business man.

4) • Our coach will play at the university team next year.
4-a) • He is the tallest basketball player at our school

5) • The bird can hardly fly.
5-a) • Its left wing is injured.

6) • Some of the stamps are very old.
6-a) • He has collected some stamps.

7) • My uncle will go to England for specializing in general surgery.
7-a) • He has become a medical doctor.

RELATIVE ADVERBS: Where, When, Why

(İlgi Zarfları - veya : "Sıfat Cümleciği Yapan Zarflar")

81

"Sıfat Cümleciklerin" (**Adjectival Clause**'larını) THAT kelimesi ile başladığını geçen derslerimizde görmüştük. Aynı şekilde, **When** ve **Where** kelimeleri ile başlayan cümlecikleri de tarif edici görev yapan bir "adjective" gibi kullanabiliriz. Bu durumdaki WHERE ve WHEN kelimelerine gramerde **relative adverbs** (ilgi zarfları) denir.

Örnekler :

- The village where I was born has now become a large town.
  Doğduğum köy şimdi büyük bir kasaba oldu.
- I am looking for a place where I can study.
  Çalışabileceğim bir yer arıyorum.
- The days when you are on holiday pass very quickly.
  Tatilde olduğumuz zamanki günler çok çabuk geçer.
- Do you remember the times when we were together in school?
  Okulda beraber olduğumuz zamanları hatırlarmısın?

Why

Yukarıda açıklanan İlgi Zarflarına WHY kelimesini de ilâve edebiliriz

- You didn't tell me the reason why I should come with you.
  Seninle niçin gelmem gerektiğinin sebebini bana söylemedin.
- I don't understand the reason why he does such things.
  Niçin böyle şeyler yaptığının sebebini anlamıyorum.

Dikkat : Dikkat edilmesi gereken diğer bir nokta şudur ki, evvelce birer soru kelimesi olarak öğrendiğimiz **where, when** ve **why** kelimelerinin birer ilgi zarfı olarak kullanılması durumunda, sıfat cümleciği (adjectival clause) bir soru şeklinde değildir, yani, fiil, veya yardımcı fiil, özneden evvel gelmemektedir. Bu açıklama "conjunction" olarak kullanılan bütün soru kelimeleri ile yapılan **clauses** (cümlecikler) için geçerlidir. (Ayrıca Bk. Konu 147-148)

NON - DEFINING RELATIVE CLAUSES

(Tarif Edici Olmayan İlgi Cümlecikleri)

82 ADVERBIAL CLAUSE

(Zarf Cümleciği)

82.A

Eğer bir cümlecik (clause), bir ana cümledeki FİİL'in "nerede" veya "ne zaman" yapıldığını anlatma görevi yapıyorsa buna **adverbial clause** (zarf cümleciği) denir. Bunların sıfat veya tarif edici (defining) görevi yoktur. (Tarif edici görev yapan "where" ve "when" kelimeleri için Bk. Konu 81.)

Bir zarf cümleciğini ana cümleye bağlayan kelimeye **conjunction** denir. Bu bağ kelimelerini ileriki derslerimizde değişik yönleriyle göreceğiz. Bu dersimizde, bağ görevi yapan bu kelimelerden "yer" ve "zaman" gösteren ikisini ele alacağız.

CONJUNCTIONS

(Bağ kelimeleri)

1. WHERE (yerde)

Bir cümledeki FİİL'in "nerede" yapıldığını anlatan bir **adverbial clause** (zarf cümleciği), esas cümleye **where** (o yerde ; ki orada) kelimesi ile bağlanır.

2. WHEN (zaman)

Bir cümledeki FİİL'in "ne zaman" yapıldığını anlatan bir **adverbial clause,** esas cümleye **when** (ki o zaman) kelimesi ile bağlanır.

Örnek :

- Students leave the classroom when the bell rings.
  Öğrenciler zil çaldığı zaman sınıftan çıkarlar.

(Main clause) :

subject	verb	adverb
Students	leave	the classroom.

(Adverbial clause) :

conjunction	subject	verb
when	the bell	rings.

Diğer bir örnek :

Main clause :

- You cannot do your homework.

Adverbial clause :

- where other students are playing games.

Complete sentence :

- You cannot do your homework where other students are playing games.
  Diğer öğrencilerin oyun oynadıkları yerde ev ödevini yapamazsın

Zarf kelimelerinde de olduğu gibi, bir zarf cumleciği, gerekirse ana cumlenin önünde de yer alabilir. Bu durumda, cümleciğin bittiği nokta bir virgül ile belirtilir :

- When the bell rings, students leave the classroom.

Diğer örnekler :

- You must stop your car when you see a red traffic light.
  Kırmızı bir trafik ışığı gördüğümüzde arabanızı durdurmalısınız.

- I was reading a book when Ahmet knocked on the door
  Ahmet kapıyı vurduğunda ben kitap okuyordum.

- I will become very happy when I finish my English courses successfully.
  İngilizce kurslarımı başarıyla bitirdiğim zaman çok mutlu olacağım.

Other Conjunctions
(Diğer bağ kelimeler)

Cümledeki fiilin *nasıl, niçin, ne amaçla ne şartlarla* v.b. şekillerde yapıldığını ve yapılacağını anlatmak üzere kullanılan diğer bir çok bağ kelimeleri de vardır. Bunlar ilerdeki derslerde Birleşik Cumleler (Bk. Konu 99-103. Dı bölümünde ele alınmıştır.

NON-DEFINING RELATIVE CLAUSE
(Tarif edici olmayan ilgi cümleciği)

82.B Ana cümlenin anlamı bakımından mutlaka gerekli olmayan fakat sadece ek bilgi (additional information) veren ilgi cümlecikleri tarif edici görev yapmazlar, ve bu sebeple iki virgül arasında ana cümleden ayırılırlar. Bu cümleciklere, tarif edici olmadıkları sebebiyle **"parenthetical"** denir. Türkçede genellikle iki parantez arasında belirtilen bu çeşit bilgiler için İngilizcede parantez yerine virgül kullanılır.

Örnekler :

- The new school, which is the largest one in this town, is going to open next Monday.
  Yeni okul, ki bu şehirde en büyüğüdür, önümüzdeki pazartesi günü açılacak.

- Our headmaster, who is also our English teacher, will give a speech on the benefits of a foreign language.
  Bizim okul müdürümüz, ki aynı zamanda bizim İngilizce öğretmenimizdir, bir yabancı dilin yararları üzerine bir konuşma yapacak.

APPOSITIVES
(Ek beyanlar)

83 İçinde "verb" bulunmadığı için bir "clause" (cümlecik) şeklinde olmayan ek bilgiye **appositive** denir, ve bu da ana cümle içinde iki virgül arasında belirtilir.

Örnek :

Mr Ataker, our former English teacher, will go to England tomorrow to visit his son.
Bay Ataker, eski İngilizce öğretmenimiz, oğlunu ziyaret etmek için yarın İngiltereye gidecek.

Not Bir "clause" şeklinde olan ve genellikle "that" kelimesi ile başlayan Ek Beyanlar için Bk. Konu 146-146.A.

SECTION NINE

The Passive Voice

(Edilgen Fiilli Anlatımlar)

INTRODUCTORY NOTES

(Tanıtıcı Bilgiler)

Bu kitapta şimdiye kadar gördüğümüz derslerde verilen örnek cumlelerın hepsi **active voice** (etken fiil yapısı) şeklindeki anlatımlardan yapılmıstır

"Active Voice" nedir?

Bir cumlede, fiili yapan kişi veya şey **ozne** olarak **belirtilmişse,** o cumlenin fiil yapısına "etken" (active voice) denir.

Örnek (1) :

subject	(active voice) verb	object	adverb
Ayşe	will wash	the dishes	before noon.

Ayşe öğleden evvel tabakları yıkayacak.

Açıklayıcı bilgiler :

Yapılacak iş (fiil) : yıkamak (verb : **wash**)
Yıkayacak olan (özne) : Ayşe (subject)
Yıkanacak şey (nesne) : tabaklar (object)

İşi yapacak olan (Ayşe), ozne olarak belirtildiğine gore, bu cümle bir **active voice** (etken fiil yapısı olan) bir cümledir.

"Passive Voice" nedir?

Bir cümlede, fiili yapan kişi veya şey **özne** olarak **belirtilmemişse,** o cümlenin fiil yapısına "edilgen" (passive voice) denir.

Örnek (2) :

subject	**(passive voice)** verb	adverb
The dishes	will be washed	before noon.

Tabaklar öğlenden evvel yıkanacak.

Açıklayıcı bilgiler :

Yapılacak iş (fiil) : yıkanmak (verb : **be washed**)
Yıkayacak olan (belli değil) : özne içinde belirtilmemiş
Yıkanacak şey : tabaklar
Kim tarafından yıkanacak : belirtilmemiş

İşi yapacak olan (her kim ise), özne olarak belirtilmediğine göre, bu cümle bir **passive voice** (edilgen fiil yapısı olan) bir cümledir.

Yukarıda birbiriyle ilişkili olan (1) ve (2) no.lu örneklerden görüleceği gibi, **active** cümledeki **object, passive** cümlede **subject** in yerine geçmektedir, ancak bu **subject,** fiili yapan değildir, çünkü fiil yapısı **active** (etken) değil fakat **passive** (edilgen) dir.

"Passive voice" cümlede, istenirse, fiili yapan, özne dışında belirtilebilir.

Örnek (3) :

subject	**passive voice** verb	object	adverb
The dishes	will be washed	by Ayşe	before noon.

Tabaklar öğlenden evvel Ayşe tarafından yıkanacak.

Yukarıda verilen (1) ve (3) no.lu örnekler ile, **active voice** olan bir cümle, **passive voice** şekile çevrilmiştir. Bu çevirme işleminin nasıl yapıldığına ilişkin gramer kuralları aşağıda açıklanmıştır. Aynı kuralları,doğrudan doğruya yapacağımız **passive voice** cümleler için de kullanabiliriz.

CONVERSION OF THE ACTIVE SENTENCE INTO THE PASSIVE CONSTRUCTION

(Aktif Cümlenin Pasif Yapıya Çevrilmesi)

85

Aktif cumlenin pasif cumleye çevrilmesinde uygulanacak kurallar tercihan aşağıdaki sıraya göre yapılırlar. (Yukarıdaki (1) ve (3) no.lu orneklere bakarak takip ediniz.)

SUBJECT

i. Cümle yapısı yönunden, aktif cumlenin **object** i, pasif cumlenin **subject** i durumuna getirilir.

VERB

ii. Aktif cümlenin yardımcı fiili (auxiliary verb) aynen alınır.

iii. Aktif cümledeki fiil, fiilin kaçıncı hali ise (1 ci, 2 ci, 3 cu veya 4 cu), aynı haldeki "be" fiili, pasif cümlenin yardımcı fiiline ilâve edilir. (Örnek cumlemizdeki "wash" fiili, fiilin 1 ci hali olduguna gore, "be" fiilinin 1 ci hali olan yine "be" şekli konulacaktır.Bk. sah. 85.)

iv. Aktif cumledeki fiil, fiilin kaçıncı hali olursa olsun, **past participle** (fiilin 3 cu hali) şekline donuşturulerek pasif cumleye ("be" fiilini takiben) konulur.

OBJECT

v. Aktif cumlenin **subject** ine "by" kelimesi ilave edilerek, pasif cumlenin **object** i durumuna getirilir.

ADVERB AND OTHERS

vi. Aktif cümlenin diger elemanları, pasif cumleye, hiç bir degişiklik yapılmaksızın aynen ilave edilir.

Aktif cümlenin pasif cümleye çevrilmesi ile ilgili yukarıda verilen kurallar, **object** i bulunan her fiil için geçerlidir. Geçissiz (intransitive) fiiller **object** almazlar - Bk. Konu 85.A. **Object** i bulunmayan bir etken (active) cumle, edilgen (passive) bir anlatım şekline dönüştürülemez.

TRANSITIVE AND INTRANSITIVE VERBS
(Geçişli ve Geçişsiz Fiiller)

85.A

Bazı fiiller "object" almazlar. Bu çeşit fiillere **intransitive** (geçişsiz) fiiller denir. **Object** alabilen fiillere ise **transitive** (geçişli) fiiller denir. "Gitmek", "yürümek" gibi fiiller **intransitive** fiilerdir ve **object** almazlar.

Bir çok sözlüklerde, fiil kelimesinin hemen yanında bulunan "v.i" (verb intransitive) veya "v.t." (verb transitive) harfleri bunu göstermek için konulmuştur.

"Intransitive" olduğu için **object** almayan fiillerin bazı örnekleri aşağıda gösterilmiştir :

- come
- fall
- go
- grow
- jump
- rise
- run
- stay
- walk
- weigh

Eylemsiz fiiller bölümünde gördüğümüz "be" ailesi fiiller de **object** almayan fiil çeşitleridir. "Be" ailesi fiillerin kullanıldığı cümlelerde "nesne" olarak belirttiğimiz cümle elemanı bu sebeple bir "object" değil fakat bir **"complement"** dir.

Fiil Grupları Üzerinde Uygulamalar

Object i bulunan herhangi bir cümlenin "passive voice" olarak anlatılmasında en önemli işlem, fiil grubu dediğimiz **"auxiliary verb + verb"** üzerinde uygulanan işlemdir. Bu nedenle, öğrenciye kolaylık sağlama bakımından çeşitli fiil gruplarından bazı örnekler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Aşağıdaki Çevirme Tablolarında, etken (active voice) bir fiil grubunun, edilgen (passive voice) anlatım şekline dönüştürülmesine ait örnekler verilmiştir. Örneklerde, etken fiil grubu için bir özne (subject) gösterilmemiştir çünkü, bu, fiil grubunu ilgilendiren bir faktör değildir. Fakat nesne (object), edilgen fiil şekline çevrilmede, edilgen anlatımın öznesini oluşturacağı için, tekil veya çoğul olması bakımından fiil grubunun yapısını ilgilendiren bir faktördür.

ÇEVİRME TABLOSU (a)
Çeşitli Yardımcı Fiiller İle

TABLE 5

(ACTIVE VOICE)			(PASSIVE VOICE)			
Aux. verb	Verb	Object	Subj	Aux. verb	BE	Verb Past Participle
will	wash	it	it	will	be	washed
has	washed	it	it	has	been	washed
has	washed	them	they	have	been	washed
would	wash	it	it	would	be	washed
had	washed	it	it	had	been	washed
have	washed	it	it	has	been	washed
have	washed	them	they	have	been	washed
may	wash	it	it	may	be	washed
can	wash	it	it	can	be	washed
must	wash	it	it	must	be	washed
is going to	wash	it	it	is going to	be	washed
is going to	wash	them	they	are going to	be	washed
shall	wash	it	it	shall	be	washed

ÇEVİRME TABLOSU (b)
"Continuous" Yardımcı Fiiller İle

(ACTIVE VOICE)			(PASSIVE VOICE)			
Aux. verb	Verb	Object	Subj.	Aux. verb	BE	Verb Past Participle
is	washing	it	it	is	being	washed
is	washing	them	they	are	being	washed
will be	washing	it	it	will be	being	washed
has been	washing	it	it	has been	being	washed
has been	washing	them	they	have been	being	washed
was	washing	it	it	was	being	washed
was	washing	them	they	were	being	washed
am	washing	it	it	is	being	washed
are	washing	it	it	is	being	washed
were	washing	it	it	was	being	washed
were	washing	them	they	were	being	washed
must be	washing	it	it	must be	being	washed

Yukarıdaki örneklerden görüldüğü gibi, **active voice** daki yardımcı fiil (aux. verb), **passive voice** da aynen kalmakta, ancak, "passive voice" daki öznenin tekil veya çoğul olması halinde gerekli şekile dönüşmektedir.

ÇEVİRME TABLOSU (c)
Fiilin altında gizlenmiş olan yardımcı fiiller ile

(ACTIVE VOICE)		(PASSIVE VOICE)		
Aux. verb + verb	Object	Subj.	Aux. verb + BE	Verb Past Participle
wash (do + wash)	them	they	are (*) (do + be)	washed
washes (does + wash)	it	it	is (*) (does + be)	washed
washed (did + wash)	it	it	was (*) (did + be)	washed
washed (did + wash)	them	they	were (*) (did + be)	washed
wash (do + wash	it	it	is (does + be)	washed
washes (does + wash)	them	they	are (do + be)	washed
do not wash	them	they	are not	washed
does not wash	it	it	is not	washed
did not wash	it	it	was not	washed
did not wash	them	they	were not	washed

(Aşağıdaki örneklere bakınız.)

(*) Yardımcı fiiller ile "be" fiilinin birleşmesini gösteren sah. 125'deki listeye bakınız.

Örnekler :

Tablo (a) ile ilgili örnekler

A. He will wash his car.
P. His car will be washed by him

A. He has washed both cars.
P. Both cars have been washed by him.

A He is going to wash his car
P. His car is going to be washed by him.

A. He is going to wash both cars.
P. Both cars are going to be washed by him.

Tablo (b) ile ilgili örnekler

A. He is washing his car
P His car is being washed by him.

A He will be washing his car.
P. His car will be being washed by him

A. He was washing both cars.
P Both cars were being washed by him

A. They were washing the car.
P. The car was being washed by them

Tablo (c) ile ilgili örnekler

A. I wash both cars.
P. Both cars are washed by me

A. He washes his car
P. His car is washed by him

A Ahmet washed my car
P My car was washed by Ahmet.

A. Ahmet washed both cars
P. Both cars were washed by Ahmet.

A. Ahmet didn't wash my car.
P. My car wasn't washed by Ahmet

A. Ahmet's brothers do not wash the family car.
P. The family car is not washed by Ahmet's brothers.

WHEN TO USE THE PASSIVE VOICE

(Edilgen Anlatım Ne Zaman Kullanılır)

86 Edilgen (passive voice) anlatımlar, konuşma veya yazı dilime çeşni katmak için kullanıldığı gibi, aşağıda belirtilen özel durumlarda gerekli olarak kullanılabilirler.

i Bir işi yapanı değil de yapılan veya yapılacak işi belirtmek (veya önce belirtmek) istediğimizde.

Örnekler :

- Scholarships will be given to the best two students.
  Burslar en iyi iki öğrenciye verilecektir.

- The electric light bulb was invented by Edison.
  Elektrik ampülü Edison tarafından icat edilmiştir.

- The Polonaises were composed by Chopin.
  Polenezler Chopin tarafından bestelenmiştir.

- I will be punished if I don't pass this course.
  Bu kursu geçmezsem cezalandırılacağım.

ii. Bir işi bizzat yapanı bilmiyorsak veya belirtmek istemiyorsak.

- My dictionary was stolen in the school yesterday.
  Benim sözlüğüm dün okulda çalındı

- Needy students will be given free meals at the school.
  Yoksul öğrencilere okulda ücretsiz (bedava) yemek verilecek.

- That boy has been thrown out of the school.
  O çocuk okuldan kovuldu

- He may be given a wrong address.
  Ona yanlış bir adres verilebilir.

iii Vurgulamak amacıyla "object" i cümlenin başına almak istediğimizde

- A great portion of the old Istanbul was destroyed by fires in the nineteenth century.
  Eski İstanbulun büyük bir kısmı ondokuzuncu yüzyılda yangınlar tarafından tahrip edilmiştir.

- Our accounting records are regularly checked by auditors.
  Muhasebe kayıtlarımız denetçilerce düzenli olarak kontrol edilir.

Verbs With Two Kinds of Objects
(İki çeşit nesneli fiiller)

86.A

Konu 48'de, bir fiilden sonra "kişi" (person) ve "şey" (thing) olarak iki ayrı cins **object** bulunabileceğine ve bunlardan "kişi" yi gösterene **indirect object,** "şey" i gösterene de **direct object** denildiğini görmüştük.

Etken (active) bir cumleyi edilgen (passive) anlatım şekline dönüşturur ken, etken cümlenin **object** i edilgen cumlenin **subject** ini oluşturduğuna göre, iki ayrı cins **object** ı bulunan bir etken (active) cumleyi edilgen (passive) anlatım şekline çevirirken ıkı ayrı anlatım imkânı ortaya çıkmaktadır.

Örnekler:

- She gave him a book. (Active)
- He was given a book by her. (Passive) (1)
- A book was given to him by her. (Passive) (2)

Gramer bakımından her iki şekildekı anlatım mumkun olmakla beraber, "kişi" nin "şey" den daha önemli oldugu varsayılarak **passive** cümlenin **subject** ini kişı olarak seçmek daha uygun olur. Buna rağmen, bazı durumlar da, vurgulamak amacıyla **şey**'i subject olarak seçmek gerekebılır.

Örnek :

- They will give an automobile to each salesman. (Active)
- An automobile will be given to each salesman. (Passive)

Conversion of the Passive Sentence Into the Active Construction
(Pasif cümlenin aktif yapıya çevrilmesi)

86.B

Edilgen (passive) bir cümlenin etken (active) anlatım şekline donuşturulmesi, aynı kuralların (Bk. Konu 85) tersine işletilmesiyle yapılır. Ancak, edilgen bir cümlede eğer fail (fiili yapan özne) belli değil ise, o zaman etken (active) cümleye **subjcet** olarak **they** zamirinin konulması en uygun şekildir.

Bazı durumlarda da subject olarak **somebody** veya **someone** gibi belgisiz zamirler (indefinite pronouns) kullanılabilir:

Örnekler :

- You may be asked questions about your past experiences. (Passive)

  They may ask you questions about your past experiences. (Active)

- The door will be opened at five o'clock. (Passive)

  Somebody will open the door at five o'clock. (Active).

- The window was broken. (Passive)

  Someone broke the window. (Active)

Questions in Passive Voice
(Edilgen soru şekilleri)

86.C

- How many questions were asked in the exam?
  Sınavda kaç soru soruldu?

- How many questions were you asked in the exam?
- How many questions were asked to you in the exam?
  Sınavda sana kaç soru soruldu?

- Were you explained how to fill out the application form?
  Başvuru formunun nasıl doldurulacağı sana açıklandı mı?

- How much will be paid to the taxi driver?
  Taksi şoförüne kaç para ödenecek?

Etken (active) bir cumleden, edilgen (passive) bir soru çıkarılmasına örnekler:

- They don't paint all the chairs in the same color. (Active)
  Aren't all the chairs painted in the same color? (Pass. Q.)
- They will give her another chance to see her sister. (Active)
  Will she be given another chance to see her sister? (Pass. Q.)
- They have already informed Ahmet about the accident. (Active)
  Has Ahmet already been informed about the accident? (Pass. Q.)
- They wouldn't allow him to tell his opinion. (Active)
  Wouldn't he be allowed to tell his opinion? (Pass. Q.)
- They should give you a higher salary. (Active)
  Shouldn't you be given a higher salary? (Pass. Q.)

EXERCISE 38

Aşagidaki cümleleri "passive voice" anlatım şekline çeviriniz. (Not: "by" ibaresi onemli olmadığı için dikkate almayabilirsiniz.)

1. They do not allow smoking in city buses.
2. We finally opened the door
3. They paid me a thousand liras.
4. They clean this office every evening.
5. They are building a new bridge.
6. She has already set the table.
7. They had found it on the street.
8. Yesterday, he repaired all the chairs.
9. They will be helping us all day long.
10. He cannot complete the project.

EXERCISE 39

Aşağıdakı cumleleri "active voice" anlatım şekline çeviriniz. (Not: Fiili yapanın belli olmadığı edılgen cumleleri etken cumle şekline çevirirken "subject" olarak "they" zamiri kullanınız.)

1. The best kinds of cheese are sold here.
2. This letter was not written by him.
3. Raisins are packed in this factory.
4. Computers are now used at high schools to train students.
5. Old books are repaired in this shop.
6. We shall be given our diplomas tomorrow.
7. The circus will be opened next week.
8. Guests will be served lemonade.
9. He is called *Memoş* by his friends.
10. Fish must be exported by airway.

EXERCISE 40

Yukarıda "exercise" 39'daki edılgen cümlelerın **subject** ini, bılmıyor muşsunuz gibi, araştıran soru cümleleri yapınız.

Not : 6 ve 8 no.lu cumlelerın, ayrıca, **object** ini arastıran soru cumleleri yapınız.

SECTION TEN

Participles and Gerunds

(Fiillerden Yapılan "Sıfatlar ve İsimler")

VERB ADJECTIVES
(Fiil Sıfatlar)

87

Evvelce gösterilmiş olduğu gibi (Bk.sah.85), fiillerin 3 cü haline **past participle** ve fiillerin 4 cu halıne de (veya "ing" şekline) **present participle** denmektedir. Genel olarak, fiillerin sıfat olarak kullanıldığı şekillere **participles** (fiillerden yapılan sıfatlar) denir.

Şöyle ki, fiilin 3 cu hali pasif bir sıfat **(passive verb adjective)** oluşturur ken, fiilın 4 cü hali aktif bır sıfat **(active verb adjective)** oluşturur.

Örnek olarak **boil** (kaynamak) fiilini alalım:

1 ci hal	2 ci hal	3 cü hal (past participle)	4 cü hal (present participle)
boil	boiled	**boiled**	**boiling**

Yukarıda gösterilen fiilin 3 cü ve 4 cu hallerini sıfat olarak kullanırsak:

Passive Verb Adjective

boiled water : Kaynatılmış su.
(Evvelce kaynamış ve şimdi aktif olarak kaynamayan su)

Active Verb Adjective

boiling water : Kaynayan su.
(Halen aktif olarak kaynamakta)

Evvelce de gormus oldugumuz gibi, tek kelimeden olusan sifatlar, nitele diklerı ''isim'', den once gelmektedir. Bu nedenle, tek kelimeden olusan bir ''participle'' da, nitelediği isimin önünde gelir.

Örnekler :

Passive verb adjectives :

- **used** car (kullanılmış araba)
- **burned** house (yanmış ev)
- **packed** fruits (paketlenmiş meyvalar)
- **identified** object (belirlenmiş cisim)

Active verb adjectives :

- **running** boy (koşan çocuk)
- **running** water (akan su)
- **working** men (çalışan adamlar)
- **flying** object (uçan cisim)

''Fiil sıfat'' lar (aktif ve pasif) her ikisi bir arada da kullanılabilirler.

Örnekler :

- **unidentified flying** object
  (belirlenmemiş uçan cisim ''UFO'')

- **crying wounded** child
  (aglayan yaralı çocuk)

COMPOUND NOUNS
(Bileşik isimler)

88

Bir ''participle'' ile, onun nitelediği ''isim'' arasında tire işareti (hyphen) varsa, o **participle** ile **isim** bir Bileşik İsim (Compound Noun) oluştururlar.

Active verb adjective :

- a racing horse (yarışan bir at)

Compound noun :

- a racing-horse (bir yarış atı)

Ancak, eğer bir "participle" in bir Bileşik İsim oluşturduğu açıkça belli ise, bu durumda tire işareti (hyphen) konulmayabilir.

Örnek :

- a swimming pool (bir yüzme havuzu)

Yukarıdaki örnegin "yüzen bir havuz" şeklinde tercümie edilmesi normal olarak mümkün degildir.

EXERCISE 41

Aşagıda esas şekli ("base form"u) verilmiş olan fiillerin 3 cü halini ("past participle" şeklini) sıfat olarak kullanma yoluyla arzu ettiginiz "isim" lerle birleştiriniz.

1. break (kırmak) broken record
2. fall (düşmek) fallen star
3. forbid (yasaklamak) forbidden fruit
4. freeze (donmak, dondurmak) frozen vegetables.
5. hide (gizlemek) hidden love
6. steal (çalmak) stolen car
7. write (yazmak) written paper
8. burn (yakmak) burned bed
9. divide (bölmek) divided lands
10. tear (yırtmak) torn file

EXERCISE 42

Aşagıda esas şekli ("base form" u) verilmiş olan fiillerin 4 cü halini ("present participle" şeklini) sıfat olarak kullanma yoluyla (veya bileşik isim yapmak suretiyle) arzu ettiginiz "isim" lerle birleştiriniz.

1. burn (yakmak, yanmak) burning house
2. cut (kesmek) cutting carrots
3. drink (içmek) drinking man
4. fall (düşmek) falling child
5. fight (dövüşmek) fighting fulan
6. sleep (uyumak) sleeping princess
7. swim (yüzmek) swimming pool
8. run (koşmak) running man
9. turn (döndürmek, dönmek) turning record
10. smile (gülümsemek) smiling face

PARTICIPLE PHRASES (*)

(Fiilden Yapılan Sıfat İbareler)

89

Eğer bir "participle" kendine bağlı kelimeler ile bir ibare (phrase) oluş turuyorsa buna **participle phrase** denir. Sıfat görevi yapan diğer bütün "phrase" lerde olduğu gibi bir **participle phrase** de nitelediği "isim" den sonra gelir. (İleride açıklanan kurallardan göreceğimiz gibi her "participle phrase" sıfat görevi yapmaz.)

Aşağıdaki örnekte, bir cümle içindeki "isim" in, bir sıfat ibare ile nite lendirilmesi gösterilmiştir.

i. Cümle :

- The boy is my brother.

ii. Sıfat ibare (participle phrase) :

- **wearing a blue coat.**

iii. "Participle phrase" içeren cümle :

- The boy **wearing a blue coat** is my brother.
  Mavi ceket giyili çocuk benim kardeşimdir.

Yukarıdaki örnekte **participle phrase**, esas cümledeki **'isim'** (''boy'' ke limesini) nitelemiştir.

Bir kıyaslama oluşturmak amacıyla, buna benzer bir niteleme işlemini bir "Relative Clause" (Bk. sah. 199) ile yaparsak :

- The boy **who wears a blue coat** is my brother.
  Mavi ceket giyili çocuk benim kardeşimdir.

(*) "Participle phrase", kendi içinde bir "subject" bulundurmamakla bera ber, nitelediği "noun" eğer onun "subject" i olarak düşünülürse, gra mer terimi olarak buna **participle clause** demek de mümkündür. ("Clau se" un tarifi için Bk. Konu 69.)

"Participle Phrase" ler ile İlgili Kurallar

Kural 1

Bir "participle phrase" bir "isim" in nitelenmesinde veya tanımlanmasında gerekli ise, yani bize isimle ilgili "which" (hangi) sorusunun cevabını veriyorsa o "participle phrase" ile tanımladığı isim arasına virgul konulmaz

Örnek :

- The boy running down the steps is my best friend.
  Merdivenden aşağı koşan çocuk benim en iyi arkadaşımdır.

Yukarıdaki ornek cumlede, "participle phrase" bize "hangi çocuk?" sorusunun cevabını vermektedir.

Kural 2.

Eger bir "participle phrase" bir "isim" i tanımlamıyorsa, fakat sadece o isim hakkında ek bilgi veriyorsa, o zaman "part. phr." virgul ile ayırılır.

Örnek :

- The boy, running down the steps, jumped into the bus.
  Çocuk, merdivenden aşağı koşarak, otobüse atladı.

Yukarıdaki ornekte "part. phr.", bir çeşit "parantez arası" **(parenthetical)** verilen ek bilgi gibidir ve bize, otobuse atlayan çocugun "hangi" (which) çocuk olduğunu bildirmez.

Kural 3.

"Part. phr." ile kendinden once gelen "isim" arasında virgul yoksa, o "part. phr." kesinlikle kendinden once gelen "isim"i nitelıyordur.

Örnek :

• I called to the boy running down the steps.
Merdivenden aşağı koşan çocuğa seslendim.

Kural 4.

"Part. phr." ile kendinden once gelen "isim" arasında virgul varsa, o "part. phr." esas cümlenin "subject" ini niteliyordur.

Örnek :

• I called to the boy, running down the steps.
Ben merdivenlerden aşağı koşarak çocuğa seslendim.

Kural 5.

Konuşma dilinde virgül belirtmek mümkün olmadığı için, Kural 4'deki anlatım, konuşma dilinde şöyle ifade edilir :

• I called to the boy, running down the steps as I did so.
Ben bir yandan merdivenden aşağı koşarak çocuğa seslendim.

Bu örnekteki "as I did so" cümleciği, ana cümledeki "called" fiilinın içinde bulunan "did" yardımcı fiiline atıf yapmaktadır

Kural 6.

Esas cümlenin başında yer alan bir "part. phr." daima esas cumlenin "subject" ini tanımlar ve "part. phr." in bittiği yere virgül konulur.

Örnek :

• Running down the steps, I called to the boy.
Ben merdivenlerden aşağı koşarak çocuğa seslendim.

Yukarıdaki kuralın (Kural 6) önemini şu örneklerle belirtelim :

• After finishing school, my father will send me to England
Tercümesi :
(Babam okulu bitirdikten sonra beni İngiltereye gönderecek.)

Bu cümlede, okulu bitirecek olan, esas cümlenin öznesidir, yani, "baba" dır.

Konuşma dilinde, bir yanlış anlaşılma olmaması için anlatım şöyle olmalıdır :

• After finishing **his** school, my father will send me to England.
Babam okulunu bitirdikten sonra beni İngiltereye gönderecek.

Not : Yukarıdaki kuralın istisnası için, Konu 93'deki "Unrelated Participle Phrase" ve Konu 94'deki "Participle Phrase With Its Own Subject" bölümlerine bakınız

Kural 7.

Yanlış anlaşılmayacağından kesinlikle emin olunan durumlar dışında, kendisinden önce gelen "isim" ı **nitelemeyen** bir "participle phrase" ile "isim" arasına daima virgül konulmalıdır.

Örnek (1)

• Ahmet waved his hand to his friend, leaving the house.
Ahmet evden ayrılırken arkadaşına el salladı.

Örnek (2)

• Ahmet waved his hand to his friend leaving the house
Arkadaşı evden ayrılırken Ahmet ona el salladı.

Örnek (1) de evden ayrılan Ahmet, örnek (2) de ise evden ayrılan Ahmet'in arkadaşıdır. (Bk. Kural 3. ve 4.)

Örnek (3)

• The boy hurt his foot running down the steps.
Çocuk merdivenden aşağı koşarken ayağını incitti.

Bu örnekte "particıple phrase" kendınden once gelen "foot" kelımesini nitelemediği halde "foot" ile "phrase" arasına vırgül konulmamıştır çünkü çocuğun ayaklarının kendi başına merdivenden aşağı koşması düşünülemiyeceği ıçin yanlış anlama olmayacaktır.

"Participle Phrase" nerelerde kullanılır?

PRESENT PARTICIPLE PHRASES

1. As an adjective :

- This watch **belonging to my father** is made of gold.
  Babama ait olan bu saat altından yapılmıştır.

2. As an adverb :

- I cannot study mathematics, **while listening to music.**
  Müzik dinlerken matematik çalışamam.

3. To give additional information :

- Ahmet, **seeing that he couldn't catch the bus,** decided to ride his bicycle.
  Ahmet, otobüsü yakalayamıyacagını gorerek, bısikletine bınmeye karar verdi.

4. For a better and more interesting expression:
   (Daha güzel ve daha ilginç anlatım için)

Düz bir anlatım:

- I picked up a stone, and I threw it at the bird
  (Yerden) bir taş aldım ve onu kuşa attım.

Daha ilginç anlatım :

- Picking up a stone, I threw it at the bird.
  (Yerden) bir taş alarak onu kuşa attım.

- Taking your age into consideration, I'll forgive you this time.
  Yaşını dikkate alarak seni bu defa bağışlıyacağım.

- Considering your age, I'll forgive you this time.
  Yaşını hesaba katarak seni bu defa bağışlıyacağım.

PAST PARTICIPLE PHRASES

91

1. As an adjective:

- Ahmet saw his friend **tied to the chair.**
  Ahmet arkadaşını sandalyeye bağlanmış olarak gördü.

- Esin found her ring **partly buried in the ground.**
  Esin yüzüğünü, kısmen toprağa gömülmüş olarak buldu.

2. As an adverb:

- I cannot lend you any money, **when forced to pay my rent by tomorrow.**
  Kiramı yarına kadar ödemeye zorlanmış iken sana hiç borç para veremem.

3. To give additional information :

- The baby lion, **caught in the trap by its leg,** began to cry bitterly.
  Aslan yavrusu, bacağından tuzağa yakalanmış olarak, acı acı ağlamaya başladı.

4. For a better and more interesting expression :
(Daha güzel ve daha ilginç anlatım için)

Düz bir anlatım :

- Ahmet decided to study more seriously because he had been warned by his teacher.
  Ahmet daha ciddi çalışmaya karar verdi çünkü öğretmeni tarafından ikaz edilmişti.

Daha ilginç anlatım :

- Warned by his teacher, Ahmet decided to study more seriously.
  Öğretmeni tarafından ikaz edilmiş olmakla, Ahmet daha ciddi çalışmaya karar verdi.

COMBINED PARTICIPLE PHRASES
(Bileşik "Fiil-Sıfat" İbareler)

92

Aşağıda üç grupta ele alınan "bileşik fiil-sıfat" ibareler çoğunlukla ileri düzeydeki ingilizce öğrencilerinin ilgi duyacağı bir konudur. Bununla beraber konu, mümkün olduğu kadar basit bir anlatımla ele alınmıştır

(1) PERFECT PARTICIPLE:

92.A "Have" fiilinden yararlanmak suretiyle yapılan **perfect participle,** bir işin geçmişteki zamanı söz konusu olmaksızın artık yapılmış olduğunun anlatılmasında kullanılır.

Örnekler :

- **Having finished** his school, Ahmet now may begin to work at his father's business.
  Artık okulunu bitirmiş olmakla, Ahmet şimdi babasının işinde çalışmaya başlayabilir.

- **Having dropped** the letter into the mail box, he has no more a problem of making a decision.
  Mektubu posta kutusuna atmış olmakla, artık onun bir karar verme problemi kalmamıştır.

(2) PASSIVE PRESENT PARTICIPLE:

92.B **Passive present participle,** edilgen, (passive) anlatımlar için kullanılır. Bu anlatımlarda, esas cümlenin "past tense" veya "present tense" olması bir farklılık yaratmaz.

Esas cümle **"past"** :

- **Being invited** to the party, Ahmet **thought** (that) he was very lucky.
  Toplantıya davet edilmekle Ahmet çok şanslı olduğunu düşündü.

Esas cümle **"present"** :

- **Being invited** to the party, Ahmet **thinks** (that) he is very lucky.
  Toplantıya davet edilmekle Ahmet çok şanslı olduğunu düşünüyor.

(3) PASSIVE PERFECT PARTICIPLE :

92.C **Passive perfect participle,** bir işin geçmişteki zamanı söz konusu olmaksızın artık yapılmış olduğunun edilgen (passive) şekilde anlatılmasında kullanılır.

Örnek :

- **Having been promised** by his father to go to Uludağ for the holiday, Ahmet was very much relaxed.
  Tatil için Uludağ'a gidileceği babası tarafından söz verilmiş olmakla, Ahmet büyük ölçüde rahatladı.

UNRELATED PARTICIPLE PHRASES
("İlgi"si Olmayan "Fiil-Sıfat" İbareler)

93 Esas cumlenin başında yer alan bir "participle phrase" in daima esas cumlenın "subject" ini tanımladığını geçen derslerimizde görmüştük. Ancak, bu kuralın istisnası olarak, bazı "participle phrase" ler vardır ki bunlar esas cümlenin herhangi bir elemanı ile ilgili olmayıp sadece "sebep-netice" benzeri bir görüşün anlatılmasını sağlar.

Örnekler :

- **Speaking the truth,** he has never taken me seriously.
  Gerçeği söylemek gerekirse, o beni hiç bir zaman ciddiye almadı.

- **Summer having come,** we must now make our vacation plans.
  Yaz gelmiş bulunduğuna göre, artık tatil planlarımızı yapmalıyız.

Participle Phrase With Its Own Subject
(Öznesi kendi içinde bulunan "fiil-sıfat" ibareler)

94 Öznesi ("subject")i kendi içinde bulnan fiil-sıfat ibareler, esas cümlenin öznesini niteleme görevi yapmazlar.

(subj.) (verb) (obj.)
- The meal being ready, we may now start to eat.
  Yemek hazır olduğuna göre, artık yemeye başlayabiliriz.

- All the students having finished their exams, the music teacher may now start the folk dance rehersals.
  Bütün öğrenciler sınavlarını bitirmiş olmakla, müzik öğretmeni artık halk dansı provalarına başlayabilir.

- The dog being locked up in the house, we can now easily search around the house.
  Köpek evin içine kapatılmış olmakla, biz artık evin etrafını kolayca araştırabiliriz.

- The necessary directions about the address having been given to them, you should not worry that they may fail to find our place.
  Adres hakkında gerekli yön tarifleri onlara verilmiş olduğuna göre (verilmiş olmakla), yerimizi bulmayı başaramayabilirler diye endiselenmen gerekmez.

EXERCISE 43

Aşağıda, iki cümleden oluşan anlatımları **present participle phrase** şekli kullanarak tek cümle durumuna getiriniz.

Örnek :

- This photograph was taken in 1933. It belongs to my uncle.

Çözüm :

- This photograph belonging to my uncle was taken in 1933.

1. These students are at my class. They are now playing in the garden
2. That man is our neighbor. He is reading a newspaper there.
3. Ahmet listens to his teachers very carefully He always gets good marks.
4. He visited his uncle only at weekends He was able to make his portrait.
5. Ayşe helps her mother in the kitchen work. She thinks (that) it is her duty.

EXERCISE 44

Aşağıda, iki cümleden oluşan anlatımları **past participle phrase** şekli kullanarak tek cümle durumuna getiriniz.

Örnek :

- They dry-cleaned my raincoat and put it in a plastic bag.
- It was delivered to my hotel room this morning.

Çözüm :

- My raincoat dry-cleaned and put in a plastic bag was delivered to my hotel room this morning.
  (Pardesüm, kuru temizlenmiş ve bir plastik torbaya konulmuş olarak bu sabah otel odama teslim edildi.)

1) • Ayşe decided to go to the movie with her friend.
   • She was tired of studying English.

2) • A circus will come to our town.
   • It is said to be a famous one.

3) • Table salt can be obtained from sea water.
   • In chemistry it is known as sodium chloride.

4) • I had great difficulty to find their house.
   • A clear address was not given to me.

5) • His instructions were not followed properly.
   • They were misunderstrood by the students.

Not : Yukarıdaki anlatımların tek cümle durumuna getirilmesi için "passive present participle" şekli de kullanılabilir.

GERUNDS

(Fiilden Yapılan İsimler)

95 "Gerund" nedir?

Bir **present participle** yani fiilin "ing" şekli, "isim" olarak kullanıla bilir. "İsim" olarak kullanılan bir "present participle" a, **gerund** denir.

Bir cumle içinde "isim" (noun), **subject** veya **object** olarak kullanıla bildiğine göre, bir "gerund" da yerine gore bir "subject" veya "object" (veya **"complement"**) olarak kullanılabilir.

Gerund as a **subject.**

Örnekler:

Subject	verb	complement
Swimming	is	a good sport.

Yüzme iyi bir spordur.

- Smoking may be bad for your health.
  Sigara içme sizin sağlığınız için kötü olabilir

- Painting is my hobby.
  Resim yapma benim hobimdir.

Gerund as an **object.**

Örnekler:

subj.	verb	obj.
Ahmet	stopped	smoking.

Ahmet sigara içmeyi bıraktı.

- Esin doesn't like swimming.
  Esin yüzmeyi sevmez.

- Ahmet always enjoys travelling.
  Ahmet seyahat etmeyi daima sever.

- We were talking about hunting.
  Biz avcılık hakkında konuşuyorduk.

GERUNDIAL PHRASES

(Fiilden Yapılan İbare İsimler)

96

Eger bir "gerund" kendine bağlı kelimeler ile bir ibare (phrase) oluşturuyorsa buna **gerundial phrase** denir.

Bir **gerundial phrase,** isim (noun) görevi yaparak cümlenin "subject" ini veya "object" ini oluşturur.

(Gerundial phrase as an **object**) :

subj	verb	object
John	likes	eating Turkish food.

John Türk yemeklerini yemesini sever.

(Gerundial phrase as a **subject**) :

subject	verb	complement
Travelling on a horse cart	may be	a joyful event.

At arabasında dolaşmak neşe verici bir olay olabilir.

Aşağıdaki ornekte hem "subject" hem de "object" birer **gerundial phrase** den oluşmaktadır :

- Driving faster than the normal speed on a highway means increasing the risk of a fatal accident.
  Bir otoyolda normal süratten daha hızlı sürüş, öldürücü bir kaza tehlikesini arttırma demektir.

Diğer örnekler :

- Putting all the eggs in one basket would not be wise.
  Bütün yumurtaları bir sepete koymak akıllılık olmaz.

- I am tired of studying history the whole day.
  Bütün gün tarih çalışma(k)dan yorgunum.

- I prefer eating at a restaurant.
  Bir lokantada yemeyi tercih ederim.

- She hates walking in the rain.
  O yağmurda yürümeden nefret eder.

- I love eating cherries.
  Kiraz yemeye bayılırım.

- I remember seeing you at Ahmet's wedding.
  Sizi Ahmetin düğününde gördüğümü hatırlıyorum.

- Please excuse my coming late to the class
  Sınıfa geç gelişimi lütfen bağışlayın.

- Being a good architect requires a lot of experience.
  İyi bir mimar olma çok deneyim gerektirir.

- Talking with him gave me a great pleasure.
  Onunla konuşma bana büyük zevk verdi.

- Having to be with him all day was an unbearable situation
  Bütün gün onunla beraber olma zorunluğu, dayanılmaz bir durum idi
  (Bk. "have to", Konu 57.F)

- Thinking of the exam constantly was the reason why I couldn't sleep last night.
  Dün gece uyuyamayışımın sebebi, devamlı olarak sınavı düşünmeden-di.

Introductory "it" with gerundial phrase :

96.A

Evvelce "infinitive phrase" bölumunde (Bk Konu 65 A) açıklanmış oldugu gibi, bir "gerundial phrase" yerine de ozne temsilcisi olarak "it" zamirini koyabiliriz.

Örnekler :

- Swimming in a pool is a lot of fun.

Veya:

- It is a lot of fun swimming in a pool.

- Trying again to convince him won't be of any use.

  Veya :

- It won't be of any use trying again to convince him.
  Onu ikna etmeye tekrar çalışmanın bir yararı olmayacak

GERUNDS WITH PREPOSITIONS

(Durum ekleri ile "gerund")

97 Bazı anlatım şekillerinde bir "gerund" dan evvel bir durum eki (preposition) bulunduğuna öğrenci dikkat etmelidir.

Örnekler :

- How long can you stand without eating ?
  (Yemek) yemeden ne müddet dayanabilirsin ?

- I am tired of sitting.
  Oturmaktan yorgunum.

- He apologized for being late.
  O geciktiği için özür diledi.

- I have no objection to seeing him again.
  Onu tekrar görmeye bir itirazım yok.

- He is always interested in meeting intellectual people.
  O daima aydın kimselerle tanışmaya ilgi duyar.

- I prefer going to a movie to watching TV at home.
  Ben bir sinemaya gitmeyi evde televizyon seyretmeye tercih ederim.

- I prefer fishing to swimming.
  Balık tutmayı yüzmeye tercih ederim.

Bir "gerundial phrase" in başına **by** veya **on** durum ekini getirdiği mızde, "phrase" içindeki fiilin yapılmasına dayalı olarak, ulaşılan veya ulaşılacak bir sonucun başlangıcına işaret etmiş oluruz:

Örnekler :

- **By** calling him "stupid", you have prepared the way to a quarrel.
  Ona "aptal" demekle, bir kavgaya yol hazırlamış oldun.

- **On** opening the door, I saw a boy jumping out of the window.
  Kapıyı açmamla, bir çocuğun pencereden dışarı atladığını gördüm.

- **By** doing more exercise on gerunds, you'll learn it better.
  "Gerund" lar üzerinde daha çok çalışma yapmakla onu daha iyi öğreneceksiniz.

- You'll learn gerunds better **by** doing more exercise on it.

Gerunds modified with adjectives
(Sıfatlarla nitelenen ''gerund'' lar)

. Bır ''gerund'', isim (noun) olarak kulanıldığına gore, sıfatlarla nitelendirilebilir

Örnek :

- This is a beautiful writing.
  Bu güzel bir yazıdır.

Hem sıfatın hem de ''isim''in, bir fiilin ''ıng'' şeklıyle yapılması mumkundur. Bu durumda sıfat bir ''verb adjective'' den ve isim bir ''gerund'' dan oluşmaktadır.

Örnek :

- That was an interesting fighting.
  O ilginç bir döviiş idi.

Gerunds may be replaced with infinitives
(''Gerund'' yerine ''infinitive'' kullanılabilir)

Bir **infinitive** veya **infinitive phrase** in ısim olarak kullanıldığını görmüştük (Bk. Konu 65.A). O halde, isim olarak kullanılan bir **gerund** veya **gerundial phrase** yerıne ''ınfinitive'' şekıller kullanabiliriz

Örnekler :

- He doesn't like swimming.
  - He doesn't like to swim.

- Ahmet apologized for being late.
  - Ahmet apologized to be late.

- She likes walking to school.
  - She likes to walk to school.

- He began painting the doors.
  - He began to paint the doors.

- I hate being late to my work.
  - I hate to be late to my work.

SECTION ELEVEN

Joined Sentences (1.)

JOINED SENTENCES
(Birleşik Cümleler)

99

Daha onceki derslerimizde, Bağımsız Cumle ve Bağımlı Cümlecik kavramına kısaca temas etmiştik. (Bk. sahife 115-118). Bu dersimizde,

i. bağımsız cümlelerin kendi aralarında birleşmesi,

ii bağımlı cümlecıklerin bağımsız cümleler ile bütünleşmesi,

konuları etraflı bir şekilde ele alınacaktır.

Definitions
(Tarifler)

100 **Independent Sentence :**
(Bağımsız cümle)

İngilizce bır cümlenin başında, o cümleyi bağlayıcı bir kelime (subordinate conjunction) yoksa, o cumle Bağımsız (Independent) bir cümledir. Bu dersimizde, bagımsız cumlenin simgesi olarak **"Independent"** kelimesinin başındaki **"I"** harfini kullanacağız.

Bağımsız cümle örneği : (Simgesi : **"I"**)

- He opened the door.
  O, kapıyı açtı.

Yukarıdakı cümle tek başına tam bir anlam veren eksiksiz bır cümledir, ve bu nedenle bağımsızdır

Dependent Clause :

(Bağımlı cümlecik)

101

İngilizce bir cumlenin başında, o cumleyı bağlayıcı bır kelime (subordına te conjunction) varsa, o cümle Bağımlı (dependent) bir cumledır. Bu dersimız-de, bağımlı cümlenin simgesi olarak **"dependent"** kelimesının başındaki **"d"** harfini kullanacağız.

Bağımlı cümle örneği : (Simgesi : **"d"**)

- When he heard the bell.
  Zili duyduğu zaman (duyduğunda).

Yukarıdaki ornekte, "he heard the bell" (o, zılı duydu) şeklındeki anla-tım Bağımsız bir cumle şeklidir. Bu bağımsız cumle, başına "when" kelime-sini almakla, bağımlı (dependent) bir cümlecik durumuna donüşur. Bu bağım-lı cümlecik tek başına tam bir anlam vermez.

Bağımlı cümlecık, ısminden de anlaşılacağı gibi tek başına eksik anlatım lıdır, ve bir bağımsız cümle ile bütünleşmek zorundadır. Genel gramer terımı olarak, bu bütünleşmede bağımsız cumleye, Ana Cümlecık anlamında **main clause** veya **principal clause** denir.

Bu bütünleşmede, bağımlı cümlecığe ise **dependent clause** veya **subordi-nate clause** denir.

Bütünleşmiş Cümle : (Simgesi **"I d"** veya **"d, I"**)

- He opened the door when he heard the bell. **(Id)**
  Veya,
- When he heard the bell, he opened the door. **(d, I)**
  Zili duyduğu zaman o, kapıyı açtı.

Gorüldüğü gibi, bağımlı cumleciğın bağımsız ana cümlecik ile bütünleş mesinde, bağımlı cümlecik, ana cümleciğin sonuna veya başına gelebilmekte dir. Bağımlı cümlecik ana cümlecığın başına konulduğunda, bağımlı cumleci ğin bittiği yere virgül konulacaktır.

Adverbial Clause
(Zarf cümleciği)

Dependent clause olarak isimlendirdiğimiz bağımlı cümlecik, aslında ana cümlecikteki "verb" ü ilgilendiren bir cümleciktir. Bu nedenle, bu cümleciklere gramerde **Adverbial Clauses** (Zarf Cümlecikleri) denilir. Böylece, bu dersimizde sözü edilen **dependent clause** ve **adverbial clause** aynı anlamda ele alınmaktadır.

Bir cümleyi bağımlı cümlecik (veya "adverbial clause") durumuna getiren bağlayıcı kelimeler, **Subordinate Conjunctions** başlığı altında Konu 102.C'de bir liste halinde verilmiştir.

JOINING WORDS
(Birleştirici Kelimeler)

102 Birleştirici kelimeler (joining words) iki grupta ele alınmıştır. Bu gruplar,

A) Coordinate Conjunctions
B) Subordinate Conjunctions

olarak isimlendirilmiştir.

A) Coordinate Conjunctions
(Eşit birleşim yapan bağ kelimeleri)

102.A İngilizce gramerde "coordinate conjunctions" diye isimlendirilen birleştirici kelimeler, her ikisi de bağımsız **(Independent)** olan, ve dolayısıyla eşit durumda bulunan, iki cümleyi birleştiren kelimelerdir.

Bağımsız cümleleri birleştiren bu bağ kelimeleri (Coordinate Conjunctions) aşağıda gösterilmiştir.

and	:	ve
but	:	fakat, lâkin
or	:	veya
so	:	böylece, bu nedenle
neither	:	ne de
nor	:	ne de

(Not : Ayrıca Bk. Konu 154.)

B) Subordinate Conjunctions To Form Adverbial Clauses

102.B (Zarf cümleciği oluşturan bağ kelimeleri)

"Subordinate conjunctions" diye isimlendirilen bag kelimeleri, bir bağımsız cümlenin başına gelmekle o cümleyi bağımlı (**"dependent"** veya **"subordinate"**) duruma getiren kelimelerdir. Bu dersimizde ele alacagımız bağ kelimelerinin oluşturacağı bağımlı cümlecikler birer Bağımlı Zarf Cümleciği **(Subordinate Adverbial Clause)** niteliğinde olduğu için yukarıdaki başlık bu amaca uygun şekilde konulmuştur.

Söz konusu bağ kelimelerinin oluşturduğu cümlecıkler, istendiği zaman Ana Cümle'nin sonuna ve istendiği zaman başına getirilebilir, zarf kelimelerinde olduğu gibi (Bk. "Adverbs".)

Aşağıdaki listede bu bağ kelimelerinin başlıcaları, alfabetik sırada gösterilmiştir.

102.C **Subordinate conjunctions:**

After	:	sonra
Although	:	rağmen ; hernekadar .... ise de ; olduğu halde
As	:	gibi ; olmakla ; esnasında ; göre ; birlikte
As soon as	:	olur olmaz
As long as	:	müddetçe
Because	:	için ; nedeniyle
Before	:	evvel ; önce
Even if	:	bile
For	:	için ; nedeniyle ; çünkü
If	:	eğer ; şayet ; takdirde
Once	:	bir defa ; bir kere
Since	:	göre ; için ; .... den beri
Though	:	rağmen ; hernekadar ... ise de ; olduğu halde
Unless	:	... medikçe ; ..... madıkça
Until	:	..... ceye kadar
When	:	zaman ; vakit ; .... ınca ; .... ince ; iken
Whenever	:	her nezaman
Wherever	:	her nerede
While	:	iken

JOINED FORMS OF SENTENCES
(Cümlelerin Bağlanmış Şekilleri)

103

103.A SIMPLE SENTENCE
(Basit cümle)

Simgesi : (I)

Tarifi :

Basit cümle, başında bir bağ kelimesi (conjunction) bulunmayan ve başka bir cümle ile birleşmemiş bağımsız bir cümledir.

Örnekler :

Simgesi : (I)

- Ahmet rings the school bell every morning at nine o'clock.
  Ahmet her sabah saat dokuzda okul zilini çalar.

Simgesi : (I)

- Among all the teachers in our school, our English teacher is the most helpful and the most understanding toward the students.
  Okulumuzdaki bütün öğretmenler arasında, bizim İngilizce öğretmenimiz öğrencilere karşı en yardımcı ve en anlayışlı olanıdır.

COMPOUND SENTENCE
(Bileşik cümle)

103.B

Simgeleri : (I, and I) (I, but I) (I, so I) v.b.
(I ; I) (I ; I ; I, and I) v.b.

Tarif :

Bileşik cümle, iki veya daha fazla basit cümlenin yukarıda simgeleri gösterilen şekillerde birleşmesiyle meydana gelen cümledir. İki basit cümle arasındaki bağ (coordinate conjunction) kelimesinden önce virgül konulur. Bağ kelimeleri kullanmak istemediğimiz zaman iki basit cümle arasına noktalı virgül koyarız.

Örnekler :

Simgesi : (I, but I)

• Ahmet rings the door bell, but Ayşe knocks on the door.
Ahmet kapının zilini çalar, fakat Ayşe kapıya vurur.

Simgesi : (I ; I ; I, and I)

• Ahmet was painting the windows, Yılmaz was repairing the doors; Esin was cleaning the kitchen, and their eldest brother, Erol, was trying to adjust the TV antenna.

Not : Diğer örnekler için Bk. Konu 120.

COMPLEX SENTENCE
(Karışık cümle)

103.C

Simgeleri : (I d) (d, I) (d, I d) (I d, d)

Tarifi :

Karışık cumle, bir basıt cümlenin bir veya birden fazla bagımlı cumlecik ile, yukarıda simgeleri gösterilen şekillerde birleşerek bütünleştiği cümledir.

Örnekler :

Simgesi : (I d)

• I will take this book if you don't need it.
Bu kitabı ben alacağım eğer ona ihtiyacın yoksa.

Simgesi : (d, I d)

• Although he is seventy five years old, he walks every morning for half an hour before he eats his breakfast.
O yetmişbeş yaşında olmasına ragmen, sabah kahvaltısını yemeden evvel yarım saat müddetle her sabah yürür.

Yukarıdaki cümleyi (I d, d) şeklinde yazmak da mumkundür.

Not . Karışık cümleler için diğer örnekler Konu 110-119 ve Konu 121'de ele alınmıştır.

COMPOUND COMPLEX SENTENCE

(Bileşik-karışık cümle)

03.D Simgeleri : (I ; d, I) (I d; I) (d, I, and I) v.b.

Tarifi :

Bileşik-karışık cümle, yukarıda örnekleri verilen "bileşik" ve "karışık" cümlelerin birbirleriyle birleşmesinden meydana gelen cümledir.

Örnekler :

Simgesi : (I; d, I)

- Somebody rang the door bell ; when I opened the door, Ahmet walked in.
  Birisi kapının zilini çaldı; ben kapıyı açtığım zaman Ahmet içeri yürüdü.

Simgesi : (I d, but I)

- Ayşe opened the door when she heard the bell, but there was nobody outside.
  Ayşe zili duyduğu zaman kapıyı açtı, fakat dışarıda hiç kimse yoktu.

EXERCISE 45

Aşağıdaki "karışık" (complex) cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun gördüğünüz bağ kelimelerini (subordinate conjunctions) koyunuz.

1. ... you give him enough money, he will be able to buy a new coat.
2. He didn't go to the school today ... he was not feeling well.
3. ... we were eating lunch yesterday, we received a long distance call from Ahmet.
4. We went to the theater last night ... we had finished our dinner.
5. ... you go to a theater, you must not speak with others ... the play is on.

Reading V

Works of Art

When his father had the terrible accident, Ali was a twenty-years-old young man studying fine arts at the university. His father had lost two of his legs because of the accident. Not being able to work for a man like his father was a terrible schock to all. Being aware of this fact, Ali kept thinking to find a way to help his father. After all, his father was only forty two; still very young Ali thought.

Because his father was paid a big sum of money by the insurance company and was receiving a retirement salary, there was no financial problems, but the problem was to keep him busy and productive while spending his days at home. His father had been working as an architect, and he was familiar with art works. So, art was a common occupation between the father and son.

One day, Ali made his decision; he bought a large box of oil paints of different colors and a couple of paint brushes. When Ali came home that day, he said, "Father, here are some paints and brushes for you, and I want to see that you can paint just as good as I do." This was a surprise for the father, and he just looked at the box of paints with blank eyes, not saying a word but thinking deeply. He finally said, "Thanks son, I'll try to paint something for your sake."

Ali's father didn't live very long. During the eight years he had been painting for the sake of his son he had made works of art about forty in number.

Today, at the age of fifty, Ali is known not by his works of art as painter but by his big efforts in his teachings of art. In the world of painting, however, his father is a name to be remembered among the few best painters throughout the country.

(Not : Yukarıdaki hikâyeyi, gerekirse sözlükten yararlanarak, Türkçeye anladığınız şekliyle tercüme ederek yazınız.)

SECTION TWELVE

Modal Auxiliary Verbs

(Yargı Fiilleri)

INTRODUCTORY NOTES

(Tanıtıcı bilgiler)

104

Kişisel yargıların anlatımında kullanılan yardımcı fiiller ile ilgili bazı bilgiler Konu 59'da verilmişti.

İngilizcede kısaca "Modal Verbs" (Yargı Fiilleri) diye sınıflandırılan bu yardımcı fiiller on iki adetten ibarettir. Bunların kullanımı şimdiye kadar Zaman Kutuları içinde gördüğümüz yardımcı fiillere kıyasla çapraşıktır ve kullanıldıkları cumle yapısına göre az da olsa değişik anlamlar taşırlar.

Bu yargı fiilleri şöyledir :

will, would	**must**
may, might	**ought**
can, could	**need**
shall, should	**dare**

Yargı fiillerini "kullanılış zamanı" yönünden sınıflandırmak mümkün değildir çünkü bunların tümünü yerine gore "şimdiki zaman" (present) ve "gelecek zaman" (future) için kullanabiliriz. Bu bir yargı sorunudur. Ancak bunlardan **would, might, could** şekillerini, sınırlı olarak geçmişe dönük cümlelerde kullanabiliriz. Ayrıca bu üç şekil, dolaylı (indirect) anlatımlarda (Bk. Konu 140.A) **will, may, can** yargı fiillerinin "past" şekli olarak kullanılır.

Yargı fiillerinin kesin olarak geçmiş (past) zamana ait kullanıldığı şekiller için Konu 109, 156-156.A'da daha geniş bilgi verilmiştir.

THEIR SPECIAL MEANINGS AND USAGES
(Özel Anlamları ve Kullanılış Yerleri)

105

WILL

105.A

i. Şimdıkı zamanda emin olduğumuzun anlatımında

You will know where he is.
Onun nerede olduğunu bilirsin (bileceksin).
Veya :
Onun nerede olduğunu bildiğinden eminim.

ii. Şimdi veya geniş zamanda âdet halinde yapılan işin anlatımında:

- He will always smile when he sees me.
  Beni gördüğü zaman hep gülümser.

iii. Nezaket sorusunda :

- Will you take a cup of coffee ?
  Bir fincan kahve alırmısınız ?

WOULD

105.B

i. Şimdiki zamanda kısmen emin olduğumuzun anlatımında :

- You would know where he is.
  Onun nerede olduğunu herhalde bilirsin.

ii. Geçmiş zamanda âdet halinde yapılan işin anlatımında:

- He would always smile when he saw me.
  Beni gördüğü zaman hep gülümserdi.

iii. Nezaket sorusunda "will" ile yapılan sorudan daha da nazik olmak gerektiğinde:

- Would you take a cup of coffee ?
  Bir fincan kahve alırmıydınız ?

iv. Geniş zamanda, olumsuz şekliyle kullanarak, muhatabımızdan yapmasını beklemediğimiz fakat yapmayacağından pek emin olmadığımız bir işin anlatımında :

- You wouldn't tell me a lie.
  Bana herhalde yalan söylemezsin.

v. Yapılması hayal edilen (düşlenen) işlerin anlatımında :

- I would like to fly to other stars.
  Başka yıldızlara uçmak isterdim.

- I would like to be very rich.
  Çok zengin olmak isterdim.

vi. Geçmişte, eşyanın kapasitesi veya direnci ile ilgili anlatımlarda :

- The door wouldn't open.
  Kapı bir türlü açılmadı (açılmamakta inat etti.)

- This much of money would buy much more a year ago.
  Bu kadar para bir yıl evvel çok daha fazlasını satın alırdı.

vii. Geleceğe dönük anlatımlarda :

- I would help him tomorrow.
  Ona yarın yardım edecektim.

Not : "Would" yargı fiilinin kullanıldığı cümlede, geçmiş zamanı belirten bir zarf kelimesi, ibaresi veya cümleciği bulunuyorsa, o zaman "would" bize geçmişe dönük bir anlam vermektedir. Aynı durum, "could" ve "might" için de geçerlidir.

SHALL

05.C *i.* Olumlu ifadelerde kararlılık ve mecburiyet belirtmek için :

Not : Amerikan İngilizcesinde gelecek zamana ait normal yardımcı fiil olarak "will" kullanırız. Gelecek zamanda yapılacak bir "iş" te kararlılık ve mecburiyet anlatmak istiyorsak "shall" kullanırız.

- I shall be there at five o'clock.
  Saat beşte orada mutlaka olacağım.

• I shall learn English sooner than you think.
İngilizceyi senin sandığından daha çabuk öğrenmeye kararlıyım.

ii. Hukukî beyanlarda tarafların yapmakla yükümlü oldugu işlerin "âmir hükümler olarak" belirtilmesinde :

• The company shall take all the security precautions.
Şirket bütün güvenlik önlemlerini alacaktır.

iii. Muhatabımızın bize ait isteğini veya bizim ne yapmamız hakkındaki düşüncesini öğrenmek için sorulan sorularda :

Kendimizin gelecekte ne yapacağımıza muhatabımızın karar vermesi demek, onun isteğine göre davranacağımızı kabul etmiş olmak demektir. Bu durumda "will" kullanılmaz, fakat sadece "shall" kullanılır.

• Shall I come with you ?
Seninle gelecekmiyim ?
Veya :
Seninle gelmem senin isteğin midir ?

• How long shall we stay here ?
Burada daha ne kadar kalacağız (senin isteğine göre) ?

SHOULD

105.D Bu yardımcı fiilin hangi anlamları belirtmek üzere kullanıldığı hakkında Konu 59.E'de gerekli açıklamalar ve ornekler verilmiştir.

Burada ek bilgi olarak şunu belirtmek istiyoruz ki "should" yardımcı fiili ile anlatmak istediğimiz "nasihat","tavsiye" ve "beklenti" belirten anlatımları, bir yardımcı fiil - benzeri olan **be supposed to** ibaresiyle de anlatabiliriz. Bu bakımdan **be supposed to** ibaresi ozel bir yardımcı fiil gibi görev yapar.

Örnekler :

• A new pen should write better.
• A new pen is supposed to write better.
Yeni bir kalemin daha iyi yazması gerekir.

• You should not tell lies.
• You are not supposed to tell lies.
Yalan söylememen gerekir.

• Should I accept his invitation ?
• Am I supposed to accept his invitation ?
Onun davetini kabul etmem gerekir mi ?

Bu özel yardımcı fiili "past" şeklindeki anlatımlar için de kullanabiliriz.

Örnekler :

• She was not supposed to act like that.
Onun o şekilde davranmaması gerekirdi.

• They were supposed to be here yesterday.
Onların dün burada olmaları gerekirdi.

MAY

Açıklama ve örnekler için Konu 59.C'ye bakınız.

MIGHT

05.E

i. Gelecek zamana ait ihtimal (olasılık) durumunu belirtmek için kullanılır. Bu anlamda olmak üzere "may" yardımcı fiili ile değişken olarak kullanılabilirler.

• They may / might leave early tomorrow morning.

Onların yarın sabah erkenden ayrılmaları muhtemeldir (mümkündür).

ii. Olumlu beyanlarda muhatabımızdan bir iyilik bekleme ihtimalini ortaya koyarken "may" yerine "might" kullanmak daha nazik bir anlatım şeklidir.

• You might help me in my homework.
Ev ödevimde belki bana yardım edebilirsin.

İhtimal durumunu daha değişik belirtmek için cümlenin başına "belki" anlamında olan **perhaps** veya **maybe** kelimelerinden birini koyabiliriz. Bura-

daki **maybe** kelimesi "may be" fiili ile karıştırılmamalıdır. Bu durumda "will" yardımcı fiili kullanılacaktır :

- Perhaps you might help me in my homework
  Ev ödevimde belki bana yardım etmen mümkündür.

- Maybe you will help me in my homework.
  Belki ev ödevimde bana yardım edersin.

CAN

105.F "Can" yardımcı fiili, normal olarak, şimdiki zamanda bir işi yapmaya imkân olup olmadığını veya elimizden gelip gelmediğini anlatmak için kullanılır. (Konu 59.A)

Bunun dışında, "gelecek zamanda" yapılacak bir iş eğer şimdiden, veya genel olarak, imkân dahilinde ise, bunu anlatmakta "can" kullanılabilir.

- I can go to see him tomorrow.
  Onu yarın görmeye gidebilirim.

COULD

105.G "Could" yardımcı fiilinin sınırlı durumlarda "can" yardımcı fiilinin "past" şekli olduğunu evvelce belirtmiştik. Ancak, yargı fiili (modal verb) olarak "could", özel anlamlar için de kullanılabilmektedir.

i. Bir işin yapılması şimdi, veya genel olarak imkân dahilinde ise **present** veya **future** zamanlarına ait olarak kullanılabilir:

- I could give him a thousand liras now.
  Ona şimdi bin lira verebilirim.

- I could give him a thousand liras tomorrow.
  Ona yarın bin lira verebilirim.

"Could" yerine yukarıdaki ilk cümlede **am able to** ve ikinci cümlede **will be able to** kullanılabilir : (Bk. Konu 60).

- I am able to give him a thousand liras now.

- I will be able to give him a thousand liras tomorrow.

ii Zaman zaman imkân dahilinde olan, yani geçmişte geniş zamanda yapılan, işin anlatımında kullanılır :

• He could be very impolite when he was mad.
Kızgın olduğunda o çok terbiyesiz olurdu.

Yukarıdaki cümlede kastedilen anlam, kişinin terbiyesiz olmaya muktedir olduğu değildir; bu sebeple "could" yerine "was able to" kullanılmaz.

MUST

105.H "Must" yardımcı fiilinin "gereklilik" veya "kaçınılmazlık" ifade ettiğini ve Türkçe karşılığı olarak **....meli, ...malı** anlamına geldiğini Konu 59.D de açıklamıştık.

Buna ilâveten "must", aşağıdaki anlatımlar için kullanılır.

i. Nasihat :

"Should" yardımcı fiili ile anlatılmak istenen nasihat niteliğinden daha kuvvetli bir nasihatın anlatılmasında :

• You must visit your mother more often.
Annenize daha sık uğramalısınız.

• You must not be late to your work.
İşinize geç kalmamalısınız.

ii. Netice çıkarma (inference) veya akılcı yoldan varılan sonucun anlatımında :

• I just saw the lights turned on, so there must be somebody in the house.
Işıkların yakıldığını hemen biraz evvel gördüm, bu nedenle evde birisi bulunuyor olmalı.

• He must be around twenty five years old because he was once my class mate.
O yirmibeş yaşlarında olmalı çünkü o benim bir zamanlar sınıf arkadaşım idi.

OUGHT TO

105.1 Bu yardımcı fiil, en geniş anlamda bir mecburiyetin anlatılmasında kullanılır. Yerine göre, ihtimal ve tavsiye niteliği de taşır.

i. Mecburiyet :

- I ought to go.
  Gitmeye mecburum.

Olumsuz şekli :

- I ought not to go.

ii. Tavsiye :

- He ought to see a doctor.
  O bir doktora görünmeli (doktoru görmeli).

iii. İhtimal veya gereklilik :

- He ought to arrive there by now.
  Şimdiye kadar oraya ulaşmış olmalı.

NEED

Bu kelimenin iki ayrı kullanılış yeri vardır: biri, **"fiil"** olarak, digeri de **"yardımcı fiil"** olarak.

105.J 1 *i.* **Fiil** olarak kullanılışı, şimdiye kadar ogrendığımız duzenli fiil (regular verbs) kurallarına uygundur ve "ihtıyaç duymak" anlamını taşır :

- I don't need new shoes.
  Yeni ayakkabılara ihtiyacım (gereksinmem) yok.

- He doesn't need to study French.
  Onun Fransızca çalışmaya ihtiyacı yok.

- He needs to sleep.
  Onun uyumaya ihtiyacı var.

- Do you need help?
  Yardıma ihtiyacınız var mı?

105.J 2

ii. "Need" kelimesi **yardımcı fiil** olarak (veya kısaca, yargı fiili olarak) yalnızca olumsuz ve soru cümlelerinde kullanılır, ve "mecburiyet" anlamı taşır :

a) Olumsuz cümle :

- He need not study French.
  O Fransızca çalışmaya mecbur değil.

Yukarıdaki cümlede **need** kelimesi bir yardımcı fiildir ve "study" kelimesi de fiil dir. Fiilden önce "to" yoktur. Yukarıdaki paragrafı *(i)* ile karşılaştırınız

Ayrıca, üçüncü şahıs olmasına rağmen **need** kelimesinin sonuna "s" konulmadığına dikkat ediniz.

b) Soru cümlesi :

Need he study French?
O Fransızca çalışmaya mecbur mudur?

DARE

Yukarıda "need" kelimesi için yapılan bütün açıklamalar **dare** kelimesinin kullanılış şekli için de geçerlidir. "Dare" kelimesi fiil olarak "cesaret etmek" ve "meydan okumak" anlamlarını taşır. Yardımcı fiil olarak, cesaret etmenin anlatımında kullanılır.

105.K 1

i. Fiil olarak:

He doesn't dare to swim in a muddy river.
O, çamurlu bir nehirde yüzmeye cesaret edemez.

- I dare you.
  Sana meydan okuyorum.

- Would you dare to fight with him?
  Onunla dövüşmeye cesaret edermisin?

105.K
2

ii. Yardımcı fiil (modal auxiliary) olarak.

a) Olumsuz cümle:

- He dare not swim in a muddy river.
  O, çamurlu bir nehirde yüzmeye cesaret edemez.

b) Soru cümlesi :

- Dare he swim in a muddy river?
  O, çamurlu bir nehirde yüzmeye cesaret edebilir mi?

MODAL AUXILIARY + VERB BE

(Yargı Fiili + BE Fiili)

106

Evvelce gördüğümüz, "yardımcı fıl + BE fiili" ile yapılan (Bk Konu 53) anlatım şekillerine bu defa "yargı fiili + BE fiili" ile yapılan anlatımları da ekleyebiliriz.

Cümle yapısı: "**subject + verb + complement + adverb**"

Örnekler :

- Can't you be quite?
  Sessiz olamaz mısın?

- This coming bus ought to be ours.
  Bu gelen otobüs bizimki olmak zorunda.

- I may not be at school tomorrow.
  Yarın okulda olmayabilirim.

- You must be the one to teach us swimming.
  Bize yüzme öğretecek olan kişi siz olmalısınız.

THERE + MODAL AUXILIARY + VERB BE

(There + Yargı Fiili + BE fiili)

107

"There + auxiliary verbs + verb be" ile yapabileceğimiz anlatım şekillerini evvelki derslerimizde (Konu 56) görmüştük. Bu derste, **"there + modal auxiliary + be"** ile yapabileceğimiz anlatım şekilleri aşağıdaki örneklerle gösterilmiştir.

Örnekler :

- There should be more chairs in this room.
  Bu odada daha fazla sandalye olması gerekir.

- There must be somebody to show us the way.
  Bize yolu gösterecek birisi bulunmalı.

- There may be a restaurant in the village.
  Köyde bir lokanta (var) olabilir.

- There might be a dog in the garden.
  Bahçede belki (bir) köpek yardır.

- Can there be some dangers in doing ice-skating?
  Buz pateni yapmakta bazı tehlikeler olabilir mi?

- There ought to be a gas station in this town.
  Bu kasabada mutlaka bir benzin istasyonu vardır.

- There has to be a doctor-on-duty at this clinic.
  Bu klinikte bir nöbetçi doktor bulunmak zorundadır.

- Shouldn't there be some chairs in this room?
  Bu odada bir miktar sandalye bulunması gerekmez mi?

- Could there be anybody there to help me?
  Orada bana yardım edecek birisi bulunabilir mi?

- Can there be life on other stars?
  Başka yıldızlarda hayat bulunabilir mi?

CONTINUOUS FORMS OF MODAL AUXILIARIES

(Yargı Fiillerinin "Continuous" Şekli)

108

Konu 54-55'de "Continuous Forms of Auxiliary Verbs" şekillerini görmüştük. Hatırlanacağı gibi, sınırlı süreyi kapsayan işlerin anlatımında, Zaman Kutuları içindeki yardımcı fiillerin "simple" ve "perfect" şekillerine "be" ilâve etmek suretiyle **continuous** şekildeki yardımcı fiilleri elde ediyorduk. Aynı işlem yoluyla, **modal verbs** dediğimiz yardımcı fiillere de **be** eklemek suretiyle bunları birer **continuous** yardımcı fiil şekline sokarız.

Yargı fiillerinin **continuous** şeklinde kullanılmasına ilişkin ek bir açıklamaya gerek yoktur; evvelce gördüğümüz bilgiler yeterlidir.

Örnekler :

- I may be studying all this afternoon.
  Bugün bütün öğleden sonra çalışıyor olabilirim.

- He should be doing his homework right now.
  Onun şu anda ev ödevini yapıyor olması gerekir.

- I hear his voice; he must be talking to someone.
  Onun sesini duyuyorum; birisiyle konuşuyor olmalı.

- He can't be working at this hour of the night.
  Gecenin bu saatinde çalışıyor olamaz.

- He ought to be studying today because he has a crucial exam tomorrow.
  O bugün çalışıyor olmak mecburiyetinde çünkü yarın onun çetin bir sınavı var.

PAST FORMS OF MODAL AUXILIARIES
(Yargı fiillerinin "past" şekli)

109

Görmüş olduğumuz "would; could; may; might; should; must; ough to" yargı fiillerinin kesin olarak geçmiş zamana ait kullanılması için, bu yargı fiillerine **perfect infinitive** dediğimiz **have** kelimesini ekleriz. Böylece "perfect" şeklini alan yargı fiilinden sonra, fiilin 3'cü hali ("past participle" şekli) kullanılacaktır.

Örnekler :

Present forms	Past forms
would go	would have gone
could go	could have gone
may go	may have gone
might go	might have gone
should go	should have gone
must go	must have gone
ought to go	ought to have gone

Bu konu hakkında ek bilgi ve örnekler için "The Past Tense of Modal Auxiliary Verbs" - Konu 156'ya bakınız.

SECTION THIRTEEN

Conditional Sentences

(Şarta Bağlı Cümleler)

CONDITIONAL SENTENCE

(Şarta Bağlı Cümle)

110

Önceki derslerimizde, Karışık Cumle (complex sentence) leri meydana getiren **subordinate conjunctions** (bağ kelimeleri) ni bir liste halinde görmüştük (Konu 102. C). Bu bağ kelimelerinden en geniş kullanım alanı olan "if" bağ kelimesini bu dersimizde ele alacağız.

Bir bağımsız cümlecik ile bir bağımlı cumlecığin bütunleşmesinden meydana gelen Karışık Cümlede, bağımlı cümlecik "if" kelimesi ile başlıyorsa buna aynı zamanda **conditional sentence** denir.

Adverbial clause (zarf cümleciği) açısından baktığımızda bu çeşit cümlelere **Adverb Clauses of Condition** denir.

CONDITIONAL CLAUSE and MAIN CLAUSE

(Şart Cümleciği ve Ana Cümlecik)

111

"Conditional Sentence" in **if** ile başlayan bagımlı bölümüne **conditional clause** denir. Bağımsız bolumüne ise **main clause** denir.

Örnek:

a) Conditional clause (veya "if clause") :

- If I don't finish my work,
  Eğer işimi bitirmezsem,

b) Main clause :

- I will not go home.
  Eve gitmeyeceğim.

c) Conditional sentence :

- If I don't finish my work, I will not go home. (d, I)
  Eğer işimi bitirmezsem eve gitmeyeceğim.

  Veya :
- I will not go home if I don't finish my work.

Bir "conditional sentence" de "if" cümleciği bir şart öne sürdüğü için tercihan cümlenin başında yer alır. Ancak, cümlenin sonunda yer alması durumunda cümlenin anlamında hiç bir değişiklik meydana gelmez. Hatta, bazı durumlarda öne sürülen "şart"ı vurgulamadığımızı anlatmak amacıyla "if" cümleciğini özellikle cümlenin sonuna koyarız.

Örnek :

- Come for dinner to our house this evening if you have no other plans.
  Bu akşam bizim eve yemeğe gel eğer başka planların yoksa.

SEQUENCES OF TENSE IN CONDITIONAL SENTENCES

(Şarta Bağlı Cümlelerde Yardımcı Fiil Dizisi)

112 Şarta bağlı bir cümlede, "if" cümleciği ("if" clause) içinde kullandığımız yardımcı fiile gore, ana cümlecik (main clause) içinde hangi yardımcı fiilleri kullanabiliriz?

Yukarıdaki sorunun cevaplarını oluşturmak üzere, şarta bağlı cümleleri üç grupta ele alacağız. Aşağıda göreceğimiz bu üç gruptaki yardımcı fiil dizileri, en çok kullanılan şekillerdir. Bunların dışında, İngilizce dilinin çok inceliklerine inen başka diziler de vardır ancak o derece derinliğe inmek şimdilik öğrenciye bir yarar sağlamayacaktır.

Grup 1
IF clause : **Present** tense.

Grup 2
IF clause : **Past** tense.

Grup 3
IF clause : **Past Perfect** tense.

Yukarıdaki gruplamada görüldüğü gibi, "if" cümleciği "future tense" şeklinde bir yardımcı fiil almamaktadır. Ancak buna ilişkin istisnai durumlar, sırası gelince belirtilecektir. (Bk. Konu 113. A.)

Sequences of Tense
(Yardımcı fiil dizileri)

GRUP 1 **(If clause : PRESENT tense)**

113

Diğer bir gramer terimi olarak bu grubun ortaya koyduğu anlatım şekline **Future Possible Conditions** denir.

a) **Probable** (İhtimal) :

If clause	Main clause
do ; does	will . shall may . can

b) **Remote possibility** (Daha az ihtimal) :

If clause	Main clause
should	will . shall may . can do ; does

c) **Cause and effect** (Sebep ve netice) :

If clause	Main clause
do ; does am, are, is	do ; does will . must

d) **Imperative** (Emir) :

If clause	Main clause
do ; does	do ; does

Örnekler :

a) **Probable ; Possible** (İhtimal) :

- If you study more, you will / shall / may / can get better marks.

Eğer daha çok çalışırsan daha iyi notlar alırsın. / alabilirsin.

- If you come to our party, you'll probably meet my brother.
Eğer toplantımıza gelirsen belki kardeşimle tanışırsın.

b) **Remote possibility** (Daha az ihtimal) :

- If you should call him stupid again, I shall / will / may punish you.

(pek ihtimal vermiyorum ama) Eğer onu yine aptal diye çağırdığın takdirde, seni cezalandır acağım. / abilirim.

- If the elevator should stop between the floors, you may / can (do) push the alarm button.

Asansör katlar arasında (durursa) durduğu takdirde, alarm düğmesine basın. / basabilirsiniz.

(Not : **Should** yardımcı fiili "if" cümleciğinde kullanıldığında genellikle **takdirde** anlamı taşır.)

c) **Cause and effect** (Sebep ve netice) :

- If you heat butter, it melts.
Eğer tereyağını ısıtırsanız, o erir.

- If you want to go to the U.S.A., you must have a visa.
Eğer A.B.D 'ye gitmek isterseniz, vizeniz bulunmalıdır.

- If I am hungry, I eat a lot of food.
  Eğer acıkmışsam çok yemek yerim.

- If he is a medical doctor, he will know what is wrong with you.
  Eğer o bir doktorsa, senin derdini bilecektir.

d) **Imperative** (Emir):

- If you get up early, don't make noise in the room.
  Eğer erken kalkarsan odada gürültü yapma.

- If the room gets cold, turn on the electric heater.
  Eğer oda soğursa elektrik sobasını aç.

113.A

Not : Special meaning of "will".

Will kelimesi bir yardımcı fiil olduğu gibi aynı zamanda bir fiil olarak da **arzu etmek** veya **kabul etmek** anlamını taşır. Bu nedenle, eğer arzu edersen anlamında **if you will** şeklinde kullanılışı, yukarıda belirtmiş olduğumuz ("if" cümleciğinde "will" kullanılmaz) kuralını değiştirmeyecektir. "Will" kelimesi bir yardımcı fiil durumunda kullanılsa dahi, kastedilen anlam "arzu etmek" veya "kabul etmek" şeklindeki bir anlatımı gösterir ve gerçek bir "future tense" değildir.

Örnek :

- I will come with you if you will (do + will).
  Seninle geleceğim eğer kabul (arzu) edersen.

- If you will come with me, I'll carry your bag.
  Eğer benimle gelmeyi arzu (kabul) edersen, çantanı ben taşıyacağım.

EXERCISE 46

(Future Possible Conditions)

Aşağıdaki cümlelerde parantez içinde gösterilen fiili, Grup 1'de verilen yardımcı fiil dizilerine uygun olacak şekilde yazarak, cümleleri tamamlayınız.

1. If you go to Izmir in September, you _____ (visit) the International Fair.

2. If I finish my work by five o'clock, I _____ (go) to a movie.

3. If they are late, they _____ (not be able) to see the first act of the play.

4. If he is angry with you, you _____ (not go) to see him.

5. If you should quit your English courses, you _____ (not be) successful in the exams.

6. If you _____ (want) to be a good technician, you _____ (go) to a trade school.

EXERCISE 47

Aşağıdaki cümleleri **"Future Possible Condition"** şekline çeviriniz.

1. If he wanted to swim, he would go to the swimming pool.
2. If they wanted to build a house, they could do it by themselves.
3. If you saw my mistakes, you might tell me about it.
4. If you didn't come to my house, you wouldn't see my new paintings.

GRUP 2 (If clause : PAST tense)

Diğer bir gramer terimi olarak bu grubun ortaya koyduğu anlatım şekline **Present-unreal Condition** (Şimdı gerçek olmayan durum) denir.

If cümleciğinin **past tense** şeklinde olduğu bu grup, "Şimdi Gerçek Olanın Aksine" **(Contrary to Present Fact)** anlatımları belirtmekte kullanılır. Diğer bir deyimle bu grup:

a) **Improbable** (İhtimal dışı),
b) **Hypothetical ; Imaginary** (Varsayım, hayal),
c) **Unreal conditions** (Gerçek dışı durumlar)

ın anlatımında kullanılır.

Bu grupta kullanabileceğimiz yardımcı fiil dizileri (sequences of tense) şöyle olacaktır:

If clause	**Main clause**
did . were	would . could . might

Bu anlatım şeklinin bir ozelliği olarak, tekil şahıslarda dahi "if" cümleciğinde **was** yerine **were** kullanılır.

Örnekler :

- If I knew how to drive, I could take you to the hospital.

Eğer araba kullanmasını bilseydim sizi hastaneye götürebilirdim.

Açıklamalar :

(Şimdi) gerçek olan : araba kullanmasını bilmiyorum.
(Şimdi) gerçek olmayan ; araba kullanmasını bilseydim.
Varsayılan (hayal edilen) : hastaneye götürmek.

Not: Ana cümlecik (main clause) içinde "could" ve "would" yardımcı fiilleri büyük bir çoğunlukla birbirinin yerine kullanılabilir.

- If he were a good friend, he wouldn't leave you.
  Eğer o iyi bir arkadaş olsaydı seni terketmezdi.

- If my father were rich, I might rent a flat.
  Eğer babam zengin olsaydı belki bir daire kiralardım.

- If Ahmet left his flat, I would rent it for myself.
  Eğer Ahmet dairesini terketseydi, onu ben kendim için kiralardım.

- If you came tomorrow, you wouldn't be able to find me.
  Eğer yarın gelseydin, beni bulamıyacaktın.

EXERCISE 48

(Present-unreal Conditions)

Aşağıdaki cümlelerde parantez içinde gösterilen fiili, Grup 2'de verilen yardımcı fiil dizilerine uygun olacak şekilde yazarak, cümleleri tamamlayınız.

1. If I _____ (live) in Antalya, I would swim every day.
2. If you didn't lock your door, he_____(get) into your room.
3. If he_____(be) tall enough, we would have him in our basketball team.
4. If you_____(have) your calculator with you, you could solve the problems more easily.
5. If they bought a new house, they_____(mention) about it to us.

EXERCISE 49

Aşağıdaki cümleleri **"Present-unreal Condition"** durumuna çeviriniz.

1. If he knows his address, he will give it to you.
2. If she speaks English well, we'll give her a job in our office.
3. If he is strong enough, we may employ him in our storage house.
4. If you know the pass-word, we can get into the building.
5. If Ahmet studies more, he can pass the driving test.

GRUP 3 (If clause : PAST PERFECT tense)

Diğer bir gramer terimi olarak bu grubun ortaya koyduğu anlatım şekline **Past-unreal Condition** (Geçmişte gerçek olmayan durum) denir.

If cümleciğinin **past perfect tense** şeklinde olduğu bu grup, "Geçmişte Gerçek Olanın Aksine" (Contrary to the Past Fact) anlatımları belirtmekte kullanılır. Şart cümleciğinde ortaya konulan durum geçmişte kaldığı için, ana cümlecikte belirtilen eylemin gerçek olması artık imkânsızdır ve bu nedenle bu gruptaki anlatımlar bize imkânsız olanı ifade eder. O halde bu grup.

a) **Impossible** (İmkânsız),
b) **Hypothetical** (Varsayım),
c) **Unreal conditions** (Gerçek dışı durumlar)

ın anlatımında kullanılır.

Bu grupta kullanabileceğimiz yardımcı fiil dizileri (sequences of tense) şöyle olacaktır:

If clause	Main clause
had	would have could have might have would

(Not: "Modal verbs + have" şeklındeki yardımcı fiiller Konu 109 ve 156'da ele alınmıştır.)

Örnek:

- If they had built another bridge here, the traffic would not have been so jammed.
  Eğer buraya diğer bir köprü yapmış olsalardı, trafik böyle sıkışık olmayacaktı.

Yukarıdaki ornekte her iki cümlecik de, geçmişte gerçeğin aksi olan (contrary to the past fact) bir durumu göstermektedir.

Açıklamalar :

(Geçmişte) gerçek olan	:	Diğer bir köprü yapmamışlar.
(Geçmişte) gerçek olmayan (Past-unreal Condition)	:	Diğer bir köprü yapmış olsalardı.
İmkânsız olan (impossible)	:	Trafik sıkışık olmayacaktı.

Diğer örnekler :

- If I had planted some seeds during March, I would have had plenty of flowers in June.
  Eğer Mart ayında tohumlar ekmiş olsaydım, Haziranda bol miktarda çiçeklerim (olmuş) olacaktı.

- If Ayşe had taken typing courses, she could have gotten that job in the Bank.
  Eğer Ayşe daktilo kursları almış olsaydı, bankadaki o işe girmiş olurdu.

"Would" ile :

"If" cümleciği **geçmişteki** gerçeğin aksini, fakat "ana" cümlecik **şimdiki** gerçeğin aksini ifade ettiği şart cümlesinde, ana cümlecikte "would have" yerine **would** kullanılır.

Örnekler :

- If you had taken enough money with you, you wouldn't be in difficult position now.
  Eğer yanına yeterli para almış olsaydın, şimdi zor durumda kalmazdın.

- If you had mailed your letter earlier, you wouldn't be worrying now.
  Eğer mektubunu daha erken postalamış olsaydın, şimdi tasalanıyor olmazdın.

EXERCISE 50

(Past-unreal Condition)

Aşağıdaki cümlelerde parantez içinde gosterilen fılı. Grup 3'de verilen yardımcı fiil dizilerine uygun olacak şekılde yazarak, cümleleri tamamlayınız

1. If I_____(know) his address, I would have written a congratulation letter.
2. If I had had a screwdriver, I _____ _____ (open) the box.
3. If he _____ (start) the work earlier, he_____ _____ (finish) it earlier.
4. If it_____ _____(be) rainy, I_____ _____(take) my umbrella.
5. If you _____ (study) medicine, you_____ _____(be) a famous surgeon

EXERCISE 51

Aşağıdaki cumleleri **Past-unreal Condition** durumuna çevirinız

1. If I were younger, I would apply to the Air Force for training
2. If he sees you, he will never forget you.
3. If you stay in China long enough, you can learn their language.
4. If you didn't come to my house, you wouldn't learn about my new hobby.
5. If he saw your new house, he could mention about it to me.

116 **"On the condition that":**

If kelimesinin anlam olarak diğer bir karşılığı da **on the condition that** ibaresidir. Bunu Türkçede, "şartıyla" veya "şu şartla ki" sözleriyle anlatabiliriz.

Örnek:

Saat sekizde uyanık olmam şartıyla seni de uyandırırım.

- I'll wake you up at 8 o'clock on the condition that I am awake.

Veya "if" ile:

- If I am awake at 8 o'clock, I'll wake you up, too.
  Eğer saat sekizde uyanıksam seni de uyandırırım.

OTHER WORDS AND CONJUNCTIONS TO REPLACE "IF"

("If" Yerine Geçebilen Diğer Kelimeler)

117 Not. Yukarıdaki başlığı, "Şarta Bağlı Cümlelerin Diğer Şekilleri" olarak vermek de mümkündür.

Without ile:

- I couldn't finish my work if you didn't help.
  Eğer sen yardım etmeseydin işimi bitiremezdim.

- I couldn't finish my work without your help.
  Senin yardımın olmaksızın işimi bitiremezdim.

With ile:

- I can finish it only if you help.
  Ancak eğer sen yardım edersen onu bitirebilirim.

- I can finish it only with your help.
  Ancak senin yardımın ile onu bitirebilirim.

Unless ile: (unless = if ..... not)

Şartı bağlı (conditional) cümlede eğer "if" cümleciği **olumsuz** ise, bu durumda **if ..... not** kelimeleri yerine **unless** (.... madıkça) kelimesini kullanabiliriz. "Unless" ile başlayan cümlecik böylece **olumlu** şekilde ifade edilir.

Örnekler :

- I couldn't finish my work **if** you did **not** help.
- I couldn't finish my work **unless** you helped.
  Senin yardımın olmadıkça işimi bitiremezdim.

- I will help her **if** she does**n't** refuse me
  Eğer beni reddetmezse ona yardım edeceğim.

- I will help her **unless** she refuses me.
  Beni reddetmedikçe ona yardım edeceğim.

Not : Bazı cümlelerde "if .... not" yerine "unless" kullanılması, cümlenin gerçek anlamını zayıflatabilir.

As long as ile :
(Müddetçe)

- I'll give you my books **if** / **as long as** you take good care of them.

Kitaplarıma iyi bakarsan / baktığın müddetçe onları sana veririm.

Whenever ile :

- I always feel hungry **if** / **whenever** I see a restaurant.

Whenever

Eğer / Her ne zaman bir lokanta görürsem hep kendimi aç hissederim.

- He will find an excuse **if** / **whenever** he is late in the mornings.

Eğer / Her ne zaman sabahları geç kalırsa bir bahane (özür) bulacaktır.

Whether ile :

Şarta bağlı cümlecigin (''conditional clause'' un) anlatımında ''if'' kelimesi ve ''whether'' kelimesi, aşağıda gösterilen şekillerde birbirlerinin yerine kullanılabilirler :

if	: whether
if.....or	: whether.....or
if.....or not	: whether.....or not
if.....or not	: whether or not .....

Yukarıda gösterilen şekillerdeki kullanımların Türkçe karşılıkları, cümlenin yapısına göre aşağıda verilen uç anlamdan birine uygun olacaktır :

a) **olup olmadığı**
b) **..... mi yoksa**
c) **olsa da olmasa da**

Örnekler :

a) Olup olmadığı.

• I don't know if / whether it is still raining or not.

Yağmurun hâlâ yağıp yağmadığını bilmiyorum.

Not . Yukarıdaki cümlede ''or not'' ibaresi hiç konulmasa da cümlenin anlamı aynıdır.

b) ..... mi yoksa .

• He didn't say if / whether he was alone or with friends.

Yalnız mı yoksa arkadaşlarıyla mı beraber olduğunu söylemedi.

c) Olsa da olmasa da.

• He will stay home if he likes it or not. / whether he likes it or not. / whether or not he likes it.

Yukarıdaki cumlede uç alternatif olarak gosterilen şart cumlecikleri (conditional clause) anlam bakımından birbirlerının aynıdır:

O beğense de beğenmese de evde kalacaktır.

Soru örneği :

- Do you know if / whether Ahmet takes French or English courses?

Ahmet Fransızca mı yoksa İngilizce kursları mı alıyor, biliyormusun?

Bilinmezlik örnekleri :

- I **doubt** if you really want to join us.
  Gerçekten bize katılmak isteyip istemediğinden şüpheliyim.

- I **am not sure** if he really means what he said.
  Dediğini gerçekten kastedip etmediğinden emın değilim

- I **wonder** if he likes it.
  Onu beğenip beğenmediğini merak ediyorum.

- I **wonder** if he'll come on time.
  Acaba zamanında gelecek mi (merak ediyorum).

- I **wonder** if he received my letter.
  Acaba mektubumu aldı mı merak ediyorum.

AS IF

(Sanki)

Gerçeğin aksi **(contrary to fact)** anlam taşıyan cümle şekline bir ornek de **as if** bağ kelimesi ile yapılan cümle şeklidir.

Örnek :

- She was acting as if she were a queen.
  O sanki kraliçeymiş gibi davranıyordu.

Bu örnekte de, ana cümlecik gerçek (real) olduğu için normal yardımcı fiil içermekte, fakat "if" cümleciği gerçek dışı (unreal) olduğu için ozel fiil şekli içermektedir.

Provided that ile:
(Şartıyla)

• You may play inside the house $\begin{matrix}\text{if}\\ \text{provided that}\end{matrix}$ you stay quite.

Gürültüsüz (sessiz) $\begin{matrix}\textit{kalırsanız}\\ \textit{kalmak şartıyla}\end{matrix}$ *evin içinde oynayabilirsiniz.*

EXERCISE 52

Aşağıdaki cümleleri, "if" cümlecikli anlatım şekline çeviriniz.

Örnek :

• You cannot learn a foreign language unless you study regularly.

Çözüm :

• You cannot learn a foreign language if you don't study regularly.

1. I will help you as long as you want to learn.
2. Whenever I eat a lot, I want to sleep afterwards.
3. Could you do your English homework without a dictionary?
4. Can you finish this work without my help?
5. I don't want to go unless you come with me.
6. I promise to paint their doors on the condition that somebody helps me.
7. Whether you agree or not, I will talk to him about our plan

The "if clause" is understood.
("If" cümleciği anlaşılır durumda)

118

Bazı şarta bağlı anlatımlarda, şart cümleciği (conditional clause), dinleyen tarafından anlaşılır durumda ise, hiç soylenmeyebilir.

Örnek:

- I would like to be home now. -if I could-
  Şimdi evde olmak isterdim. -elimden gelseydi-
- Would you like to be very rich? -if it were possible-
  Çok zengin olmak istermiydin? -eğer mümkün olsaydı

INVERSION OF SUBJECT AND VERB
119 (Özne ve Fiilin Tersine Çevrilmesi)

"If" cümleciği yerine geçebilen anlatımlar için hangi kelime veya ibarelerin kullanıldığını geçen derslerimizde gormuştük. Bu defa, "if" kelimesini atmak suretiyle fakat yerine başka hiç bir kelime koymaksızın sadece **subject** ile **verb** ün yerlerini tersine çevirerek bir **conditional sentence** (şarta bağlı cümle) nin nasıl yapıldığını göreceğiz.

Yukarıdaki açıklama, sadece **had** ve **should** yardımcı fiillerinin veya **were** fiilinin kullanıldığı "conditional" cümlelerde mümkundur.

Örnek cümle:

- If I had known he was ill, I would have called a doctor.
  Onun hasta olduğunu bilmiş olsaydım bir doktor çağırırdım.

Inversion şekli:

- Had I known he was ill, I would have called a doctor.
  Onun hasta olduğunu bilmiş olsaydım bir doktor çağırırdım.

Örnek cümle:

- If you should need a dentist, you can contact my father.

Inversion şekli:

- Should you need a dentist, you can contact my father.
  Bir dişçiye ihtiyacın olduğu takdirde babama başvurabilirsin.

Örnek cümle : (**"were"** fiili ile)

- If my brother's car were larger, we wouldn't have to go by bus.

Inversion şekli :

- Were my brother's car larger, we wouldn't have to go by bus.
  Kardeşimin arabası (eğer) daha büyük olsaydı otobüsle gitmek zorunda olmazdık.

Diğer örnekler :

- Had the dog bitten my sister, we would have sued the dog owner.
  Eğer köpek kız kardeşimi ısırmış olsaydı, köpek sahibini dava edecektik.

- Should you tease me again, I'll report you to the headmaster.
  Benimle yine alay ettiğin takdirde seni müdüre rapor (şikayet) edeceğim.

- Were I ready, I would go now.
  Eğer hazır olsaydım şimdi giderdim.

- Had I been ready, I would have gone half an hour ago.
  Eğer hazır olmuş olsaydım, yarım saat evvel gitmiş olacaktım.

Şarta bağlı cümlelerin "inversion" şekli genellikle yazılı İngilizcede kullanılır.

EXERCISE 53

Aşağıdaki "if" cümleciklerini "inversion" şekline getirerek şarta bağlı cümleyi yeniden yazınız.

1. If you should tell him the truth, tell him that I am not worried about him anymore.
2. If the summer courses had started two weeks later, I would have registered for it.
3. If he were in the position to help me, he would.
4. If you should ever see him, tell him I'll never excuse him.
5. If he had considered his financial difficulties, he might have acted differently.

SECTION FOURTEEN

Joined Sentences (2.)

(Birleşik Cümleler)

COMPOUND SENTENCES

(Bileşik Cümleler)

Konu 102. A'da gösterilen bağ kelımeleri (Coordinate Conjunctions) yardımıyla iki bağımsız cümlenin birleştirilerek Bileşik Cümleler (compound sentences) meydana getirildiğini görmüş (Konu 103-103. B) ve, **AND** ve **BUT** bağ kelimeleri kullanarak örnekler vermiştik. Bu dersimizde de aynı görevi yapan başka bağ kelimelerini, **"SO, NEITHER, NOR, OR"**, orneklerle görelim.

SO :

(Böylece ; bu nedenle)

i. "So" bağ kelimesi ile birleştirilen iki bağımsız (independent) cümlenin her ikisi de olumlu veya olumsuz, veya herhangi bir tanesi olumsuz olabilir.

Örnekler :

- The telephone in the house was out of order, so Ahmet went to their neighbor to make his phone call.
  Evdeki telefon çalışmıyordu, bu nedenle Ahmet telefon etmek üzere komşularına gitti.

- His first attempt had failed, so he decided to learn more things about the subject.
  Onun ilk girişimi başarısızlığa uğramıştı, böylece o bu konuda daha çok şeyler öğrenmeye karar verdi.

ii. İki bağımsız cümleden her ikisi de **olumlu** ise ve her ikisinin de fiili aynı ise bu durumda cümleler "so" kelimesi yardımıyla birleştirilebilir ve ikinci cümlede yalnız yardımcı fiil kullanılır, fakat bu yardımcı fiil, özneden ("subject" den) önce gelir. Bu bir **inversion** şeklidir.

Örnekler :

- Ahmet liked the meal ; so did Esin.
  Ahmet yemeği beğendi, Esin de beğendi.

- My friends will register for the new English course, and so will I.
  Arkadaşlarım yeni İngilizce kursuna kaydolacaklar ve ben de öyle yapacağım.

Bu şekilde birleşen cümlelerde "and" kelimesi, yerine göre, hiç kullanılmasa da olur, ancak bu durumda noktalı virgül kullanılması gerekir.

NEITHER :

(Ne de)

İki bağımsız cümleden her ikisi de **olumsuz** ise ve her ikisinin de fiili aynı ise bu durumda cumleler "neither" kelimesi yardımıyla birleştirilebilirler ve ikinci cumlede yalnız yardımcı fiil kullanılır, fakat bu yardımcı fiil, özneden önce gelir. Bu bir **inversion** şeklidir.

Örnekler :

- He won't go to school today; neither will I.
  O bugün okula gitmeyecek, ne de ben gideceğim.

- Ahmet has not seen that movie; neither have I.
  Ahmet o filmi görmedi, ne de ben gördüm.

NOR :

(Ne de)

Yukarıda "neither" bağ kelimesi için verilen açıklama aynen "nor" kelimesi için de geçerlidir.

Örnekler :

- Ahmet doesn't have a dictionary ; nor do I.
  Ahmetin sözlüğü yok, ne de benim var.

- I cannot speak French; nor can she.
  Ben Fransızca konuşamam, ne de o konuşur.

OR :

(Veya)

İlk bağımsız cümledeki öznenin (''subject'' in) yapacağı işle ilgili diğer bir seçeneği anlatan ikıncı bağımsız cümle, ''or'' bağ kelimesi ile birinciye bağlanabilir.

Örnekler :

- I will go to the movie, or I'll stay home to study.
  Sinemaya gideceğim veya çalışmak için evde kalacağım.

- You must help your mother for the dishes, or I will not take you to the movie.
  Bulaşıklar için annene yardım etmelisin veya (yoksa) seni sinemaya götürmem.

Compound Conjunctions.

(Bileşik bağ kelimeleri)

NEITHER ..... NOR :

(Ne ..... ne de)

Neither veya **nor** bağ kelimeleri ile birleştirilen olumsuz ikı bagımsız cümle, aşağıda gösterilen duruma dönüştürülebilir:

- Ahmet will not go, and neither will Ali.
  Ahmet gitmeyecek ve ne de Ali gidecek.

Veya :

- Neither Ahmet nor Ali will go.
  Ne Ahmet ne de Ali gidecek.

''Coordinate conjunction'' görevi yapmaksızın **neither, nor, either, or** kelimelerinin kullanılış yerleri:

EITHER ..... OR :

Either ..... or kelimeleri aynı cümle içinde kullanıldıgında **ya ..... ya da** anlamı taşırlar.

- Either Ali or Ahmet will come with us.
  Ya Ali ya da Ahmet bizimle gelecek.

EITHER as an adjective.

("Either" kelimesinin sıfat olarak kullanılışı)

"Either" kelimesi tek başına sıfat olarak kullanıldığında, "hangisi olursa olsun" anlamı taşır:

- Either room will be allright for me.
  Hangi oda olursa olsun benim için iyidir.

Not either = neither :

Yukarıda gösterilen eşitlik nedeniyle, **not** kelimesini içeren olumsuz bir cümle sonuna **either** kelimesi konulursa bu durumda her ikisinin birleşimi olan "ne de" **(neither)** anlamı ortaya çıkar.

Örnek :

- Neither did I see him.
  Onu ne de ben gördüm.

- I did not see him, either.
  Onu ben de görmedim.

NEITHER as an adjective.

"Neither" kelimesi tek başına sıfat olarak kullanıldığında "hiç biri" anlamı taşır:

- Neither room will be allright for me.
  Odalardan hiç biri benim için iyi değildir.

- Neither of you was very successful.
  Hiç biriniz çok başarılı değildiniz.

- Neither of the two dictionaries is mine.
  O iki sözlükten hiç biri benimki değil.

ADVERBIAL CLAUSES (or Complex Sentences)
(Zarf Cümlecikleri) veya "Karışık Cümleler"

121

Bağımsız bir cumlenin başına gelerek onu bagımlı cümlecık durumuna getiren bağ kelimelerini (subordinate conjunctions) Konu 102.C'de bir liste halinde görmüştük. Bağımlı cumlecığın bagımsız cumle ile bütünleşerek meydana getirdiği Karışık Cümle örnekleri de Konu 103 C ve Konu 110-119'da gösterilmişti.

Şimdi de, söz konusu listede yer alan diğer bağ kelimeleri ile yapılan "karışık cümle" (zarf cümlecikleri) örneklerini görelim.

Örnekler :

Simgesi : (Id) veya (d, I)

After (sonra) :

- He has decıded to be an English teacher after he finishes the language school.
  Lisan okulunu bitirdikten sonra İngilizce öğretmeni olmaya karar verdi.

Although (olduğu halde ; rağmen) :

- Although he has finished only the basıc English course, he can write letters to his English friend.
  O sadece temel İngilizce kursunu bitirmiş olduğu halde İngiliz arkadaşına mektuplar yazabiliyor.

As (gibi ; esnasında ; göre) :

- You must clean this room as you have messed it up.
  Bu odayı sen dağıttığın gibi sen toplamalısın.
  (to mess up : dağıtmak ; kirletmek)

- It started to rain as I was leaving the school.
  Okuldan ayrılmam esnasında yağmur başladı.

- As you have decided not to come, you won't need your umbrella.
  Gelmemeye karar verdiğine gore şemsiyene ihtiyacın olmayacak.

As soon as (olur olmaz) :

- As soon as the taxi comes, we'll go to the bus terminal.
  Taksi gelir gelmez otobüs terminaline gideceğiz.

Because (için ; çünkü) :

- Many people want to learn a foreign language because a bilingual person is more successful in business life.
  İki dil konuşan bir kimse iş hayatında daha başarılı olduğu için birçok kimseler bir yabancı dil öğrenmek isterler.

- I will not go because I don't want to.
  Gitmeyeceğim çünkü gitmek istemiyorum.
  (Gitmek istemediğim için gitmeyeceğim).

Before (önce ; evvel) :

- I'll finish reading this magazine before I start doing my homework.
  Ev ödevimi yapmaya başlama(m)dan önce bu dergiyi okuyup bitireceğim.

Even if (bile) :

- Even if I don't finish my work by five o'clock, I'll go home to watch the football game on T.V.
  Saat beşe kadar işimi bitirmesem bile televizyonda futbol maçını seyretmek için eve gideceğim.

For (için ; dolayı ; çünkü) :

- I decided not to buy him a necktie for I didn't know which color he liked.
  Hangi rengi begendiğini bilmediğim için ona bir kravat almamaya karar verdim.

Once (bir kere ; bir defa) :

- Once he starts talking about his hunting adventures, you can hardly stop him.
  Av serüvenleri hakkında bir kere konuşmaya başladımı onu zor durdurabilirsin.

Since (göre ; den beri : için) :

- Since each of us enjoy swimming, why don't we go to the beach?
  Her birimiz yüzmekten hoşlandığımıza göre niçin plaja gitmiyoruz?

- Since his father died last year, he writes to his mother once every week.
  Geçen yıl babasının öldüğünden beri o her hafta annesine bir mektup yazar.

- Since I know this area, I must lead the way.
  Bu bölgeyi bildiğim için ben önden gitmeliyim.

Though (rağmen ; halde ; hernekadar ..... ise de) :

- Though he had seen me only once, he had no difficulty to recognize me
  Beni evvelce yalnız bir kere görmüş olduğu halde beni tanımakta güçlük çekmedi.

Not : "Though" kelimesi, iki bağımsız cümle arasında ilişki kurma görevi de yapabilir. Öyle bir durumda "though" kelimesi "mamafih" veya "gerçi" anlamı taşır. (Bk. "however", Konu 154 "Adverbial Connectives".)

Örnek :

- His speech was very well prepared ; it didn't attract a large audience, though.
  Onun konuşması çok iyi hazırlanmıştı ; mamafih büyük bir dinleyici toplamadı.

Until (..... ceye kadar) :

- He was not allowed to go out at nights until he was eighteen years old
  Onsekiz yaşında oluncaya kadar onun geceleri dışarı gitmesine izin verilmiyordu.

When (iken ; zaman ; ..... ınca) :

- When I was at high school, I always wanted to be a civil engineer.
  Ben lisede iken hep inşaat mühendisi olmak isterdim.

- When you come to Istanbul, don't forget to visit me.
  İstanbula geldiğin zaman (gelince) bana uğramayı unutma.

Whenever (her ne zaman) :

- Whenever they saw historical places, they stopped to take photographs.
  Her ne zaman tarihî yerler görseler fotoğraf çekmek için duruyorlardı.

While (iken) :

- While the thief was searching around in the house, somebody began to ring the door bell.
  Hırsız evin içinde etrafı araştırırken, birisi kapının zilini çalmaya başladı.

SECTION FIFTEEN

Miscellaneous Knowledge

(Çeşitli Bilgiler)

Bu bolümde, ozellıklerını vurgulamak ıstedığımız çeşıtlı bılgıleri ve ayrıca dığer bazı yardımcı fiil, fiil, kelime, cumlecik ve ibareleri gorecegız

HAD BETTER :

122

"Had better", gorevi bakımından bır yardımcı fiil (auxiliary verb) dır ve görüldüğü gibi iki kelimeden oluşmaktadır. "Had" yardımcı fiili ile bir ilişkisi yoktur.

Özellikleri :

Kullanıldığı zamanlar : Şimdiki ve gelecek zaman.
Kullanıldığı yer : Nasihat vermek, tavsiye etmek.
Kısaltılmış şekli : ('d better)

Örnekler :

- She had better go now.
  O şimdi gitse daha iyi olur.

- He'd better not come with us next time.
  Bir dahaki sefere bizimle gelmese daha iyi eder.

- You'd better take some more English courses next year.
  Gelecek yıl biraz daha ingilizce kursları alsan iyi olur.

- I'd better stay here today.
  Ben en iyisi bugün burada kalayım.

Had better yardımcı fiilinin Türkçe karşılığı, yukarda gösterilen örneklerin tercümesinde, altı çizili kelimeler ile belirtilmiştir.

Olumsuz soru şekli :

- Hadn't you better put on a necktie?
  Bir kravat taksan daha iyi olmaz mı?

Diğer özellikleri :

i) Diger İki-kelimeli yardımcı fiillerden (Bk. Konu 44.B-I "Multiple-word Aux. Verbs") farklı olarak olumsuz düz cümlede "not" kelimesi ikinci yardımcı fiilden sonra gelir:

- He had not better come with us. (YANLIŞ)
- He had better not come with us. (DOĞRU)

ii) Yardımcı fiilin içinde "had" kelimesi bulunmasına rağmen, fiilin 1ci hali (base form) ile kullanılır.

iii) Kısaltılmış olumsuz soru şeklinde ise genel kurala uygun olarak birinci yardımcı fiil olan "had" kelimesi "not" olumsuzluk kelimesi ile birlikte öznenin başına gelir. (Bk. yukarıdaki örnek.)

Alternatif anlatım şekilleri :

- You had better not study too hard before an exam.
  Bir sınavdan önce çok sıkı çalışmasan daha iyi edersin.
- It will be better if you don't study too hard before an exam.
- It is advisable for you not to study too hard before an exam.

WISH :

123 Şimdi gerçek dışı (unreal) olan bir şeyin özlenimini anlatmakta "wish" fiilinin özel bir kullanılış şekli vardır

Örnek :

- I wish (that) I knew.
  Bilmiş olmayı arzu ederdim.

Veya :

Keşke bilseydim.

Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi, ana cümlenin fiili olan "wish" kelimesi **present tense** olduğu halde "that" ile başlayan isim cümleciği **past tense** dir çünkü bu, geçmişte gerçek dışı olan bir durumu şimdi varsıtmaktadır

Hatta geçmişte belli bir zamandan daha öncesine ait bir olayın gerçek olmadığının ve özlendiğinin şimdiki anlatımında da "wish" fiili **present tense** olarak kullanılır :

- I wish I had known him before.
  Keşke onu daha önce tanımış olsaydım (Yani, tanıdığımdan daha önce tanımış olsaydım.)

Diğer örnekler :

Not : Konu 73'de açıklandığı gibi bazı isim cümleciklerinde (noun clause) "that" bağ kelimesini atmamız mümkündür. Bu nedenle atılabilir "that" kelimeleri, aşağıdaki örneklerde parantez içinde gösterilmiştir.

- Ahmet wishes (that) he had a car.
  Ahmet bir otomobil sahibi olmayı isterdi.

- I wish (that) I were taller.
  Keşke daha uzun boylu olsaydım.

- Ayşe wishes (that) she had learned more about computers before she left England.
  Ayşe İngiltereden ayrılmadan önce bilgisayarlar hakkında daha çok bilgi sahibi olmuş bulunmayı arzu ederdi.

- Don't you wish (that) you could speak French?
  Fransızca konuşabilmeyi istemezmiydin?

- I wish (that) you told me a better excuse.
  Keşke bana daha iyi bir mazeret söyleseydin.

- I wish (that) I never came here.
  Keşke buraya hiç gelmeseydim.

YET:

124 Bu kelimenin aşağıda gösterildiği gibi iki değişik anlamı ve iki değişik görevi vardır:

i. Zaman gösteren bir zarf (time adverb) olarak kullanıldığında "henüz" anlamını taşır.

ii. Bağımsız iki cümleyi birleştiren bir bağ kelimesi (Bk. "Adverbial Connectives" Konu 154) olarak kullanıldığında, "buna rağmen", "mamafih" veya "yine de" anlamlarını taşır.

Örnekler :

i) **"henüz" :**

- He hasn't come yet.
  O henüz gelmedi.

- I have not yet learned English very well.
  İngilizceyi henüz çok iyi öğrenmedim.

ii) **"buna rağmen", "yine de" :**

- He failed twice in the driving-licence test; yet, he is determined to try it again.
  O, şoför ehliyet sınavını ikidir başaramadı, buna rağmen onu tekrar denemeye kararlı.

- I feel too sleepy; yet I am going to study a little more.
  Çok uykulu hissediyorum, yine de biraz daha çalışacağım.

GET :

125 "Get" fiilinin İngilizcede özel bir yeri vardır, çünkü bu fiil kullanıldığı cümlenin içeriğine göre çok farklı anlamlar taşıyabilmektedir. Tek başına fiil olarak kullanıldığında aşağıdaki anlamlardan birini belirtebilir :

- almak • olmak • anlamak • edinmek
- ele geçirmek • kazanmak • yakalamak
- yakalanmak • öğrenmek • elinde var olmak v.b.

Not : "Get" fiilinin "past participle" şekli olan "got" için Bk. Konu 127 - 128.

"Get" fiili, sıfatların önüne getirilmek suretiyle o sıfatı, fiil durumuna dönüştürür.

Örnekler :

- get ready : hazırlanmak, hazır olmak
- get well : iyileşmek
- get rich : zenginleşmek (v.b.)

"Get" fiili, durum ekleri (prepositions) veya zarflar (adverbs) ile birleştiğinde özel anlamlar meydana getirir.

Örnekler :

- get in : binmek
- get away : kaçıp uzaklaşmak
- get near : yaklaşmak
- get to : erişmek, ulaşmak (v.b.)

"Get" fiili, progressive tense olarak sıfatlar ile kullanıldığında, bir durumun "başlamakta" veya "oluşmakta" (inchoative) olduğunu belirtir.

Örnekler :

- The weather is getting warm(er).
  Hava ısınmaya başladı. (... gittikçe ısınıyor.)

- The animal is getting near.
  Hayvan gittikçe yaklaşıyor.

- My brother is getting well (better).
  Kardeşim gittikçe iyileşiyor.

Other Inchoative Verbs
(Gelişme Belirten diğer fiiller)

126

Sıfat ile anlatılan bir durumun, gelişmekte olan bir durum olduğunu anlatan diğer fiiller aşağıda gosterilmiştir. (Ayrıca Bk. yukarıdaki örnekler.)

- **become** • **grow** • **run** • **wear** •
- **go** • **turn** • **fall** • **come** •

Örnekler :

- The weather is growing dark.
- The weather is becoming dark.
  Hava gittikçe kararıyor.

- The time is running short.
  Zaman gittikçe kısalıyor (vakit kalmıyor).

- Its color is turning pale.
  Rengi gittikçe soluyor.

GOT :

127

"Get" fiilinin **past participle** şekli olan "got" kelimesi, **aldım, sahip oldum** anlamında, İngilizcede "Present Perfect Tense" ile sık sık kullanılır.

"Get" fiili, "have" (malik olma) fiilinin yerine geçmek üzere kullanıldığından, aşağıda bu iki fiil hakkında karşılaştırmalı olarak bilgi verilmiştir.

Have ile . . : (present tense)

Affirmative : • I have a bicycle.
Benim bisikletim var.

Negative : • I don't have a bicycle.
Benim bisikletim yok.

Question : • Does he have a bicycle?
Onun bisikleti var mı?

Have got ile : (present perfect)

Affirmative : • I have got a bicycle.
Bir bisiklet aldım (bir bisikletim oldu).

Negative : • I haven't got a bicycle.
Benim bisikletim yok.
Bir bisiklet almadım.

Question : • Has he got a bicycle?
Onun bisikleti var mı?
O bir bisiklet edindi mi?

Yukarıdaki örneklerde istersek, meselâ, (I have got a bicycle) yerine "have" fiilini kullanarak (I have had a bicycle) diyebiliriz, ancak, "get" fiilinin kullanılışı İngilizcede daha çok tercih edilmektedir. (Bk. Konu 130.)

HAVE GOT TO :

128

Daha evvelki derslerimizde bir mecburiyet (obligation) i anlatmak için yardımcı fiil olarak **must, have to, need to** şekillerinin kullanıldığını görmüştük. "Present perfect" ve "past perfect" ile **got to** ibaresinin birleşerek kullanılışı da "mecburiyet" i anlatır ve İngilizcede oldukça sık kullanılır Kullanılış şekli, çok kelimeli yardımcı fiil kurallarına goredır

Örnekler :

Affirmative : • You have got to go.
Gitmeye mecbursun.

• I've got to study.

• He's got to stay.

Negative : • I haven't got to go. (British English)
I don't have to go. (American English)

Question : • Has he got to go?

Past Quest. : • Had he got to go?

Past Neg. : • I hadn't got to go.

WOULD RATHER :

129

"Prefer" (tercih etmek; yeğlemek) fiilinin bir "infinitive" ile kullanıldığı cümlelerde, **prefer to** ibaresi yerine **would rather** ibaresi, çok-kelimeli bir yardımcı fiil gibi kullanılabilir.

Örnekler :

• Ahmet **prefers to** stay here with his friends.

• Ahmet **would rather** stay here with his friends.
Ahmet arkadaşlarıyla burada kalmayı tercih eder.

• I **prefer to** eat at a restaurant.

• I **would rather** eat at a restaurant.
Yemeği bir lokantada yemeyi tercih ederim.

Olumsuz cümle :

• I do not prefer to eat at a restaurant.

• I would rather not eat at a restaurant.

Soru cümlesi :

- Do you prefer to eat at a restaurant?

- Would you rather eat at a restaurant?
  Yemeği bir lokantada yemeyi tercih edermisiniz?

- Wouldn't you rather eat at a restaurant?
  Yemeği bir lokantada yemeyi tercih etmezmisiniz?

Çok-kelimeli yardımcı fiil benzeri olan "would rather" ibaresinde "not" kelimesi, olumsuz düz cümlede ikinci yardımcı fiilden sonra gelmektedir. Ancak, kısaltılmış olumsuz soru cümlesinde ilk yardımcı fiil kelimesine bitişik bulunmaktadır. (Yukarıdaki örneklere bakınız.)

The Anomalous Usage of HAVE

(Have yardımcı fiilinin kural dışı kullanılışı)

130 "Have" (malik olma) fiili ile "have" yardımcı fiilinin aynı kelimeden oluşması, İngiliz İngilizcesinde (British English) kural dışı bir kullanım şekli meydana getirmiştir. Amerikan İngilizcesinde bu kullanım şekline pek rastlanmaz. Bu açıklamayı örneklerle ele alalım.

Kurala göre :

- Do you have a pencil?

  Veya :

- Have you got a pencil?
  Bir kalemin var mı?

Kural dışı (anomalous) :

- Have you a pencil? (British usage)
  Bir kalemin var mı?

Kural dışı olarak gösterdiğimiz bu örnekte asıl cümle şekli (Have you got a pencil?) olup "got", yani "get" fiilinin Past Participle şekli, atılmış olmaktadır.

Diğer örnekler :

- How many pencils have you (got) ? (British usage)
- She hasn't (got) enough courage to go there. (British usage)
  Onun oraya gidecek yeterli cesareti yok.
- How many pencils do you have? (American usage)

TOO :

"Too" kelimesının İngilizcede iki ayrı anlamı ve iki ayrı kullanış yerı vardır. Bunlar :

131 *i)* Too: **(de; dahi; aynı zamanda)**

Bu anlamlardaki kullanılış şekliyle bir baglayıcı **(connective)** olan "too" kelimesi yerıne **also** (dahi) kelimesi de kullanılabilir. "Also" kelimesi genellikle fiilden evvel kullanıldığı halde, "too" kelimesi genellikle cümlenin sonunda yer alır ve virgül ile cümleden ayırılır.

Örnekler :

- I want an ice cream, **too.**
  Ben de bir dondurma isterim.

- I **also** want an ice cream.
  Ben de bir dondurma isterim.

- I, **too,** want an ice cream.
  Ben de bir dondurma isterim.

- Ahmet liked Izmir, and Ayşe **also** did.
- Ahmet liked Izmir, and Ayşe did, **too.**
- Ahmet liked Izmir, and **so** did Ayşe.
  Ahmet de Ayşe de İzmiri beğendi.

131 A *ii*) Too : **(gereğinden çok ; yeterinden fazla)**

Bu anlamlardaki kullanış şekliyle bir zarf **(adverb)** olan "too" kelimesi bir sıfatı veya başka bir zarfı nitelemek amacıyla kullanılır.

Örnekler :

- The water is too cold for me to swim.
  Su, benim yüzmem için gereğinden çok soğuk.
  (Su benim yüzemiyeceğim kadar soğuk.)

- My brother is too young to read such books.
  Kardeşim bu çeşit kitapları okuyamıyacak kadar gençtir (... okumak için yeterinden fazla gençtir.)

- He walked too slowly.
  O, gereğinden çok yavaş yürüdü.
- He walked very slowly.
  O, çok yavaş yürüdü.

Yukarıdaki son iki örneğin tercümeleri arasındaki farka dikkat edınız. "Too" kelimesi ancak "gereğinden çok" anlamında kullanılmalıdır; çok (very) anlamında kullanılmamalıdır.

ALSO :

132

Bir zarf (adverb) olan "also" kelimesi için yukarıda (Konu 131) deki açıklamalara bakınız. (Ayrıca Bk. "Adverbial Connectives" - Konu 154.)

"SINCE" compared with "FOR"

("Since" ve "For" durum eklerinin karşılaştırılması)

132.A

Konu 46'da, zaman gösteren durum ekleri (time prepositions) bir liste halinde gösterilmiş ve bunların Türkçe karşılıkları verilmiştir.

Söz konusu listede gösterilen "since" ve "for" kelimeleri ayrı anlamlar taşıdıkları halde bunların Türkçe karşılıkları çoğu zaman birbirine karıştırılmaktadır. Bu durum Turkçede bir yanlışlık oluşturmasa bile, İngilizcede buna dair kurallarda yanlışlık yapmamak gerekir.

Bu kelimelerin kullanılış yerlerini aydınlığa kavuşturmak amacıyla aşağıdaki açıklama ve örnekler ele alınmıştır.

Since :

"Since" durum eki, fiilin Ne Zaman başladığını gösteren bir kelimedir. O halde bu kelimeyle birlikte, geçmişte bir **"zaman"** (saat, gün, yıl, v.b.), cümle içinde belirtilir.

For :

"For" durum eki ise, fiilin devam ettiği Süreyi (duration) gösteren bir kelimedir. O halde bu kelimeyle birlikte, fiilin devam ettiği **"süre"** (saat, gün, yıl v.b.), cümle içinde belirtilir.

Örnekler :

Saat 3'ten saat 5'e kadar bekleyen bir kişinin soyleyebilecegi sozler aşağıda gösterilmiştir :

- I have been waiting here since 3 o'clock.
  Saat 3 ten beri burada beklemekteyim.

- I have been waiting here for two hours.
  İki saat müddettir burada beklemekteyim.

  Veya :

  İki saat (müddet) ten beri burada beklemekteyim.

- I have been waiting here since two hours ago.
  İki saat evveliden beri burada beklemekteyim.

Yanlış örnek :

- I have been waiting here since two hours. (YANLIŞ)

Yukarıdaki ornek yanlıştır çünkü "since" durum ekı ile **"süre"** degil **"zaman"** belirtmek gerekir.

TRAVELING WORDS

(Gezinen kelimeler)

133

Cümle içinde yer değiştirdikçe cümlenin anlamını da tamamen değiştiren kelimelerden dört örnek aşağıda gösterilmiştir :

i. **Only** (yalnız - adv.) (yegâne, biricik - adj.)
ii. **Even** (bile - adv.)
iii. **Almost** (hemen hemen - adv.)
iv. **Nearly** (nerdeyse, yaklaşık - adv.)

Örnekler :

ONLY (Yalnız) :

- **Only** Ahmet wrote his name on the first page of his book.
  Yalnız Ahmet kitabının ilk sayfasına ismini yazdı.
- Ahmet wrote **only** his name on the first page of his book.
  Ahmet kitabının ilk sayfasına yalnız kendi ismini yazdı.
- Ahmet wrote his name **only** on the first page of his book.
  Ahmet kitabının yalnız ilk sayfasına ismini yazdı.
- Ahmet wrote his name on the first page of **only** his book.
  Ahmet yalnız kendi kitabının ilk sayfasına ismini yazdı.

ONLY (Yegâne, biricik) :

- Ahmet wrote his name on the first page of his **only** book.
  Ahmet yegâne (biricik) kitabının ilk sayfasına ismini yazdı.

Aşağıdaki diğer orneklerde gezinen kelimenin gelebileceği yerler gerek İngilizce gerekse Türkçe örnek cümlenin içinde rakamlarla gösterilmiştir.

EVEN (Bile) :

- **Even** Ayşe wrote (1) her address (2) on the first page of (3) her book.
  Ayşe bile kitabının (3) ilk sayfasına (2) adresini (1) yazdı.

ALMOST (Hemen hemen) ve NEARLY (Nerdeyse) :

- **Almost** all the cherries (1) fell (2) into the pool.
  Hemen hemen bütün kirazlar havuzun (2) içine (1) düştü.
- **Nearly** all the cherries (1) fell (2) into the pool.
  Nerdeyse bütün kirazlar havuzun (2) içine (1) düştü.

ADVERB CLAUSES
(Zarf Cümlecikleri)

134

Fiil ile ilgili anlatımlar oluşturan Zarf Cümleciklerine evvelce (Bk. Konu 82. A) değinmıştik. Bu çeşit cumleciklerden iki tanesini daha bu dersimizde ele alacağız.

(1) CLAUSES OF RESULT
(Netice cümlecikleri)

134.A

Cümlenin başlangıcında ortaya konulan bir gerçeğin veya bir fiilin buna bağlı neticesini anlatmakta, **so.....that** veya **such a.....that** bileşiminden oluşan zarf cümlecikleri kullanabiliriz.

i) **SO.....THAT:** **(So** big a boy **that)**
(öyle.....ki)

- (He is) so big a boy that he can hardly get into your small car.
  O öyle iri bir çocuk ki senin küçük arabana zor sığabilir.
- He looked so poor a man that I had to give him half of my meal.
  O öyle zavallı bir adam görünümündeydi ki yemeğimin yarısını ona vermek zorunda kaldım.
- You are so clever a student that you can understand this easily.
  Sen öyle zekî bir öğrencisin ki bunu kolayca anlayabilirsin.

ii) **SUCH A.....THAT:** **(Such a** big boy **that)**
(Öyle.....ki)

- (He is) such a big boy that he can hardly get into your small car

(yukarıdaki ilk örnekle tamamen aynı anlamdadır.)

- There was such a storm that they cancelled the morning flights to Ankara.
  Öyle bir fırtına vardı ki Ankara'ya sabah uçuşlarını iptal ettiler.
- You are such a clever student that you can understand this easily.

(2) CLAUSES OF PURPOSE

(Amaç cümlecikleri)

134.B

Yapılan bir işi anlatan cümle, bu işin sonucunda varılmasını düşündüğümüz (veya istediğimiz) amacı anlatan cümlecik ile aşağıda gösterilen kelime veya ibareler yoluyla bağlanabilir:

i) that
so that
in order that

ii) so as to
in order to

iii) lest

Yukarıda gosterilen kelime ve ibareler hem bağlayıcılık (conjunction) görevi yaparlar ve hem de zarf cümleciğinin başlangıcını belirtirler.

i) **THAT**
SO THAT
IN ORDER THAT
(Amacıyla ; için)

Bu bağlayıcıların her üçü de aynı anlamda kullanılır, ancak, açıkça ifade etme bakımından "that" in tek başına kullanılması pek tavsiye olunmaz.

Örnekler :

- I always help him **that** he may finish his work on time.
- I always help him **so that** he may finish his work on time.
- I always help him **in order that** he may finish his work on time.
  İşini zamanında bitirebilmesi amacıyla ona hep yardım ederim.

Amacı belirten zarf cümleciğinde genellikle **(may, might, can, could)** gibi yargı fiilleri (modal auxiliaries) veya **(will, would)** kullanılır çünkü zarf cümleciği, ana cümlede yapılan işin sonucunda tasarlanan amacı göstermektedir:

- I invited her so that we could see her new hair style.
- He took that job at the airport in order that he might improve his English.

Yukarıdaki iki örneğin Türkçeleri, sırasıyla:

Onu, yeni saç modelini görebilelim diye (görebilmek amacıyla) davet ettim.

O, hava alanındaki o görevi, İngilizcesini ilerletebilmek için aldı.

- I helped Ali so that Ahmet would go home early.
  Ahmet'in eve erken gitmesi için Ali'ye yardım ettim.

- Ayşe will not go to school today in order that she can take care of her mother who is not feeling well.
  Kendisini iyi hissetmeyen annesine bakabilmek amacıyla Ayşe bugün okula gitmeyecek.

ii) **SO AS TO**
IN ORDER TO
(Amacıyla ; için)

Bu ibarelerin her ikisi de aynı anlamda ve aynı amaçla kullanılır. Ancak, bu ibareler bir cümlecik (clause) oluşturmazlar. (Konu 65.C ile karşılaştırınız.)

- Ayşe worked quickly so as to finish her work on time.
  Ayşe, ödevini zamanında bitirmek amacıyla hızlı çalıştı.

- I often go to İzmir in order to see my uncle.
  Amcamı görmek için sık sık İzmire giderim.

iii) **LEST**
(...mesin diye)

"Lest" kelimesi, "in order that" ibaresinin olumsuz (negative) şekline eşittir. Karşılaştırmalı örnek aşağıda gösterilmiştir:

- I ran to open the door **in order that** they should **not** be waiting at the door.

- I ran to open the door **lest** they should be waiting at the door
  Onların kapıda beklemesi gerek<u>mesin</u> <u>diye</u> kapıyı açmak için koştum

ADVERBIAL PHRASES
(Zarf İbareleri)

135

Aşağıda gösterilen ibareleri kullanarak, sebep-netice şeklindeki Zarf İbareleri (Adverbial Phrases of Reason) yapabiliriz. Zarf ibareleri, isteğe göre, esas cümlenin sonuna veya başına konulabilir.

Adverbial Phrases of Reason .

Because of :
(..... den dolayı; sebebiyle)

- We are playing inside because of the rain.
  Yağmurdan dolayı içeride oynuyoruz.

- We didn't go to the summer camp this year because of my brother's illness.
  Kardeşimin hastalığı sebebiyle bu yıl yaz kampına gitmedik.

On account of :
(..... den dolayı ; sebebiyle)

- On account of my uncle's visit, we will not go to the movie tonight.
  Amcamın ziyareti sebebiyle bu akşam sinemaya gitmeyeceğiz.

- Because of my uncle's visit, we will stay home tonight.
  Amcamın ziyaretinden dolayı bu akşam evde oturacağız.

Yukarıdaki orneklerden görüleceği gibi her iki ibare (phrase) birbirlerinin yerine kullanılabilmektedir.

LET

(İzin vermek ; bırakmak)

136 Yukarıda anlamları gosterilen bu fiilin kullanıldığı cumle modeli, evvelce gördüğümüz "causative" fiillerin kullanıldığı cumle modelinin (Bk. Konu 66.C) aynıdır.

Örnek :

subj.	verb LET	person or thing	infinitive without "to"	object	adverb
We	let	Ahmet	write	his name	on the wall.

Ahmet'in duvara ismini yazmasına izin verdik.

He lets us study English in the library.
O bizim kutuphanede İngilizce çalışmamıza izin veriyor.

Let me go.
Bırak gideyim.

Let him go.
Bırak gitsin.

Let it go.
Bırak gitsin.

Let me use your pen.
Bırak da kalemini kullanayım.

Let me know when you come.
Geldiğini bileyim (geldiğini haber ver).

Çeşitli yardımcı fiiller ile :

- He will let me use his bicycle.
  Bisikletini kullanmama izin verecek.
- She will never let others use her shoes.
  O asla ayakkabılarını başkalarının kullanmasına izin vermez. (Bk. Konu 105. A (ii).)
- They have never let me use their car.
  Hiç bir zaman otomobillerini kullanmama izin vermediler.

Not : "Let" fiilinin "present, past, past participle" şekileri aynıdır.

Soru örnekleri :

- Did you let him go?
  Gitmesine izin verdin mi?
- Did you let him go?
  Gitmesine sen mi izin verdin?
- Would you let me use your pen?
  Kalemini kullanmama izin verirmisin?
- Who let him lock the door?
  Kapıyı kilitlemesine kim izin verdi?
- Had you ever let him use your camera before?
  Onun daha evvel senin fotoğraf makineni kullanmasına hiç izin vermişmiydin?
- Has she ever let you take her picture?
  Onun resmini çekmene şimdiye kadar hiç izin verdi mi?

Yukarıdaki ilk iki ornekte görülduğu gibi, altı çizili kelimeler, uzerine vurgu (stress) yaptıgımız kelimenin hangisi olduğunu göstermektedir ki bu şekilde cümlenin anlamı da değişmektedir.

Olumsuz cümle örnekleri :

- He doesn't let us use pencils in the exam.
  Sınavda kurşun kalem kullanmamıza izin vermez.
- He never lets us use our dictionaries in the exam.
  Sınavda sözlüklerimizi kullanmamıza asla izin vermez.
- I wouldn't let him go if I were you.
  Ben senin yerinde olsaydım gitmesine izin vermezdim.
- The manager may not let them leave the office early.
  Müdür onların bürodan erken ayrılmalarına izin vermeyebilir.
- I cannot let you go ; it's beyond my authority.
  Gitmene izin veremem, bu benim yetkimin dışında.
- The weather would never let us camp outside.
  Dışarıda camp kurmamıza hava bir türlü izin vermiyordu.

HELP

(Yardım etmek)

137 "Help" fiili de yukarıda "let" fiili için gösterilmiş olan cumle modeli ne uygun olarak kullanılabilir.

Örnek :

subj	verb HELP	person	infinitive w/o "to"	object
I	helped	Ahmet	write	his homework

Ev ödevini yazması için Ahmet'e yardım ettim

Not : "Help" fiilinden sonra gelen "kişi", uzun bir ibare veya bir cümlecik gibi uzun bir tarif içeriyorsa, o zaman kullanacağımız "verb infinitive" in başına "to" koymamız gerekir çünkü bu suretle cümleye açıklık kazandırmış oluruz.

Örnek :

- I helped the boy whom we had seen in the library yesterday to write his homework.

Diğer örnekler :

- He always helps me clean my room.
  Odamı temizlemekte o bana hep yardım eder.
- I sometimes help our gardener mow the lawn.
  Bazen bizim bahçıvana çimleri kesmesinde yardım ederim.
- Will he help us finance our business?
  İşimizi finanse etmekte bize yardım edecek mi?
- Would you help me carry my suitcase?
  Valizimi taşımama yardım edermiydiniz?
- Would the banks help the poorly managed small companies to improve their mangerial problems?
  Kötü yonetilen küçük sirketlerin yonetim sorunlarını duzeltmekte bankalar yardım ederler mi?

CAN'T HELP
(Elinde olmamak)

137.A Yukarıda gösterilen fiil grubu modeli, "elimizde olmama" veya "mâni olamama" durumunun anlatımında kullanılır ve "help" fiilinden sonra bir **gerund** konulur.

Örnekler :

- I'm sorry, I can't help laughing.
  Üzgünüm, gülmemek elimde değil (gülmeme mâni olamıyorum).
- I couldn't help looking at him.
  Ona bakmamak elimde değildi (bakmama mâni olamadım).

LET'S (LET US)
(..... lim, ... lım)

138 Konuşanı da içine alan bir önerinin (teklifin) anlatımında **let us** veya kısaltılmış şekliyle **let's,** özel bir cümle yapısı içinde kullanılır. **Öneri anlamında daima kısaltılmış şekliyle kullanılır.**

Örnek :

Let's	(not)	verb (present)	object	adverb
Let's		play	a game	in the garden.

(Haydi) bahçede bir oyun oynayalım.

Diğer örnekler :

- Let's go.
  (Haydi) gidelim.
- Let's not go to his party.
  (İstersen) onun toplantısına gitmeyelim.
- Let's not eat fried fish this time.
  (İstersen) bu defa tava balık yemeyelim.
- Let's play some music.
  (Haydi) biraz müzik çalalım.
- Let's make a surprise for him.
  (Haydi) ona bir sürpriz yapalım.

Yukarıda gosterilen cümle modelinin, gramer yönunden başka açıklama şekilleri de vardır ancak, oğrencinin daha kolay bellemesi bakımından bu mo del yeterlidir.

"Let's" ile yapılan cümlenin soru durumuna getirilmesi için kullanılan şekiller aşağıdaki örneklerde gosterilmiştir. **Shall we?** ve **Why don't we?** soru cümlecikleri ile yapılan bu ornekler kesın bir gramer kuralı degildır ancak, yapılabilecek en uygun **soru şekillerine örneklerdir.**

Shall we?

- Shall we play a game in the garden?
  Bahçede bir oyun oynayalım mı?

- Let's play a game, shall we? (Bk. Konu 105.C *(iii)*
  Haydi bir oyun oynayalım, ne dersin?

- Let's go, shall we?
  Haydi gidelim, olmaz mı?
  Veya :
  İstersen gidelim, ne dersin?

Why don't we?

- Why don't we play a game in the garden? Let's do.
  Neden bahçede bir oyun oynamıyoruz? Haydi oynayalım

SECTION SIXTEEN

Reported Speech (İletilen Konuşma)
(Direct and Indirect Speech)
(Doğrudan ve Dolaylı Anlatım)

INTRODUCTORY NOTE
(Tanıtıcı Bilgi)

139 Bir kimsenin söylediği sözü başkasına iletirken ("report" ederken) ya o kimsenin sözlerini aynen (doğrudan) aktarırız veya o kimsenin sözlerini kendi açımızdan belirterek dolaylı olarak aktarırız. Doğrudan anlatıma **Direct Speech** ve dolaylı anlatıma **Indirect Speech** denir.

Söz aktarma ile ilgili bu konuya gramerde genel olarak **Reported Speech** (İletilen Konuşma) denir.

Başkasına aktarılan sozler üç ayrı cümle yapısı içinde olabilir:

i) Beyan **(Statement)**
ii) Soru **(Question)**
iii) Emir **(Command)**

Her üç cümle yapısı için dolaylı (indirect) anlatımda değişik kurallar mevcut olduğundan, bu üç cümle şeklini evvela her birine ait orneklerle ve sonra bunlara ilişkin gramer kurallarıyla açıklayacağız.

STATEMENT FORM
(Beyan şekli)

140 Örnek beyan cümlesi :

- I will come to see you tomorrow.
  Yarın seni görmeye geleceğim.

Yukarıdaki ornek beyan (statement) cumlesinin Ahmet tarafından bana söylendiğini kabul edelım. Ben Ahmet'ın soylediğini başkasına, ya doğrudan (direct speech) veya dolaylı (indirect speech) şeklinde aktarabilirim. Bu iki an latım şekli aşağıda gösterilmiştir.

(1) Direct Speech :
(Doğrudan anlatım)

- Ahmet said, "I will come to see you tomorrow."
  Ahmet "Yarın seni görmeye geleceğim" dedi.

(2) Indirect Speech :
(Dolaylı anlatım)

- Ahmet said that he would come to see me the next day.
  Ahmet ertesi gün beni görmeye geleceğini söyledi.

Rules concerning the "statement form."
(Beyan şekline ait kurallar)

(1) Rules for Direct Speech - STATEMENT.
(Doğrudan anlatım kuralları)

Yukarıda orneği gosterilen "dogrudan anlatım" ı içeren cumleyi yazmak için aşağıdaki beş kuralı dikkate almamız gerekir :

i. Beyan edenin ismi ile birlikte "said" (dedi) fiilini koyarız. Bu iki eleman, ana cümleyi (main clause) oluşturur.

ii. "Said" fiilinden sonra virgül (comma) koyarız.

iii. Virgülden sonra aktarma işareti (quotation mark) açarız.

iv. Ahmet'in söylediğini, büyuk harf ile baslamak üzere, aynen yazarız

v. Ahmet'in sozünun bittiği yere nokta koyar ve aktarma işaretini kapatırız. Aktarma işareti içindeki cumleye **quotation clause** (aktarılan cümle) denir.

Not : Eğer ana cümle, aktarılan cümle (quotation clause) nin sonunda yer alırsa, bu durumda aktarılan cümlenin bittiği yere, nokta yerine virgül konur:

• "I will come to see you tomorrow," Ahmet said.

(2) Rules for Indirect Speech - STATEMENT.
(Dolaylı anlatım kuralları)

Yukarıda örneği gösterilen "dolaylı anlatım" ı içeren cümleyi yazmak için aşağıdaki beş kuralı ve ayrıca ardından gelen açıklamaları dikkate almamız gerekir:

i. Beyan edenin ismi ile birlikte "said" fiilini koyarız.

ii. "Said" fiilinden sonra **that** bağ kelimesini koyarız. Ancak, mümkün olan yerlerde "that" kelimesini atabiliriz. (Bk. Konu 73).

iii. "That" kelimesinden sonra, aktarılan (iletilen) cümle, küçük harf ile başlar. Aktarma işareti (quotation mark) yoktur. - Aşağıdaki örneğe bakınız.

iv. Ahmet'in söylediğini dolaylı anlatıma çevirerek kendi açımızdan anlatırız. Örnek cümlemize gore, çevirdiklerimiz şöyledir:

(I) : (he) olur.
(will) : (would) olur.
(you) : (me) olur.
(tomorrow) : (the next day) olur.

(Ayrıca aşağıda K. 140. A'daki açıklamalara bakınız.)

v. Cümlenin bittiği yere nokta koyarız.

Örnek :

• Ahmet said that he would come to see me the next day.

Translation of Direct Speech into Indirect Speech.

(Doğrudan anlatımın dolaylı anlatıma çevirilişi.)

140.A

Dolaylı anlatıma çeviri (translation) ile ilgili açıklamalar :

i. Başkasına aktarılan cümle (quotation clause) içindeki bütün **şahıs, zaman, yer** v.b. şeyler, aktaranın açısından görülecektir

ii. Ana (main) cumlenin fiili **past tense** ise, aktarılan cumledeki yardımcı fiil de "past" yonunde bir basamak geriye götürelecektir. Ancak bu işlemi, bütün yardımcı fiillere uygulanabilir bir kurala baglamak mumkün degildir. Bu nedenle, en çok kullanılan yardımcı fiillerin çevirilişi (conversion) şekli aşağıdaki tabloda (Tablo 6) gösterilmiştir.

Sahifenin altındaki not (footnote) a bakınız.(*)

iii. Ana (main) cumlenin fiili **present tense** ise, aktarılan cümledeki yardımcı fiil aynen kalacaktır.

Örnek :

Quotation clause :
" I **will** open the door."

Indirect speech :

a) Main clause : PAST
He **said** that he **would** open the door.

b) Main clause : PRESENT
He **says** that he **will** open the door.

(*) Evvelce gördüğümüz Zaman Kutularından **present box** ve **past box**, şekil yonunden bize bu konuda bir olçude yardımcı olacaktır Şoyle ki. **past** kutusu **present** kutusunun bir kademe gerisinde olduğu kabul edilirse, meselâ **will** yardımcı fiili **present** kutusunun sag ust koşesinde olduguna gore bunun bir basamak gerisi **past** kutusunun sag ust koşesindeki **would** olacaktır. Yine meselâ, **am, are, is** in bir basamak gerisi **was, were** olacaktır. Veya, **was, were** un bir basamak gerisi **had been** olacaktır. **Had** in daha gerisi olmadığı için aynen kalacaktır. (Bk. sah. 126).

Table of Conversion for Auxiliary Verbs to be Used in Indirect Speech

(Dolaylı anlatımda kullanılacak yardımcı fiiller için çeviriliş tablosu)

TABLE 6

Auxiliary Verbs in the **Direct Speech**	Auxiliary Verbs in the **Indirect Speech**
Aux. Verbs in the Time Boxes :	
will	would
will be	would be
will have	would have
do, does	did
am, is	was
are	were
have, has	had
have been, has been	had been
would	would
would be	would be
did	had
was, were	had been
had	had
had been	had been
Modal and Special Aux. Verbs :	
may	might
can	could
shall	would, should
could	could
must	had to
must	must
could (was able to)	had been able to
might	might
should	should
ought to	ought to
had better	had better
am going to	was going to
is going to	was going to
are going to	were going to

Not : Ayrıca Bk. Konu 140.B.

Dolaylı anlatıma çeviriliş ile ilgili bazı zaman ve yer örnekleri :

in the Direct Speech	in the Indirect Speech
(*) yesterday	the day before
(*) tomorrow	the next day
last night	the night before
the next Monday	the following Monday
here	there
now	then
ago	before
today	that day (gün, geçmişte kalmışsa)
today	today (aynı gün içinde ise)

(*) Not : Söylenen söz aynı an veya gün içinde aktarılıyorsa, aktaran açısından bir zaman farklılığı olmadığı için, bu durumda "yesterday" veya "tomorrow" kelimeleri aynen kalır. Dikkat edilecek nokta, duruma, aktaranın açısından bakmaktır. Meselâ "this book" ibaresinin aktarılmasında, aktaran o anda kitabın yanında ise aynen "this book" diyecektir, fakat kitap o anda orada mevcut değilse "that book" veya "the book" diyecektir.

Bir konuşma örneği :

Direct speech : STATEMENTS.

- (1) Ahmet said, "The sea is almost warm today."
- (2) Ayşe said, "Yes, it is. I am surprised. It was rather cold yesterday."
- (3) "Yes, I know ; it was raining when I woke up yesterday morning," Ahmet said.
- (4) Ayşe said, "I want to swim all day today."
- (5) Ahmet said. "I will go home to take my bathing suit, and I'll join you at the seaside."

• (6) Ayşe said, "I may already be swimming when you come."

• (7) Ahmet said, "It doesn't matter; you can take my towel with you."

Indirect speech - STATEMENTS

Yukarıdaki konuşmanın dolaylı (indirect) şekilde anlatılması aşağıdaki gibi olacaktır.

• (1) Ahmet said that the sea was almost warm that day.

• (2) Ayşe said that it was, and that she was surprised ; that it had been rather cold the day before.

• (3) Ahmet said that he knew ; that it had been raining when he woke up the morning before

• (4) Ayşe said that she wanted to swim all day that day.

• (5) Ahmet said that he would go home to take his bathing suit and that he would join her at the seaside.

• (6) Ayşe said that she might already be swimming when he comes.

• (7) Ahmet said that it didn't matter ; that she could take his towel with her.

Not : Yukarıdaki (3) no.lu cumlede "when he had woken up" yerine "when he woke up" denilmiştir, çünkü buradaki fiil, bir Zaman Zarfı cumleciği içinde olduğundan aynen kalmaktadır. Bu durum (6) no.lu cümlede de vardır. (Bk. Konu 140.B.)

Başkasına aktarılan cumle evvelce kendimizin soylemiş olduğu bir cümle de olabilir.

Örnek :

Direct

• I said, "I will come with you."

Indirect

• I said that I would go with him.

Omission of "subject" and "auxiliary verb" :
(Özne ve yardımcı fiilin atılması)

140.A
1

Mümkün olan yerlerde "that" bağ kelimesinin atılabileceğine işaret etmiştik (Bk: "Omission of that"). Art arda gelen "that" cümleciklerinde eğer her iki cümleciğin öznesi aynı kişiyi gösteriyorsa, ikinci cümlecikteki özneyi de "that" kelimesi ile birlikte atabiliriz.

Eğer ikinci cümlecikteki yardımcı fiil de birincidekinin aynı ise, istersek yardımcı fiili de atabiliriz.

Örnek olarak yukarıdaki dolaylı (indirect) konuşmanın (5) no.lu cümlesini ele alalım. Bu cümle içindeki ikinci cümlecik :

(and that he would join her at the seaside) şeklindedir. Bu örnekte gerek özne (subject), gerekse yardımcı fiil (auxiliary verb) ilk cümleciktekinin aynı olduğundan, istersek "that" bağ kelimesi ile birlikte özneyi veya hem özneyi hem de yardımcı fiili atabiliriz. Bu durumda, söz konusu ikinci cümleciği aşağıda gösterilen dort ayrı şekilde belirtmemiz mumkün olabilir:

(and that he would join her at the seaside)
(and he would join her at the seaside)
(and would join her at the seaside)
(and join her at the seaside)

"Reported Speech" bölümü içinde ele aldığımız bu konu aslında, Birleşik Cumle (joined sentence) karakterinde olan bir çok cümlelerde de uygulanabilir genel bir kuralı ortaya koymaktadır. Aşağıdaki örneklerde kalın harflerle gösterilmiş olan ozne ve yardımcı fiiller, istersek, tamamen atılabilir :

- I will go to the movie, or **I will** stay home to study.
- They have knocked down the door, and **they have** entered the house.
- We were repairing the television while **we were** listening to the radio.
- Ahmet did not invite Ayşe, but **he** invited her brother.

Not . Özne veya hem ozne hem yardımcı fiilin kaldırılması durumunda bağ kelimesinden evvelki **virgül** de kaldırılacaktır.

Bir konuşmayı başkasına aktarırken yalnızca "said" (dedi) fiiline bağlı kalmamız gerekmez. İlettiğimiz konuşmanın durumuna göre, daha renkli ve anlamlı bir iletme şekli yapmak için aşağıda bazı örnekleri gösterilen cinsten kelimeleri de kullanabiliriz:

promised (söz verdi)	**admitted** (kabul etti)
explained (açıkladı)	**whispered** (fısıldadı)
insisted (ısrar etti)	**shouted** (bağırdı)
objected (itiraz etti)	**suggested** (tavsiye etti, önerdi)
reminded (hatırlattı)	**boasted** (böbürlendi)

Örnekler:

- He said, "You shall have your book back tomorrow."
  He **promised** that I would have my book back the next day.
- He said, "You have to turn this knob to the right, and then the machine will operate."
  He **explained** that I had to turn the knob to the right, and then the machine would operate.
- He said, "I broke the window."
  He **admitted** that he had broken the window.

Doğrudan (direct) ve dolaylı (indirect) anlatım konusunu yalnızca mevcut bir konuşmayı çevirme gibi mekanik bir işlem olarak görmemek gerekir. Bir hikayenin anlatımında:

(Ahmet, "....," dedi ve Ayşe dedi ki ".....")

gibi alt alta konuşmaları yazmak gerekebilecegi gibi, bazı konuşmaları art arda cümlelerle de iletmek daha uygun olabilir.

Örnek: (STATEMENTS)

Ahmet ve Ayşe İzmirdeki akrabalarını ne zaman ziyarete gideceklerini tartışıyorlardı. Bu konuda yaptıkları konuşmayı hikâye şeklinde önce "direct" ve sonra da "indirect" olarak anlatalım.

Doğrudan anlatım :

One day Ahmet and Ayşe was discussing about when to go to İzmir to visit their relatives.

(1) "We should go in August so that we can also visit the International Fair," Ahmet suggested.

(2) Ayşe said, "No, the weather will be too warm in August; (3) we'd better go there in June as soon as the school is over."

(4) Ahmet said, "We cannot go in June because I have to be taking sailing lessons at the Sailing Club all during June."

(5) "Why must we visit our relatives together? (6) I will talk with my father about visiting my relatives by myself," she shouted.

Dolaylı anlatım :

George Julia Santa Fee

One day Ahmet and Ayşe was discussing about when to go to İzmir to visit their relatives. (1) Ahmet George Lonely suggested that they should go in August so that they could also visit the International Fair. (2) Ayşe objected to the idea and reminded that the weather would be too warm in August, (3) and she suggested that they'd better go there in June as soon as the school is (was) over. (4) Ahmet said that they couldn't go in June because he had to be taking sailing lessons at the Sailing Club all during June. (5) Ayşe complained that they had to visit their relatives together, (6) and she shouted that she would talk with her father about visiting her relatives by herself.

Not : Bu bölümde şimdiye kadar verilen orneklerin çogunda Türkçe karşılıkları gösterilmemiştir, çünku burada amaç dogrudan (direct) ve dolaylı (indirect) anlatımlar arasındakı farkların karşılaştırılmasıdır. Turkçeye çeviri yoluyla ogrencinin dikkatı dağıtılmak istenmemiştir.

CASES WHERE THE TENSE DOES NOT CHANGE

(Yardımcı fiil çekiminin değişmediği durumlar)

140.B Dolaylı (indirect) anlatımlarda, aktarılan bir karışık (complex) cümlede, zaman zarfı cümleciği (adverbial time clause)ndeki yardımcı fiil genellikle aynen kalır. Hatta, zaman zarfı cümleciği içeren ana cümlecikteki yardımcı fiilin dahi aynen kalması veya çevirilmesi isteğe bağlıdır.

Örnekler :

Direct :
- Ahmet said, "When I was studying at the library, I saw a helicopter."

Indirect :
- Ahmet said that when he was studying at the library he had seen (saw) a helicopter.

Direct :
- She said, "They did not notice my entrance while they were watching the TV."

Indirect :
- She said that they had not noticed her entrance while they were watching the TV.

Eğer geçmişteki bir gerçeğin aktarılması esnasında o gerçek halen değişmemiş ise, bunu anlatırken yardımcı fiili (veya "be" ailesi fiili) aynen bırakmak daha doğru olur :

Direct :
- She said, "I didn't buy those shoes because they were not the type (that) I like."

Indirect :
- She said that she had not bought the shoes because they were not the type she liked.

Aynı durum **wish** fiilinin kullanıldığı "past" cümlelerde de uygulanır :

- Ayşe said, "I wish I didn't come here at all."
  Ayşe said (that) she wished she didn't go there at all.

İletilen cümleler (reported speech) konusunda şimdiye kadar belirttiğimiz kurallara rağmen, her konuşmanın "indirect" anlatıma çevirilerek anlatılması mümkün değildir. Aktarılacak cümlenin özü eğer çeviri esnasında kaybolacak veya zayıflayacaksa, böyle bir cümleyi doğrudan (direct) olarak aktarmak daha uygundur, hatta gereklidir.

EXERCISE 54

Aşağıdaki cümleleri dolaylı (indirect) anlatım şekline çeviriniz.

1. He said, "I'm studying English."
2. He said, "I don't want to come with you."
3. He said, "We will go to the movie tomorrow."
4. He said, "I have to go now."
5. He said, "We were listening to the music when you came."
6. He said, "You must be Ali's brother."
7. He said, "I can jump over this table."
8. He said, "I couldn't help her when she fell."
9. He said, "You had better keep quite."
10. He said, "She is going to England next week."

EXERCISE 55

Aşağıdaki cümleleri doğrudan (direct) anlatım şekline çeviriniz.

1. He said that they would go to ice-skating that afternoon.
2. He said that I was not studying enough.
3. He said that we should do physical exercise every morning.
4. He said that he had been there before.
5. He said that I had to go with him.
6. He said that they had to be honest with Ahmet.

QUESTION FORM (Bk. Konu 139-140)

(Soru şekli)

141

Ahmet'in bana sorduğu örnek soru cümleleri :

(a) Are you coming with us?
Bizimle geliyormusun?

(b) When will you go home?
Ne zaman eve gideceksin?

Ahmet'in bana sorduğu soruları başkasına, ya doğrudan (direct speech) veya dolaylı (indirect speech) şekilde aktarabilirim. Bu iki aktarma şekli aşağıda gösterilmiştir.

(1) Direct Speech :
(Doğrudan anlatım)

(a) Ahmet asked (me), "Are you coming with us?"
Ahmet "bizimle geliyormusun?" diye sordu (bana).

(b) Ahmet asked (me), "When will you go home?"

Not : Parantez içindeki kelimeler, yerine gore gerekli olmayabilir.

(2) Indirect Speech :
(Dolaylı anlatım)

(a) Ahmet asked (me) if I was going with them.
Veya :
Ahmet asked (me) whether I was going with them.
Ahmet onlarla gidip gitmeyeceğimi sordu.

(b) Ahmet asked me when I would go home.
Ahmet eve ne zaman gideceğimi sordu.

Rules concerning the "question form."
(Soru şekline ait kurallar)

(1) Rules for Direct Speech - QUESTION.
(Doğrudan anlatım kuralları)

Geçen derste verilen Beyan Şekli (statement) ne ilişkin kurallar aynen bura da da geçerlidir; şoyle ki, "said" (dedi) kelimesi yerine "asked" (sordu) kelimesi konulacak ve aktarılan cumle sonuna nokta yerine soru işareti (question mark) konulacaktır.

(2) Rules for Indirect Speech - QUESTION.
(Dolaylı anlatım kuralları)

Örnek cümleleri tekrarlayalım:

(a) Ahmet **asked** (me) **if** I was going with them.
Veya :
Ahmet **asked** (me) **whether** I was going with them.

(b) Ahmet **asked me when** I would go home.

Kurallar :

Yukarıdaki (a) ve (b) tipi dolaylı anlatımı içeren cumleleri yazmak için aşağı daki açıklamaları dikkate almamız gerekir :

i. Soruyu soranın ismi ile birlikte "asked" fiilini koyarız. "Asked" fiilinden sonra gerekiyorsa, soruya muhatap olan kişinin ismini veya kişiyi belirten zamiri (pronoun) koyarız. Bu ana cumlecigi (main clause) oluştu rur.

ii. Ana cümlecikten sonra :

(a) Eğer aktarılacak soru cümlesi, yardımcı fiil ile başlayan bir soru ise, ana cümlecikten sonra if veya **whether** kelimesini koyarız. **(asked me if)** veya **(asked me whether)** gibi.

(b) Eğer aktarılacak soru cümlesi bir Soru Kelimesi **(question word)** ile başlıyorsa o zaman "if" veya "whether" yerine bu Soru Kelimesini koyarız. **(asked when)** gibi.

iii "If" veya "whether" veya "Soru Kelimesi" nden sonra, soru cümlesinin öznesi gelir ki bu özne bizim açımızdan görülecek şekliyle yazılır.

iv. Bir soru cümlesinin dolaylı (indirect) aktarılmasında "cevap beklenen bir soru" söz konusu olmadığı için :

— Yardımcı fiil, bir soru cümlesinde olduğu gibi öznenin başına gelmez, özneden sonra gelir. Bir düz (affirmative) cumlede olduğu gibi yardımcı fiil ve fiil yan yanadır.

— Cümlenin bittiği yere soru işareti konulmaz.

v. Ahmet'ın sorduğu soru cümlesini dolaylı anlatıma, evvelce açıkladığımız gibi, çevirerek kendi açımızdan anlatırız. Çevirdiğimiz kelimeler ile ilgili açıklamalar, Beyan (statement) için verdiğimiz kuralların aynıdır.

vi. Yukarıda belirtildiği gibi, cümlenin bittiği yere soru işareti konulmaz, nokta konulur.

Örnekler :

A Dialogue Between SHE and HE

Direct Speech - QUESTIONS :

(1) She asked him, "Have you heard the news?"

(2) He asked her, "What news do you mean?"

(3) "Haven't you heard that Ahmet broke his leg?"

(4) "When did he break his leg?"

(5) "It happened when they were at Uludağ."

(6) "Who were with him when it happened?"

(7) "His friends were with him."

(8) "How many friends did he have with him?"

(9) "He had only two friends with him."

(10) "Did they take him to the hospital?"

(11) "Yes, they did."

(12) "Will he recover until the school starts?"

(13) "I'm sure he will."

Yukarıdaki diyalogun dolaylı anlatım şekli aşağıda verilmiştir

Indirect Speech - QUESTIONS :

(1) She asked him if he had heard the news.

(2) He asked her what news she meant.

(3) She asked him if he had not heard that Ahmet had broken his leg

(4) He asked her when he had broken his leg.

(5) She answered that it had happened when they were at Uludag.

(6) He asked her who had been with him when it happened.

(7) She answered that his friends had been with him.

(8) He asked her how many friends he had had with him.

(9) She answered that he had had two friends with him.

(10) He asked her whether they had taken him to the hospital.

(11) She answered that they had.

(12) He asked her whether Ahmet would recover until the school starts.

(13) She assured him that he would.

EXERCISE 56

Aşağıdaki cümleleri, dolaylı (indirect) anlatım şekline çeviriniz.

1. She asked him, "Do you speak English?"
2. She asked us, "Will you come to the dinner?"
3. I asked him, "Why don't you stay home?"
4. He asked me, "When did you go to England?"
5. He asked me, "Do you help your brother?"
6. I asked him, "Do you study when you go home?"
7. He asked her, "Are you sure?"
8. I asked her, "Who was working with you in the lab?"
9. He asked us, "Which one of you is Ahmet?"
10. He asked me, "Who is your English teacher?"

EXERCISE 57

Aşağıdaki cümleleri, dogrudan (direct) anlatım şekline çeviriniz.

1. She asked me if I would like to go to the movie.
2. I asked them if they had been waiting a long time.
3. He asked her whether she would finish her school the following month.
4. I asked him how he managed to get up so early in the mornings.
5. The teacher asked Ahmet why he didn't bring his dictionary to the English classes.

COMMAND FORM (Bk. Konu 139-141)

(Emir şekli)

142

Ahmet'in bana verdiği örnek emir cümlesi :

• Go.
Git.

Ahmet'in bana verdiği emri başkasına, ya doğrudan (direct speech) veya dolaylı (indirect speech) şekilde aktarabilirim. Bu iki aktarma şekli aşağıda gösterilmiştir.

(1) Direct Speech :
(Doğrudan anlatım)

• Ahmet said to me, "Go."
Ahmet bana "git" dedi

(2) Indirect Speech :
(Dolaylı anlatım)

• Ahmet told me to go.
Ahmet bana gitmemi söyledi.

Rules concerning the "command form"

(Emir şekline ait kurallar)

(1) Rules for Direct Speech - COMMAND.
(Doğrudan anlatım kuralları)

Evvelki derste Beyan Şekli (statement) için verilen kurallar aynen burada da geçerlidir.

(2) Rules for Indirect Speech - COMMAND.
(Dolaylı anlatım kuralları)

i. Emiri verenin ismi ile birlikte "told" (söyledi) fiilini ve hemen ardından emiri alanın ismini, veya zamirini, koyarız.

ii. Emiri alanın isminden veya zamirinden sonra emri oluşturan fiilin **infinitive** şeklini koyarız.

III Emir cümlesinin geri kalan bölümünü dolaylı anlatıma çevirerek kendi açımızdan anlatırız ki bunun için evvelce verilen (Bk. sah 306-307) kurallar aynen burada da uygulanır.

Not : Verilen emri başkasına aktarırken yalnızca "told" (söyledi) fiiline bağlı kalmamız gerekmez. Daha geniş anlamlı bir iletme şekli yapmak için aşağıdaki örneklerde gösterilen cinsten fiilleri de kullanabiliriz:

- He **ordered** me to go.
  Bana gitmemi emretti.

- He **asked** me to go.
  Benim gitmemi istedi. (Nazikçe)

- He **begged** me to go.
  Benden gitmemi çok rica etti.

Örnekler - COMMAND :

Direct :

- Don't go and beg her for help even if you get into trouble.
  Başın derde girse bile ona gidip yardımını rica etme.

Indirect :

- He told me not to go and beg her for help even if I got into trouble.
  Başım derde girse bile ona gidip yardım rica etmememi söyledi.

Direct :

- Ahmet said, "Close the door as you have been ordered and stop talking."
  Sana emredildiği gibi kapıyı kapa ve konuşmayı kes.

Indirect :

- Ahmet told him to close the door as he had been ordered and (to) stop talking.
  Kendisine emredilmiş olduğu gibi kapıyı kapatmasını ve konuşmayı kesmesini Ahmet ona söyledi.

Direct :

- Mother said, "Help your sister in her homework."

Indirect :

• My mother asked me to help my sister in her homework.
Annem kız kardeşime ev ödevinde yardım etmemi istedi.

Direct :

• Ahmet said, "Please don't say anything to Ayşe."
Ahmet, "Lütfen Ayşeye hiç bir şey söyleme" dedi.

Indirect :

• Ahmet begged me not to say anything to Ayşe.

Veya :

• Ahmet told me not to, please, say anything to Ayşe.
Ahmet, Ayşeye hiç bir şey söylemememi rica etti.

EXERCISE 58

Aşağıdaki cümleleri dolaylı (indirect) anlatım şekline çeviriniz.

1. He said to me, "Keep your room clean."
2. He said to me, "Don't wear your hat in the classroom."
3. She said to him, "Don't ask me so many questions."
4. He ordered us, "Never look back while you're running."
5. He told him, "Wash your hands before sitting at the table."

EXERCISE 59

Aşağıdaki cümleleri doğrudan (direct) anlatım şekline çeviriniz.

1. I asked him never to call me at nights.
2. He begged me not to play games with him while swimming.
3. We were ordered by our commander to remain in our positions.
4. He told them to stay there so that they wouldn't be seen.
5. We begged our teacher to give us a little more time in the exams

SECTION SEVENTEEN

Supplementary Knowledge

(Tamamlayıcı Bilgiler)

Bu bölümde, genellikle evvelce değinmiş olduğumuz konuları tamamlayıcı ek bilgiler verilecektir.

RELATIVE CLAUSES

(İlgi Cümlecikleri)

143

OMISSION OF THE RELATIVE PRONOUN

(İlgi zamirinin atılması)

143.A

İlgi zamirleri (relative pronouns) kullanılarak yapılan İlgi Cümleciklerine ait örnekler Konu 78-80'de gosterilmişti. Sözü edilen örneklerde, **objective case** olarak gösterdiğimiz cümlelerin ilgi zamirlerini istersek atabiliriz.

"Objective Case" örneği:

• The boy **whom** you see in a blue coat is my brother.

Bu örnekte:

Ana cümle : The boy is my brother.
İlgi cümleciği : Whom you see in a blue coat.
İlgi zamiri : Whom

Yukarıda ornek olarak verilen cümle bir **objective case** (Bk. sah. 198-200) olduğu için, istersek **whom** ilgi zamirini atabiliriz ki o zaman cümlemiz şöyle olur :

• The boy you see in a blue coat is my brother.

PREPOSITIONAL RELATIVE CLAUSES

(Durum-eki bulunan ilgi cümlecikleri)

143.B

Objective Case şeklindeki cümlede eğer ilgi zamirinin başında bir **preposition** (durum eki) varsa, ilgi zamirini yine de atabiliriz fakat "preposition"ı atmayarak onu ilgi cümleciğinin sonuna koyarız. Bu mecburi yapılması gereken bir kuraldır, aksi halde cümle anlamsız olur.

Örnekler :

a) With prepositional relative pronoun.
(Durum eki bulunan ilgi zamiri ile)

• The boy **on whom** you see a red coat is my brother.

b) Relative pronoun omitted.
(İlgi zamiri atılmış)

• The boy you see a red coat **on** is my brother.

Aslında bu çeşit cümlelerde, ilgi zamirinin bir parçası olan **preposition** zaten çoğunlukla ilgi cümleciğinin sonuna konulur :

c) Preposition at the end of the clause.
(Durum eki cümleciğin sonunda)

• The boy **whom** you see a red coat **on** is my brother.
Üzerinde kırmızı ceket gördüğünüz çocuk kardeşimdir.

Durum ekleri (prepositions) bir liste halinde Konu 46'da verilmişti. Aşağıdaki diğer örneklerde, bağımsız iki cümleden biri, durum eki taşıyan ilgi cümleciği şekline dönüştürülerek tek bir cümle durumuna getirilmiştir. Bu örneklerde, yukarıda gösterilen a), b) ve c) modellerine uyulmuştur.

Diğer örnekler :

Birleştirilecek örnek cümleler :

- (I write my letters **with** pencil.)
- (The pencil is on the table.)

a) Durum eki bulunan ilgi zamiri ile :

- The pencil **with which** I write my letters is on the table.

b) İlgi zamiri atılmış :

- The pencil I write my letters **with** is on the table.

c) Durum eki cümleciğin sonunda :

- The pencil **which** I write my letters **with** is on the table.
  Mektuplarımı yazdığım kalem masanın üstündedir.

Not : Ayrıca Bk. Konu 66.B.

Birleştirilecek örnek cümleler :

- (I came **by** car.)
- (The car is on the sidewalk.)

a) • The car **by which** I came is on the sidewalk.
b) • The car I came **by** is on the sidewalk.
c) • The car **which** I came **by** is on the sidewalk.
Geldiğim otomobil kaldırımın üstündedir.

Birleştirilecek örnek cümleler :

- (He ate **with** fork.)
- (Where is the fork?)

a) • Where is the fork **with which** he ate?
b) • Where is the fork he ate **with**?
c) • Where is the fork **which** he ate **with**?
Onun yemek yediği çatal nerede?

Birleştirilecek örnek cümleler :

- (This is the person.)
- (She was talking **about** this person.)

a) • This is the person **about whom** she was talking.
b) • This is the person she was talking **about.**
c) • This is the person **whom** she was talking **about.**
Onun (hakkında) bahsettiği kişi budur.

Birleştirilecek örnek cümleler :

- (This is the street.)
- (We came **through** this street.)

a) • This is the street **through which** we came.
b) • This is the street we came **through.**
c) • This is the street **which** we came **through.**
Bu bizim (içinden) geldiğimiz yoldur.

Birleştirilecek örnek cümleler :

- (Isn't this the pen?)
- (Weren't you looking **for** this pen?)

a) • Isn't this the pen **for which** you were looking?
b) • Isn't this the pen you were looking **for?**
c) • Isn't this the pen **which** you were looking **for?**
Senin aradığın kalem bu değil mi?

In Non-defining Relative Clauses.

(Tarif edici olmayan cümleciklerde)

Tarif edici olmayan cümleciklerde (Bk. Konu 82.B.), durum eki, ilgi zamirinin ("relative pronoun"ın) başında gelmelidir.

Örnek :

- Our English teacher, **with whom** we went to a picnic last Sunday, will take us to a museum next Saturday.
İngilizce öğretmenimiz, ki onunla geçen pazar günü pikniğe gitmiştik, bizi önümüzdeki cumartesi günü bir müzeye götürecek.

EXERCISE 60

Aşağıdakı cümlelerden ikinci cümleyi Tarif Edici İlgi Cümleciği (Defining Relative Clause) şekline sokarak :

i. Tek cümle durumuna getiriniz.

ii. Yaptığınız cümledeki ilgi zamirini ("relative pronoun"ı) atarak cümleyi yeniden düzenleyiniz.

1. (This is the ball.)
   (They quarreled for this ball.)
2. (Here comes my friend.)
   (I studied English with him yesterday.)
3. (Did you see the man?)
   (I gave your phone number to him.)
4. (These are the colors.)
   (I will make paintings with these colors.)
5. (At the beach we're going to build a sand-hill.)
   (We will dance around it.)

CO-ORDINATE RELATIVE CLAUSES

(Birleştirici İlgi Cümlecikleri)

144

Tarif edici olmayan ılgi cumleciklerinin (Bk. "Non-defining relative clauses" - Konu 82-82.B.) diğer bir örneği de, ıki bağımsız cümleyi, aralarındaki ilişki nedeniyle, **which, who, where** gibi kelimelerle birleştirerek daha akıcı olan tek bir cümle haline sokan şekildir.

WHICH kelimesinin birleştirici olarak kullanılması:

Which kelimesi, iki cümleyi birleştirme görevi ile kullanıldığında, **"ki bu durum"** anlamına gelmektedir. Diğer bir deyimle **which** yerine istersek **and this** diyebiliriz.

Örnek bağımsız cümleler :

- (He entered the trade school.)
- (This was the best thing he could do.)

Birleştirilmiş şekli :

- He entered the trade school **which** was the best thing he could do.
  O, meslek okuluna girdi **ki bu durum** *onun yapabileceği en iyi şeydi.*

Veya :

- He entered the trade school **and this** was the best thing he could do.
  O, meslek okuluna girdi **ve bu** *onun yapabileceği en iyi şeydi.*

WHO kelimesinin birleştirici olarak kullanılması:

Who kelimesi iki cümleyi birleştirme görevi ile kullanıldığında, **"ki o"** anlamına gelmektedir ve istersek **who** yerine **and he** diyebiliriz.

Örnek bağımsız cümleler:

- (Yesterday Ahmet came to visit us.)
- (He was wearing his new suit.)

Birleştirilmiş şekli :

- Yesterday Ahmet came to visit us, **who** was wearing his new suit.
  Dün Ahmet bize geldi **ki o** *yeni takım elbisesini giymişti.*

Veya :

- Yesterday Ahmet came to visit us, **and he** was wearing his new suit.

WHERE kelimesinin birleştirici olarak kullanılması :

Where kelimesi iki cümleyi birleştirme görevi ile kullanıldığında, **"ki orada"** anlamına gelmektedir ve istersek **where** yerine **and there** diyebiliriz.

Örnek bağımsız cümleler :

- (We went to the movie last night.)
- (In the movie we saw your brother.)

Birleştirilmiş şekli :

- We went to the movie last night, **where** we saw your brother.
  Dün gece sinemaya gittik **ki orada** *erkek kardeşini gördük.*

Veya :

- We went to the movie last night, **and there** we saw your brother.

"THEN" and "NOW" PHRASES

("Ki o zaman" ve "Ki şimdi" İbareleri)

145

Then (ki o zaman) ve **now** (ki şimdi) kelimeleri ile başlayan ibare (phrase) ler, cümle içinde bir ek beyan görevi yaparlar. (Bk. Konu 83 **"Appositives".**)

Örnekler :

- Two years ago my uncle, **then** the principal of our school, took our class to Uludağ for the summer camp.
  İki yıl evvel amcam, **ki o zaman** *okulumuzun müdürü idi, bizim sınıfı yaz kampı için Uludağ'a götürdü.*

• My uncle, **now** our English teacher, will take us to Abant for the summer camp.
Amcam, **ki şimdi** *bizim İngilizce öğretmenimizdir, bizi yaz kampı için Abant'a götürecek.*

NOUN CLAUSES
(İsim Cümlecikleri)

146

"That" kelimesi ile başlayan isim cümleciğine Konu 71-74 de ornekler verilmişti. Ayrıca "what" kelimesi ile de isim cümlecikleri yapmak mumkundür.

Bu dersimizde isim cümleciklerinin çeşitlerini ve bunların hangi cümle elemanının yerini aldığını daha etraflı olarak göreceğiz.

İsim cumleciklerinin, bir ana cümle (main clause) içinde hangi cümle elemanının yerini aldığını şöyle sıralayabiliriz:

i. **As a subject.** *(Özne olarak.)*
ii. **As an object.** *(Nesne olarak.)*
iii. **In apposition to the subject.** *(Ozneye ait ek beyan olarak.)*
iv. **In apposition to the object.** *(Nesneye ait ek beyan olarak.)*
v. **As complement of verb "be".** *("Be" fiilinin tamamlayıcısı olarak.)*

İsim cümleciklerinin, cumle elemanı olarak kullanılış şekilleri aşağıda gösterilmiştir :

i. **Noun clause as a subject.**
(Bunun için Konu 74'e bakınız.)

ii. **Noun clause as an object.**
(Bunun için Konu 71-73'e bakınız.)

146.A *iii.* **Noun clause in apposition to the subject.**

Örnek :

- The idea is something we must take seriously.
  Fikir, bizim ciddiyetle ele almamız gereken bir şeydir.

Yukarıdaki cümle gramer bakımından doğru olmakla beraber, "fikir" kelimesinden oluşan özne (subject)nin ne hakkında olduğunu belirtmeye elbette ki ihtiyaç vardır. O halde bir Ek Beyan (appositive) ile **subject** in kastettiği anlamı açıklarız.

Bir isim cümleciği (noun clause), bu ek beyan görevini yapar:

- The idea that a student should learn about computers is something we must take seriously.
  Bir öğrenci bilgisayarlar hakkında bilgi sahibi olmalıdır şeklindeki fikir, bizim ciddiyetle ele almamız gereken bir şeydir.

Böylece, "that" ile başlayan cümlecik, Özneye Ek Beyan Durumundaki İsim Cümleciği (Noun clause in apposition to the subject)ni oluşturur. Ayrıca Bk. Konu 74.

Açıklamalar :

Yukarıdaki örnekte "that clause" evvelce gördüğümüz gibi bir sıfat cümleciği (adjectival clause) değildir, çünkü burada "that" cümleciği "idea" kelimesini tarif etmez fakat "idea" nın ne hakkında olduğunu ek beyan yoluyla bize anlatır. Zaten eğer bir sıfat cümleciği olsa idi, **that** kelimesinin yerine **which** ilgi zamirini de koyabilirdik. Halbuki bu örnekte "which" ılgı zamirini koymak elbette ki mümkün değildir. Böylece, buradaki "that" kelimesi bir ilgi zamiri değil bir bağ kelimesi (conjunction) görevi yapmaktadır.

Diğer bir örnek :

- The fact that you will be absent in the committee meeting is a good reason to refuse Mr. Yücel's application.
  Komisyon toplantısında sizin bulunmayacağınız gerçeği Bay Yücel'in başvurusunu reddetmek için iyi bir nedendir.

iv. **Noun clause in apposition to the object.**

146.B

Yukarıda paragraf *(iii)* de özneye ait ek beyan için yapılan açıklamalar aynen aşağıdaki ornek için de geçerlidir, şu farkla ki burada ek beyan, ''nesne'' hakkında bilgi vermektedir.

Örnek :

- Our English teacher agreed with our proposal.
  Önerimizi İngilizce öğretmenimiz kabul etti.

Nesneyi oluşturan **proposal** (oneri) kelimesini bir ek beyan (appositive) ile açıklığa kavuştururuz:

- Our English teacher agreed with our proposal that we should be allowed to use our dictionaries in the monthly exams.

  Aylık sınavlarda sözluklerimizi kullanmamıza izin verilmeli seklindeki önerimizi İngilizce öğretmenimiz kabul etti.

146.C

v. **Noun clause as complement of verb ''be''.**

Örnek :

- The problem is that I will not have enough time to help him.
  Problem şu ki ona yardım edecek yeterli zamanım olmayacak. (Veya : Problem, ona yardım edecek yeterli zamanım olmayacagıdır.)

Açıklamalar :

Yukarıdaki ornekte ''that'' cumleciği ''be'' fiilinin tamamlayıcısıdır (''complement'' dir) ve onu bir ''object'' olarak düşünmemek gerekir.

Diğer örnekler :

- The argument was that Ahmet didn't want to go with them.
  Tartışma, Ahmet'in onlarla gitmek istemeyişi idi.

- The good news was that he had won the entrance tests.
  İyi haber (müjde), onun giriş sınavlarını kazanmış olmasıydı.

NOUN CLAUSES WITH "WHAT"

("What" kelimesiyle isim cümlecikleri)

147

"That" kelimesi ile olduğu gibi, "what" kelimesini de bir **conjunction** (bağ kelimesi) olarak kullanma yoluyla isim cümlecikleri yapabiliriz. Şu farkla ki, **what clause** diyebileceğimiz bu cümlecikler, yalnız isim cümleciği olarak görev yaparlar ve sıfat cümleciği olarak (Bk. Konu 75) kullanılmazlar.

Şimdiye kadar gördüğümüz ilgi zamirleri (relative pronouns) yönünden bir yaklaşım yaparsak, **what** kelimesinin bu kullanılışı, **"the thing which", "that which"** ve **"something which"** anlatım şekillerinin eşitidir ve bunların yerini almaktadır.

Örnekler :

- Can you see **the thing which** is behind the chair?
  Sandalyenin arkasında olan şeyi görebiliyor musun?

Bu örnekteki **which is behind the chair** cümleciği bir sıfat cümleciğidir ve **the thing** olan "isim"i tarif etmektedir.

Halbuki, şöyle söylersek :

- Can you see **what** is behind the chair?
  Sandalyenin arkasındaki nedir görebiliyor musun?

Bu örnekteki **what is behind the chair** cümleciği bir isim cümleciğidir ve "antecedent"i (evvelisi) yoktur. (Bk. Konu 78-79). "What" ile başlayan bu isim cümleciği bir **object** durumundadır.

Diğer bir örnek :

- What surprises me is where he has learned all these things.
  Beni şaşırtan şey bütün bunları nereden öğrendiğidir.

"What" ile başlayan bu isim cümleciği bir **subject** durumundadır.

Diğer örnekler :

- Did you see what he had done?
  Onun yaptığı şeyi gördün mü?

- He didn't believe what I said.
  Söylediğim şeye inanmadı.

- Is this what you are looking for?
  Aradığın şey bu mu?

- The best thing to do is what your teacher suggests.
  Yapılacak en iyi şey öğretmeninin tavsiye ettiği şeydir.

- What you want me to do is something impossible.
  Benim yapmamı istediğin şey imkânsız bir şeydir.

- What he said was nonsense.
  Onun söylediği şey saçma idi.

- Will you tell him what we have talked about.
  Ne hakkında konuştuğumuzu ona söyleyecek misin?

NOUN CLAUSE WITH "HOW"

("How" kelimesiyle isim cümlecikleri)

148

Örnekler :

Noun clause as an object :

- I don't understand how he manages to keep them quite.
  Onları sessiz tutmayı nasıl idare ediyor anlamıyorum.

Noun clause as a subject :

- How he manages to keep them quite is what I don't understand.
  Anlamadığım şey, onları sessiz tutmayı nasıl idare ettiğidir.

Dikkat : Konu 81'de de işaret edilmiş olduğu gibi, birer soru kelimesi olan **what** ve **how** kelimelerinin bir "conjunction" (bağ kelimesi) olarak kullanılmasıyla yapılan cümlecikler bir soru cümlesi oluşturmazlar ve bu nedenle cümlecikteki yardımcı fiil, özneden evvel gelmez.

NOUN CLAUSE WITH "WHO"

("Who" kelimesiyle isim cümlecikleri)

148.A

Yukarıda "what" kelimesini bir **conjunction** olarak kullanma yoluyla yaptığımız isim cümleciklerine ait açıklamalar, **who** kelimesi için de geçerlidir (Buradan da anlaşılacağı gibi "what" kelimesi de aslında bir **pronoun** görevi yapmaktadır.)

Örnekler :

- Can you see **the person who** is behind the door?
  Kapının arkasındaki kişiyi görebiliyor musun?

Bu örnekteki **who is behind the door** cümleciği bir sıfat veya Tarif Edici İlgi Cümleciği (defining relative clause) olarak "person" kelimesini nitelemektedir.

Halbuki şöyle söylersek :

- Can you see **who** is behind the door?
  Kapının arkasındaki kimdir görebiliyor musun?

Bu örnekteki **who is behind the door** cümleciği bir isim cümleciğidir ("noun clause" dur) ve ana cümlenin **object** ini oluşturmaktadır.

Diğer örnekler :

As an **object :**

- I've already forgotten who won the Academy Award last year.
  Geçen yıl Akademi Ödülünü kimin kazandığını unuttum bile.

- He doesn't remember who wrote that book.
  O kitabı kimin yazdığını hatırlamıyor.

As a **subject :**

- Who broke the window is not so important.
  Camı kimin kırdığı o kadar önemli değil.

- As a **complement :**

- The important thing is who will repair the window.
  Önemli olan pencereyi kimin tamir edeceğidir.

NOUN CLAUSE WITH "WHOM"

148.B As an object :

- They will probably not tell you whom they talked to.
  Kiminle konuştuklarını belki sana söylemeyeceklerdir.

As a subject :

- Whom they talked to is what we are interested in.
  Bizim ilgi duyduğumuz onların kiminle konuştuklarıdır.

NOUN CLAUSE WITH "WHEN"

148.C As an object :

- He will tell me when they stopped working.
  Onların ne zaman işi durdurduğunu o bana söyleyecektir.

As a subject :

- When he came back is not known to any of us.
  Onun ne zaman döndüğü hiç birimizce bilinmiyor.

NOUN CLAUSE WITH "WHERE"

148.D

- I wonder where he is now.
  Acaba o şimdi nerdedir (diye merak ediyorum).

NOUN CLAUSE WITH "WHOEVER"

148.E

- Whoever runs fastest will get the prize.
  En hızlı kim koşarsa ödülü alacak.

NOUN CLAUSE AS OBJECT OF A PREPOSITION

148.F

- They did not agree **to what** we suggested.
  Bizim teklif ettiğimizi kabul etmediler.

- It all depends **on what** they will want from you.
  O tamamen senden ne isteyeceklerine bağlı.

- I am worrying **about where** he will spend the night.
  Geceyi nerede geçireceği hakkında endişeleniyorum.

EXERCISE 61

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili olan sıfat cümleciklerini, "what" bağ kelimesiyle yapılan İsim Cümlecikleri şekline sokarak yeniden yazınız.

Örnek : Did you find anything which you were looking for?
Çözüm : Did you find what you were looking for?

1. He didn't believe the things which he saw.
2. I bought something which she would really like.
3. The thing which he tells me to do is something unacceptable.
4. Whether to tell him the truth or not is something upon which you must decide by yourself.
5. The thing which we found was of no value.

NOUN PHRASES : Question word + infinitive.

(İsim ibareler)

149

Bir Soru Kelimesi'nden sonra bir **infinitive** (mastar) koymak suretiyle yapacağımız ibareler, bir **noun** (isim) görevi yaparak cümlenin **object**'ini oluştururlar.

Örnekler :

- She doesn't know **how to** solve this problem.
  Bu problemi nasıl çözeceğini bilmiyor.

- I don't know **who to** ask about the courses.
  Kurslar hakkında kime soracağımı bilmiyorum.

- Did he tell you **where to** put this file.
  Bu dosyanın nereye konacağını sana söyledi mi?

- We didn't know **what to** do at week-ends.
  Hafta sonlarında ne yapacağımızı bilmiyorduk.

- Have you told him **when to** turn the lights on?
  Ona ışıkların ne zaman yakılacağını söyledin mi?

- Do you think my brother might learn **how to** play violin?
  Kardeşimin keman çalmasını öğrenebileceğini sanıyormusunuz? (Sizce kardeşim keman çalmasını öğrenebilir mi?)

Fiilin mastar şekliyle birleşerek isim ibare (noun phrase) oluşturan Soru Kelimeleri, evvelki derslerimizden hatırlanacağı gibi, cumle Ana Elemanları'nın araştırılmasında kullanılan soru kelimeleridir. Nitekim, **who** ve **what** sorularının ana özne veya ana nesnenin araştırılmasında, ve **where, when** ve **how** sorularının ise zarf (adverb) çeşitlerinin araştırılmasında kullanıldığı hatırlanacaktır. (Bk. Konu 26, 27 ve 45.)

COMPARISON AND CONTRAST

(Kıyaslama ve Karşılaştırma)

150

Kıyaslama ve karşılaştırma ile ilgili olarak Konu 62-62.A-2'de **Comparative** (daha çok ; daha az) ve **Superlative** (en çok ; en az) şeklindeki anlatımları ve bunlara ait kuralları görmüştük. Bu dersimizde diğer kıyaslama ve karşılaştırma kelimelerini ve ibarelerini göreceğiz.

Sözü edilen kelime ve ibareler şunlardır :

— **As.....as**
— **like**
— **the same as**
— **alike**
— **different from**

Bunları örnekler ve açıklamalar ile ele alalım.

As.... (adj.).....as :

- Ahmet is as tall as his father (is).
  Ahmet'in boyu babasının boyu kadardır.

Bu kıyaslamada Ahmet ve babasının aynı boylarda olduğunu anlıyoruz fakat boylarının uzun veya kısa olduğu belirtilmiş değildir.

Eğer ana cümlecik ile kıyaslama cümleciğinin fiili, veya yardımcı fiili, aynı ise bunu kıyaslama cümleciğinde tekrarlamak gerekli değildir. Bu nedenle "is" fiili parantez içinde gösterilmiştir.

- Ahmet works as fast as his father (does).
  Ahmet babası kadar hızlı çalışır.

- He likes ice cream as much as his brother used to.
  O dondurmayı, evvelce kardeşinin sevmekte olduğu kadar çok seviyor.

- He is as clever as his grand father was.
  O, dedesi(nin evvelce olduğu) kadar akıllı.

- She is only as fat as her elder sister.
  O sadece ablası kadar şişman.

Like :

- Ahmet is tall, like his father.
  Ahmet babası gibi uzun boyludur.

Bu kıyaslamada gerek Ahmet'in gerekse babasının uzun boylu olduğunu anlıyoruz.
Bu cumlede **like** kelimesi bir durum ekı (preposition) gorevi yapmakta dır.

- Apples grow on trees like oranges (do).
  Elmalar portakallar gibi ağaçlarda büyür.

The same as :

- My pen is the same as yours.
  Benim kalemim seninkinin aynıdır.

Alike :

- My pen and yours are alike.
  Benim kalemim ve seninki (birbirine) benzerdir.

- Our hats are not alike.
  Şapkalarımız birbirinin aynı değil.

- My brother and I are not alike.
  Kardeşim ve ben birbirimize benzemeyiz.

Different from :

- My dictionary is different from yours.
  Benim sözlüğüm seninkinden farklıdır.

- My hat and yours are different (from each other).
  Benim şapkam ve seninki (birbirinden) farklıdır.

- His translation was different from what Mr. Young said.
  Onun tercümesi Mr. Young'ın dediğinden farklı idi.

DIRECT OBJECT AND INDIRECT OBJECT

(Doğrudan Nesne ve Dolaylı Nesne)

151

Konu 48'de, **direct object** ve **indirect object** ın ne olduğu ve bunların diziliş sırası ile ilgili kurallar kısaca anlatılmıştı.

Bunları özet olarak tekrarlarsak : "Kişi" yi gösteren nesneye **indirect object** ve eşyayı gösteren nesneye **direct object** denilmekte idi. Ayrıca, kişiyi gösteren nesne eşyadan sonra belirtilirse, kişiyi gösteren nesnenin başına **to** veya **for** durum eki (preposition) getirildiği açıklanmıştı.

Yukarıdaki açıklamalar doğru ve geçerli olmakla beraber bu konu hakkında yeterli bilgiyi vermemektedir.

Evvela, bazı örneklerle konuya yaklaşalım.

"Indirect Object" önce belirtilirse :

Subject	Verb	I.O. (kişi)	D.O.
Mr. Atak	asked	his children	a few questions.
Ahmet	told	me	the time.
Ayşe	bought	her husband	a present.
She	bought	him	a new watch.
She	gave	him	a new watch.

"Direct Object" önce belirtilirse :

Subject	Verb	D.O.	prep.	I.O. (kişi)
Ayşe	bought	a present	for	her husband.
She	bought	a new watch	for	him.
She	gave	a new watch	to	him.
The teacher	announced	an exam	to	his students.
The teacher	will explain	electrons	to	his students.
He	prepared	medicines	for	the patients.

Yukarıdaki örneklerden çıkarabileceğimiz bazı sonuçları, kural olarak şöyle sıralayabiliriz :

i. **Direct** veya **indirect object** den hangisini daha çok vurgulamak istiyorsak onu önce belirtiriz;
veya,

ii. Hangi **object** daha az kelimeden oluşuyorsa onu once belirtiriz;
veya,

iii. Her iki **object** de eşit sayılabilecek kelimelerden oluşuyorsa, tercih bize kalmaktadır.

iv. **I.O.** sonra belirtiliyorsa, kullanılan fiilın anlamına uygun düşecek şekilde önüne **to** veya **for** durum eki koyarız. Meselâ:

- **Ona** yeni bir saat verdi.
  (She gave a new watch **to him.**) demek doğru bir anlatımdır.
  Fakat :

- She gave a new watch **for him.**
  (Onun için yeni bir saat verdi.)

denilmesinin yanlış olduğu açıkça görülmektedir. Bu konuda, her çeşit fiile uygulanabilir bir kural yoktur. Öğrenci, ana dilinden de esinlenerek, bu konuda sarfedeceği dikkat yoluyla kendini kolayca eğitebilir.

(v. Kural *v.* ve *vi.* için aşağıya bakınız.)

Bir örnek :

"Direct object" önce :

- He made a pumpkin head for me.
  Benim için balkabağından bir baş yaptı.

"Indirect object" önce :

- He made me a pumpkin head.

v. Yukarıdaki ikinci örnekte **indirect object** i oluşturan **pronoun** hem "bana" hem de "beni" anlamına geleceği için çümle iki ayrı şekilde anlaşılabilir. Yani :

(Bana balkabağından bir baş yaptı.)
Veya,
(Beni bir balkabak başlı yaptı.) gibi.

Bu nedenle, böyle iki ayrı anlama imkan veren fiillerin kullanılması halinde, **indirect object** (yani, kişi) önce belirtilirse dahi başına durum eki konulmalıdır :

• He made for me a pumpkin head.

vi Evvelki derslerimizde öğrenmiş olduğumuz gibi, bazı cümlecikler, bir cümlenin **direct object** ini oluşturmaktadır,"that clause","what clause", gibi. Böylece, bir bağ kelimesi (conjunction) ile başlayan cümleciğin oluşturduğu **direct object,** cümle içinde **indirect object** den (yani, kişiden) sonra konulursa cümle daha kolay anlaşılır ve daha açık duruma gelir.

Örnekler :

• Mr. Yılmaz said his children **that** they would stay home.

• Ahmet told his younger brother what he wanted .

Açıklığı az olan cümle şekilleri:

• Mr. Yılmaz said that they would stay home to his children.

• Ahmet told what he wanted to his younger brother

OBJECTIVE COMPLEMENT

(Nesne Tamlaması)

152 Bir cümlede **object** in ardından bu **object** i tamlayıcı bilgi verilebilir. Bu tamlayıcı bilgi bir "isim" **(Noun Complement)** veya bir "sıfat" **(Adjective Complement)** şeklinde olabilir.

152.A **"Noun Complement"** örneği :

Subj.	verb	object	Object Complement (noun)
He	made	his garden	a playground.

O bahçesini bir oyun sahası yaptı.

Açıklamalar :

Fiil : yaptı.
Neyi yaptı : bahçeyi.
Bahçeyi ne yaptı : bir oyun - sahası. (Noun)

Yukarıdaki ornekte, nesne tamlamasını oluşturan kelime bir "isim" dir.

Diğer örnekler :

- He chose Ahmet the football captain.
  O Ahmet'i futbol kaptanı seçti.
- We named our cat Tombik.
  Kedimize Tombik ismini verdik.
- We call this place the camel - neck.
  Biz bu yere "deve boynu" deriz.

Nesne tamlaması yapmak yalnız belli fiiller ile mumkundur. Bunun için kullanılabilecek örnek fiiller aşağıda gosterilmiştir :

- **make** • **call** • **believe** • **think**
- **choose** • **want** • **declare** • **elect**
- **name** • **find** • **consider** • **keep**

152.B **"Adjective Complement"** örneği :

Subj.	verb	object	Obj. Compl. (Adj.)
I	want	my eggs	boiled.

Ben yumurtalarımı haşlanmış isterim.

Açıklamalar :

Fiil : isterim.
Neyi isterim : yumurtalarımı.
Ne cins yumurtalar : haşlanmış. (Adjective)

Yukarıdaki örnekte, nesne tamlamasını oluşturan kelime bir "sıfat" tır.

Diğer örnekler :

- Ayşe finds him **stupid.**
  Ayşe onu aptal buluyor.

- He always keeps the door **open.**
  O, kapıyı hep açık tutar.

- We painted the wall **yellow.**
  Biz duvarı sarıya boyadık.

- She washed the dishes **very clean.**
  O, tabakları çok temiz yıkadı.

PREDICATE ADJECTIVE
(Yüklem Sıfatı)

153 Bazı özel fiillerden hemen sonra bir sıfat belirtmek mümkündür. Bu fiillerden en çok kullanılanlar aşağıda gösterilmiştir :

• **be**	• **taste**	• **feel**	• **smell**
• **get**	• **seem**	• **turn**	• **sound**
• **appear**	• **grow**	• **prove**	
• **look**	• **become**	• **remain**	

Örnekler :	Verb :
• Her shoes are red. *Onun ayakkabıları kırmızıdır.*	(be)
• Ahmet seems angry. *Ahmet kızgın görünüyor.*	(seem)
• He looked unhappy. *O mutsuz görünüyordu.*	(look)

• Do you feel ill?
Hasta mı hissediyorsunuz?

• The meal smells good.
Yemek iyi kokuyor.

• The music sounds pleasant.
Müzik kulağa hoş geliyor.

• I think he got mad.
O galiba kızdı. (Sanırım o kızgınlaştı.)

• Those apples do not appear fresh.
O elmalar taze görünmüyorlar.

• These grapes taste sour.
Bu üzümler (ağıza) ekşi tat veriyor.

• If you water them, they'll grow faster.
Onları sularsan daha çabuk büyürler.

• Keep them under the sun, they'll turn red.
Onları güneş altında tut, (renkleri) kırmızıya dönüşür (kızarır)

• I think the sea will remain calm today.
Sanırım deniz bugün sakin kalacak.

Class work :

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun gördüğünüz sıfatları koyunuz.

1. He has never felt ___well___.
2. Does it seem ___clear___ now ?
3. Did he become ___mad___ ?
4. What you've said sounds ___[illegible]___.
5. He may be ___late___ today.

ADVERBIAL CONNECTIVES (AC)

(Zarftan Oluşan İlişki Kelimeleri)

154

Şimdiye kadar bağımsız cümleleri birleştiren bağ kelimelerini (Bk. "Coordinate Conjunctions" - Konu 102.A) ve bağımlı cümlecikleri oluşturan bağ kelimelerini (Bk. "Subordinate Conjunctions" - Konu 102.C) görmüştük. Bu dersimizde göreceğimiz özel zarflar, zarf görevlerine ilâveten, iki bağımsız cümle arasında ilişki kurma görevi yapan kelimelerdir ve bunlara **Adverbial Connectives** (AC) denir. Bazı gramer kitaplarında bu zarf kelimelerine **sentence connectors** da denilmektedir.

Kullanışa ait bilgiler :

i. Bu zarflar, iki **Independent** (bağımsız) cümle arasında kullanıldıklarında, ilk bağımsız cümlenin bitimine noktalı virgül (;) konulur ve noktalı virgülden sonra gelen zarf kelimesinden sonra da virgül (,) konulur. Evvelce öğrendiğimiz simgelerle bunu gösterirsek :

(I; AC, I) şeklinde olacaktır.

Örnekler :

- I have never been to Cyprus; **however,** I hope to go there soon.
  Kıbrıs'ta hiç bulunmadım; mamafih, oraya yakında gitmeyi umuyorum.

- He wasn't feeling very well; **consequently,** we stayed home that night.
  O kendini pek iyi hissetmiyordu; sonuç olarak, o akşam biz evde kaldık.

ii Eğer **adverbial connective** kelimesi, yönlendirdiği cümlenin başında değil de cümlenin fiiline bitişik kullanılıyorsa yine de iki virgül arasına yazılacaktır. (Not : Konuşma dilinde bu virgülleri belirtmek için konuşan kişi hafif bir duraklama yapmalıdır.) Bunu simgelerle gösterirsek:

(I; ..... AC , ... I) şeklinde olacaktır.

Örnek :

- Ahmet is the fastest runner at our school; he is called, **therefore,** the locomotive.
  Ahmet okulumuzun en hızlı koşucusudur; o, bu sebeple, lokomotif diye çağırılır.

Anlamlarına göre gruplandırılması :

Adverbial connectives dediğimiz bu ilişki kelimelerini, anlamlarına göre, beş grup içinde gösterebiliriz.

1. **İlâveten** anlamında :

• **Also** • **Besides** • **Moreover** • **Furthermore**

2. **Bu sebeple** anlamında :

• **Therefore** • **Consequently.** • **Hence**

3. **Buna rağmen** anlamında :

• **Yet** • **Still** • **However** • **Nevertheless**

4. **Bu şekilde** anlamında :

• **Thus**

5. Zaman gösterenler :

• **Previously** • **Meanwhile** • **Afterwards** • **Later** • **Finally**

Not : Zaman gosteren **adverbial connective**'lerin çogu, yonlendırdikleri cümlenin içinde belirtildiklerinde ıkı virgul arasına konulmak mecburiyetinde değildirler.

Tek heceden oluşan **yet, thus** ve **also** kelimeleri de ikı virgul arasında gösterilmeyebilir.

Örnekler :

Also : (Aynı zamanda)

• They moved all the chairs into the house; they also cleaned the sitting room.
Onlar bütün sandalyeleri içeri taşıdılar; aynı zamanda oturma odasını da temizlediler. (Ayrıca Bk. Konu 131.)

Still : (Hâlâ da; buna rağmen)

• Ayşe was angry with him ; still, she tried to help him.
Ayşe ona kızgındı ; buna rağmen, ona yardıma çalıştı.

Nevertheless : (Ne yazık ki; her şeye rağmen)

- Ahmet always helped her ; nevertheless, she refused to help him.
  Ahmet ona daima yardım ederdi ; ne yazık ki, o Ahmet'e yardım etmeyi reddetti.

However : (Mamafih, buna rağmen)

- His speech was very well prepared; however, it didn't attract a large audience. (Bk. "Though" - Konu 121.)

- His speech was very well prepared ; it didn't attract a large audience, however (veya **"though").**
  Onun konuşması çok iyi hazırlanmıştı ; mamafih, büyük bir dinleyici toplamadı (çekmedi).

Diğerlerinin Türkçe karşılıkları :

Besides : (Bunun yanında ; ayrıca ; dahası)
Moreover ; Furthermore : (Bundan başka)
Therefore ; Hence : (Binaenaleyh ; bu nedenle ; böylece ; bundan dolayı)
Consequently : (Binnetice ; bu yüzden ; sonuçta)
Yet ; However : (Mamafih ; buna rağmen)
Thus : (Böylece)

Previously : (Evvelce), **Meanwhile :** (Bu arada ; aynı zaman içinde), **Afterwards :** (Bilâhare ; sonradan ; müteakiben), **Later :** (Daha sonra), **Finally :** (Son olarak ; en sonunda).

PHRASES USED LIKE ADVERBIAL CONNECTIVES

("AC" Gibi Kullanılan İbareler)

155

Aşağıda Türkçe karşılıkları verilen ibareler, aynen **adverbial connectives** gibi ve aynı virgulleme kurallarına uygun olarak kullanılırlar : (Ayrıca Bk. Konu 154.)

In fact : İşin doğrusu ; gerçekte)
In addition : (İlâveten), **Later on:** (Bilâhare; sonradan)
At least : (Hiç olmazsa; en azından)
At last : (En sonunda; nihayet), **Of course :** (Elbette)
On the other hand : (Buna karşın ; diğer yandan)
After all : (Şunun şurasında; nihayet; alt tarafı; ne de olsa)
Namely : (Yani), **That is :** (Yani)
For example : (Meselâ), **For instance :** (Meselâ)
For that reason : (Bu nedenle ; bu sebeple)
In spite of that : (Buna rağmen)
In this way : (Bu şekilde ; böylece)

Örnekler :

- Ahmet agreed to go to the movie with Ali: **in fact,** he would like to stay home and study English.
  Ahmet Ali ile sinemaya gitmeyi kabul etti, gerçekte, o evde kalıp İngilizce çalışmayı isterdi.

- You shouldn't be so angry because of my mistake ; **after all,** I am very new at this job.
  Yanlışımdan dolayı bu kadar kızmanız gerekmez; alt tarafı ben bu işte çok yeniyim.

- Bilingual graduate students are always able to find better paying jobs. **for that reason,** we have decided to spend more time on learning English.
  İki dil konuşan mezun öğrenciler daima daha iyi ücret veren işler bulabiliyorlar, bu sebeple biz İngilizce öğrenmek için daha çok zaman harcamaya karar verdik.

- Why didn't you tell me (that) he needed help ; I would, **at least,** give him some money and food.
  Onun yardıma ihtiyacı olduğunu bana niçin söylemedin; ona hiç olmazsa biraz para ve yiyecek verirdim.

THE PAST TENSE OF MODAL AUXILIARY VERBS

(Yargı Fiillerinin "Past" Şekli)

156 Konu 104-108'de, Yargı Fiilleri ve bunların değişik anlamlardaki kullanılış şekilleri gösterilmişti. Bunlardan, **would, might, could** un cümle içinde geçmişe ait bir zaman belirtmek suretiyle, geçmiş zaman için kullanıldıklarına örnekler vermiştik.

Oysa, Konu 109'da da açıklandığı gibi çoğu yargı fiillerine **have** kelimesini, yanı gramer devimi ile **perfect infinitive** kelimesini, eklemek suretiyle bunları gerçekten geçmişi anlatmak için kullanabiliriz.

Örnekler :

- I could have helped him if I had seen him.
  Eğer onu görmüş olsaydım (ona) yardım edebilirdim.

- He must have learned what we have done because he looked at us very angrily.
  Yaptığımızı öğrenmiş olmalı(ydı) çünkü bize çok kızgın bakıyordu.

- You should have finished your work yesterday.
  İşini dün bitirmiş olmalıydın.
  (Bu örnekte, işin yapılması gerektiği halde yapılmamış olduğu belirtiliyor.)

- The death of her father must have been a great shock to her.
  Babasının ölümü onun için büyük bir darbe olmuş olmalı.

- They ought to have finished their work by now.
  Onlar şimdiye kadar işlerini bitirmiş olmalıydı.

- You are right; I ought to have been more careful.
  Haklısın, daha dikkatli olmalıydım.

- He need not have told me the whole truth.
  Bana bütün gerçeği söylemeye mecbur değildi.

There + Past Form of Modal Aux. + Be :

156.A

- There could have been a dog in the garden.
  Bahçede bir köpek (bulunmuş) olabilirdi.

- There might have been somebody to help us, but there was none.
  Bize yardım edecek birisi bulunabilirdi, fakat hiç kimse yoktu.

Continuous Action in the Past Forms of Modal Auxiliary Verbs:

156.B

- He could have been sleeping in his room during the fire.
  Yangın sırasında odasında uyuyor olabilirdi.

CAUSATIVE IN PASSIVE VOICE

(Yaptırtma eyleminin edilgen şekli)

157

Konu 66.C'de bir kimsenin başka bir kimseye bir işi yaptırtmasını anlatan özel cumle şekillerini görmüştük. Bu cümle şekillerinden yalnız **make** fiili ile yapılan "zorla yaptırtma" eylemi, edilgen (passive voice) olarak da ifade edilebilir.

Örnek :

Active voice :

- Ahmet made me pull the car.
  Ahmet bana zorla arabayı çektirdi.

Passive voice :

- I was made to pull the car.
  Bana zorla araba çektirtildi.

Yukarıdaki ornekten de görüldüğü gibi, edilgen (passive voice) ifadede, **infinitive** fiilin "to" eki atılmamaktadır.

COMMAS ARE IMPORTANT

(Virgüller önemlidir)

158

- Ahmet says Ayşe is a fool.
  Ahmet, Ayşenin aptal olduğunu söyler.

- Ahmet, says Ayşe, is a fool.
  Ayşe, Ahmetin aptal olduğunu söyler.

(Ayrıca Bk. Konu 159.)

BE CAREFUL WITH THE USAGE OF PRONOUNS

(Zamirlerin Kullanılışında Dikkatli Olunuz)

159

Örnek :

- Ahmet told Mehmet that his brother had an accident.
  Ahmet, Mehmet'e kardeşinin bir kazaya uğradığını söyledi.

Yukarıdaki ornek cumleyi ne kadar incelesek, yine de kimin kardeşinin kazaya uğradığını anlamamız mumkun değildir. Bu gibi durumlarda, anlatıma açıklık ve kesinlik kazandırmak için iki virgül arasında bilgi (Bk. "Appositives" - Konu 83) verilmesi gereklidir.

Örnekler :

- Ahmet told Mehmet that his, Mehmet's, brother had an accident.
- Ayşe told Fatma that she, Ayşe, would soon hear a good news.
  Ayşe, Fatmaya yakında kendisinin, Ayşenin, iyi bir haber duyacağını söyledi.

Diğer bir anlatım örneği :

- Ahmet gave his friend his book. (His friend's book.)
- Ahmet gave his friend his own book. (Ahmet's book.)
- Ahmet wanted Ali to open a soft drink **for him.**
  Ahmet, Ali'den kendisi (Ahmet) için bir meşrubat açmasını istedi.
- Ahmet wanted Ali to open a soft drink **for himself.**
  Ahmet, Ali'den kendisi (Ali) için bir meşrubat açmasını istedi.

VERB GROUPS IN SUMMARY
(Özet Olarak Fiil Grupları)

160

Bu bölümde fiil grupları, once eylemsiz fiiller **(no-action verbs)** olarak tanıdığımız tüm "Be" ailesi fiilleri (Konu 160.A) ve sonra da eylemli fiiller **(action verbs)** ile kullanılan yardımcı fiilleri (Konu 160.B) kapsamak üzere ele alınarak özetlenmiştir.

Examples on "BE" FAMILY Verbs and "THERE + BE" FAMILY Verbs
("Be" ailesi fiiller ve "There + Be" ailesi fiiller üzerine örnekler)

160.A

Şimdiye kadar kitabın çeşitli bölümlerinde görmüş olduğumuz "be" ailesi fiiller aşağıda bir tablo halinde topluca gösterilmiştir. Aşağıdaki iki diyagramı, "be" ailesi fiiller ile yapacağımız bütün cümleler için bir model olarak kullanılabilir.

Diyagram (1): (Bk. Konu 1)

Subject (Özne)	**Be Family Verb** ("Be" Fiili)	**Complement** (Nesne)	**Adverb** (Zarf)

Diyagram (2): (Bk. Konu 30)

There (Özne Temsilcisi)	**Be Family Verb** ("Be" Fiili)	**Subject** (Özne)	**Adverb** (Zarf)

Aşağıdaki tabloda, "be" ailesi fiiller on grup olarak özetlenmiş ve her bir grup içinde gerekli örnekler verilmiştir. **Sıra numarası ile gösterilmiş olan örneklerin en yakın Türkçe karşılıkları aynı sıra numarası ile Tablo'nun sonunda bir liste halinde verilmiştir.**

TABLE 7: NO-ACTION VERB GROUPS IN SUMMARY

Be Family Verbs: *(Konu 16 - 27)*

1.	He is	a	teacher	at	this	school	.
2.	He was	"	"	"	"	"	.
3.	He will be	"	"	"	"	"	.

There + Be Family Verbs: *(Konu 28 - 34)*

4.	There is	a	teacher	at	this	school	.
5.	There was	"	"	"	"	"	.
6.	There will be	"	"	"	"	"	.

Aux. Verb + Be: *(Konu 53)*

7.	He has been	a	teacher	at	this	school	.
8.	He had been	"	"	"	"	"	.
9.	He would be	"	"	"	"	"	.
10.	He will have been	"	"	"	"	"	.

There + Aux. Verb + Be: *(Konu 56)*

11.	There has been	a	teacher	at	this	school	.
12.	There had been	"	"	"	"	"	.
13.	There would be	"	"	"	"	"	.
14.	There will have been	"	"	"	"	"	.

Special Aux. + Be: *(Konu 57, 60)*

15.	He is going to be	a	teacher	at	this	school	.
16.	He was going to be	"	"	"	"	"	.
17.	He is able to be	"	"	"	"	"	.
18.	He was able to be	"	"	"	"	"	.
19.	He will be able to be	"	"	"	"	"	.
20.	He has to be	"	"	"	"	"	.
21.	He had to be	"	"	"	"	"	.

There + Special Aux. + Be: *(Konu 57)*

22. There is going to be a teacher at this school .
23 There was going to be " " " " " .
24. There has to be " " " " " .
25 There had to be " " " " " .

Modal Aux. + Be: *(Konu 106)*

26. He must be a teacher at this school .
27. He can be " " " " " .
28. He may be " " " " " .
29. He need not be " " " " " .
(ve benzeri)

There + Modal Aux. + Be: *(Konu 107)*

30. There must be a teacher at this school .
31. There can be " " " " " .
32. There may be " " " " " .
33. There need not be " " " " " .
(ve benzeri)

Past Form of Modal Aux. + Be: *(Konu 156)*

34. He could have been a teacher at this school .
35. He would have been " " " " " .
36. He must have been " " " " " .
(ve benzeri)

There + Past Form of Modal Aux. + Be: *(Konu 156.A)*

37. There could have been a teacher at this school .
38. There would have been " " " " " .
39. There must have been " " " " " .
(ve benzeri)

Turkish Equivalents of Examples in Table 7
(Tablo 7'deki örneklerin Türkçe karşılıkları)

1. O bu okulda bir öğretmen dir.
2. " " " " " idi.
3. " " " " " olacaktır.

4. Bu okulda bir öğretmen vardır (bulunur).
5. " " " " var idi (bulunurdu).
6. " " " " bulunacaktır.

7. O bu okulda bir öğretmen olarak bulunmuştur.
8. " " " " " bulunmuş idi (evvelce).
9. " " " " " bulunacaktı.
10. " " " " olmuş bulunacak.

11. Bu okulda bir öğretmen bulundu.
12. " " evvelce bir öğretmen bulundu.
13. " " bir öğretmen bulunacaktı.
14. " " " " bulunmuş olacaktır.

15. O bu okulda bir öğretmen olacaktır.
16. " " " " " olacaktı.
17. " " " " " olabilir (olmaya muktedirdir).
18. " " " " " olabildi (muktedir idi).
19. " " " " " olabilecek (muktedir olacak).
20. " " " " " olmaya mecburdur.
21. " " " " " " mecburdu.

22. Bu okulda bir öğretmen bulunacaktır.
23. " " " " bulunacaktı.
24. " " " " bulunmak mecburiyetindedir.
25. " " " " " mecburiyetinde idi.

26. O bu okulda bir öğretmen olmalı.
27. " " " " " olabilir (olmaya muktedirdir).

28. O bu okulda bir öğretmen olabilir (olması muhtemeldir)
29. " " " " " olmaya mecbur değildir.

30. Bu okulda bir öğretmen bulunmalı.
31. " " " " bulunabilir (mümkündür).
32. " " " " bulunabilir (muhtemeldir).
33. " " " " bulunması mecburiyeti yok (gerekmez).

34. O bu okulda bir öğretmen olarak bulunmuş olabilirdi.
35. " " " " " " olacaktı.
36. " " " " " " olmalıydı.

37. Bu okulda bir öğretmen bulunmuş olabilirdi.
38. " " " " " olacaktı.
39. " " " " " olmalıydı.

Examples on AUXILIARY VERBS USED WITH ACTION VERBS

(Eylemli fiiller ile kullanılan yardımcı fiiller üzerine örnekler)

160.B

Şimdiye kadar kitabın çeşitli bolumlerinde gormuş olduğumuz Yardımcı Fiiller (auxiliary verbs), aşağıda bir tablo halinde topluca gösterilmiştir. Aşağıdaki diyagram, yardımcı fiiller ile yapacağımız bütün cümleler için bir model olarak kullanılabilir.

Diyagram (3) : (Bk. Konu 41 ve 45)

Subject	Verb Group : **Aux. Verb + Verb**	**Object**	**Adverb**
(Özne)	(Fiil Grubu : Y. Fiil + Fiil)	(Nesne)	(Zarf)

Aşağıdaki tabloda, yardımcı fiiller on grup olarak özetlenmiş ve her bir grup içinde gerekli ornekler verilmiştir. **Sıra numarası ile gösterilmiş olan örneklerin en yakın Türkçe karşılıkları aynı sıra numarası ile Tablo'nun sonunda bir liste halinde verilmiştir.**

TABLE 8: ACTION VERB GROUPS IN SUMMARY

At Specific Times : *(Konu 50. A-C)*

1. He writes (**does** + write) his letters today. (Present)
2. He wrote (**did** + write) his letters yesterday. (Past)
3. He **will** write his letters tomorrow. (Future)

Before the Specific Times : *(Konu 51. A-C)*

4. He **has** (already) written his letters. (Before now)
5. He **had** written his letters before you came. (Before the past)
6. He **will have** written his letters before tomorrow. (Before the future)

After the Specific Times : *(Konu 52 A - C)*

7. He **will** come when he has time. (After now)
8. He **would** come yesterday if he weren't ill. (After the past)
9. He **will** come after we (will) call him. (After the future).

Continuous Action at Specific Times : *(Konu 55)*

10. He **is** writing his letters now. (Present)
11. He **was** writing his letters yesterday. (Past)
12. He **will be** writing his letters tomorrow. (Future)

Continuous Action Before the Specific Times: *(Konu 55)*

13. He **has been** writing his letters until now. (Before now)
14. He **had been** writing his letters for three hours before he came here yesterday. (Before the past)
15. He **will have been** writing his letters all the night through before the mail truck comes in the morning. (Before the future).

Continuous Action After the Specific Times . *(Konu 52)*

16. He **will be** writing his letters when he has time.
17. He **would be** writing his letters yesterday afternoon if he weren't ill.
18. He **will be** writing his letters after his brothers (will) finish their studyings.

Modal Aux. Verbs : *(Konu 59, 105)*

19. He **can** work as a teacher.
20. He **may** " " " " .
21. He **could** " " " " .
22. He **should** " " " " .
23. He **must** " " " " .
24. He **ought to** " " " " .
25. He **need not** " " " " . (ve diğerleri)

(....devam) **Action Verbs**

Continuous Action with Modal Aux. Verbs: *(Konu 108)*

26. He **may be** sleeping now.
27. He **should be** " " .
28. He **must be** " " .
(ve diğerleri)

Past Forms of Modal Aux. Verbs: *(Konu 109, 156)*

29. He **could have** worked as a teacher.
30. He **should have** " " " " .
31. He **must have** " " " " .
32. He **might have** " " " " .

Cont. Action with Past Forms of Modal Aux. Verbs: *(Konu 156. B)*

33. He **could have been** working here if he wanted.
34. He **should have been** working here instead of the bank.
35. He **might have been** working at the mine during the explosion.

Turkish Equivalents of Examples in Table 8
(Tablo 8'deki örneklerin Türkçe karşılıkları)

1. O bugün mektuplarını yazmakta.
2. O dün mektuplarını yazdı.
3. O yarın mektuplarını yazacak.

4. O (şimdiye kadar) mektuplarını yazdı (bile).
5. O senin gelmenden önce mektuplarını yazmıştı.
6. O yarından önce mektuplarını yazmış olacak.

7. O vakit bulduğunda gelecek.
8. O hasta olmasaydı dün gelecekti.
9. O biz kendisini çağırdıktan sonra gelecek.

10. O şimdi mektuplarını yazıyor.
11. O dün mektuplarını yazıyordu.
12. O yarın mektuplarını yaz(ıyor ol)acak.

---

13. O şimdiye kadar mektuplarını yazmaktaydı.
14. O dün buraya gelme(sın)den once üç saat müddetle mektuplarını yazmıştı.
15. Sabahleyin posta kamyonu gelmeden once o butun gece boyunca mektuplarını yaz(ıyor ol)acak.

---

16. O vakit bulduğunda mektuplarını yaz(ıyor ol)acak.
17. O dün öğleden sonra mektuplarını yaz(ıyor ol)acaktı eğer hasta olmasaydı.
18. Kardeşleri çalışmalarını bitirdikten sonra o mektuplarını yaz(ıyor ol)acak.

---

19. O bir öğretmen olarak çalişabilir. (Mümkündür)
20. O bir öğretmen olarak çalışabilir. (Muhtemel, veya isterse)
21. O bir öğretmen olarak çalışabilirdi. (Mümkün idi)
22. Onun bir öğretmen olarak çalışması gerekir.
23. O bir öğretmen olarak çalışmalı.
24. O bir öğretmen olarak çalışmak mecburiyetindedir.
25. O bir öğretmen olarak çalışmaya mecbur değildir.
    (ve diğerleri)

---

26. O şimdi belki uyuyordur. (Muhtemel)
27 Onun şimdi uyuyor olması gerekir.
28. O şimdi uyuyor olmalı.
29. O bir öğretmen olarak çalışabilirdi (imkân dahilinde idi).
30. Onun bir öğretmen olarak çalışması gerekirdi.
31. O bir öğretmen olarak çalışmalıydı.
32. O bir öğretmen olarak çalışabilirdi (isterse). (isteseydi).
33 O eğer isteseydi burada çalışıyor olabilirdi.
34. Onun banka yerine burada çalışıyor olması gerekirdi.
35. O, patlama esnasında maden ocağında çalışıyor olabilirdi

TRANSLATION METHOD

(Tercüme Metodu)

161

Bir cümle ne kadar basit veya ne kadar karışık olursa olsun, o cümleyi tercüme etmek için yapılacak yaklaşım, evvela cümlenin **ana elemanlarını** ve, varsa, bağımlı cümleciğin ana elemanlarını bulup çıkarmaktır.

Cümle ana elemanlarını bulduktan sonra yapılacak işlem, bu **ana elemanları niteleyen** kelime, ibare ve Cümlecikleri bulmak ve bunları ana elemanlara eklemektir.

Ayrıca, cümle elemanlarını nitelemeyen fakat bunlar hakkında **Ek Bilgi veren** ibare ve cümlecikler de, ek bilgi olarak tercümeye eklenmelidir.

Cümle elemanlarının nasıl bulunacağı, kitabın **Sentence Elements** bölümünde açıklanmıştır. Cümle elemanlarını niteleyen unsurlar da **adjectives, phrases, clauses** ve **appositives** konuları içinde açıklanmıştır.

Üzerinde tercüme metodu uygulanacak örnek cümle :

"That young **man** from England, whose brother studied the Turkish architecture at the Academy of Fine Arts last year, **will write a book** on Turkish painters **if he can collect** enough **documents and slides from** the official and private **sources** which are said to have a wide collection of works of Turkish painters dating back to the sixteenth century when painting human figures was not a common practice in the country."

Uygulama : - **Yalnız ana elemanlar olarak** -

MAIN CLAUSE :

Subject	Verb	Object
man	will write	a book

adam bir kitap yazacak

DEPENDENT (SUBORDINATE) CLAUSE :

Conj	Subj	Verb	Object	Adverb
if	he	can collect	documents and slides	from sources

eğer belgeler ve slaytlar toplayabilirse kaynaklardan

MAIN CALUSE

Verb :

- will write

(1) **yazacak**

Adjectives of the main subject :

- man
- young man
- that young man
- that young man from England

(2) **İngiltereli o genç adam**

Non-defining relative clause about "main subject" :

(man) whose brother studied the Turkish architecture at the Academy of Fine Arts last year.

(3) **kardeşi geçen yıl Güzel Sanatlar Akademisinde Turk mimarisini etüd etmiş olan** (adam)

Adjective phrase of the main object :

- a book
- a book on Turkish painters

(4) **Türk ressamları üzerine bir kitap**

DEPENDENT (SUBORDINATE) CLAUSE

Verb :

- (if) can collect

(5) (eğer) **toplayabilirse**

Adjective of the main object :

- documents and slides
- enough documents and slides

(6) **yeterli belgeler ve slaytlar**

Adverb and its adjectives :

- from sources
- from the official and private sources

(7) **resmî ve özel kaynaklardan**

Defining relative clause :

- (sources) which are said to have a wide collection of works of Turkish painters

(8) Turk ressamları eserlerinin geniş bir koleksiyonuna sahip olduğu söylenen (kaynaklar)

Participle phrase as an adjective :

- (works) dating back to the sixteenth century

(9) **Onaltıncı yüzyıla kadar dayanan** (eserler)

Relative adverb for the participle phrase :

- (sixteenth century) when painting human figures was not a common practice in the country.

(10) **ülkede insan resimleri yapmanın olağan bir uygulama olmadığı** (onaltıncı yüzyıl)

Yukarıdaki analiz metodunda, Türkçe tercümedeki diziliş sırası, İngilizce cümlenin dizilis sırasına buyuk olçude ters yönde oluşacaktır. Şöyle ki, Türkçe tercümenin rakamlarla gösterilecek diziliş sırası :

Ana cumle (Main Clause) :

(3) - (2)

Bağımlı cümle (Subordinate Clause) :

(10) - (9) - (8) - (7) - (6) - (5) - (4)

Ana cümle fiili :

(1)

olacaktır.

CÜMLENİN TÜRKÇE TERCÜMESİ :

(3) Kardeşi geçen yıl Güzel Sanatlar Akademisinde Turk mimarisini etud etmiştir. (2) İngiltereli o genç adam (10) ülkede insan resimleri yapmanın olağan bir uygulama olmadığı (9) onaltıncı yüzyıla kadar dayanan (8) Turk ressamları eserlerinin geniş bir koleksiyonuna sahip olduğu söylenen (7) resmî ve özel kaynaklardan (6) veterli belgeler ve slaytlar (5) toplayabilirse (4) Türk ressamları uzerine bir kitap (1) yazacak.

Tercüme edilecek diğer bir örnek :

" **As the** new **group** of tourist **arrived, the manager** of the hotel, discouraged by the crowded groups who wanted to have lunch all together at the hotel restaurant, **told the** new-coming **group to go to the** fish **restaurant** at the shore."

Uygulama : - **Yalnız ana elemanlar olarak** -

DEPENDENT (SUBORDINATE) CLAUSE :

Conj.	Subject	Verb
As	the group	arrived

Grubun gelmesiyle

MAIN CLAUSE :

Subject	Verb	Ind.Obj. — Dir. Obj.	Adverb
the manager	told	the group to go	to the restaurant

müdür gruba balık lokantasına gitmelerini söyledi

DEPENDENT CLAUSE

Verb :

- (as) arrived

(1) **gelmesiyle**

Adjectives of the main subject :

- the group
- the new group
- the new group of tourists

(2) **yeni turist grubu(nun)**

MAIN CLAUSE

Adjectives of the main subject:

- the manager
- the manager of the hotel

(3) **otel müdürü**

Participle phrase modifying the main subject :

• (manager), discouraged by the crowded groups

(4) **kalabalık gruplar tarafından cesareti kırılmış olan** (müdür)

Relative clause for the participle phrase :

• (groups) who wanted to have lunch all together at the hotel restaurant

(5) **otel lokantasında hep birlikte öğlen yemeği yemek isteyen** (gruplar)

Adjectives of the indirect object :

• the group
• the new-coming group

(6) **yeni gelen grup ' a**

Adjectives of the adverb :

• to the restaurant
• to the fish restaurant
• to the fish restaurant at the shore

(7) **sahildeki balık lokantasına**

Direct object :

• to go

(8) **gitmeyi (gitmelerini)**

Verb :

• told

(9) **söyledi**

CÜMLENİN TÜRKÇE TERCÜMESİ :

(2) Yeni turist grubunun (1) gelmesiyle (5) otel lokantasında hep birlikte öğlen yemeği yemek isteyen (4) kalabalık gruplar tarafından cesareti kırılmış olan (3) otel müdürü (6) yeni gelen gruba (7) sahildeki balık lokantasına (8) gitmelerini (9) söyledi.

Not : Cümle ana elemanlarının ve bu ana elemanları niteleyen sıfatların nasıl bulunacağı, kitabın Konu 26 - 27. B bölümlerinde açıklanmıştır.

LIST OF IRREGULAR VERBS

Base form (Present form)	Past form	Past participle
abide	abode	abode
awake	awoke	awoke, awakened
be	was, were	been
bear	bore	borne, born
beat	beat	beaten, beat
become	became	become
begin	began	begun
behold	beheld	beheld
bend	bent	bent
bet	bet	bet
bind	bound	bound
bite	bit	bitten, bit
bleed	bled	bled
blow	blew	blown
break	broke	broken
bring	brought	brought
build	built	built
burn	burnt	burnt
burst	burst	burst
buy	bought	bought
catch	caught	caught
choose	chose	chosen
cling	clung	clung
come	came	come
cost	cost	cost
creep	crept	crept
cut	cut	cut
deal	dealt	dealt
dig	dug	dug
dive	dived, dove	dived
do	did	done
draw	drew	drawn
drink	drank	drunk
drive	drove	driven
eat	ate	eaten
fall	fell	fallen
feed	fed	fed
feel	felt	felt
fight	fought	fought
find	found	found
flee	fled	fled
fly	flew	flown

Base form (Present form)	Past form	Past participle
forbid	forbade	forbidden
forget	forgot	forgotten, forgot
forgive	forgave	forgiven
freeze	froze	frozen
get	got	got, gotten
give	gave	given
go	went	gone
grow	grew	grown
hang	hung, hanged	hung, hanged
have	had	had
hear	heard	heard
hide	hid	hidden
hit	hit	hit
hold	held	held
hurt	hurt	hurt
keep	kept	kept
kneel	knelt, kneeled	knelt, kneeled
know	knew	known
lay	laid	laid
lead	led	led
learn	learned, learnt	learned, learnt
leave	left	left
lend	lent	lent
let	let	let
lie (recline)	lay	lain
lie (untruth)	lied	lied
light	lighted, lit	lighted, lit
lose	lost	lost
make	made	made
mean	meant	meant
mistake	mistook	mistaken
meet	met	met
pay	paid	paid
put	put	put
quit	quit	quit
read	read	read
ride	rode	ridden
ring	rang	rung
rise	rose	risen
run	ran	run
say	said	said
see	saw	seen
seek	sought	sought

Base form (Present form)	Past form	Past participle
sell	sold	sold
send	sent	sent
set	set	set
shake	shook	shaken
shine (shoes)	shined	shined
shine (sun)	shone	shone
shoot	shot	shot
show	showed	showed, shown
shrink	shrank, shrunk	shrunk, shrunken
shut	shut	shut
sing	sang	sung
sink	sank	sunk
sit	sat	sat
slay	slew	slain
sleep	slept	slept
slide	slid	slid
sow	sowed	sown
speak	spoke	spoken
spend	spent	spent
spin	spun	spun
spit	spit, spat	spit, spat
split	split	split
spread	spread	spread
spring	sprang	sprung
stand	stood	stood
steal	stole	stolen
stick	stuck	stuck
sting	stung	stung
stink	stank	stunk
stride	strode	stridden
strike	struck	struck
string	strung	strung
strive	strove	striven
swear	swore	sworn
sweep	swept	swept
swim	swam	swum
swing	swung	swung
take	took	taken
teach	taught	taught
tear	tore	torn
tell	told	told
think	thought	thought
throw	threw	thrown

Base form (Present form)	Past form	Past participle
thrust	thrust	thrust
understand	understood	understood
upset	upset	upset
wake	waked, woke	waked, woken
wear	wore	worn
weave	wove	woven
weep	wept	wept
wet	wetted, wet	wetted, wet
win	won	won
wind	wound	wound
wring	wrung	wrung
write	wrote	written

KEY TO EXERCISES

Ex. 1 (p. 8)

Our school - A green chair - Two boys - My book - Ali's dictionary - A silver spoon - A clever student - A long sentence - A short pencil - A big door - A little rice - Mr. Acar's hat - Some paper.

Ex. 2 (p. 9)

Legs of a cat - A boy with a red coat - A picture on the wall - A fish in a pool - A bird on a tree - Milk in a bottle.

Ex. 3 (p.13)

1. Two short pencils. 2 Five big chairs. 3 My old friend. 4 Our new teacher. 5. His English books. vb.

Ex. 4 (p.16)

1. It is my book. 2. She is a student. 3. This is her book. 4. It is a yellow box. 5. The boy with red hair is ill. 6. This is hot water. 7. The window is broken. 8. That is your pen. 9. He is clever. 10. She is hungry.

Ex. 5 (p.21)

1. My friends is here. 2. His book is there. 3. Ahmet's dictionary is on the table now. vb.

Ex. 6 (p.25)

1. is 2. were 3. will be 4. is 5. was 6. were 7. am 8. were 9. will be 10. was.

Ex. 7 (p.29)

1. These are my pencils. 2. Those were his books. 3. The boys will be in the classroom(s). 4. Birds are animals. 5. They are carpenters. 6. These windows are broken. 7. We are students. 8. These students are very clever.

Ex. 8 (p.29)

1. were 2. was 3. was 4. was 5. was 6. were 7. were

Ex. 9 (p.31)

1. He is 2. It is 3. They are 4. He will be 5. We will be 6. That is 7. That is

Ex. 10 (p.32)

1. is not 2. will not be (won't be) 3. was not 4. is not 5. will not be (won't be)

Ex. 11 (p.33)

1. Is Mr. Ataker a nice man ? 2. Are you an accountant? 3. Will you be at the stadium ? 4. Was he allright yesterday ? 5. Will they be in Ankara tomorrow ? 6. Were you with your uncle, too ? 7. Am I the only stupid person here?

Ex. 12 (p.36)

1. Is this your car ? 2. Will they not be at the school tomorrow ? 3. Won't you be here tomorrow ? 4. Will you be in your room tomorrow ? 5. Isn't it my book ? 6. Were we not very clever ?7. Wasn't she happy ? 8.Isn't he a student? 9. Are you Ahmet's brother ? 10. Aren't you Ahmet's sister ?

Ex. 13 (p.38)

1. This coat is mine. 2. Those papers are theirs. 3. This umbrella is Ayşe's. 4. This book is our teacher's. 5. These shoes were my brother's. 6. That bicycle will be mine. 7. This pen is his. 8. It is hers.

Ex. 14 (p.44)

1. (Öğrenci kendisi yapmalıdır.)
2.

1. Isn't my name Ali ? 2. Am I not a student ..... ?
3. Isn't this my first ..... ? 4. Wasn't I a student ..... ?
5. Wasn't Mr. Tansel our English ..... ?
6. Isn't our English teacher Mrs. Green now ?
7. Won't my sister be ..... ? 8. Won't she be ..... ?
9. Aren't we twenty .... ? 10. Isn't our new ..... ?
11. Isn't his name Mr. Yücel ? 12. Isn't this his second year.... ?
13. Won't we be in the school .... ?
14. Isn't our school a very nice school ?
15. Aren't we very happy at this school ?

Ex. 15 (p.49)

1. There is no pencil in my pocket. Veya : There are no pencils in my pocket. Veya: There are not any pencils in my pocket.
2. Is there a pencil in your pocket ?
3. There is a dictionary on the table.
4. There was my dictionary in his hand.

5. Is there a television set in your house?
6. There are two radios in our house.
7. There will be an interesting program on TV this evening.
8. We will not be (at) home this evening. ("There + be" şeklinde yapılamaz.)
9. There were guests (visitors) in our house yesterday.
10. There was a tea party at our house yesterday.
11. Isn't there any fish in the pool?
12. Isn't there a pencil in your pocket?

Ex. 16 (p.50)

1. There are two armchairs in .....
2. There are no students in .....
3. There was a visitor at .....
4. There will be a circus in .....
5. There were many friends at .....

Ex. 17 (p.55)

1. Where is the car?
   It is in the street.

2. Where are the apples?
   They are in the basket.

3. Where were they this morning?
3. When were they in Ankara?

4. Where will he be tomorrow?
4. When will he be here?

5. Where was she a teacher last year?
5. When was she a teacher at this school?

Ex. 18 (p.55)

2. What are in the basket?
3. Who were in Ankara this morning?
4. Who will be here tomorrow?
5. Who was a teacher at this school last year?

Ex. 19 (p.55)

1. What is this book?
2. What is Ahmet's sister?

3. What is your name ?
4. Who is Mr. Yücel ?
5. What is your phone number ?
6. What is your address ?
7. What (who) is this man ?

Cevapları :

- It is a dictionary.
- She is a teacher.
- It is Hasan.
- He is a teacher.
- It is 1234.
- It is 315 Reynolda Street.
- He is a dentist.

Ex. 20 . (p.58)

1. Özne sıfatları için :

- What kind of boys ? (tall boys)
- Which tall boys ? (these tall boys)

Nesne sıfatları için :

- What kind of students ? (Arab students)
- How many Arab students ? (three Arab students)

2. Özne sıfatları için :

- What kind of a girl ? (little girl)
- Which little girl ? (this little girl)

Nesne sıfatları için :

- What kind of students ? (the best students in the class)

3. Özne sıfatları için :

- How many books ? (two books)
- Which two books ? (his two books)

Nesne sıfatları için :

- What kind of books ? (old books)
- Which old books ? (Ahmet's old books)

Ex. 21 (p.61)

1. I am a student, and Ayşe is a student, too, but we are not students at the same school.

2. There are two chairs in my room, and there is one chair in Ahmet's room, but all these chairs are broken. Are there any proper chairs in your room ?

Ex. 22 (p.72)

1. I will not play basketball.
2. He does not sleep in a tent.
3. You do not read comic books.
4. We do not work at a restaurant
5. She does not listen to the music.
6. They do not like this town.

Ex. 23 (p.72)

1. Will I not play ..... ? Veya : Won't I play .... ?
2. Doesn't he sleep ..... ?
3. Do you read ..... ?
4. Don't we work ..... ?
5. Does she listen ..... ?
6. Do they like ..... ?

Ex. 24 (p.73)

1. They work at the market every day.
2. Ahmet goes to school.
3. Esin likes chocolate.
4. Her uncle works in a bank.
5. They stay with their brothers.
6. He eats an apple every morning.
7. She helps her mother.
8. We go to swim in the afternoons.
9. Ali will come with his brother.
10. He drinks milk sometimes.

Ex. 25 (p.75)

a) 1. He did not wash his dog.
2. You did not like this picture.
3. Ahmet did not look at you.
4. She did not open the door.
5. They did not want to come.

b) 1. Didn't he wash his dog ?
2. Didn't you like this picture ?
3. Didn't Ahmet look at you ?
4. Didn't she open the door ?
5. Didn't they want to come ?

Ex. 26 (p.75)

1. They lived in a big house.
2. He played football.
3. I stoopped the car.
4. He walked every morning.
5. We used their shoes.

Ex. 27 (p.80)

1. He did not write a letter. 2. We did not drink lemonade.
3. I did not forget. 4. Did you come ? 5. Did they see you ?
6. Did she shut the door ? 7. You gave him a book.
8. He understood. 9. She bought a pair of shoes.

Ex. 28 (p.84)

1. made 2. gone 3. seen 4. written, 5. given

Ex. 29 (p.99)

1. Sizin bir kitabınız var mı ?
2. Onun bir kitabı var.
3. Onun bir kitabı var mı?
4. Onların kitapları var mı?
5. Benim bir kitabım var.
6. Bizim bir kitabımız var.
7. Odanın iki kapısı var.

Ex. 30 (p.109)

1. Yanlış, zaman belirlidir. "Did" kullanılmalıdır.
2. Yanlış, zaman belirlidir. "Did" kullanılmalıdır.
3. Yanlış, zaman belirsizdir. "Have" kullanılmalıdır.
4. Doğru.
5. Yanlış, fiil "past participle" olmalıdır.
6. Yanlış, zaman sorulmaktadır, "did" kullanılmalıdır.
7. Yanlış, zaman belirlidir, "was" kullanılmalıdır.
8. Yanlış, üçüncü şahısta "has" kullanılmalıdır.

9. Yanlış, fiil "past participle" olmalıdır.
10. Doğru.

Ex. 31 (p. 136)

1. What are you going to do now?
2. We are going to spend.....
3. He is not going to come to.....
4. Are you going to swim today?
5. Aren't you going to come with us?
6. I am going to buy.....
7. She is going to give.....
8. It is going to rain.....
9. I am going to write a letter.
10. When are you going to begin to work?

Ex. 32 (p.150)

1. Doesn't it ? 2. Did he (she)? 3. Didn't you ?
4. Doesn't he ? 5. Doesn't she ? 6. Won't he ?
7. Shouldn't I ? 8. Weren't they ? 9. Won't you ?
10. Wasn't it ?

Ex. 33 (p.190)

Örnek : I knew that they would enjoy the game.

Ex. 34 (p.190)

Örnek : It seems clearly that they will not be very .....

Ex. 35 (p.194)

1. The photograph that shows Blue Mosque is on our headmaster's desk.
2. The letters that the mailman brought this morning were from my father.
3. The dentist pulled out my front tooth that had been giving me a lot of trouble.
4. My front tooth that the dentist pulled out this morning had been giving me a lot of trouble.
5. All the houses that are on the right side of this road are new buildings

Ex. 36 (p.195)

1. Ahmet claimed to be the fastest runner at the school.
2. My uncle insisted to live in the farm house.

3. The architect agreed to build the house on the hillside.
4. He seems determined not to do the same mistake again.

Ex. 37 (p.202)

1. The musicians whom we have seen at the railroad station will play at the theater tonight.
2. His coat which he bought last year is already worn out.
3. One of my friends whose father is a wealthy business man will go to England to study English literature.
4. Our coach who is the tallest basketball player at our school will play at the university team next year.
5. The bird whose (of which the) left wing is injured can hardly fly.
6. Some of the stamps that he has collected are very old.
7. My uncle who has become a medical doctor will go to England for specializing in general surgery.

Ex. 38 (p.217)

1. Smoking is not allowed in city buses.
2. The door was finally opened.
3. a) I was paid a thousand liras.
   b) A thousand liras was paid to me.
4. This office is cleaned every morning.
5. A new bridge is being built.
6. The table has already been set.
7. It had been found on the street.
8. All the chairs were repaired yesterday.
9. We will be being helped all day long.
10. The project cannot be completed.

Ex. 39 (p.217)

1. They sell the best kinds of cheese here.
2. He didn't write this letter.
3. They pack raisins in this factory.
4. They now use computers at high schools to train students.
5. They repair old books in this shop.
6. They shall give us our diplomas tomorrow.
7. They will open the circus next week.
8. They will serve lemonade to guests.
9. His friends call him Memoş.
10. They must export fish by airway.

Ex. 40 (p.217)

1. What are sold here?

2. What was not written by him?
3. What are packed in this factory?
4 What are now used at high schools to train students?
5. What are repaired in this shop?
6. Who shall be given their diplomas tomorrow?
6 a) What shall be given tomorrow?
7. What will be open tomorrow?
8. Who will be served lemonade?
8 a) What will be served to guests?
9. What is he called by his friends?
10. What must be exported by airway?

Ex. 41 (p.220)

Örnekler :

1. broken window (kırık pencere) 2. fallen tree (devrilmiş ağaç) 3. forbidden area (yasaklanmış bolge) 4. frozen river (donmuş nehir) 5. hidden treasure (gizli hazine) 6. stolen car (çalınmış araba) 7. written exam (yazılı sınav) 8. burned house (yanmış ev) 9. divided land (bölünmuş arazi). 10. torn pages (yırtılmış sayfalar).

Ex. 42 (p.220)

Örnekler :

1. burning stove (yanmakta olan soba) 2. cutting-tools (kesici aletler) 3. drinking-water (içme suyu) 4. falling leaves (düşmekte olan yapraklar) 5. fighting men (dövuşmekte olan adamlar) 6 sleeping girl (uyumakta olan kız) 7. swimming pool (yuzme havuzu) 8. running boy (koşmakta olan çocuk) 9. turning wheel (dönen tekerlek) 10. smiling babies (gülümseyen bebekler)

Ex. 43 (p.229)

1. These students now playing in the garden are at my class.
2. That man reading a newspaper there is our neighbor.
3. Ahmet, listening to his teachers carefully, always gets good marks.
4 Visiting his uncle only at weekends, he was able to make his portrait.
5. Thinkig that it is her duty, Ayşe helps her mother in the kitchen work.

Ex. 44 (p.230)

1. Ayşe tired of studying English decided to go to the movie with her friend.
2. A circus, said to be a famous one, will come to our town.
3. Table salt, known in chemistry as sodium chloride, can be obtained from sea water.

4. A clear address not given to me, I had great difficulty to find their house.
5. His instructions, misunderstood by the students, were not followed properly.

Ex. 45 (p.242)

1. "if", "when", "after", 2. "because", "for", "since"
3. "while", "when", "as" 4. "after", "as soon as"
5. "when ..... while"

Ex. 46 (p.262)

Örnekler :

1. ..... you can visit .....
2. ..... I will go .....
3. ..... they will not be able .....
4. ..... you must not go .....
5. ..... you shall not be ....
6. If you want ....., you must go .....

Ex. 47 (p.262)

1. If he wants to swim, he will go .....
2. If they want to build a house, they can do .....
3. If you see my mistakes, you may .....
4. If you don't come to my house, you won't see .....

Ex. 48 (p.264)

1. If I lived in Antalya .....
2. ..... he would get .....
3. If he were .....
4. If you had .....
5. ..... they would mention .....

Ex. 49 (p.264)

1. If he knew ....., he would .....
2. If he spoke ....., we would .....
3. If he were ....., we might .....
4. If you knew ....., we could .....
5. If Ahmet studied ....., he could .....

Ex. 50 (p.267)

1. If I had known .....
2. ....., I could have opened .....
3. If he had started ....., he would have finished ....
4. If it had been ....., I would have taken .....
5. If you had studied ....., you could have been .....

Ex. 51 (p.267)

1. If I had been younger, I would have applied .....
2. If he had seen you, he would .....
3. If you had stayed ....., you could have learned .....
4. If you had not come ....., you wouldn't have learned ....
5. If he had seen ....., he could have mentioned .....

Ex. 52 (p.272)

1. ..... help you if you want .....
2. If I eat a lot .....
3. ..... homework if you didn't have a dictionary?
4. ..... this work if I don't help?
5. ..... to go if you don't come .....
6. ..... their doors if somebody helps me.
7. If you agree or not, I will .....

Ex. 53 (p.274)

1. Should you tell him the truth, tell him .....
2. Had the summer courses started two weeks later, I .....
3. Were he in the position to .....
4. Should you ever see him, tell him .....
5. Had he considered his financial .....

Ex. 54 (p.315)

1. He said that he was studying English.
2. " " that he didn't want to go with me.
3. " " that they would go to the movie the next day.
4. " " that he had to go then.
5. " " that they were listening to the music when I came.
6. " " that I had to be Ali's brother.
7. " " that he could jump over the table.

8. " " that he couldn't help her when she fell. (+)
9. " " that I'd better keep quite.
10. " " that she was going to England the following week.

(+) Veya : ..... that he had been unable to help her when she .....

Ex. 55 (p.315)

1. He said, "We will go to ice-skating this afternoon."
2. He said, "You are not studying enough."
3. He said, "You should do physical exercise every morning."
4. He said, "I have been here before."
5. He said, "You must come with me."
6. He said, "We have to be honest with Ahmet."

Ex. 56 (p.320)

1. She asked me if I spoke English.
2. She asked us if we would go to the dinner.
3. I asked him why he didn't stay home.
4. He asked me when I went to England.
5. He asked me if I helped my brother.
6. I asked him if he studied when he goes home.
7. He asked her if she was sure.
8. I asked her who had been working with her in the lab.
9. He asked us which one of us was Ahmet.
10. He asked me who my English teacher was.

Ex. 57 (p.320)

1. She asked me, "Would you like to go to the movie?"
2. I asked them, "Have you been waiting a long time?"
3. He asked her, "Will you finish your school next month?"
4. I asked him, "How do you manage to get up so early in the mornings?"
5. The teacher asked Ahmet, "Why don't you bring your dictionary to the English classes?"

Ex. 58 (p.323)

1. He told me to keep my room clean.
2. He told me not to wear my hat in the class-room.
3. She told him not to ask so many questions.
4. He ordered us never to look back while we are running.
5. He told him to wash his hands before sitting at the table

Ex. 59 (p.323)

1. I said to him, "Never call me at nights."
2. He said to me, "Please don't play games with me while swimming."
3. Our commander ordered us, "Remain in your positions."
4. He said to them, "Stay here so that you will not be seen."
5. We said to our teacher, "Please give us a little more time in the exams."

Ex. 60 (p.328)

1) *i.* This is the ball for which they quarreled.
   ii. This is the ball they quarreled for.
2) *i.* Here comes my friend with whom I studied English yesterday.
   ii. Here comes my friend I studied English with yesterday.
3) *i.* Did you see the man to whom I gave your phone number?
   ii. Did you see the man I gave your phone number to?
4) *i.* These are the colors with which I'll make paintings.
   ii. These are the colors I'll make paintings with.
5) *i.* At the beach we're going to build a sand-hill around which we'll dance.
   ii. At the beach we're going to build a sand-hill we'll dance around.

Ex. 61 (p.338)

1. He didn't believe what he saw.
2. I bought what she would really like.
3. What he tells me to do is something unacceptable.
4. Whether to tell him the truth or not is what you must decide upon by yourself.
5. What we found was of no value.

INDEX

A

A/an, 12
ABLE TO (See "Be Able to")
ACTIVE VERB ADJECTIVE
(See "Verb Adjectives")
ADJECTIVAL CLAUSE,
With "that", 191-194
With "where, when, why", 203
ADJECTIVE, 2
ADJECTIVES,
One word, 4-5, 162-164
Order of, 9-10
Phrase, 5-6
Possessive, 7
ADJECTIVES,
Comparative forms of, 152-156
How to find, 40-42
Infinitives as, 168
Participle phrases as, 225-226
Predicate, 346-347
Questioning the, 56
Verb, 218-226
ADVERB, 1, 20-21, 36-37, 44, 161, 164
How to find, 44, 86-88
ADVERB CLAUSES,
Of purpose, 296-297
Of result, 295
ADVERB CLAUSES OF CONDITION,
257
ADVERBIAL CLAUSES 204-205,
236-238, 239, 279-282
ADVERBIAL CONNECTIVES 348-350
Phrases used like, 351
ADVERBIAL PHRASES,
Of reason, 298
ADVERBS,
Infinitives as, 169
Manner and frequency, 86-88
Participle phrases as, 225-226
Place and time, 36-37
Relative, 203
Used with verbs, 157-160
AFFIRMATIVE SENTENCE, 26
AFTER, 239, 279
ALIKE, 340-341
ALMOST, 294
ALSO, 292, 348-349
ALTHOUGH, 279
ANY, as determiner 49, 150
ANYBODY/ANYONE, 182-183
ANTECEDENT, 191, 196
APPOSITION,
Noun clause in, to the subject or
object, 188, 190, 331-333
APPOSITIVES, 206, 330
ARTICLES, 11-12
AS, 239, 269, 280, 340-341
AS IF, 271
AS SOON AS, 239, 280, 340-341
AUXILIARY VERB + VERB BE, as
no-action verb, 123, 355-359 (See
also "Verbs, No-action)
AUXILIARY VERBS,
After the specific times, 114-122
Before the specific times, 105-113
For the specific times, 95-104
Continuous action factor of, 124-131
AUXILIARY VERBS,
Grouping of verb tenses in relation to,
77-85
In the sentence pattern, 66-67
Reply with (See the note, 109)
Starting with letter "d", 68-80
Time boxes for, 64-66
Time factor of, 63-65, 94-122
AUXILIARY VERBS,
Combined forms of, 141, 147
Conversion of, in reported speech,
307-308, 314
(See also "Verb Groups in Summary",
355-363)
Special kinds of, 133-141,145-147

B

BE (See "Verbs, No- action")
BE ABLE TO, 145-147, 249
Have to, 147
BE GOING TO, 133-136
BE USED TO + NOUN, 139
BE USED TO + VERB, 138
BE SUPPOSED TO, 247-248
BECAUSE, 239, 280
BECAUSE OF, 298
BECOME, 287-288
BEFORE, as a conjunction, 280
BESIDES, 348-350
BOTH, 12

C

CAN, 142-143, 145-146
CAN'T HELP, 302
CAUSATIVES, 175-179
  In passive voice, 353
CLAUSE,
  Definition of, 184
  Quotation, 305
  That, 185-195
CLAUSE,
  Adjectival, with "that", 191-194
  Defining relative, 197-202
  Non-defining relative, 204-206
  Participle (See "Participle Phrases")
CLAUSE,
  Noun, 186-190, 331-338
    With "how", 335
    With "that", 186-190
      Replaced by infinitive phrase, 194
    With "what", 334-335
    With "who, whom, whose, where, whoever", 336-338
  Subordinate, 184, 237
CLAUSES,
  Adverb, 295-297
  Adverbial, 204-205, 236-238, 279-282
  Coordinate relative, 329-330
  Relative, 197-206, 324-328
COMBINED PARTICIPLE PHRASES 227-228
COMMAND, 72-73, 103-104, 247 (par. ii), 321-323
COMMAS, 222-225, 311, 348, 353
COMPARATIVE (See "Comparison")
COMPARISON, 151-156
COMPARISON AND CONTRAST, 340-341
COMPLEMENT, 1, 26, 43-44, 210, 331
  Adjective, 345-346
  How to find, 41
  Noun, 345
  Objective, 345
COMPLEX SENTENCE, 115-118, 241, 257-274, 279-282
COMPOUND,
  Auxiliary verbs, 147
  Conjunctions, 277
  Nouns, 219
COMPOUND SENTENCE, 240, 275-278,
CONDITIONAL SENTENCE, 118-120, 257-274
  Future possible, 259-262
  Inversion in, 273-274
  "On the condition" in, 268
CONDITIONAL SENT.- Continued
  Other words and conjunctions to replace, 268-272
  Past unreal, 265-267
  Present unreal, 263-264
  Sequences of tense in, 258-259, 263, 265
CONJUNCTIONS, 184-185, 204
  Compound, 277
  Coordinate, 238
    Usage of, 275-278
  Subordinate, 239
    Usage of, 279-282
CONNECTIVES,
  Adverbial, 348-350
CONSEQUENTLY, 348-350
CONTINUOUS ACTION (See "Auxiliary Verbs")
CONTRACTIONS,
  Of verb "be", 29-31, 34-36
  Of "have, has", 108
  Of "not", 34-36, 71, 148-149
CONTRARY TO THE,
  Past fact, 265
  Present fact, 263
  (See also "as if")
CONTRAST (See "Comparison")
COORDINATE CONJUNCTIONS, 238, 275-278
COORDINATE RELATIVE CLAUSES, 329-331
COULD, 143, 249-250
COULD HAVE, 256, 352

D

DARE,
  As a verb, 252
  As an auxiliary, 253
DEFINING RELATIVE CLAUSE, 197-202
DEFINITE ARTICLE (See "Articles")
DEFINITION OF THINGS, 173-174
DEMONSTRATIVES, 10, 14-15
DEPENDENT CLAUSE, 184, 237
  (See also "Subordinate Clause")
DETERMINERS, 12-13, 49
DID, 74-80, 99-102
DIRECT OBJECT, 92-93, 215, 342-344
DIRECT SPEECH (See "Reported Speech"), 304-323
DO ; DOES, 68-73, 95-99, 131
  Imperative form, 72
  (See also "Command")

E

EACH, 12
EITHER, 12, 277-278
  As an adjective, 278
EMPHASIZING PRONOUN, 179
EVEN, 294
EVEN IF, 280
EVERY, 12
EVERYBODY, 182-183

F

FINITE form of verbs, see the Note, 165
FOR, 280
FURTHERMORE, 348-349
FUTURE CONTINUOUS, 130
FUTURE PERFECT TENSE, 112-113
FUTURE PERFECT CONTINUOUS, 130
FUTURE TENSE, 102-105, 114-118, 121-122

G

GERUNDIAL PHRASES, 232-235
  Replacing with infinitives, 235
GERUNDS, 231-235
  Modified with adjectives, 235
  With prepositions, 234
GET, 175-177, 286-287
GET USED TO + NOUN, 139
GET USED TO + VERB, 138
GOING TO, 133-136
GOT, 288
GOT TO, 289
GROW, 287-288

H

HAD, 110-112
  (See also "Inversion", 273-274)
HAD BETTER, 283-284
HAD TO, 140
HAVE; HAS, 106-109
HAVE,
  Perfect infinitive, 256, 352
  Turkish translation of,
  (See the Note, 98)
  The anomalous usage of, 290
HAVE GOT, 288
HAVE GOT TO, 289
HAVE TO ; HAS TO, 139-141
HOW, as a conjunction, 335
HOWEVER, 348-349

I

IF CLAUSE (See "Conditional Sentence")
  Understood, 273
IMPERATIVE FORM, 72-73, 103-104, 247 (par. ii), 321-323
IN ORDER THAT, 296-297
IN ORDER TO, 297
IN SPITE OF THAT, 348-349
INCHOATIVE VERBS, 287-288
INDEFINITE PRONOUNS, 182-183
INDEPENDENT SENTENCE, 236
INDIRECT OBJECT, 92-93, 215, 342-344
INDIRECT SPEECH, 304-323
  (See also "Reported Speech")
INFINITIVE, 165-171
  As a noun, 166-167
  As an adjective, 168
  As an adverb, 168-169
  "Be" used with, 170-171
  Question word with, 339
  With its own subject, 171
  Without "to", 169-170
INFINITIVE PHRASE in place of "That Clause", 194-195
INTERROGATIVE SENTENCE (See "Ouestion Forms")
INTRANSITIVE VERBS, 210
INTRODUCTORY "IT",
  With gerund, 233
  With infinitive, 166
  With noun clause, 188
INVERSION, 273-274,276
IRREGULAR VERBS, 77-80
IT,
  For "Time, Weather, Distance" (See the Note, 43)
  Pronoun, 6, 91
  (See also "Introductory")

J

JOINED SENTENCES (See "Sentences, Joined")
JOINING WORDS, 238-239

L

LEAST, 151-156
LESS, 151-156
LEST, 297
LET, 299-300
LET'S, 302-303
LIKE, 340-341

M

MAIN CLAUSE, 237
MAY, 143-144, 256
MAYBE, 248
MEANWHILE, 348-350
MIGHT, 248, 256, 362
MODAL AUXILIARY VERBS, 142-145, 244-256, 352
  Continuous forms of, 255
  Past forms of, 256, 352, 355-359
MORE, 151-156
MOREOVER, 348-350
MOST, 151-156
MULTIPLE WORD AUXILIARY VERBS, 83-84, 141, 256, 352
MUST, 144, 250
MUST HAVE, 256, 352

N

NEARLY, 294
NEED,
  As a verb, 251
  As an auxiliary, 252
NEGATIVE SENTENCE, 31-32
NEITHER, 12, 276-278
  As an adjective, 278
NEVERTHELESS, 348-350
NON-DEFINING CLAUSES,
  Adverbial, 204-205
  Relative, 206, 327
NON-FINITE forms of verbs, see the Note, 165
NOR, 276-278
NOUN,
  Irregular, plural, 3-4
  Plural, 3-4
NOUNS,
  Compound, 219
  Countable, 4
  Gerunds used as, 231-235
  Infinitives as, 166-167
  Possessive forms of, 8, 37-38
  Singular, 3
  Uncountable, 4
NOUN CLAUSE, 185-190, 331-338
  As complement of verb "be", 333
  In apposition to the object, 333
  In apposition to the subject, 332
  Replaced by infinitive phrase, 194-195
  Used as object, 186-187, 190
  Used as subject, 188
  With "how", 335
  With "that", 185-190
  With "what", 334-335
  With "who", 336
NOUN CLAUSE - Continued
  With "Whom, When, Where, Whoever", 337
NOUN PHRASES,
  Gerundial as, 232-233
  Infinitive as, 166-167
  Question word + infinitive as, 339

O

OBJECT, 1, 26, 68, 92-93, 342-344
  How to find, 43 (See Note 1)
OBJECT FORM OF PRONOUNS, 91
OBJECT COMPLEMENT, 345-346
OMISSION,
  Of relative pronoun, 324-328
  Of subject and auxiliary verb, 311
  Of "that", 187, 192
ON ACCOUNT OF, 298
ONCE, 280
"ONE", used as a pronoun, 181
ONESELF, 181
ONLY, 294
OUGHT TO, 251, 256, 352

P

PARENTHETICALS,
  Participle phrase as, 222
  Relative clause as, 206
PARTICIPLES, 218-220
PARTICIPLE PHRASES, 221-230
  Past, 226
  Present, 225
  Rules for, 222-225
  Unrelated, 228
  Usage of, 225-229
  With its own subject, 228
PARTICIPLE PHRASES
  Combined, 227-228
    Passive Perfect Participle, 228
    Passive Present Participle, 227
    Perfect Participle, 227
PASSIVE VERB ADJECTIVE (See "Verb Adjectives")
PASSIVE VOICE, 207-217
  Tables of conversion in, 211-213
  When to use, 214-217
PAST CONTINUOUS, 129
PAST PARTICIPLE, 80-84 (See also "Phrases")
PAST PERFECT CONTINUOUS, 130
PAST PERFECT TENSE, 81, 110-112, 273-274
PAST TENSE, 74-80, 99-102

PERFECT TENSES (See the Note on page 81)
PERHAPS, 248
PHRASAL VERBS, 157-160
PHRASES,
Adjective, 5-6
Adverbial, 298
Gerundial, 232-235
Infinitive, 166, 168-169, 194-195
Noun, 339
Participle, 221-230
Prepositional, 5-6,234
"Then" and "Now", 330-331
POSSESSIVE ADJECTIVES, 7
POSSESSIVE FORMS OF NOUNS, 8
POSSESSIVE PRONOUNS,
Used in place of nouns, 37-38
(See also "Pronouns")
PREDICATE ADJECTIVE, 346
PREFER TO, 289-290
PREFIXES, 160-164
PREPOSITIONAL PHRASE, 5-6, 234
PREPOSITIONAL RELATIVE CLAUSE, 325-328
PREPOSITIONS,
In definition of things, 173-174
In relative clauses, 325-327
Place, 89-90
Time, 88-89
PRESENT CONTINUOUS, 128,131
PRESENT PARTICIPLE, 85 (See also "Phrases")
PRESENT PERFECT CONTINUOUS, 130
PRESENT PERFECT TENSE, 81, 106-109
PRESENT TENSE, 68-73, 95-99
PRINCIPAL CLAUSE, 237
PROGRESSIVE FORM OF VERBS, 85, 124-131
PRONOUN,
Demonstrative, 14-15
Feminine, for things, 183
"One" used as, 181
PRONOUNS,
Indefinite, 182-183
Objective forms of, 91
Possessive forms of, 7, 37-38
Reflexive forms of, 179-180
Usage of, be careful with the, 354

Q

QUESTION FORMS,
In reported speech, 316-320
Negative, 33-36, 71-72, 75
QUESTION FORMS - Continued
With auxiliary verbs, 70-71, 74-75
With Be-family verbs, 32-36
With multiple-word auxiliary verbs, 83-84
With question words, 53-55, 60
With "there+be", 47-48
QUESTION WORDS, 53
With infinitives, 339
QUESTIONING THE ADJECTIVES, 56-58
QUOTATION CLAUSE; 305-306

R

REFLEXIVE PRONOUNS, 179-180
REGULAR VERBS, 77
RELATIVE ADVERBS, 185, 203
RELATIVE CLAUSE, 197-206, 324-330
Coordinate, 329-330
Defining, 197-202
Non-defining, 204-206, 327, 329-330
Prepositional, 325-328
RELATIVE PRONOUNS, 185, 196-201
Omission of, 324-328
REPORTED SPEECH, 304-323
Command form of, 321-323
Question form of, 316-320
Statement form of, 304-315
Translation into, 307
RUN, 287-288

S

SAME AS, 340-341
SENTENCE CONNECTORS (See "Adverbial Connectives", 348-350)
SENTENCE ELEMENTS, 1-3, 14-21
How to find, 39-44
SENTENCE PATTERNS, 1-3, 14-21, 46-48, 66-68
Action verbs, 66-68
Affirmative, 26-31
Interrogative, 32-33
(See also "Question Forms")
Negative, 31-32
Negative question, 33-36
With "there + be" verbs, 46-48
SENTENCE PATTERNS, SPECIAL,
Be + something, 173-174
("Definition of Things")
Causative, 175-179
Want + somebody, 172-173
SENTENCES, (JOINED),
Adverbial clauses in, 237—239,

SENTENCES, (JOINED) - Continued
Complex, 115-118, 241, 279-282
Compound, 240, 275-278
Compound complex, 242
Conditional, 257-274
Coordinate conjunctions in, 238
Subordinate conjunctions in, 239
SEQUENCES OF TENSE, 115-117, 189, 258-259, 263, 265
In complex sentences, 115-117
In conditional sentences, 115-117, 258-259, 263, 265
In noun clauses, 189
SHALL, 103-104, 246-247
SHOULD (Conditional), 273-274
SHOULD (Modal), 144-145, 247, 260
SHOULD,
"Be supposed to" for, 247-248
SIMPLE SENTENCE, 240
SINCE,
As a conjunction, 239, 281
As time preposition, 88
Compared with "for", 292-293
SO, 275-276
SO AS TO, 297
SOME, 12, 150
SOMEBODY/SOMEONE, 182-183
SO ....THAT, 295
SO THAT, 296-297
SPECIAL SENTENCE PATTERNS, 172-179
(See also "Sentence Pattern")
STILL, 348-349
SUCH A.....THAT, 295
SUBJECT, 1
How to find, 40
SUBJECT COMPLEMENT, 43-44
SUBORDINATE ADVERBIAL CLAUSE, 239
(See also "Adverbial Clause")
SUBORDINATE CLAUSE, 184, 237
(See also "Adverbial Clause")
SUFFIXES, 160-164
SUPERLATIVE, 151-156
SUPPOSED TO, BE, 247-248

T

TAG QUESTIONS, 148-150
TENSE,
Sequences of, (See "Sequences")
TENSES,
Of verbs, 77-85
THAT,
As relative pronoun, 201
In adverb clause, 296-297
Omission of, 187-192
THAT CLAUSE, 185-194, 306-315
Replaced by infinitive phrase, 194
THE, 11
THERE,
+ aux. verb + verb be, 132
+ be family verbs, 45-48, 58-59, 149
Table of, 45
+ be going to + be, 135-136
+ had to be, 141
+ has to be, 141
+ have to be, 141
+ modal aux. + be, 254
+ used to be, 137
THEREFORE, 348-350
THOUGH, 239, 281, 350
THUS, 348-350
TIME BOXES, 64-66
In full, 126
TOO, 291-292
TRANSITIVE VERBS, 210
TRANSLATION METHOD, 364
TRAVELING WORDS, 294
TURN, 287-288
TWO-WORD VERBS, 157-160

U

UNABLE TO, 145-147
UNLESS, 239, 268
UNRELATED PARTICIPLE PHRASES, 228
USED TO, 137
(See also "Be used to")

V

VERB ADJECTIVES, 218-227
VERB GROUPS IN SUMMARY,
Action verbs, 360-363
No-action verbs, 355-359
VERBS,
Division of, 22
(Action and No-action)
VERBS (ACTION), 22, 62-84, 94-122
(See also "Auxiliary Verbs")
Irregular, 77-80
Progressive form of, 85, 124-131
Regular, 77
Tenses of, 77-85
VERBS (NO-ACTION), 22, 23-44, 123, 132, 253-254
Be-family, 23-44
Contractions of, 29-31, 35-36
Future form of, 23-25
Past form of, 23-25
Present form of, 23-25
Table of, 24

VERBS (NO-ACTION) - Continued
There + be family verbs, 45-48
(See also "There")
With question words, 58-59
VERBS (NO-ACTION),
(See also "Auxiliary Verbs")
Aux. verbs + Be, 123
There + aux. v. + Be, 132
Modal aux. + Be, 253
There + modal aux. + Be, 254
(See also "Verb Groups in Summary", 355-363)
VERBS,
Inchoative, 287-288
Infinitive form, without "to", 169-170
Transitive and intransitive, 210
Two-word (phrasal), 157-160

W

WEAR, 287-288
WHAT, as a conjunction, 334-335
WHEN,
As relative adverb, 203
In adverbial clause, 204-205, 282
Noun clause with, 337
WHENEVER, 282
WHERE,
As relative adverb, 203
In adverbial clause, 204-205
In co-ordinate relative clause, 330
Noun clause with, 337
WHETHER, 270-271
WHICH
(See also "Relative Pronouns")
In co-ordinate relative clause, 329
WHILE, 239, 282
WHO/WHOM,
In co-ordinate relative clause, 329-330
Noun clause with, 336
(See also "Relative Pronouns")
WHY, as relative adverb, 203
WILL, 102-105, 114-118, 121-122
Modal, 245
Special meaning of, 261
WILL HAVE, 112-113
WILL HAVE BEEN, 130
WISH, 285, 314
WOULD, 118-120, 245-246, 263, 265
Modal, 245-246
WOULD HAVE, 256, 265, 352
WOULD LIKE, 173
WOULD RATHER, 289-290

Y

YET,
As adverbial connective, 348-350
As time adverb, 286

key to English Grammar for all levels

Bu kitap, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 9.8.1984 gün ve 06615 sayılı kararıyla İngilizce öğretmenleri ve öğrencilerine tavsiye edilmiştir.

BU gramer kitabı, İngilizceyi bir yabancı dil olarak öğrenmekte olan kimsenin öğrendiklerine en kısa sürede sahip olabilmesi için, temel gramer bilgilerinin çok yararlı olduğu inancıyla hazırlanmıştır. İngilizceyi öğrenmekte olan kimseye İngilizce gramer kurallarını İngilizce olarak anlatmak yerine öğrencinin kendi bildiği dilde veya ana dilinde açıklamak elbette yarar sağlayacaktır. Bu kitap, bu inanca uygun olarak, Türkçe konuşan kimselere İngilizce gramer kurallarını Türkçe açıklamalar yoluyla anlatmaktadır.

Gramer kurallarını öğrenmiş olan öğrenci, artık okuyacağı her kitaptan ve duyacağı her İngilizce konuşmadan edineceği bilgileri nereye yerleştirmesi gerektiğinin bilinci içinde süratle ve zaman yitirmeden İngilizce bilgi düzeyini yükseltebilecektir.

Bu kitapta İngilizce gramerin tanıtılması için mantıklı ve matematiksel bir yaklaşım uygulanmıştır.